

מקראה

מה אומר כל סמליל?

קישור לשיר או פיוט

קישור לתכנית לימודים

קישור למידע נוסף

קישור לסרטון

הגיון לפי

סדר מיתרים נסח עדות המזרח

נדון/נחוה/נשאל/ניצור

- המלצה - לבחור יום בשבוע, או שבוע, או חודש שלם שבו נתמקד באחת התפילות והפעילויות המוצעות כאן כדי לגוון את התפילה ולהפוך אותה למשמעותית עבור התלמידים והתלמידות שלנו.
- חלק מהפעילויות ניתן לקיים על בסיס יומי וכל יום לערב חלק אחר של תלמידים (למשל, כל יום ילד/ה אחר/ת מוביל/ה את התפילה, כל יום ילד/ה אחר/ת בוחר/ת את השיר שמצרפים לתפילה לפני או אחרי, כל יום כמה ילדים משתפים באחת השאלות (למשל על מה הם מודים הבוקר, תוספת לברכות השחר וכו').
- ניתן לפתוח את התפילה בשיר מתוך שער ההתכוונות לתפילה, להכניס לתפילה שירים משערי התפילה האחרים, לסיים בשיר בתוך שער שירי תפילה.
- פרויקט תפילת שחרית - פרויקט צילום בקבוצות - כל קבוצת ילדים תצלם את עצמה בהקשר לאחד החלקים של התפילה וביחד הכיתה תיצור קולל' תמונות לתפילת שחרית.

ועדת היגוי:

אבי אריאלי	שלומית הרשקוביץ-שרשבסקי
אילנה מושקין	מירי זיק
ד"ר רנית בודאי היימן	רעות פלד-פרקש
דן בורג	

אנו מודים לכל מנהלי ומנהלות, רכזי ורכזות בתי הספר המלווים על ידי מיתרים ששיתפו בעצותיהם הטובות ובניסיונם העשיר. כל אחת ואחד מכם תרם תרומה משמעותית בהכרעות המרכזיות שעמדו לפנינו בעריכת סידורי מיתרים.

ניהול והפקה:

אליסף תל-אור

עורכת ראשית:

אלירז שיפמן-ברמן

הגהה:

שלומית הרשקוביץ-שרשבסקי

עיצוב גרפי:

מרים יוחבץ
גיל הלוי

טיפול בזכויות יוצרים:

רינת קרויזר
שלומית הרשקוביץ-שרשבסקי

הדפסה:

הדפסה ראשונה, דפוס פרינטיב, ירושלים, תשפ"ב

כל הזכויות שמורות ©2021 לרשת מיתרים. חינוך. קהילה. יהדות משלבת. | רח' פייר קינג 32, ירושלים
אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לאחסן במאגר מידע, לשדר או לקלוט בכל דרך או בכל אמצעי אלקטרוני, אופטי, מכני או אחר
כל חלק שהוא מהחומר שבספר זה. שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול בספר זה אסור בהחלט אלא ברשות מפורשת בכתב.
כל קטעי השירה המופיעים בספר זה מופיעים ברשות וברשיון.
כל הזכויות שמורות למחברים ולאקו"ם ©.
הזכויות על שירי לאה גולדברג שמורות להוצאת הקיבוץ המאוחד - ספרית פועלים. רשימה מפורטת של בעלי הזכויות - בעמוד 190.
רשת מיתרים עשתה כל שביכולתה לאתר את בעלי הזכויות על השירים שנכללו בסידור "הגיון לבי" ולקבל את הסכמתם להכללת היצירות
בסידור זה. בעלי הזכויות הבודדים שלא עלה בידינו לאתרם מוזמנים לפנות אלינו כדי להסדיר את השימוש ביצירותיהם.

בפתח דברי אני רוצה להודות לכל מי שלקח חלק במלאכת עריכתם של 'סידורי מיתרים'. מלאכה עדינה ומורכבת של שזירה ודיוק, שנועדו לתת מענה למגוון המיתרים הקיימים בבתי הספר ובקהילות שלנו.

כשאנו ניצבים בפני סידור התפילה נדמה לעיתים שהמטבע הקבוע של התפילה, עם התפילות הידועות והאהובות, תמיד היה שם. ולא היא. הסידור החל להתגבש בסוף תקופת בית המקדש השני, בתקופת המשנה. וכשצורת התפילה התעצבה, היו תנאים שהתנגדו לתהליך וזה ואמרו: "העושה תפילתו קבע - אין תפילתו תחנונים". אחרים סברו שרק מי שיש לו קביעות בתפילה יש לו העוגן שתפילה אמורה להוות בחיי היהודי. המחלוקת הזאת חוזרת גם בכל הקשור לשאלת יסודותיה של התפילה. יש דעה שהאבות תיקנו את התפילות, בזמנים המשמעותיים ביותר בחייהם שעוררו בליבם את הצורך לתקן תפילה. אחרים סברו שהתפילות נקבעו כנגד הקרבנות - תמידים כסדרם, כדבר קבוע ועומד, שאינו תלוי ברחשי הלב.

בימינו, יש שרוצים להגיד שהוויכוח הזה אולי שייך לזמנים הטובים בעבר כשידעו מה זו כוונה אמיתית. אבל כיום, כשהראש שלנו מלא בכל כך הרבה טרדות חיים, רשתות חברתיות וכיוצא בזה, טוב שיש לנו את המילים הקבועות בסידור שיכולות לתת לנו חיבור כלשהו. אינני מקבל טענה זו. כבר לפני אלפיים שנה בתלמוד הירושלמי מספרים על הקושי של האנשים להתרכז. יש סיפור על אנשים שספרו חיילים או אולי עופות תוך כדי תפילתם, ואחר כך לא זכרו אילו מהקטעים בתפילה כבר אמרו ואילו לא. תמיד יהיה מתח בין התפילה הקבועה והאישית. איננו צריכים להיבהל מפניו, אלא להיענות לאתגר שמוצב בפנינו. ואכן, זו תכליתו של הסידור שבידיכם.

יש אושר עצום להחזיק סידור שמחבר אותנו עם מסורת שהתפתחה במשך אלפיים וחמש מאות שנה, עם קטעים משמחים ועצובים, עם מנגינות מעדות שונות, יחד עם האפשרות לכוון, לשים לב וגם להוסיף דברים שממלאים את החיים ואת הלב האישי של כל אחת ואחד באותו רגע.

הכוזרי מביא שתי סיבות לתפילה בציבור. הסיבה הראשונה: שהיחיד עלול לחשוב דברים רעים על האחר, אבל סך הציבור תמיד יביא טוב לעולם. הסיבה השנייה: שהאדם היחיד אולי תפילתו לא תהיה שלמה, אבל יחד עם ציבור - כולם ישלימו מה שחסר אצל היחיד וסך החלקים יהיה שלם.

ב'מיתרים' הרעיון הזה הוא ממש סוד קיומנו. בכל עשייתנו יום-יום, שבת ומועד, השמחה והאהבה שאנו משתדלים להעניק זה לזה בקהילות ובבתי הספר מכל החוגים מגיעות לשיא בריבוי הקולות של התפילה. ריבוי קולות שיש בו את תפילת הציבור, את ההתכנסות יחד, את המאוויים המשותפים לכולנו, אך בה בעת גם את הקולות השונים, האמונות ורחשי הלב של כל אחת ואחד.

יהי רצון שתתקבלנה כל התפילות ברצון, ושיהיה הסידור הזה פתח תקווה לכל אחת ואחד שיתפללו בו, ולעיתיד החברה כולה.

הרב מיכאל מלכיאור
מייסד ונשיא 'מיתרים'

לעולם לא אשכח את ההתרגשות שאחזה בי כשקיבלתי את הסידור הראשון שלי בכיתה א', בבית הספר 'אמונים' בגבעתיים. הייתי עדיין עם תלבושת הציפור ממסיבת הסידור, אבל לא התעכבתי להוריד אותה - פשוט כל כך השתוקקתי לראות את הרקמה שידעתי שאמא שלי הכינה לי בסודי סודות על עטיפת הסידור. כמה התרגשתי לראות את העטיפה הרקומה - המנורה מסמל המדינה ולידה רקום שמי. ההתרגשות גברה כשהבנתי שסידור דומה לשלי בדיוק, עם אותן המילים, קיבל אבא שלי כשהוא היה בן 6 בטהרן, וקיבלה אמא שלי כשהיתה בת 6 בירושלים.

ילדים אהובים, הסידור שבידיכם מלווה את עם ישראל דורות רבים ברחבי העולם כולו. בישראל ובעיראק, בפולין ובצרפת, במרוקו, אנגליה, תימן, ארצות הברית ובכל מקום שאליו הגיעו יהודים - היה הסידור איתם. חלקם פתחו אותו מידי יום ביום, חלקם בשבתות ובחגים, ואחרים באירועים שונים במעגלי החיים. למרות המרחק הגיאוגרפי, למרות השפות השונות בהן דיברנו ברחבי העולם - היה הסידור מכנה משותף רחב, אותו הכירו יהודים שונים ורחוקים כל כך. הסידור היה השפה המשותפת של יהודים רחוקים ושונים כך-כך.

יחד עם זאת הסידור לא קפא על השמרים ולא היה ספר חתום שאינו משתנה. התפילות בו המשיכו להתפתח ולהתווסף בהתאם לרוחן של הקהילות שהחזיקו בו. כך נוצרו מנהגים ומסורות, נוסחים וגם מחלוקות. בכל מקום ומקום נוצרו תפילות, מסורות ומנגינות שהיו מיוחדות רק לאותן הקהילות. בכך הם לימדו אותנו שהסידור והתפילה - שייכים לכל אחד ואחת מאתנו.

אני תפילה שגם אתם תגלו את העומק החבוי במילים, תמצאו את משמעותן האישית לגביכם ושתדעו למצוא את הגיון ליבכם בין העתיק והחדש, בין המסורת הנהוגה בביתכם לקולות שאיתם אתם נפגשים בדרך, ובין הנוסחים הרבים והטובים שנוצרו לאורך הדרך.

מאחלת מכל הלב - שתתקבלנה כל תפילותיכם באהבה ולטובה, אמן.

ד"ר רנית בודאי היימן

מנכ"לית מיתרים

יְלָדוֹת וְיִלְדִים יְקָרִים,

מַהִי תַפְּלָה? וּמַהוּ סִדּוּר?

נָשִׁים וְאֲנָשִׁים שׁוֹנִים יַעֲנוּ תַשׁוּבוֹת שׁוֹנוֹת לַשְּׁאֵלָה זוֹ. תַשְׁאֲלוּ אֶת הַהוֹרִים,
אֶת סֵבָא וְסִבָּתָא, אֶת הַדּוֹדִים וְהַדּוֹדוֹת - וְתִרְאוּ שֶׁתִּקְבְּלוּ מִגּוֹן תַשׁוּבוֹת.

גַּם בִּבְתָּה וּבִבְתָּהּ שֶׁלָנוּ נוֹכַל לִמְצֹא אֲנָשִׁים וְנָשִׁים, יְלָדוֹת וְיִלְדִים
שֶׁמְתִיחִסִּים בְּאִפֶּן שׁוֹנָה אֶל הַסִּדּוּר וְהַתַּפְּלָה.

חֲלָקִים יַחֲפְּשׂוּ בְּמִלּוֹת הַתַּפְּלָה וְהַסִּדּוּר קִרְבַּת אֱלֹהִים, וְאֵלּוּ אַחֲרֵים יַחֲפְּשׂוּ
חֵבֶר אָנוּשִׁי וְרִגְשִׁי לַעֲצָמָם, לְזוּלָתָם, לְקַהֲלָתָם וּלְעַמָּם.

חֲלָקִים יִמְצְאוּ מִשְׁמַעוֹת עֲמָקָה בְּאַמִּירַת אוֹתָן הַמְּלִים שֶׁאֲמָרוּ יְהוּדִים דּוֹרוֹת
עַל גְּבֵי דּוֹרוֹת, וְאֵלּוּ אַחֲרֵים יִמְצְאוּ מִשְׁמַעוֹת דִּיקָא בְּשִׁיר חֲדָשׁ, אוֹ תַפְּלָה
אִישִׁית שֶׁיִּסְיִפוּ לַתַּפְּלָה.

חֲלָקִים יִפְתְּחוּ אֶת הַסִּדּוּר מִדֵּי פַעַם, בְּשַׁבָּתוֹת אוֹ מוֹעֲדִים, וְאֵלּוּ אַחֲרֵים
יִפְתְּחוּ אוֹתוֹ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹם.

חֲלָקִים יִרְאוּ בַסִּדּוּר חֲלָק מְרֻכָּזִי מִהַמּוֹרֶשֶׁת הַיְּהוּדִית אֲךָ נְגִיעָה אִישִׁית
לְמִלּוֹתֶיהָ לֹא תִהְיֶה לָהֶם, וְאֵלּוּ אַחֲרֵים יַחֲוֹשׁוּ שֶׁהוּא מְבִטָּא בְּצוּרָה טוֹבָה
מְכַל אֶת הַגִּיּוֹן לָבָם.

דְּרָכִים רַבּוֹת וּמִגּוֹן הַתִּיחִסּוּיּוֹת - אֲשֶׁר לְכָלֵן יֵשׁ מְקוֹם.

בְּסִדּוֹר הַתְּפִלָּה הַזֶּה הֵבֵאנוּ אֶסֶף שֶׁל תְּפִלוֹת. חֲלָקוֹן יְכוּלוֹת לֵלֹאֵת אוֹתָנוּ מִיָּד בְּקֶרֶב. חֲלָקוֹן יְכוּלוֹת לֵלֹאֵת אוֹתָנוּ בְּשִׁבְתוֹת וּמוֹעֲדִים, בְּאֲרוּעִים מִיְּחָדִים, אוֹ בְּחִפּוּשׁ שְׁלָנוּ לְבִטָּא אֶת אֲשֶׁר עַל לִבֵּנוּ. חֲלָקוֹן לְקוּחוֹת מִתּוֹךְ הַסִּדּוֹר הַמְּסוֹרֶתִי, חֲלָקוֹן תְּפִלוֹת חֲדָשׁוֹת, חֲלָקוֹן שִׁירִים וּפְיוּטִים שֶׁל יוֹצְרִים וְיוֹצְרוֹת מֵהָאָרֶץ וְהָעוֹלָם.

תִּקְוֵתֵנוּ שֶׁכָּל אֶחָד וְאַחַת מֵכֶם יוּכַל לְמָצֵא מָקוֹם בְּסִדּוֹר הַזֶּה וּלְהִרְגִּישׁ קִרְבָּה וְשִׂיכוּת.

הַסִּדּוֹר שֶׁלפָּנֵיכֶם בָּנוּי מִשְׁעָרִים:

הַשְּׁעָרִים הָרִאשׁוֹנִים שֶׁל הַסִּדּוֹר הֵם שַׁעַר הַהִתְכַּוְּנָנוּת לַתְּפִלָּה וְבוֹ שִׁירִים שֶׁמְזַמְּנִים אוֹתָנוּ לְהִתְפַּלֵּל וְשַׁעַר תְּפִלַּת שַׁחֲרִית הַמְּסוֹרֶתִית וּלְאַחֲרֶיהָ אֶסֶף קִטְעֵי שִׁירָה שֶׁיִּשְׁמְשׁוּ אֶתְכֶם, הַיְלָדוֹת וְהַיְלָדִים, בְּבֵיתֵי הַסֵּפֶר.

בְּהַמְשָׁךְ הוֹסַפְנוּ שַׁעַר לִילָה עִם קְרִיאַת שְׁמַע וְשִׁירִים שֶׁאֲפָשֶׁר לומר עַל הַמָּטָה לִפְנֵי הַשָּׁנָה בְּבֵית.

לְאַחַר מִיָּן הוֹסֵפֵנוּ גַם שֵׁעַר שֶׁל בְּרָכוֹת, שֵׁעַר שֶׁל שַׁבָּת וְשֵׁעַר שֶׁל מַעֲגַל
הַשָּׁנָה, שֶׁם תִּמְצְאוּ גַם אֶת הַתְּפִלוֹת וְהַבְּרָכוֹת הַמְּסוּרָתִיּוֹת וְגַם שִׁירִים
וְקִטְעִים מֵעֲשִׂירִים הַקְּשׁוּרִים לַחֲגִים וְלִטְקָסִים שֶׁיֵּשׁ הַנוֹהֲגִים לְקִיָּם עִם
הַמְּשַׁפְּחָה וְהַקְהָלָה.

לְאַרְךָ הַסִּדּוּר תִּמְצְאוּ גַם קִצָּת שְׁאֵלוֹת וְהַסְבָּרִים עַל הַקִּטְעִים בַּסִּדּוּר,
בְּתַקוּהָ שְׁאֵלוּ יַעֲזְרוּ לָכֶם וְלָכֵן לְהַתְחַבֵּר לַחֲנִיַּת הַתְּפִלָּה וּלְהַעֲמִיק
בַּמְשָׁמְעוּתָהּ עִבּוּרְכֶם.

חֲשֹׁבוּ עַל מַשְׁהוּ טוֹב שֶׁקִּיָּם בְּעוֹלָם
וְשִׁתְּרְצוּ לְצַרְף לְדַבְּרֵי הַתּוֹדָה
וְהַשְׁבַּח שֶׁל 'פְּסוּקֵי דְזִמְרָה'.

וְאִם תִּרְצוּ, יֵשׁ בִּבְרִיכָה מַעֲטָפָה שֶׁלְתוֹכָהּ תּוֹכְלוּ לְהַכְנִיֵם כָּל
תְּפִלָּה, שְׁאֲחֵרִים אוֹ שְׁאֵתֶם וְאֵתֶן כְּתִבְתֶּם.

בַּתְּלִמּוּד הַבְּבִלִי בַּמִּסְכָּת שַׁבַּת כְּתוּב שֶׁאֵין הָעוֹלָם מִתְקִים אֶלָּא בְּשִׁבְלֵי הַבֶּל
פִּיָּהֶם שֶׁל יְלָדִים. יֵשׁ מִי שֶׁפָּרְשׁוּ אֶת הַמֶּלֶךְ הַבֶּל' כְּתִפְלָה. אָז לֹא תָמִיד קָל
לְהִתְפַּלֵּל וְלֹא תָמִיד אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים וְיוֹדְעוֹת מָה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת אוֹ
לִזְמֹר בְּתִפְלָה וְלִמָּה, אֲךָ אֲנַחְנוּ גַם מְקַיִם שְׁתַּזְכְּרוּ שֶׁבְּעוֹלָם שָׁלָנוּ יֵשׁ הֶרְבֵּה
מְקוֹם לְתִפְלוֹת שֶׁל הַיְלָדִים וְהַיְלָדוֹת - שֶׁל כָּל אֶחָד וְאַחַת מֵכֶם!

אֲנַחְנוּ מְאַחֲלִים וּמְאַחֲלוֹת לָכֶם, יְלָדִים וְיְלָדוֹת יְקָרִים וְיְקָרוֹת, וְגַם לְכָלֵנוּ,
שֶׁנִּמְצָא מְקוֹם בְּלִב לְשַׁלֵּב בֵּין הַתִּפְלוֹת הַשּׁוֹנוֹת, שֶׁנִּפְתַּח אֶת אֲזְנוֹנוּ לְשִׁמְעַ
גַּם תִּפְלוֹת שֶׁל אֲחֵרִים, וְשֶׁנִּדְעַ לְבִטָּא אֶת תִּפְלוֹתֵינוּ, כְּדִי שֶׁיִּשְׁמְעוּ וְיִתְקַבְּלוּ.

אוֹהֲבִים וְאוֹהֲבוֹת
צֹת "הַגִּיּוֹן לְבִי"

תָּכֵן עֲנִינִים

שֶׁעַר הַתְּכוּנָנוֹת לַתּוֹפֵלָה

שֶׁעַר שַׁחֲרִית

19.....	סֵדֶר הַשְּׁכֶמָה
20.....	בְּרָכוֹת הַשַּׁחַר
22.....	בְּרַכַּת הַתּוֹרָה
25.....	בְּרָכוֹת צִיצִית וְתַפְלִין
26.....	פְּסוּקֵי דְזִמְרוֹה
38.....	קְרִיאַת שְׁמַע וּבְרָכוֹתֶיהָ
43.....	תּוֹפֵלֶת עֲמִידָה
50.....	שִׁיר שֶׁל יוֹם
53.....	עֲלִינוּ לְשַׁבָּח
54.....	תּוֹפֵלָה לְשָׁלוֹם הַמְּדִינָה
55.....	תּוֹפֵלָה לְשָׁלוֹם חִילֵי וְחִילוֹת צֶה"ל
56.....	סְפִירַת הָעֶמֶר
57.....	הַלֵּל
60.....	מוֹסָף לְרֹאשׁ חֹדֶשׁ

שֶׁעַר תּוֹפֵלָה

64.....	אֶל הַמָּקוֹם - שִׁירֵי שַׁחֲרִית
71.....	לְשׁוֹחַ בַּשָּׂדֶה - שִׁירֵי פְּלִיאָה
74.....	כִּי בָא הַשָּׁמֶשׁ - שִׁירִים בֵּין הַמִּיתָרִים

שֶׁעַר לַיְלָה

84.....	קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמָּטָה
86.....	שִׁירִים שְׁעַל הַמָּטָה

שֶׁעַר בְּרָכוֹת

91.....	בְּרַכַּת הַמָּזוֹן
---------	---------------------

שַׁעַר שַׁבַּת

104.....	הַדִּלְקַת נְרוֹת שַׁבַּת
105.....	בְּרַכַּת הַבְּנוֹת וְהַבָּנִים
107.....	קְבִלַת שַׁבַּת
116.....	שְׁלוֹם עָלֵיכֶם
117.....	קִדּוּשׁ לַיִל שַׁבַּת
119.....	בְּרָכוֹת הַחֲלָה
121.....	קִדּוּשׁ אַרְבָּא - קִדּוּשׁ לַיּוֹם הַשַּׁבָּת
122.....	זְמִירוֹת שַׁבַּת
125.....	הַבְּדֵלָה

שַׁעַר מַעֲגַל הַשָּׁנָה

131.....	פְּתִיחַת שְׁנַת הַלְמוּדִים
134.....	חֲדָשׁ אֶלּוּל - חֲדָשׁ הָרַחֲמִים וְהַסְּלִיחוֹת
135.....	רֹאשׁ הַשָּׁנָה - קִדּוּשׁ לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה
139.....	יוֹם הַכִּפּוּרִים
142.....	סְכוּת וְשִׁמְחַת תּוֹרָה
147.....	סִתּוֹ
152.....	חֲנֻכָּה וְחֻרְף
155.....	ט"ו בְּשֻׁבָּט
158.....	פּוּרִים
161.....	פֶּסַח
166.....	אָבִיב
168.....	יוֹם הַזִּכְרוֹן לַשּׁוֹאָה וְלַגְבוּרָה
170.....	יוֹם הַזִּכְרוֹן לַחֲלָלֵי צֶה"ל וְלַנְּפָגְעֵי פְעֻלוֹת הָאִיבָה
172.....	קִדּוּשׁ אֲבִלִים
174.....	יוֹם הָעֶצְמָאוּת
177.....	ל"ג בְּעֶמֶר
179.....	יוֹם יְרֻשָּׁתֵינוּ יוֹם הַזִּכְרוֹן לַיהוּדֵי אֶתְיוֹפִיָּה שֶׁנִּסְפּוּ בַּדֶּרֶךְ לְיִשְׂרָאֵל
182.....	שְׁבוּעוֹת
183.....	תְּשַׁעָּה בָּאָב
185.....	קִיץ - הַחֹפֶשׁ הַגָּדוֹל
187.....	עוֹלִים כְּתָה

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- נצא לפינת טבע כלשהי בתוך/בקרבת ביה"ס, כל תלמיד/ה ישבו לבד בשקט מספר דקות, יאזינו לצלילים הסובבים (ניתן לעצום עיניים) ואח"כ נתמקד ונתבונן במשהו טבעי כלשהו - ציפור, פרפר, חיפושית, עץ, שיח, תנועת העלים ברוח, העננים וכד'. איזו הרגשה התעוררה בנו בעקבות חוויה זו? מה, לדעתכם, "אומר/ת" הציפור/הפרפר/העלים בקולם או בתנועתם? - כתבו במשפט או שניים או הביעו בציור.
- האם היציאה אל הטבע עוזרת או לא עוזרת לכם להתפלל, ומדוע? האם באמצעות היציאה אל הטבע אתם חשים או לא חשים קשר קרוב יותר לעולם, לבריאה, לאלוהים?

שֶׁעַר

התכוננות לתפילה

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

תיאום כוונות:

שני עיגולי בריסטול בצבעים שונים, בקוטר כ-20 ס"מ

סיכה מתפצלת

סרגל

מספריים

כלי כתיבה

הוראות:

סמנו על שני העיגולים חלוקה לשמיניות - כמו פרוסות פיצה
סמנו במרכז שני העיגולים (בנקודת המפגש של קווי החלוקה לשמיניות) עיגול קטן, בקוטר מטבע 10 אגורות בערך
כיתבו את הכוונות האישיות שלכם: בתוך כל שמינית של אחד העיגולים כיתבו כוונה מסוימת: בקשה אישית כמו רפואה לקרוב, מתנה נחשקת, הצלחה במבחן, או קבוצה עליה רוצים להתכוון כמו ההורים, המשפחה, הכיתה, המדינה...
מהעיגול השני גזרו "משולש פיצה" אחד, ללא החלק השייך לעיגול הפנימי
חברו את שני העיגולים בסיכה המתפצלת שתינעצו במרכז שניהם
לפני התפילה, הנחו את הילדים לבחור את הכוונה אליה הם רוצים לכוון בתפילה אישית, והקצו כמה דקות להתכוונות זו.

- הצעות נוספות: בתוך התכנית של מיתרים - כל עצמתי תאמרנה, בקישור המצורף.

”חֲסִידִים הָרָאוּשׁוֹנִים הָיוּ שׁוֹהִים שָׁעָה אַחַת וּמִתְפַּלְלִים, כְּדִי שִׁיכְנוּ אֶת לִבָּם לְמָקוֹם...”
(מִשְׁנָה, בְּרָכוֹת, ה', א)

נָהַר שֶׁל אוֹר // נִתְנָאֵל גּוֹלְדֵּיבֶּרֶג

לִמַּד אוֹתִי לִהְיוֹת נָהַר שֶׁל אוֹר
אֶל לְבָבוֹת הָעוֹלָם,
לִמַּד אוֹתִי לְשַׁרֵּת אֶת לִבּוֹ שֶׁל הָעוֹלָם,
בְּרָא בִּי יֵצֶר טוֹב לְעוֹבְדֶךָ בְּאַמֶּת
וְאַל יִתְנַגֵּשׁ אֶמֶת שְׁלִי בְּאַמֶּת שֶׁל אַחֵר.

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- "ואל יתנגש אמת שלי באמת של אחר" - איך אמיתות מתנגשות? האם זה המצב הרצוי שהאמיתות לא יתנגשו? האם התנגשות יכולה להיות טובה?
- "נהר של אור" - אם היינו הבוקר נהר של אור איך הוא היה נראה? נתחיל את הבוקר בציור אותו נהר.

שִׁחַר אֲבִקְשָׁךְ // ר' שְׁלֵמָה אֲבִן גְּבִירֹל

שִׁחַר אֲבִקְשָׁךְ צוּרִי וּמִשְׁגָּבִי
אֶעֱרֹךְ לִפְנֶיךָ שִׁחְרִי וְגַם עֲרָבִי
לִפְנֵי גְדֻלַּתְךָ אֶעֱמֵד וְאֶבְהֵל
כִּי עֵינֶךָ תִּרְאֶה כָּל מַחְשְׁבוֹת לִבִּי
מֵה זֶה אֲשֶׁר יוּכַל הַלֵּב וְהַלְשׁוֹן
לַעֲשׂוֹת וְמֵה כֹחַ רוּחִי בְּתוֹךְ קִרְבִּי
הִנֵּה לְךָ תִּיטֵב זְמַרְתָּ אֲנוֹשׁ עַל כֵּן
אוֹדֶךָ בְּעוֹד תִּהְיֶה נִשְׁמַת אֱלֹהִי בִּי.

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- אקרוסטיכון - נמצא את האקרוסטיכון של הפיוט ע"ש שלמה אבן גבירול.
- לכתוב אקרוסטיכון לבוקר שלנו עם השם שלנו בו.
- "מחשבות לבי" - האם הלב חושב?
- "כח רוחי" - כמה כח רוח יש לנו הבוקר? אפשר להכין על הקיר לוח שכל אחד ואחת יוכלו להציב כמה כח יש להם כל בוקר.
- אודות, נוסחים והסברים על הפיוט בקישור המצורף מאתר הפיוט והתפילה.

מָהֶם הִרְגָּשׁוֹת וְהִתְחַוְּשׁוֹת שְׁמָלִים אוֹתִי
הַבֹּקֶר? עַל מָה אֶרְצֶה לְהִתְפַּלֵּל הַיּוֹם?

נושאת תפלה // טל שגב ושרית חדד

גם אם פתאום הכל יחליט שאין לו כוח
אני אשארו פה עומדת ונושאת תפלה,
ואם הטוב יחליט שפבר נמאס לו
אני אשארו פה עומדת מחכה לה.

ואנשים שמרגישים לבד,
עזבו אותם מזמן,
יתחילו לפרח
והאורות שבביתי הקטן,
שלא תמיד דולקים,
יאירו בכם

כי את הכל אתה יודע
ואת לבי תמיד שומע
ומוביל אותי, את דרכי,
את המאורות הדלקת
ואת הנשמות בראת
כדי שלא נפסיק להרגיש חיים.

ומול חומה יפה כלם לה יגידו סודות
ובשקט יבקשו את עזרתך,
ובין טפות אפשר לראות עינים שמחות,
כי אנחנו צריכים

נדון/נחוה/נשאל/ניצור

- נושאים תפילה - מה התפקיד של התפילה? האם היא משפיעה על האדם? על האל? כשאנו נתפלל - האם זה משנה אותנו באיזה אופן? אם כן, כיצד?
- "שלא נפסיק להרגיש חיים" - איך מרגישים חיים? נכון מראש על קיר בכיתה/אצל המורה אוסף של סמיילים שונים וכל ילד וילדה יבחרו את הסמיילים של איך שהם מרגישים הבוקר. לחילופין כל ילד וילדה יצרו סמיילי שמתאים לתחושתם הבוקר.

תפלה // בצלאל אלוני

הוא היושב לו אי שם במרומים,
הוא הרופא כל חולים,
הוא הנותן רב שמחה לילדים,
הוא העושה משפטים,
הוא בשמים והוא היחיד,
הוא הגדול הנורא,
הוא השומר עלינו מצרה.

אלוה, שמור נא עלינו כמו ילדים,
שמר נא ואל תעזב,
תן לנו אור ושמחת נעורים,
תן לנו כוח עוד ועוד,
שמר נא עלינו כמו ילדים,
שמר נא ואל תעזב,
תן לנו אור ושמחת נעורים,
תן לנו גם לאהב.

מה כבר נותר לנו עוד בימים?
מה כבר נותר כל היום?
שמש תקוה והמון מבטים,
לילה יום של חלום.
הוא בשמים והוא היחיד,
הוא הגדול הנורא,
הוא השומר עלינו מצרה.

נדון/נחוה/נשאל/ניצור

- "הוא היושב לו אי שם במרומים" - מי זה? האם אתם ואתן מאמינים בו? איפה האל יושב לדעתכם/מה תפקידו? ואולי תפקידה?
- הוסיפו בית לשיר.

לו יהי // נעמי נשמר

עוד יש מפרש לָבֶן בְּאַפֶּק,
מול עֵנָן שְׁחֹר כָּבֵד,
כָּל שְׁנִבְקֶשׁ לוֹ יְהִי.
וְאִם בְּחִלּוֹנוֹת הָעָרֵב
אוֹר נֵרוֹת הַחֶג רוֹעֵד,
כָּל שְׁנִבְקֶשׁ לוֹ יְהִי.

לוֹ יְהִי, לוֹ יְהִי
אֶנָּה - לוֹ יְהִי
כָּל שְׁנִבְקֶשׁ לוֹ יְהִי.

בְּתוֹךְ שְׂכוֹנָה קִטְנָה מְצֻלָּת
בֵּית קֵט עִם גַּג אָדָם,
כָּל שְׁנִבְקֶשׁ לוֹ יְהִי.
זֶה סוֹף הַקֵּיץ, סוֹף הַדֶּרֶךְ,
תֵּן לָהֶם לְשׁוֹב הַלּוֹם,
כָּל שְׁנִבְקֶשׁ לוֹ יְהִי.

לוֹ יְהִי, לוֹ יְהִי,
אֶנָּה - לוֹ יְהִי,

כָּל שְׁנִבְקֶשׁ לוֹ יְהִי.
וְאִם פְּתָאוֹם יִזְרַח מֵאֶפֶל,
עַל רֹאשֵׁנוֹ אוֹר כּוֹכֵב,
כָּל שְׁנִבְקֶשׁ לוֹ יְהִי.
אִז תֵּן שְׁלֹחַ וְתֵן גַּם כּוֹחַ
לְכָל אֱלֹהִים שְׁנֵאֵהָב,
כָּל שְׁנִבְקֶשׁ לוֹ יְהִי.

נדון/נחוה/נשאל/ניצור

- השיר לו יהי הפך לשיר נחמה למלחמת יום כיפור. המורה רינה שלחה מכתב לנעמי שמר על השיר כשהשמיעה אותו לתלמידיה ולמורות בבית הספר. אפשר לקרוא את המכתב. (באתר הספריה הלאומית) אפשר גם לכתוב מכתב קבוצתי או אישי לנעמי שמר ז"ל על השיר.
- בכיתות הגבוהות יותר - נעמי שמר כתבה במקור את השיר כאדפטציה לשיר Let It Be של הביטלס. אפשר להשמיע את השיר המקורי בכיתה. מה נתן הלחן של נעמי שמר שאין בשיר של הביטלס?
- בקישורים תוכלו למצוא מידע נוסף על השיר מאתר הספריה הלאומית.

i

i

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- יהקשיבו ללחנים ולביצועים השונים לשיר - מה כל אחד גורם לכם להרגיש? איזה מהם הכי מתאים לדעתכם למילים? בחרו לחן לשיר בשבוע הקרוב בביתה.
- חז"ל אמרו לנו שעבודת ה' היא תפילה (בעבר עבודת ה' היתה הקרבת קורבנות ולפי פרשנויות מסוימות התפילה היא תחליף לקרבנות). איך מתפללים בשמחה וברננה? מה יעזור לתפילה שלנו בכיתה להיות יותר שמחה? כתבו את הרעיונות ויישמו - כל יום רעיון אחר. (למשל כלי נגינה, ריקוד, ועוד...)

תהלים ק, ב.

עבדו את יהוה בשמחה באו לפניו ברננה.

תפלה כיריעת פלאים // אמיר גלבץ

תפלה כיריעת פלאים פרושה על פני מרחב עצום
והיא את לבי רוצה לחן.
עמה כל היום וכל הליל אני עורך קרב עצום
להוכיחה כי אין זה לה מקום נכון.
וכבר כל החרוזים הנבכים בעינים קרצו
לעטי הרכון על ניר לברכו
עד פתאם מעברים רוחותי התפרצו
וצחוק מולך האיר דמעי
כי שיר החל לבכות.

תפלה כיריעת פלאים פרושה על פני מרחב עצום
והיא את לבי רוצה לחן.
לכן רגלי אל רחוק מאד פרצו
וכבר טל הרבה שתי עיני וכבר מטל הרבה עיני לחות.

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- תפילה כיריעת פלאים - פרויקט שבועי - ניצור יריעת תלאים פלאים - כל אחד יבין ריבוע (אפשר על בד עם רקמה/צבעי טושים או על דף) שמשקף את התפילה שלו וביחד ניצור יריעת פלאים כזו של התפילות של כל הכיתה ונתלה.
- כל אחד ואחת יבחרו מילה אחת מתוך השיר שמשקפת את התפילה שלהם הבוקר. נכתוב את המילה ונשתף למה היא מתקשרת לתפילה הבוקר.

i

בפתח הסדור, בכריכה, יש מעטפה שלתוכה תוכלו להכניס כל תפלה שתמצאו להוסיף לסדור זה. אפשר לכתב תפלה, אפשר להוסיף שיר אהוב, להעתיק קטע מהתפלה שנוגע בלבכם היום באופן מיוחד.

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- כל ילד וילדה יכתבו תפילה אישית ויכניסו למעטפה.
- נוסף טקסטים שלא מופיעים בסידור ונכניס למעטפה.
- נכתוב תפילה כיתתית ונכניס למעטפה.

שֶׁעַר
שַׁחֲרִית

הַיְיָ לִפְנֵי מִי אַתָּה עֹמֵד לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקֵּץ ה' שְׁוִיתִי לִנְגְדִי

יהוה

תמיד

לִמְנָן יִבְרַכְנוּ אֱלֹהִים וְיִירָאוּ אֹתוֹ כָּל אֶפְסוֹ
 אֶרֶץ צִוְּתָהּ יִבּוֹלֶהּ יִבְרַכְנוּ אֱלֹהִים יִבְרַכְנוּ
 יוֹדוֹךָ עַלְמִים אֱלֹהִים יוֹדוֹךָ עַלְמִים כָּלֵם
 נִוִּי יִשְׁמְחוּ וְיִרְצֻוּ לֹאֲמִים כִּי תִשְׁפֹּט עַלְמִים מִיִּשְׁאוֹר
 תִּמְדָּ מוֹר לְהַעֲלֵת בְּאֶרֶץ דִּרְכָךְ בְּכָל גּוֹיִם
 שִׁיר אֱלֹהִים יִזְעַצְוּ וְיִבְרַכְנוּ יֵאָר פְּאִי

וְלֹאֲמִים בְּאֶרֶץ תִּנְחֹם סוֹחֵם

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- על המנורה בבתי הכנסת ובסידורים באתר חצר הישוב הישן - ראו בקישור.
- הכנסו לאתר חצר הישוב הישן והשוו בין מנורות ה"שיוית" השונות.
- אילו תחושות עולות בכם ובכן ממזמור התהלים שמופיע בצורה מיוחדת של מנורה?
- בחרו מזמור מן הסידור (או מחוצה לו) שיהווה תפילה עבורכם או כתבו מזמור כזה, ועצבו אותו בצורה של מנורה (או בצורה אחרת שמתאימה לתפילה שלכם/ן).

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- למה לדעתך מתחילים דווקא עם "הריני מקבל/ת" על הבוקר?
- מה אני מקבל/ת על עצמי הבוקר?
- נשאל - איך אנחנו נראה אהבה אחד לשני ואחת לשנייה הבוקר?
- נציע - אפשר לפתוח בסבב תודות שבו נציין חוזקות בין הילדים לחבריהם.
- אפשר לפתוח את התפילה במעגל שבו כל הילדים מחזיקים ידיים ושרים יחד את המאמר. דרך נוספת היא ליצר שרשרת של החזקת ידיים ממקום שבו הילדים יושבים. אפשר להיעזר במטפחות שהילדים יחזיקו ביניהם.
- על המקור לפתוח ב"הריני מקבל/ת" וכו' בקישור.

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- מדוע אנחנו אומרים "מודה אני" כתפילה הראשונה של הבוקר?
- מה משמעות סדר המילים "מודה אני" בתפילה לדעתך? למה אנו אומרים ואומרות מודה אני ולא אני מודה?
- נפתח את הבוקר בשירת מודה אני (עומר אדם) מהסידור. עמוד 64.
- בקישור תוכלו למצוא יחידת לימוד בנושא.
- עוד על מודה אני בקישור מאתר הפיוט והתפילה.
- ראו גם השיר 'מודה אני' של עומר אדם וכן השיר 'תודה' של עזי חיסמן בעמודים 64-65 בסידור.

הריני מקבל/ת על עצמי הבוקר: ואהבת לרעך כמוך.

מודה | מודה אני לפניך פלך חי וקיים, שהחזרת בי נשפתי בחפלה, רבה אמונתך.

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- נלמד יחד את ניגון נוסח הברכות על פי העדות השונות של ברכת אשר יצר כפי שמופיע באתר הפיוט והתפילה.
- תפילת "אשר יצר" מראה לנו שהאל נמצא גם בפרטים הקטנים ולפעמים אפילו המפתיעים של הקיום שלנו, כמו כמו בנוגע לתפקוד תקין ובריא של הגוף שלנו בעת הליכה לשירותים. האם יש מקומות נוספים ומפתיעים שאתם מרגישים ומרגישות שהאל נמצא בהם?
- נאזין לויקטוריה חנה (בקישור) - איך זה גורם לנו להרגיש? איך זה קשור לדעתנו לברכה עצמה?
- אודות פירוש ונוסחים באתר הפיוט והתפילה ועוד על הברכה בויקיפדיה - בקישורים.
- על מהות הברכה על פי הרב יעקב נגן בקישור.

ברוך אתה יהוה, אלהינו פלך העולם, אשר קדשנו נטילת ידים.

ברוך אתה יהוה, אלהינו פלך העולם, אשר יצר את כל נקבים נקבים, חלולים חלולים, גלוי וידוע.

ישתם אחד מהם או אם יפתח אחד מהם אי אפשר להתקיים אפלו שעה אחת. ברוך אתה יהוה, רופא כל בשר ומפליא לעשות.

אלהי, נשמה שנתת בי טהורה, אתה בראתה, אתה יצרתה, אתה נפחתה

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- אלהי נשמה - נסו להרגיש את הנשמה- היכן אתם מרגישים אותה? האם היא קיימת? מה היא?
- נסו להיזכר ברגע הזה ש"הנשמה חוזרת" - השלב בין השינה לערות מה מרגישים בו? האם הוא שונה מהשלב של ההרדמות בין הערות לשינה? אם כן, במה? ומה קורה לדעתכם לנשמה בין לבין?
- "אתה נפחתה בי" - מה זה אומר שהאל מנפח נשמה באדם? האם דימוי זה מתאים לתפיסה שלכם את היחס בין האדם לאל?
- על המקורות השונים ל"נפחתה בי" - ראו בית מדרש על הברכה מאתר בית מדרש להתחדשות
- יחנה נפח - אמן זכוכית. למה קוראים לו נפח? אפשר לראות בתחילת הסרטון (רק כמה שניות ראשונות להראות איך מנפח ומנפץ את הזכוכית)
- כדי לראות איך מכינים קנקן מזכוכית אפשר לראות כאן, הצינור משמש לניפוח הזכוכית
- יעוד על ניפוח - ניסוי - איך לנפח בלון בעזרת כימיה?
- אודות, פירושים ונוסחים בקישור לאתר הפיוט והתפילה
- ראו עוד בפיוט שימו לב אל הנשמה, בסידור עמ' 66

על מה ארצה להודות הבקר?

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- נקדיש את אחד הבקרים להכנת נטלה כיתית או אישית - למשל הכנה מחרס, או קישוט נטלת פלסטיק

בְּרֻכּוֹת הַשַּׁחַר

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַנוֹתֵן לַשָּׁכּוֹי בִּינָה לְהַבְחִין בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, פּוֹקֵחַ עוֹרִים:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, מַתִּיר אֲסוּרִים:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, זוֹקֵף כְּפוּפִים:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַנוֹתֵן לַיָּעֵף כָּח:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, רוֹקֵעַ הָאָרֶץ עַל הַפִּים:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמַּכִּין מַצְעָדֵי גֶבֶר:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֹׁעֵשֶׂה לִּי כָל צָרָכִי:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אוֹזֵר יִשְׂרָאֵל בַּגְבוּרָה:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמַּכִּין מַצְעָדֵי גֶבֶר:

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- נעשה סבב של ברכות השחר במנגינה, והמשכן בברכות אישיות של התלמידים והתלמידות לבוקר זה (למשל ברוך אתה השם שיש לי חברים וחברות וכדו').
- לכל ברכה נוסיף תנועה/קול/שאלה למשל:
- נותן לשכוי - מה זה שכוי? כיצד הוא מבחין בין יום ובין לילה? נחקה את קריאת התרנגול, ראו גם שיר התרנגול.
- פוקח עורים - נעצום עיניים ואז נפתח ושוב. איך זה הרגיש כשאי אפשר לראות? מה אנחנו רואים כשלא רואים? ומה רואים שוב?
- מתיר אסורים - נמתח ידיים לצדדים.
- זוקף כפופים - נעמד ונמתח ידיים למעלה.
- מלביש ערומים - למי שיש בגד חדש יכול לגשת לתחילת הכיתה ולברך שהחיינו
- רוקע הארץ על המים - ברכה על הדברים המוצקים בחיינו - האם יש לנו על מי להשען? אדם או חפץ? מהו? נרקע ברגליים.
- המכין מצעדי גבר - נצעד בכיתה - אפשר להנחות לאט יותר, מהר יותר, בעיגול, בקו ישר.
- לתכנית לימודים בנושא באתר מיתרים בקישור.
- אודות פירוש ונוסחים באתר הפיוט והתפילה בקישור.

יש שנהגו לברך את הברכות האלו בלשון חיובית. למשל, לברך "שעשני ישראל" בברכה אחת במקומן של כל הברכות. או לברך "שעשני ישראל" במקום הברכה "שלא עשני גויה/גוי"; לברך "שעשני בת/בן חורין" במקום הברכה "שלא עשני שפחה/עבד"; והברכה "שעשני כרצונו/בצלמו" במקום הברכה "שעשני כרצונו/שלא עשני אשה", לבנות ולבנים כאחד. מנהג זה נתן במחלקת ונתן לברך את הברכות האלו בלחש וכך לאפשר לכל אחת ואחד לנהג בדרך הנהוגה בביתם.

ברוך אתה יהוה, אלהינו מלך העולם, שלא עשני גויה | גוי:

ברוך אתה יהוה, אלהינו מלך העולם, שלא עשני שפחה | עבד:

ברוך אתה יהוה, אלהינו מלך העולם, שעשני כרצונו | שלא עשני אשה:

ברוך אתה יהוה, אלהינו מלך העולם, הפעביר חבלי שנה מעיני

ותנומה מעפעפי:

ויהי רצון מלפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי, שתרגילני בתורתך, ותדביקני במצותיך, ואל תביאני לידי חטא, ולא לידי עון, ולא לידי נסיון, ולא לידי בזיון, ותרחיקני מייצר הרע, ותדביקני בייצר הטוב, וכוף את יצרי להשתעבד לך, ותנני היום ובכל יום לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואי, וגמלני חסדים טובים. ברוך אתה יהוה, גומל חסדים טובים לעמו ישראל.

יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שתצילני היום ובכל יום מעי פנים, ומעצות פנים, מאדם רע, מייצר רע, מחבר רע, משכן רע, מפגע רע, מעין הרע, ומלשון הרע, מדין קשה, ומבעל דין קשה, בין שהוא בן ברית, ובין שאינו בן ברית.

נדון/נחוה/נשאל/ניצור

על סוגית שבין "שלא עשני אישה" ל"שעשני כרצונו"

- מקור והסבר ל"שעשני כרצונו" - ברוריה מכמן מכללת אורות בקישור הסגול.
- מקור והסבר ל"שלא עשני אישה" - ברוריה מכמן מכללת אורות בקישור הורוד.
- גרסא מהמאה ה-15 ל"שעשני כרצונו" באתר הספריה הלאומית בקישור הירוק.
- דיון על שינוי הברכה מאת חגי בן ארצי בקישור התכול.
- כאן - דעה - על הקושי באמירת הברכה לאישה דתיה.

בְּרִכַּת הַתּוֹרָה

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל דְּבַרֵי תּוֹרָה. וְהֶעֱרַב נָא יְיָהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת דְּבַרֵי תּוֹרָתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִיפְיוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְנִהְיָה אֲנַחְנוּ וְצִאֲצֵאֵינוּ וְצִאֲצֵאֵי צִאֲצֵאֵינוּ כָּלֵנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תּוֹרָתְךָ לְשִׁמְךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָהוָה, הַפֹּלֵמֵד תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָהוָה, נוֹתֵן הַתּוֹרָה.

וַיִּדְבֹר יְיָהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר:

דַּבֵּר אֶל אֶהֱרֹן וְאֶל בָּנָיו לֵאמֹר כֹּה תְבָרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. אָמֹר לָהֶם:

יְבָרְכֶךָ יְיָהוָה וְיִשְׁמְרֶךָ:

יָאֵר יְיָהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶךָ:

יֵשָׁא יְיָהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׁם לָךְ שְׁלוֹם:

וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֲנִי אֲבָרְכֶם

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- כיוון שבכיתה איננו עושים הוצאת ספר תורה, אפשר להקדיש את ברכות התורה בימי שני וחמישי להוצאת ספר תורה (שיש בכיתה, או ספר תורה מבד) ולהגיד משהו מאוד קצר על פרשת השבוע, או לקרוא פסוק מתוך הפרשה. אפשר לעשות את זה גם בסוף התפילה.
- ב"יברכך ה'" - כל תלמיד ותלמידה יכולים להניח ידיים על ראש מי שיושב לידם ולברכם.
- איזו ברכה אני מברך את החבר/ה שלי הבוקר?
- אודות פירוש ונוסחים באתר הפיוט והתפילה לברכת התורה בקישור.

i

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

אָדון עולם

אָדון עולם אֲשֶׁר מָלַךְ, בְּטָרֶם כָּל יִצְיָר
לַעֲת נַעֲשֶׂה בְּחֶפְצוֹ כָּל, אֲזִי מָלַךְ שְׁנֵי
וְאַחֲרֵי כָכָלּוֹת הַכָּל, לְבִדּוֹ יִמְלֹךְ נֹרָא.
וְהוּא הָיָה וְהוּא הוּא, וְהוּא יִהְיֶה בְּתֵּי
וְהוּא אֶחָד וְאֵין שְׁנֵי, לְהַפְשִׁילוֹ וְלִהְיוֹת
בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי תַכְלִית, וְלוֹ הָעֶז וְהַיָּד וְהַיָּרֵךְ.
וְהוּא אֵלִי וְחִי גָאֲלִי, וְצוֹר חֲבָלֵי בְיוֹם צָרָה:
וְהוּא נָסִי וּמְנוֹסִי, מִנֶּת כּוֹסֵי בְיוֹם אֶקְרָא:
בְּיָדוֹ אֶפְקִיד רוּחִי, בְּעֵת אִישׁוֹן וְאַעֲיָרָה:
וְעַם רוּחִי גּוֹיֹתִי, אֲדַנִּי לִי וְלֹא אֵיךְא:

מָה טָבוֹ

מָה טָבוֹ אֱהֲלִיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכַּנְתִּיךָ יִשְׂרָאֵל:
וְאֲנִי בְּרַב חֲסִדֶּךָ אָבֹא בֵיתְךָ אֲשֶׁתַּחֲוֶה אֶל הֵיכַל קֹדֶשְׁךָ בְּיִרְאָתְךָ:
יְהוָה אֲהַבְתִּי מַעֲוֹן בֵּיתְךָ וּמִקּוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ:
וְאֲנִי אֲשֶׁתַּחֲוֶה וְאֶכְרַעַה אֶבְרָכָה לִפְנֵי יְהוָה עֹשִׂי:
וְאֲנִי תַפְלַתִּי לָךְ יְהוָה עֵת רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרַב חֲסִדֶּךָ עֲנֵנִי בְּאַמֶּת יִשְׁעֶךָ:

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- אפשר להקשיב לגרסאות השונות של "מה טובו" - הן מאוד שונות זו מזו - מה כל גרסא גורמת לנו להרגיש? למה אני מתחבר/ת? מה כל אחד מהם מבטא כלפי הטקסט עצמו? (גרסת זמרשת בסגול, גרסת שוואקי בורוד, גרסת להקת המושב בירוק, גרסת מקהלת שחר קטע חזנות בתכול).
- את "מה טובו" נוהגים להגיד בכניסה לבית הכנסת, זה פסוק שאמר בלעם כשנסה לקלל את עם ישראל ויצא מברך - למה התפילה הזו מתאימה דווקא לכניסה לבית הכנסת?
- איזו תפילה את/ה תרצי להגיד בכניסה לאווירת התפילה שלנו בכיתה?
- אודות, פירוש ונוסחים באתר הפיוט והתפילה (קישור סגול).
- על מה טבו מתוך אנציקלופדיית דעת (קישור ורוד).

יגדל הוא פיוט שנכתב על בסיס שלוש עשר עקרי האמונה, שעל פי הרמב"ם עומדים בבסיס היהדות.

יגדל

יגדל אלהים חי וישתבח נמצא ואין עת אל מציאותו
אחד ואין יחיד כיחודו נעלם וגם אין סוף לאחדותו
אין לו דמות הגוף ואינו גוף לא נערך אליו קדשות
קדמון לכל דבר אשר נברא ראשון ואין ראשית לראשיתו
הנו אדון עולם לכל נוצר יורה גדלותו ומלכותו
שפע נבואתו נתנו אל אנשי סגלותו ותפארתו
לא קם בישראל כפשה עוד נביא ומביט את תמונתו
תורת אמת נתן לעמו אל על יד נביאו נאמן ביתו
לא יחליף האל ולא ימיר דתו לעולמים לזולתו
צופה ויודע סתרינו מביט לסוף דבר בקדמתו
גופל לאיש חסיד כמפעלו נותן לרשע רע כרשעתו
ישלח לקח ימים משיחנו לפדות מחכי קח ישועתו
מתים יחיה אל ברב חסדו ברוך עדי עד שם תהלתו.

נדון/נחוה/נשאל/ניצור

- הפיוט "יגדל" (כמו גם הפיוט "אדון עולם") מבוסס על יג (13) עיקרי היהדות של הרמב"ם. למורה - אלו 13 העיקרים. וכאן הסבר על העיקרים באתר דעת. על מהות העיקרים מאת פרופ מנחם קלנר (שלם) ראו כאן.
- נסו לקשר בין שורות הפיוט לעיקרים - איזה עיקר מציינת כל שורה?
- בחרו עיקר אחד שהכי אוהבים/מתחברים/מסתקרנים ביחס אליו ונסו לצייר אותו.
- מה בעיניך הם עיקרי היהדות? חשבו על שלושה עיקרים.
- נסחו את 13 העיקרים של הכיתה שלכם. כתבו זאת יפה ותלו בכיתה. אפשר בבקרים להיזכר בשלושה עשר העיקרים שקבעתם ולברך את ברכת הכיתה כפי שמופיעה בסידור בעמוד 65.
- אודות, פירוש, ונוסחים רבים לפיוט באתר הפיוט והתפילה בקישור הסגול.
- על הפיוט באתר דעת בקישור הורוד.
- מצורפים שלושה ביצועים לפיוט (שלמה ארצי לנוסח יהודי ספרד בירוק, הלובים ושי גבסו בנוסח עדת לוב בקישור התכול, ודוד דאור ופטריק סבג בקישור הורוד).

בְּרָכוֹת צִיצִית וּתְפִלִּין

בְּרָכָה לְלִבִּישַׁת צִיצִית

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל מִצְוַת צִיצִית:

בְּרָכָה לְעִטִּיפַת טֹלִית

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ

לְהִתְעַטֵּף בְּצִיצִית:

בְּרָכָה לִפְנֵי הַנַּחַת תְּפִלִּין

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין:

בְּמַהֲלֶךְ שְׁלוֹשׁ הַכְּרִיכוֹת עַל הָאֶצְבָּע הָאֶמְצָעִית נֶהָג לומר:

וְאַרְשָׁתִּיךָ לִי לְעוֹלָם.

וְאַרְשָׁתִּיךָ לִי בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט וּבְחֶסֶד וּבְרַחֲמִים:

וְאַרְשָׁתִּיךָ לִי בְּאֱמוּנָה. וְיִדְעָתָּ אֵת יְהוָה:

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- נראה את הסרטון של כאן על פתיל התכלת, אפשר גם לעשות את הניסוי בכיתה. בקישור הירוק.
- נלמד יחד איך קושרים ציציות כפי שמופיע בסרטון של משכן התכלת בקישור הסגול.
- ראו סרטון על תעלומת תפילין מגבעת התחמושת שאפשר ממנה ללמוד על תפילין בקישור התכול
- מצוות תפילין מתבססת על הפסוק "וְהָיָה לָךְ לְאוֹת עַל-יָדְךָ, וּלְזִכָּרוֹן בֵּין עֵינֶיךָ לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת יְהוָה, בְּפִיךָ" (שמות, י"ג, ט'). מה המשמעות לשים תפילין דווקא על היד ובין העיניים? מה הקשר בין האברים השונים? איך העין והיד מסייעים לכך שתורת ה' תהיה בפה?
- מה זה חוקת עולם (חוק שתקף לעולם?) ואיך האזכור של האברים הללו מסייעים לכך שהתורה תהיה חוקת עולם?
- בתוך התפילין מצוי קלף ובו ארבע פרשיות מהתורה. חשיבותן של 4 הפרשיות בהיותן מכילות את עיקרי האמונה היהודית:
 1. קבלת עול מלכות שמים - בפרשת "שמע".
 2. קבלת עול המצוות - בפרשת "והיה אם שמע".
 3. נס יציאת מצרים - בפרשת "קדש".
 4. נס התהוות העם היהודי במעמד הר סיני והוכחה להשגחתו העליונה של הקב"ה - בפרשת "והיה כי יביאך". (ר' קישור לאתר מטה).
- איזה טקסט (שכתבתם או שמישהו אחר כתב) את/ם הייתם מוסיפים ל"תפילין האישי שלכם"? אפשר להוסיף את זה למעטפה שבתחילת הסידור.
- בעת כריכת תפילין על האצבע (אחרי בר/בת מצווה) נוהגים לומר את הפס' מהושע "וארשתיך לי..." (ר' בסידור). נזמין את התלמידים והתלמידות לשיר את השיר המצורף לטקסט. (קישור בטקסט בסגול).
- "וארשתיך לי" - מה המשמעות שבעת הנחת תפילין אנחנו אומרים מילות חתונה?
- ראו קישור ליחידה באתר מיתרים - בתוך התכנית "ארון הספרים היהודי" עמ' 112.
- על מצוות ציצית בויקיפדיה בקישור התכול.
- על הציצית במטה בקישור הירוק.
- על מצוות תפילין במטה בקישור הסגול.

פסוקי דזמרה

פסוקי דזמרה כשמשם כן הם: מזמורים ופסוקים בעקר מספר תהלים המספרים בשבחו של אלהי הטבע ואלהי ישראל. בין נוסחי התפלה השונים ישנם הבדלים קטנים בנוגע לסדר פסוקי דזמרה ובנוגע למזמורים אחדים - האם לאמרם או לא. בכדי לאפשר את התפלה יחד בחרנו לאחד את כל הנוסחים על פי נוסח עדות המזרח.

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- חשבו על משהו טוב שקיים בעולם ושתרצו לצרף לדברי התודה והשבח של פסוקי דזמרה.
- כתיבה חופשית - נכתוב שיר שבח ותודה ונצרף אותו במעטפה לסידור.
- אפשר גם להניח ראש על השולחן ולחשוב על כל התודות שיש לנו בעולם. לשם השראה ניתן תוך כדי להאזין ל"ברוך שאמר" של שיבי קלר בעמ' 29.
- למה לדעתך נהוג להגיד כל בוקר פסוקי דזמרה? אמירת אותם פרקי תהלים כל בוקר, מה זה עושה לאדם? האם קל או קשה לך להגיד כל בוקר בדיוק את אותם פרקים ברצף? האם זה משעמם? אם כן, האם יש דרך לעשות שהתפילה תהיה פחות משעממת? האם יש ערך ל"שעמום"?
- ראו יחידה באתר מיתרים על בין תפילת קבע לתחנון. בתוך התכנית "פרקי תפילה" - עמוד 41.
- מצורפים שני נוסחים של פסוקי דזמרה - נוסח מרוקו (בירוק) ונוסח אשכנז (בורוד) לשימושכם.
- ראו השיר הללויה בשער אל המקום - שירי שחרית בסידור עמ' 67.
- על פסוקי דזמרה על פי הרב מלמד בקישור.
- לתת לזוגות של תלמידים/ות ללמוד את המשמעות של המזמורים ולספר על מה שלמדו בכיתה לפני התפילה/אמירת המזמור.
- שהתלמידים יבחרו (או יסמנו) בכל מזמור משפט אחד שאליו התחברו/שאותו אהבו במיוחד. אפשר לשתף בכיתה ולהסביר מדוע אהבו.

הודו ליהוה קראו בשמו, הודיעו בעיני שירי לו זמרו לו, שיחו בכל נפלאותי התהללו בשם קדשו, ישמח לב מבקשי דרשו יהוה ועזו, בקשו פניו תמיד: זכרו נפלאותיו אשר עשה, מפתיו ומשפתיו זרע ישראל עבדו, בני יעקב בחייתו הוא יהוה אלהינו, בכל הארץ משתחוים זכרו לעולם בריתו, דבר צוה לאלף דור אשר כרת את אברהם, ושבועתו ויעמידה ליעקב לחק, לישראל ברית לאמר לך אתן ארץ כנען, חבל נחל בהיותכם מתי מספר, כמעט וגרים בה. ויתהלכו מגוי אל גוי, ומפמלכה אל עם אחר: לא הניח לאיש לעשקם, ויזכח עליהם מלכים: אל תגעו במשיחי, ובנביאי אל תרעו:

שירו ליהוה כל הארץ, בשרו מיום יסועתו: ספרו בגוים את כבודו, בכל העמים נפלאותיו: כי גדול יהוה ומהלל מאד, ונורא הוא על כל אלהים: כי כל אלהי העמים אלילים, ויהוה שמים עשה: הוד והדר לפניו, עז וחדוה במקומו:

הָבוּ לַיהוָה מִשְׁפָּחוֹת עַמִּים, הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד וְעֹז:
הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ, שְׂאוּ מִנְחָה וּבֹאוּ לִפְנֵי הַשְּׁתַּחֲוֹ לַיהוָה בַּהֲדַר־תִּשְׁבָּח:
חִילוּ מִלִּפְנֵי כָל הָאָרֶץ, אֲף־תִּכּוֹן תִּבֵּל בִּלְתַּפְּוֹט:

וְשִׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ, וַיֹּאמְרוּ בַּגּוֹיִם יְהוָה מֶלֶךְ:
יָרַעַם הַיָּם וּמִלֹּאוּ, יַעֲלֶץ הַשָּׂדֶה וְכָל אֲשֶׁר בּוֹ:
אִזְ יִרְנְנוּ עַצִּי הַיַּעַר, מִלִּפְנֵי יְהוָה כִּי בָא לִשְׁפּוֹט אֶת הָאָרֶץ:
הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב, כִּי לַעֲוֹלָם חֲסִדּוֹ:
וַאֲמָרוּ הוֹשִׁיעֵנו אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְקַבְּצֵנוּ וְהַצִּילֵנוּ מִן הַגּוֹיִם לְהַדּוֹת לְשֵׁם קִדְשְׁךָ,
לְהַשְׁתַּבַּח בְּתִהְלֶתְךָ:
בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם, וַיֹּאמְרוּ כָל הָעָם אֲמֵן וְהִלֵּל לַיהוָה:

רוּמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, וְהַשְׁתַּחֲוֹ לַהֲדָם רִגְלֵי קְדוֹשׁ הוּא:
רוּמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהַשְׁתַּחֲוֹ לַהֲרִ קְדוֹשׁ, כִּי קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ:
וְהוּא רַחוּם יִכְפֹּר עוֹן, וְלֹא יִשְׁחִית וְהַרְבֵּה לַהֲשִׁיב אִפּוֹ, וְלֹא יַעִיר כָּל חַמְתּוֹ:
אֲתָהּ יְהוָה לֹא תִכְלָא רַחֲמֶיךָ מִפְּנֵי, חֲסִדְךָ וְאַמְתָּךְ תִּמְיֵד יִצְרוּנִי:
זָכֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֲסִדֶּיךָ, כִּי מַעֲוֹלָם הִפָּה:
תִּנְנוּ עֹז לְאֱלֹהִים עַל יִשְׂרָאֵל גְּאוֹתוֹ, וְעֹז בְּשַׁחֲקִים:
נִזְרָא אֱלֹהִים מִמִּקְדָּשֶׁיךָ, אֵל יִשְׂרָאֵל, הוּא נָתַן עֹז וְתַעֲצֻמוֹת לָעָם בָּרוּךְ אֱלֹהִים:

אֵל נִקְמֹת יְהוָה, אֵל נִקְמֹת הוֹפִיעַ:
הַנָּשָׂא שִׁפְט הָאָרֶץ, הַשֵּׁב גָּמוּל עַל גָּאִים:
לַיהוָה הִישׁוּעָה, עַל עַמְּךָ בִּרְכָתְךָ סֶלָה:
יְהוָה צְבָאוֹת עֲפָנוּ, מִשְׁגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה:
יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־אָדָם בִּטַּח בְּךָ:
יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַפֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קִרְאָנוּ:
הוֹשִׁיעָה אֶת עַמְּךָ וּבָרֶךְ אֶת נַחֲלֶתְךָ, וְרַעַם וְנִשְׂאָם עַד הָעוֹלָם:
נִפְשָׁנוּ חֲכָתָה לַיהוָה, עֲזָרְנוּ וּמִגִּנָּנוּ הוּא:

כִּי בּוֹ יִשְׁמַח לִבֵּנוּ, כִּי בְשֵׁם קֹדֶשׁוֹ בְּטַחֲנוּ:
 יְהִי חֲסִדְךָ יְהוָה עֲלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ:
 הֲרֹאנוּ יְהוָה חֲסִדְךָ, וַיִּשְׁעֶךָ תַּתֵּן לָנוּ:
 קוֹמָה עֲזֹרָתָה לָנוּ, וּפִדָנוּ לַמַּעַן חֲסִדְךָ:
 אֲנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַפַּעֲלָךָ מֵאַרְצַּי מִצְרַיִם, הֶרְחַב פִּיךָ וְאַמְלֵאֲהוּ:
 אֲשֶׁרִי הָעַם שְׁכַכָּה לוֹ, אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁיְהוּהוּ אֱלֹהָיו:
 וְאֲנִי בַחֲסִדְךָ בְּטַחַתִּי, יָגַל לִבִּי בִישׁוּעָתְךָ, אֲשִׁירָה לַיהוָה, כִּי גָמַל עָלַי:

אֲרוּמָמְךָ יְהוָה כִּי דָלִיתָנִי, וְלֹא שִׁפַּחַת אִיבֵי לִי:
 יְהוָה אֱלֹהֵי, שׁוֹעֵתִי אֵלֶיךָ וְתִרְפְּאֵנִי:
 יְהוָה הָעֲלִיתָ מִן שָׂאוֹל נַפְשִׁי, חִיִּיתָנִי מִיָּרֵדִי בּוֹר:
 זָמְרוּ לַיהוָה חֲסִידָיו, וְהוֹדוּ לִזְכוֹר קֹדֶשׁוֹ:
 כִּי רָגַע בְּאִפּוֹ חַיִּים בְּרָצוֹנוֹ בְּעֶרֶב יַלִּין בְּכִי, וּלְבַקֵּר רִנָּה:
 וְאֲנִי אֲמַרְתִּי בְשִׁלּוֹי, בַּל אֶמוּט לְעוֹלָם:
 יְהוָה בְּרָצוֹנְךָ הַעֲמַדְתָּה לְהַרְרִי עוֹז, הִסְתַּרְתָּ פָנֶיךָ הֵייתִי נִבְהָל:
 אֵלֶיךָ יְהוָה אֶקְרָא, וְאֵל אֲדֹנִי אֶתְחַנֵּן:
 מֶה בָּצַע בְּדַמִּי בְרִדְתִּי אֶל שַׁחַת הַיּוֹדֶךָ עֶפֶר הִיגִיד אֲמַתְךָ:
 שָׁמַע יְהוָה וַחֲנֹנִי, יְהוָה הִיָּה עֲזֹר לִי:
 הִפְכָּתָּ מִסִּפְדִּי לַמַּחֲוֹל לִי פִתַּחְתָּ שְׁקִי וַתֹּאזְנֵנִי שְׂמֵחָה:
 לַמַּעַן יִזְמְרְךָ כְּבוֹד וְלֹא יָדָם, יְהוָה אֱלֹהֵי לְעוֹלָם אוֹדְךָ:

לַמִּנְצָח בְּנִגִּינַת מְזֻמּוֹר שִׁיר:
 אֱלֹהִים יַחֲנֵנוּ וַיְבָרְכֵנוּ, יָאֵר פָּנָיו אֶתָּנוּ סֶלָה:
 לַדָּעַת בְּאַרְצַּי דְּרָכְךָ, בְּכָל גּוֹיִם יִשׁוּעָתְךָ:
 יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים, יוֹדוּךָ עַמִּים כָּלָם:
 יִשְׁמְחוּ וַיִּרְנְנוּ לְאֻמִּים כִּי תִשְׁפֹּט עַמִּים מִיִּשׂרָאֵל, וְלֹאֲמִים בְּאַרְצַּי תִּנָּחַם סֶלָה:
 יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים, יוֹדוּךָ עַמִּים כָּלָם:
 אֶרֶץ נִתְּנָה יְבוּלָה, יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ:
 יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים, וַיִּירָאוּ אֶתֹּךָ כָּל אֶפְסֵי אֶרֶץ:

ברוך שאמר

ברוך שאמר והיה העולם, ברוך הוא, ברוך אומר ועשה, ברוך גוזר ומקיים,
ברוך עשה בראשית, ברוך מרחם על הארץ, ברוך מרחם על הבריות, ברוך
משלם שכר טוב ליראיו, ברוך חי לעד וקים לנצח, ברוך פודה ומציל, ברוך
שמו. ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם האל, אב הרחמן, המהלל בפה
עמו, משבח ומפאר בלשון חסידיו ועבדיו, ובשירי דוד עבדך נהללך יהוה
אלהינו, בשבחות ובזמירות, ונגדלך ונשבחך, ונפאריך, ונמליכך, ונזכיר
שמך מלכנו אלהינו, יחיד חי העולמים, מלך משבח ומפאר עדי עד שמו
הגדול. ברוך אתה יהוה מלך מהלל בתשבחות:

חשבו על משהו טוב שקיים בעולם
ושמרו לצורך לדברי התודה
והשבח של 'פסוקי דזמרה'.

מִזְמוֹר לַתּוֹדָה, הָרִיעוּ לַיהוָה כָּל הָאָרֶץ:
עֲבֹדוּ אֶת יְהוָה בְּשִׂמְחָה, בָּאוּ לִפְנֵי בְרִנָּה:
דַּעוּ כִּי יְהוָה הוּא אֱלֹהִים הוּא עָשָׂנוּ וְלוֹ אֲנַחְנוּ, עֲמוּ וְצֹאן מִרְעִיתוֹ:
בָּאוּ שְׁעָרָיו בַּתּוֹדָה חֲצֵרְתִּי בַתְּהִלָּה, הוֹדוּ לוֹ בָּרְכוּ שְׁמוֹ:
כִּי טוֹב יְהוָה לַעֲוֹלָם חַסְדּוֹ, וְעַד דָּר וָדָר אֲמוֹנָתוֹ:

יְהִי כְבוֹד יְהוָה לַעֲוֹלָם, יִשְׂמַח יְהוָה בְּמַעֲשָׁיו:
יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבָרָךְ, מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם:
מִמִּזְרַח שֶׁשׁ עַד מְבֹאוֹ, מְהֻלָּל שֵׁם יְהוָה:
רָם עַל כָּל גּוֹיִם יְהוָה, עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ:
יְהוָה שִׁמְךָ לַעֲוֹלָם, יְהוָה זִכְרְךָ לְדָר וָדָר:
יְהוָה בַּשָּׁמַיִם הֵכִין כֶּסֶּא, וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מַשְׁלָה:
יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ, וַיֹּאמְרוּ בַּגּוֹיִם יְהוָה מֶלֶךְ:
יְהוָה מֶלֶךְ יְהוָה מֶלֶךְ יְהוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעַד:
יְהוָה מֶלֶךְ עוֹלָם וָעַד, אֲבָדוּ גּוֹיִם מֵאֶרֶצוֹ:
יְהוָה הַפִּיר עֲצַת גּוֹיִם, הִנֵּיא מַחֲשָׁבוֹת עַמִּים:
רַבּוֹת מַחֲשָׁבוֹת בְּלֵב אִישׁ, וְעֲצַת יְהוָה הִיא תִּקְוָם:
עֲצַת יְהוָה לַעֲוֹלָם תִּעֲמַד, מַחֲשָׁבוֹת לְבוֹ לְדָר וָדָר:
כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי, הוּא צִוָּה וַיַּעֲמַד:
כִּי בָחַר יְהוָה בְּצִיּוֹן, אֹהֶל לְמוֹשֵׁב לוֹ:
כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה, יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ:
כִּי לֹא יִטָּשׁ יְהוָה עַמּוֹ, וְנִחַלְתּוּ לֹא יַעֲזֹב:
וְהוּא רַחוּם יִכְפֹּר עֲוֹן וְלֹא יִשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהַשְׁיֵב אֶפֶס, וְלֹא יַעֲדִיר כָּל חֲמַתּוֹ:
יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קִרְאָנוּ:

אשרי יושבי ביתך

אשרי יושבי ביתך, עוד יהללוך סלה:
אשרי העם שככה לו, אשרי העם שיהוה אלהיו:
תהלה לדוד ארוממך אלוהי הפלך, ואברכה שמך לעולם ועד:
בכל יום אברכה ואהללה שמך לעולם ועד:
גדול יהוה ומהלל מאד, ולגדלתו אין חקר:
דור לדור ישבח מעשיך וגבורתיך יגידו:
הדר כבוד הודך, ודברי נפלאותיך אשיחה:
ועוזו נוראתיך יאמרו, וגדלתך אספרנה:
זכר רב טובך יביעו, וצדקתך ירננו:
חננו ורחום יהוה, אך אפים וגדל חסד:
טוב יהוה לכל, ורחמיו על כל מעשיו:
יודוך יהוה כל מעשיך, וחסידיך יברכוכה:
כבוד מלכותך יאמרו, וגבורתך ידברו:
להודיע לבני האדם גבורתו, וכבוד הדר מלכותו:
מלכותך מלכות כל עלמים, וממשלתך בכל דור ודור:
סופך יהוה לכל הנפלים, וזוקף לכל הכפופים:
עיני כל אליך ישברו, ואתה נותן להם את אכלם בעתו:
פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון:
צדיק יהוה בכל דרכיו, וחסיד בכל מעשיו:
קרוב יהוה לכל קראיו, לכל אשר יקראהו באמת:
רצון יראיו יעשה, ואת שועתם ישמע וישעם:
שומר יהוה את כל אהביו, ואת כל הרשעים ישמיד:
תהלת יהוה ידבר פי ויברך כל בשר שם קדשו לעולם ועד:
ואנחנו נברך יה מעתה ועד עולם הללויה:

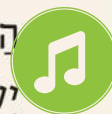

הַלְלוּיָהּ, הַלְלִי נַפְשִׁי אֶת יְהוָה:
 אֶהְלֵלָה יְהוָה בַּחַיִּי, אֲזַמְּרָה לֵאלֹהֵי בְעוֹדִי:
 אֶל תִּבְטְחוּ בַּנְּדִיבִים, בְּבֶן אָדָם שָׁאִין לוֹ תְּשׁוּעָה:
 יִצְא רֹחוֹ יֵשֶׁב לְאַדְמָתוֹ, בַּיּוֹם הַהוּא אֲבִדוּ עֲשִׁתְּנָתִיו:
 אֲשֶׁרִי שָׁאֵל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ, שִׁבְרוּ עַל יְהוָה אֱלֹהָיו:
 עֲשֵׂה שְׁמִים וְאַרְץ אֶת הַיָּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם, הַשְׁמַר אֶמֶת לְעוֹלָם:
 עֲשֵׂה מִשְׁפָּט לַעֲשׂוּקִים נָתַן לֶחֶם לָרַעֲבִים, יְהוָה מַתִּיר אֲסוּרִים:
 יְהוָה פָּקַח עֵינִים יְהוָה זָקַף כְּפוּפִים, יְהוָה אָהַב צַדִּיקִים:
 יְהוָה שִׁמַּר אֶת גְּרִים יָתוֹם וְאַלְמָנָה יַעֲזוֹדֵד, וְדֶרֶךְ רָשָׁעִים יַעֲזוֹת:
 יַפְלֹךְ יְהוָה לְעוֹלָם אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדֹר וְדֹר הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ, כִּי טוֹב זָמְרָה אֱלֹהֵינוּ, כִּי נַעֲמִים נָאוֹה תִהְיֶה:
 בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם יְהוָה, נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יִכְנָס:
 הָרוּפָא לְשִׁבּוּרֵי לֵב, וּמַחְבֵּשׁ לַעֲצָבוֹתָם:
 מוֹנֵה מִסְפָּר לַכּוֹכָבִים, לְכֹלֶם שְׁמוֹת יִקְרָא:
 גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ, לַתְּבוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר:
 מַעֲזוֹד עֲנוּיִם יְהוָה, מַשְׁפִּיל רָשָׁעִים עַדִּי אֶרֶץ:
 עָנּוּ לַיהוָה בַּתוֹדָה, זָמְרוּ לֵאלֹהֵינוּ בִּכְנוֹר:
 הַמַּכְסֶּה שָׁמַיִם בְּעֵבִים הַמַּכִּין לָאָרֶץ מָטָר, הַמַּצְמִיחַ הָרִים חֲצִיר:
 נוֹתֵן לִבְהֶמָה לַחֲמָה, לִבְנֵי עֹרֵב אֲשֶׁר יִקְרָאוּ:
 לֹא בַּגְבוּרַת הַסּוֹס יִחְפֹּץ, לֹא בְּשׁוֹקֵי הָאִישׁ יִרְצֶה:
 רוֹצֵה יְהוָה אֶת יִרְאָיו, אֶת הַמִּיֻּחָלִים לְחִסְדּוֹ:
 שֹׁבְחֵי יְרוּשָׁלַיִם אֶת יְהוָה, הַלְלִי אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן:
 כִּי חֹזֶק בְּרִיחֵי שְׁעָרֶיךָ, בָּרֶךְ בְּנִיךָ בְּקִרְבֶּךָ:
 הַשֵּׁם גְּבוּלָה שְׁלוֹם, חֶלֶב חֲטִיִּם יִשְׂבִּיעֶךָ:
 הַשְׁלַח אֲמָרְתוֹ אֶרֶץ, עַד מִהֲרָה יְרוּץ דְּבָרוֹ:
 הַנִּתֵּן שֶׁלֶג כְּצֶמֶר, כְּפֹר כְּאֶפֶר יִפְזֹר:
 מִשְׁלִיךְ קֶרְחוֹ כְּפִתִּים, לִפְנֵי קֶרְתוֹ מִי יַעֲמֹד:

יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּמָּסֶם, יֵשֶׁב רוּחוֹ יִזְלוּ מֵיָם:
 מִגִּיד דְּבָרָיו לִיעֶקֶב, חֲקִיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל:
 לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים בָּל יָדְעוּם הַלְלוּיָהּ:
 הַלְלוּיָהּ. הִלְלוּ אֶת יְהוָה מִן הַשָּׁמַיִם, הִלְלוּהוּ בַּמְּרוֹמִים:
 הִלְלוּהוּ כָּל מַלְאָכָיו, הִלְלוּהוּ כָּל צַבָּאוֹ:
 הִלְלוּהוּ שְׁמֵשׁ וַיֶּרֶחַ, הִלְלוּהוּ כָּל כּוֹכָבֵי אוֹר:
 הִלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם, וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מַעַל הַשָּׁמַיִם:
 יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה, כִּי הוּא צוּה וְנִבְרָאוֹ:
 וַיַּעֲמִידֵם לַעֲד לְעוֹלָם, חֵק נָתַן וְלֹא יַעֲבוֹר:
 הִלְלוּ אֶת יְהוָה מִן הָאָרֶץ, תַּנְיִינִים וְכָל תְּהוֹמֹת:
 אֵשׁ וּבָרָד שֶׁלֶג וְקִיטּוֹר, רוּחַ סַעֲרָה עֹשֶׂה דְּבָרוֹ:
 הַהָרִים וְכָל גְּבֻעוֹת, עֵץ פְּרִי וְכָל אֲרָזִים:
 הַחִיָּה וְכָל בְּהֵמָה, רֶמֶשׁ וְצִפּוֹר כָּנָף:
 מַלְכֵי אֶרֶץ וְכָל לְאֻמִּים, שָׂרִים וְכָל שְׁפָטֵי אֶרֶץ:
 בַּחוּרִים וְגַם בְּתוֹלוֹת, זִקְנִים עִם נְעָרִים:
 יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה כִּי נִשְׁגָּב שְׁמוֹ לְבָדוֹ, הוֹדוּ עַל אֶרֶץ וּשְׁמַיִם:
 וַיֵּרָם קֶרֶן לַעֲצוֹ תְהִלָּה לְכָל חֲסִידָיו לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל עִם קִרְבּוֹ הַלְלוּיָהּ:
 הַלְלוּיָהּ, שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חֹדֶשׁ, תְּהַלְתוּ בְּקֹהֶל חֲסִידִים:
 יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל בְּעֲשָׂיו, בְּנֵי צִיּוֹן יִגִּילוּ בַּמֶּלֶכֶם:
 יְהַלְלוּ שְׁמוֹ בַּמַּחּוֹל, בְּתֶף וּכְנֹר יִזְמְרוּ לוֹ:
 כִּי רוּצָה יְהוָה בְּעַמּוֹ, יִפְאֵר עַנּוּיִם בִּישׁוּעָה:
 יַעֲלִזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד, יִרְנְנוּ עַל מִשְׁכָּבוֹתָם:
 רֹמְמוֹת אֶל בְּגִרוֹנָם, וְחָרֵב פִּיפְיוֹת בִּידָם:
 לַעֲשׂוֹת נִקְמָה בַּגּוֹיִם, תּוֹכַחוֹת בְּלֻאֲמִים:
 לְאַסֹּר מַלְכֵיהֶם בְּזֻקִים, וְנִכְבְּדֵיהֶם בְּכַבְלֵי בְרוֹזל:
 לַעֲשׂוֹת בָּהֶם מִשְׁפָּט כְּתוּב הַדֶּר הוּא לְכָל חֲסִידָיו הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ. הָלְלוּ אֵל בְּקֹדֶשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקְיעַ עֶזְו:
הַלְלוּהוּ בַּגְּבוּרָתוֹ, הַלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדֻלוֹ:
הַלְלוּהוּ בְּתִקְעַ שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בַּנִּבֵּל וְכִנּוֹר:
הַלְלוּהוּ בְּתֹף וּמַחּוֹל, הַלְלוּהוּ בַּמִּנִּים וְעֶגְב:
הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שִׁמְעַ, הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה:
כָּל הַנְּשָׁמָה תִּהְלֵל יְיָ הַלְלוּיָהּ:
כָּל הַנְּשָׁמָה תִּהְלֵל יְיָ הַלְלוּיָהּ:

בְּרוּךְ יְיָהוָה לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:
בְּרוּךְ יְיָהוָה מִצִּיּוֹן שְׁכֵן יְרוּשָׁלַיִם הַלְלוּיָהּ:
בְּרוּךְ יְיָהוָה אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, עֲשֵׂה נִפְלְאוֹת לְבָדּוֹ:
וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וַיִּמְלֹא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן:

וַיְבָרֶךְ דָּוִד אֶת יְיָהוָה לְעֵינָיו כָּל הַקֵּהֶל, וַיֹּאמֶר דָּוִד: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲבִינוּ מֵעוֹלָם
וְעַד עוֹלָם: לֵךְ יְיָהוָה הַגְדֵּלָה וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנִּצָּח וְהַהוֹד כִּי כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, לֵךְ יְיָהוָה
הַמַּמְלָכָה וְהַמַּתְנַשֵּׂא לְכָל לְרָאשׁ: וְהַעֲשֵׂר וְהַכְּבוֹד מִלִּפְנֵיךָ וְאַתָּה מוֹשֵׁל בְּכָל וּבִידֶךָ כַּחַ וּגְבוּרָה,
וּבִידֶךָ לַגְדִּיל וּלְחִזּוֹק לְכָל: וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ, וּמַהֲלִלִים לְשֵׁם תְּפָאֶרְתֶּךָ: וַיְבָרְכוּ
שֵׁם כְּבוֹדֶךָ וּמְרוֹמֶם עַל כָּל בְּרָכָה וְתִהְיֶה: אַתָּה הוּא יְיָהוָה לְבָדּוֹךָ אַתָּה עֲשִׂיתָ אֶת הַשָּׁמַיִם שְׁמִי
הַשָּׁמַיִם וְכָל צְבָאָם הָאָרֶץ וְכָל אֲשֶׁר עָלֶיהָ הַיַּמִּים וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם וְאַתָּה מַחִיָּה אֶת כָּל־ם, וּצְבָא
הַשָּׁמַיִם לָךְ מִשְׁתַּחֲוִיִּים: אַתָּה הוּא יְיָהוָה הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בְּחֶרֶת בְּאַבְרָם וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים,
וְשִׁמְתָּ שְׁמוֹ אַבְרָהָם: וּמִצַּאתָ אֶת לָבָבוֹ נֹאמֵן לִפְנֵיךָ וְכָרוֹת עַמּוֹ הַבְּרִית לָתֵת אֶת אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי
הַחֲתִי הָאִמֶּרִי וְהַפְּרָזִי וְהַיְּבוּסִי וְהַגְּרָגְשִׁי לָתֵת לְזֶרְעוֹ, וְתָקַם אֶת דְּבָרֶיךָ כִּי צִדִּיק אַתָּה: וְתִרְאֵה אֶת
עֲנִי אֲבֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם, וְאֵת זַעֲקָתָם שִׁמְעַתָּ עַל יַם סוּף: וְתִתֵּן אֹתָם וּמִפְתִּים בְּפָרְעָה וּבְכָל עַבְדָּיו
וּבְכָל עַם אֲרָצוֹ, כִּי יִדְעַתָּ כִּי הִזִּידוּ עֲלֵיהֶם, וְתַעֲשֵׂ לָךְ שֵׁם כְּהִיּוֹם הַזֶּה: וְהִים בְּקַעַת לִפְנֵיהֶם
וַיַּעֲבְרוּ בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה, וְאֵת רַדְפֵיהֶם הִשְׁלַכְתָּ בַּמִּצּוֹלֹת כְּמוֹ אֶבֶן בְּמִים עֲזִים:

וַיּוֹשַׁע יְיָהוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרַיִם. וַיִּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת מִצְרַיִם מֵת עַל שְׁפַת הַיָּם:
וַיִּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְיָהוָה בְּמִצְרַיִם וַיִּירָאוּ הָעָם אֶת יְיָהוָה, וַיֹּאמְרֵם בְּיְיָהוָה
וּבַמֶּשֶׁה עָבַדוּ:

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- על החלק של "ויברך דוד את ה' לעיני כל הקהל..." ועל החלק של שירת הים, ניתן לדון: בחלק זה אנו מספרים בתמציתיות את הסיפור ההיסטורי הקדום של עמנו - הבחירה של ה' באברהם, הבאתו לכנען וכריתת ברית עמו והבטחת הארץ לו ולצאצאיו, עבדות עם ישראל במצרים ויציאת מצרים וקריעת ים סוף באותות ובמופתים. מה זה עושה לנו כשאנחנו 'מספרים' לעצמנו יום יום את הסיפור הזה בזמן התפילה? האם לדעתכם חשוב שנספר לעצמנו שוב ושוב את החלק הזה בסיפור הזה של העם? מדוע? מדוע לדעתכם ניתן מקום רב יחסית בתפילת הבוקר לשירת הים? "אז ישיר משה ובני" את השירה הזאת לה..." - לשתף בכיתה: האם קרה לכם פעם שפרצתם בשיר מתוך שמחה והתרגשות? אם כן, באיזה מקרה? זוכרים מה שרתם? האם גם התנועתם, רקדתם או קפצתם? מה אתם מרגישים כשאתם שרים יחד עם כולם (בכיתה או במשפחה) - כאיש אחד? האם לדעתכם הרגישו כך בני ישראל כששרו את שירת הים? כיצד לדעתכם הרגישו בני" באותו מעמד? בקישור תוכלו לראות סרטון של מיזם קולולם - על החוויה העוצמתית, המרגשת והמלכדת של שירת המונים יחד.

שירת הים

אֲזַיִשִׁיר מִשָּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁיר

לַיהוָה כִּי גָאָה גָאָה סוֹס וּרְכָבוֹ רָמָה וְ

אֱלֹהֵי וְאֱנוֹהוּ אֱלֹהֵי אֲבִי וְאַרְמְנָהוּ:

פָּרַעַה וַחֲלִילוּ יָרֵה בָיִם, וַיַּבְחֹר שְׁלֹמֹה

בַּמַּצֹּלֶת כָּמוֹ אָבֹן: יְמִינָהּ יְהוָה וְ

גְּאוֹנָהּ תִּהְרַס קִמְיָה, תִּשְׁלַח חֲוִי

נִצְבּוֹ כָמוֹ נֶד נִזְלִים, קָפְאוּ תִהְמַת בָּלָב יָם: אֶפְרַיִם אוֹיֵב אוֹ יִזְרְאֵל אוֹיֵב

שָׁלַל, תִּמְלֹאמוּ נַפְשֵׁי אַרְיֵק חֲרָבִי תוֹרִישְׁמוּ יָדַי: נִשְׁפֹּת בְּרוּחָהּ כִּסְמוּ יָם,

צָלְלוּ כַּעֲוֹפֹרֶת בְּמַיִם אֲדִירִים: מִי כָמֶכָה בְּאֵלִים יְהוָה מִי כָמֶכָה נֶאֱדָר בְּקֹדֶשׁ,

נוֹרָא תִהְלֹת עֲשֵׂה פֶלֶא: נָטִיתָ יְמִינָהּ תִּבְלַעְמוּ אֶרֶץ: נָחִיתָ בְּחִסְדָּהּ עִם זֶו

גְּאֻלָּתָהּ. נִהְלֹת בַּעֲזָה אֶל נוֹה קֹדֶשְׁהָ: שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגְּזוּן, חֵיל אַחֲזוּ יִשְׁבִּי

פִּלְשֶׁת: אֲזַיִנְבְּהִלוּ אֱלֹפִי אֲדוֹם אֵילִי מוֹאֵב יֶאֱחֲזְמוּ רָעַד, נִמְגּוּ כָל יִשְׁבִּי

כְּנַעַן: תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָהּ וּפָחַד בְּגֹדֶל זִרְעָהּ יִדְמוּ כְּאָבֹן, עַד יַעֲבֹר עַמָּהּ

יְהוָה עַד יַעֲבֹר עִם זֶו קִנִּיתָ: תִּבְאֲמוּ וְתִשְׁעֲמוּ בָהֶר נַחֲלָתָהּ מָכוֹן לְשִׁבְתָּהּ

פְּעֻלָּתָהּ יְהוָה, מִקְדָּשׁ אֲדָנִי כּוֹנֵנִי יָדֶיךָ: יְהוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: יְהוָה יִמְלֹךְ

לְעֹלָם וָעֶד: יְהוָה מַלְכוּתָהּ קָאִים לְעֹלָם וּלְעֹלָמֵי עֲלָמֵיָא: כִּי בָא סוֹס פָּרַעַה

בְּרָכְבוֹ וּבִפְרָשָׁיו בָּיִם וַיֵּשֶׁב יְהוָה עֲלֵהֶם אֶת מֵי הַיָּם, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הִלְכוּ

בִּיבֶשֶׁה בְּתוֹךְ הַיָּם:

כִּי לַיהוָה הַמְּלוּכָה, וּמוֹשֵׁל בַּגּוֹיִם: וְעָלוּ מוֹשְׁעִים בָּהֶר צִיּוֹן לְשַׁפֵּט אֶת הָרָ

עָשׂו, וְהִיטָה לַיהוָה הַמְּלוּכָה: וְהָיָה יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ, בַּיּוֹם הַהוּא

יְהִיָּה יְהוָה אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד:

יִשְׁתַּבַּח

יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לְעַד מְלִכְנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ כִּי
לְךָ נָאָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעֹלָם וָעֶד, שִׁיר וּשְׁבַחָה, הִלֵּל וְזִמְרָה,
עֹז וּמַמְשָׁלָה, נִצָּח, גְּדֻלָּה גְבוּרָה, תְּהִלָּה וְתַפָּאֲרֹת, קִדְשָׁה וּמַלְכוּת, בְּרָכוֹת
וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ, וּמַעֲוֹלָם וְעַד עוֹלָם אֲתָה אֵל.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה מֶלֶךְ גָּדוֹל וּמְהִלָּל בַּתְּשַׁבְּחוֹת. אֵל הַהוֹדָאוֹת, אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת,
בוֹרֵא כָּל הַנִּשְׁמוֹת, רַבּוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים, הַבוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה מֶלֶךְ אֵל חַי
הָעוֹלָמִים אָמֵן:

בַּעֲשֶׂרֶת יְמֵי תְשׁוּבָה נְהוּג לומר כָּאן אֶת מְזֻמּוֹר תְּהִלִּים קל:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מַמְעַמְקִים קִרְאתֶיךָ יְהוָה:
אֲדַנִּי שְׁמַעָה בְּקוֹלִי תְהִינָה אָזְנֶיךָ קִשְׁבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנֵי:
אִם-עֲוֹנוֹת תִּשְׁמְרֶנִּי אֲדַנִּי מִי יַעֲמֵד:
כִּי-עַמָּךְ הִסְלִיחָה לְמַעַן תִּנָּרֵא:
קוֹיִתִּי יְהוָה קוֹיִתָּה נַפְשִׁי וְלִדְבָרוֹ הוֹחֵלֵתִי:
נַפְשִׁי לֹא-אֲדַנִּי מִשְׁמָרִים לְבַקֵּר שְׁמָרִים לְבַקֵּר:
יַחַל יִשְׂרָאֵל אֵל יְהוָה כִּי עִם יְהוָה הַחֲסֵד וְהִרְבָּה עֲמוֹ פְדוּת:
וְהוּא יַפְדֶּה אֶת-יִשְׂרָאֵל מִכָּל עֲוֹנוֹתָיו:

כַּשֶׁהַתַּפְּלָה הַיָּא בְּמִנְיָן (עֲשָׂרָה בִּגְרִים יַחַד) נָהוּג לִזְמֵר כָּאן חֲצִי קַדִּישׁ. הַקַּדִּישׁ חוֹזֵר וּמוֹפִיעַ בְּמַהֲלָךְ הַתַּפְּלָה בְּמַעֲבָר בֵּין חֲלָקֵי הַתַּפְּלָה הַשּׁוֹנִים. לְמַשָּׁל כָּאן, בְּמַעֲבָר בֵּין פְּסוּקֵי דְזִמְרָה לְקְרִיאַת שְׁמַע (בֵּין קְרִיאַת שְׁמַע לְתַפִּלַּת עֲמִידָה לֹא נָהוּג לִזְמֵר קַדִּישׁ כִּיּוֹן שְׁחֲכָמִים קָבְעוּ שֵׁישׁ לְסִמָּךְ אֶת בְּרַכַּת גְּאֻלָּה לְתַפְּלָה, לְלֹא הַפָּסֵק בִּינֵיהֶן). מִלְּבַד הַקַּדִּישׁ שֶׁנֶּאֱמַר כְּחֶלֶק מִן הַתַּפְּלָה נָהוּג לְהוֹסִיף בְּסוֹף הַתַּפְּלָה גַּם קַדִּישׁ אֲבִלִים, קַדִּישׁ הַנֶּאֱמַר גַּם בְּלִוְיוֹת, בְּאַזְכָּרוֹת, בְּטַקְסִים וּבְדוּמָה. אֶת קַדִּישׁ הָאֲבִלִים תּוֹכְלוּ לִמְצֹא בְּעַמּוּד 172

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא,
 בְּעֵלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ, וַיַּמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ, וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ,
 בְּחֵיכּוֹן וּבְיוֹמֵיכּוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב וְאִמְרוּ אֲמֵן:
 [הַקֶּהֱל עוֹנָה: אֲמֵן, יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וּלְעֵלְמֵי עֲלַמְיָא]
 יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וּלְעֵלְמֵי עֲלַמְיָא. יִתְבָּרַךְ, וַיִּשְׁתַּבַּח, וַיִּתְפָּאֵר, וַיִּתְרוֹמֵם,
 וַיִּתְנַשֵּׂא, וַיִּתְהַדָּר, וַיִּתְעַלֶּה, וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְעֵלְמָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא,
 שִׁירָתָא, תְּשַׁבַּחְתָּא וְנַחֲמָתָא, דְּאִמְרִין בְּעֵלְמָא וְאִמְרוּ אֲמֵן.

קריאת שמע וברכותיה

קריאת שמע היא חלק קדום של התפלה, עוד מימי הכהנים בבית המקדש, שהיו קוראים קריאת שמע עם שחר. קריאת שמע לקחה מספר דברים. לפני פסוקים אלו הוסיפו חכמים את ברכת "יוצר אור" וברכת "אהבה", ולאחריהם את פרשית ציצית, המזכירה את יציאת מצרים ומופיעה בספר במדבר, וכן את ברכת "גאלה".

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- על ברכת יוצר - פירוש, אודות, ונוסחים באתר הפיוט והתפילה בקישור.

i

כשמתפללים במנין (עשרה בוגרים יחד) אומר שליח הצבור:

ברכו את יהוה המברך

והקהל עונה:

ברוך יהוה המברך לעלם ועד

ושליח הצבור חוזר ואומר:

ברוך יהוה המברך לעלם ועד.

ברוך אתה יהוה, אלהינו מלך העולם, יוצר אור ובורא חשך, עושה שלום ובורא את הכל:

המאיר לארץ ולדירים עליה ברחמים, ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית: מה רבו מעשיך יהוה כלם בחכמה עשית, מלאה הארץ קנייניך: המלך המרומם לבדו מאז המשבח והמפאך והמתנשא מימות עולם: אלהי עולם ברחמיה הרבים רחם עלינו, אדון עזנו צור משגבנו, מגן ישענו, משגב בעדנו:

אל ברוך גדול דעה הכין ופעל זיהרי חמה טוב יצר כבוד לשמו מאורות נתן סביבות עזו פנות צבאות קדושים רוממי שדי תמיד מספרים כבוד אל וקדשות: תתברך יהוה אלהינו בשמים מפעל ועל הארץ מתחת על כל שבח מעשי ידך, ועל מאורי אור שיצרת המה יפארוך סלה:

תתברך לנצח צורנו מלכנו וגואלנו בורא קדושים, ישתבח שמך לעד מלכנו יוצר משרתים ואשר משרתיו כלם עומדים ברום עולם ומשמיעים ביראה יחד בקול, דברי

אלהים חיים ומלאך עולם. כלם אהובים, כלם ברוכים, כלם גבורים, כלם קדושים, כלם עושים באימה וביראה רצון קוניהם, וכלם פותחים את פיהם בקדשה ובטהרה בשירה ובזמרה ומברכין, ומשבחים, ומפארים, ומקדישין, ומעריצין, וממליכין, את שם האל המלאך הגדול הגבור והנורא קדוש הוא. וכלם מקבלים עליהם עול מלכות שמים זה מזה, ונותנים רשות זה לזה, להקדיש ליוצרים בנחת רוח, בשפה ברוכה ובנעימה, קדשה כלם כאחד עונים באימה, ואומרים ביראה:

קדוש קדוש קדוש יהוה צבאות, מלא כל הארץ כבודו:

נדון/נחוה/נשאל/ניצור

- על ברכת אהבת עולם/אהבה רבה - פירוש, אודות, ונוסחים באתר הפיוט והתפילה בקישור.
- נלמד יחדיו את הניגון אבינו אב הרחמן בקישור בביצוע אייל דביר.

ברוך כבוד יהוה מפקומו:

לא לאל ברוך נעימות יתנו. למלאך אל חי וקים זמירות יאמרו
לבדו מרום וקדוש, פועל גבורות, עושה חדשות, בעל מלאכות
ישועות, בורא רפואות, נורא תהלות, אדון הנפלאות, המ
מעשה בראשית, כאמור לעשה אורים גדלים, כי לעולם

ברוך אתה יהוה, יוצר המאורות:

את עולם אהבתנו יהוה אלהינו, חמלה גדולה ויתרה חמלת עלינו. אבינו מלכנו בעבור
שמה הגדול ובעבור אבותינו שבטחו בך ותלמדנו חקי חיים לעשות רצונך בלבב שלם,
כן תחננו. אבינו, אב הרחמן המרחם, רחם נא עלינו ותן בלבנו בינה להבין, להשכיל,
לשמע, ללמד וללמד, לשמור ולעשות ולקים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה. והאר
עינינו בתורתך, ודבק לבנו במצותיה, ויחד לבנו לאהבה וליראה את שמך. ולא נבוש
ולא נכלם ולא נכשל לעלם ועד, כי בשם קדשך הגדול הגבור והנורא בטחנו. נגילה
ונשמחה בישועתך, ורחמיה יהוה אלהינו וחסדיך הרבים אל יעזבונו נצח סלה ועד. מהר
והבא עלינו ברכה ושלוש מהרה מארבע כנפות כל הארץ, ושבבור על הגוים מעל צוארנו
והולכנו מהרה קוממיות לארצנו. כי אל פועל ישועות אתה ובנו בחרת מכל עם ולשון,
וקרבתנו מלכנו לשמה הגדול באהבה להודות לך וליחדך ליראה ולאהבה את שמך:

ברוך אתה יהוה הבוחר בעמו ישראל באהבה:

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- שמע היא הזדמנות לומר עם הילדים את התפילה בטעמים וכך להטמיע בהם את השימוש בטעמים. טעמי המקרא בנוסחים שונים אפשר למצוא באתר הפיוט והתפילה בקישור הורד.
- נשים ידיים על העיניים ונשאר אותן שם. מה אנחנו מרגישים ומרגישות?
- למה לדעתך שמים ידיים על העיניים בזמן קריאת שמע?
- ר' שירה של אמונה אלון "לפעמים כשאני לבד" וכן השיר "כשהלב בוכה" בשער אל המקום - שירי שחרית בסידור עמ' 66-67.

i

קריאת שמע

נהוג להניח יד על העיניים ולהדגיש את תחילת הפסוק וסופו.

כְּשֶׁאֵנִיחַ יָד עַל הָעֵינַיִם מָה אֶרְגִּישׁ?
מָה אֶרְאֶה? מָה אֶשְׁמַע? מָה אֶדְמִין?

שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד:

בלחש - ברוך שם כבוד מלכותו לעלם ועד:

וְאַהֲבַת אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, בְּכָל לִבְבְּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדְךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנִי מִצְוֶה הַיּוֹם עַל לִבְבְּךָ: וְשִׁנַּנְתָּם לְבִנְיָהּ וּדְבַרְתָּ בָּם, בְּשִׁבְתְּךָ
בְּבֵיתְךָ וּבְלַכְתְּךָ בַּדֶּרֶךְ וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ: וְקִשְׁרַתָּם לְאוֹת עַל יָדְךָ, וְהָיוּ
לְטַטְפֹּת בֵּין עֵינֶיךָ: וְכָתַבְתָּם עַל מְזוֹזֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ:

וְהָיָה אִם שָׁמַעַתְּ תִּשְׁמָעוּ אֶל מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אֲנִי מִצְוֶה אֶתְכֶם הַיּוֹם, לֹאֲהַבְתָּ אֶת יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם וּלְעַבְדּוֹ בְּכָל לִבְבְּכֶם וּבְכָל נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי מִטַּר אֶרְצְכֶם בְּעֵתוֹ יוֹרֵה וּמִלְקוֹשׁ,
וְאִסְפַּת דָּגָנְךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרְךָ: וְנָתַתִּי עֹשֶׁב בְּשָׂדְךָ לְבַהֲמֹתֶיךָ, וְאָכַלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ: הַשְּׁמֵרוּ
לָכֶם פֶּן יִפְתָּה לִבְבְּכֶם, וְסִרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם: וְחָרָה אֵף
יְהוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר וְהִיאֲדַמָּה לֹא תִתֵּן אֶת יְבוּלָהּ, וְאִבַּדְתֶּם
מִהָרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נָתַן לָכֶם: וְשָׁמַתָּ אֶת דְּבָרֵי אֱלֹהֵי עַל לִבְבְּכֶם וְעַל
נַפְשְׁכֶם, וְקִשְׁרַתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל יָדְכֶם וְהָיוּ לְטַטְפֹּת בֵּין עֵינֵיכֶם: וּלְפָדְתֶּם אֹתָם
אֶת בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם, בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלַכְתְּךָ בַּדֶּרֶךְ וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ:
מְזוֹזֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם וְיַמֵּי בְנֵיכֶם וְלֹאֲבִיתְכֶם לָתֵת לָהֶם, כִּי־יִמֵּי הַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ:

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- על ברכת והיה אם שמע - פירוש, אודות, ונוסחים באתר הפיוט והתפילה בקישור.

i

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- על ברכת פרשת ציצית - פירוש, אודות, ונוסחים באתר הפיוט והתפילה בקישור.

i

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
צִיצִת עַל כְּנָפֵי בְּגָדֵיהֶם לְדֹרֹתָם, וְנָתַנּוּ עַל צִיצִית
לָכֶם לְצִיצִית וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וַיִּזְכְּרֶתֶם אֶת כָּל מִצְוֹת
תִּתְּרוּ אַחֲרֵי לִבְבְּכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר זָנִיתֶם אַחֲרַי לֵאמֹר: לֹכֵז וְנֹכַח
וְעָשִׂיתֶם אֶת כָּל מִצְוֹתַי, וְהִיִּיתֶם קְדָשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר
הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵהֲיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים, אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- על אמת וציצית - פירוש, אודות, ונוסחים באתר הפיוט והתפילה בקישור.

i

אִמֶּת וְיִצִּיב וְנָכוֹן וְקִים וְיֵשֶׁר וְנֶאֱמָן וְאֶהוּב וְחָכִיב וְנֶחֱמָד וְנִעִים וְנוֹרָא וְאֲדִיר וּמִתְקָן
וּמִקְבֵּל וְטוֹב וְיָפָה הַדָּבָר הַזֶּה עָלֵינוּ לְעֹלָם וָעֶד: אִמֶּת אֱלֹהֵי עוֹלָם מְלָכֵנוּ, צוּר יַעֲקֹב
מִגֵּן יִשְׁעֵנוּ, לְדוֹר וָדוֹר הוּא קִים וְשָׁמוּ קִים וְכִסְאוֹ נָכוֹן וְחִלְרֵחוֹ וְאַמּוֹנָתוֹ לְעַד הַנֶּחֱמָד:
וְדִבְרֵיו חַיִּים וְקִימִים וְנֶאֱמָנִים וְנֶחֱמָדִים לְעַד וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָם:
בְּנֵינוּ וְעַל דּוֹרוֹתֵינוּ וְעַל כָּל דּוֹרוֹת זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ: שְׁמֵךְ וְיִצִּיב וְנֶאֱמָן וְאֶהוּב וְחָכִיב וְנֶחֱמָד וְנִעִים וְנוֹרָא וְאֲדִיר וּמִתְקָן
דָּבָר טוֹב וְקִים, בְּאִמֶּת וּבְאֶמּוֹנָה חֶק וְלֹא יַעֲבֹר: אִמֶּת שְׁמֵךְ וְיִצִּיב וְנֶאֱמָן וְנֶחֱמָד וְנִעִים וְנוֹרָא וְאֲדִיר וּמִתְקָן
אֲבוֹתֵינוּ, מְלָכֵנוּ מֶלֶךְ אֲבוֹתֵינוּ, גּוֹאֲלֵנוּ גּוֹאֵל אֲבוֹתֵינוּ,
וּמַצִּילֵנוּ מִעוֹלָם הוּא שְׁמֵךְ וְאִין לָנוּ עוֹד אֱלֹהִים זֹלָתְךָ:
עֲזַרְתָּ אֲבוֹתֵינוּ אֶתְּהָ הוּא מִעוֹלָם, מִגֵּן וּמוֹשִׁיעַ לָהֶם וְלָנוּ
בְּרוּם עוֹלָם מוֹשֶׁבֶךָ, וּמִשְׁפָּטֶיךָ וְצִדְקָתְךָ עַד אֶפְסֵי אֲרָץ: אִמֶּת וְיִצִּיב וְנֶאֱמָן וְנֶחֱמָד וְנִעִים וְנוֹרָא וְאֲדִיר וּמִתְקָן
לְמִצְוֹתֶיךָ, וְתוֹרָתְךָ וְדִבְרֶךְ יֵשִׁים עַל לִבּוֹ: אִמֶּת שְׁאֵתָה הוּא אֲדוֹן לְעַמֶּךָ, וּמֶלֶךְ גִּבּוֹר
לָרִיב רִיבִם לְאֲבוֹת וּבְנִים: אִמֶּת אֶתְּהָ הוּא רֹאשׁוֹן וְאֶתְּהָ הוּא אַחֲרוֹן, וּמַבְלַעְדֶּיךָ אִין
לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ: אִמֶּת מִמִּצְרַיִם גָּאֵלְתָּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, מִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ,
כָּל בְּכוֹרֵיהֶם הִרְגָתָּ וּבְכוֹרְךָ יִשְׂרָאֵל גָּאֵלְתָּ וַיֵּם סוּף לָהֶם בְּקָעַת וְזֹדִים טִבְעַת וַיִּדִּידִם
עָבְרוּ יָם וַיִּכְסּוּ מֵיִם צָרִיהֶם אֶחָד מֵהֶם לֹא נֹתֵר: עַל זֹאת שִׁבְחוּ אֱהוּבִים וְרוֹמְמוֹ לֹאֵל
וְנָתַנּוּ יְדִידִים זְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקִים, רֵם וְנִשְׂאָ,
גָּדוֹל וְנוֹרָא, מְשֻׁפָּל גָּאִים עַדִּי אֶרֶץ, מְגִבִּיהַ שְׁפָלִים עַד מְרוֹם, מוֹצִיא אֲסִירִים, פּוֹדֶה
עֲנָוִים, עוֹזֵר דָּלִים הָעוֹנָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּעֵת שְׁוֹעַם אֱלֹיו.

תְּהִלּוֹת לֵאלֹהֵי עֲלִיּוֹן גּוֹאֲלֵם בְּרוּךְ הוּא וּמְבָרֵךְ. מַעֲשֵׂה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנּוּ שִׁירָה בְּשִׁמְחָה
רַבָּה וְאָמְרוּ כָלָם: מִי כַמְכָה בְּאֵלִים יְהוָה מִי כַמְכָה נְאֻדָּר בְּקִדְשׁ נוֹרָא תְהִלַּת עֲשֵׂה
פֶּלֶא: שִׁירָה חֲדָשָׁה שֶׁבָּחוּ גְאוּלִּים לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל עַל שְׁפַת הַיָּם יַחַד כָּלָם הוֹדּוּ וְהַמְלִיכוּ
וְאָמְרוּ: יְהוָה יִמְלֶךְ לְעֹלָם וָעֶד: וְנֹאמַר גְּאֻלָּנוּ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ קָדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, גֹּאֲלֵ יִשְׂרָאֵל:

תפילת עמידה

תפילת עמידה נקראת גם תפילת לחש כיון שנהוג לאמרה בשקט גמור ולבד. במקור כללה "תפילת שמונה עשרה" שמונה עשרה ברכות - ומכאן שמה. אך מעט מאחר יותר הוסיפו חכמים ברכה נוספת וכך למעשה היא כוללת תשע-עשרה ברכות: שלוש ברכות ראשונות - ברכות שבח, שלוש-עשרה ברכות בקשה, ושלוש ברכות אחרונות - ברכות הודיה. הברכות הראשונות והאחרונות מופיעות תמיד בתפילת העמידה, ואלו הברכות האמצעיות נאמרות רק בימי החול, בעוד שבשבתות ובחגים יש ברכה אחת אחרת הנאמרת במקומן לכבוד אותו מועד (ובמספר של ראש השנה יש נוסח ברכות אחרות במקומן).

נדון/נחוה/נשאל/ניצור

- מדיטציית עמידה - שכל אחד ואחת ימצאו מקום בכיתה/בחוץ ויקחו חמש דקות של שקט עם עצמו/ה. אפשר להתפלל תפילת עמידה ואפשר לקחת זמן לשקט עם עצמי. על מה אני חושב/ת? איך אני מתחיל/ה את היום הזה? מה המשפט שאני רוצה שילווי אותי היום?
- ב"שמע קולנו" יש מקום לתפילה אישית - אפשר מראש להכין תפילה אישית ולהכניס למעטפה שבפתח הסידור.
- ב"רפאנו" - נשאל לפני התפילה אם יש חולים או חולות שנרצה להתפלל בעבורם, אפשר להכין רשימה או לכתוב על הלוח ולהתפלל כל אחד ואחת לרפואתם במהלך התפילה.
- בתפילת עמידה יש הרבה "כוריאוגרפיה" - אם היינו מתפללים דרך הגוף - איזו תנועה היתה בשבילי תפילה?
- יחידות לימוד על כל אחת מהברכות אפשר למצוא באתר מיתרים בקישור.
- אודות, פירוש ונוסחים באתר הפיוט והתפילה בקישור.

אילו תחושות יעברו בי כשאעמד
בשקט עם עצמי? אילו מחשבות?
אילו תפילות?

נהוג לפסע שלוש פסיעות אחורה ושלוש

אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך:

נהוג להשתחוות על ידי כפוף הברכים ו

בתחלת ברכת 'מגן אברהם' ובסופה.

ברוך אתה יהוה, אלהינו ואלהי אבותינו, אל גדול הגבור והנורא, אל עליון, גופל חסדים טובים, קונה הכל וזוכר חסדי אבות, ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה:

בעשרת ימי תשובה נהוג לומר:

זכרנו לחיים, מלך חפץ בחיים, כתבנו בספר חיים, למענך אלהים חיים:

מלך עוזר ומושיע ומגן. ברוך אתה יהוה, מגן אברהם:

אַתָּה גְבוּר לְעוֹלָם אֲדֹנִי, מַחֲיָה מֵתִים אַתָּה, רַב לְהוֹשִׁיעַ:

בְּקִיץ - מוֹרִיד הַטֶּל:

בַּחֶרֶף - מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד, מַחֲיָה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים, סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים, וּמַתִּיר אֲסוּרִים, וּמַקְיִים אֲמוֹנָתוֹ לִישְׁנֵי עָפָר. מִי כִמּוֹךְ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ, מֶלֶךְ מַמְיֵת וּמַחֲיָה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

בַּעֲשֶׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה נְהוּג לְהוֹסִיף:

מִי כִמּוֹךְ אֵב הָרַחֲמָן זוֹכֵר יְצוּרָיו בְּרַחֲמִים לְחַיִּים:

וְנֹאמָן אַתָּה לְהַחְיֹת מֵתִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מַחֲיָה הַמֵּתִים:

קִדְשָׁה - נֶאֱמַרְתָּ רַק בַּחֲזֶרֶת הַשִּׁי"

נִקְדִּישְׁךָ וְנַעֲרִיצְךָ, כְּנֻעָם שִׁיחַ סוּד שְׂרָפֵי קֹדֶשׁ הַמְּשַׁלְשִׁים לָךְ קִדְשָׁה, וְכֵן כְּתוּב עַל יַד נְבִיאָךְ, וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר, קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת, מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: לַעֲפָתָם מִשְׁבָּחִים וְאוֹמְרִים - בְּרוּךְ כְּבוֹד יְהוָה מִמָּקוֹמוֹ: וּבִדְבָרֵי קִדְשְׁךָ כְּתוּב לֵאמֹר - יִמְלֹךְ יְהוָה לְעוֹלָם אֱלֹהֵינוּ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

אַתָּה קְדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ, וּקְדוּשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֵלָה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הָאֵל הַקְּדוֹשׁ:

בַּעֲשֶׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה נְהוּג לִזְכֹּר - הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ:

אַתָּה חוֹנֵן לָאָדָם דַּעַת, וּמַלְמֵד לְאִנוּשׁ בִּינָה. וְחֲנֻנוּ מֵאִתְּךָ חֲכָמָה בִּינָה וְדַעַת. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, חוֹנֵן הַדַּעַת:

הַשִּׁיבֵנוּ אֲבִינוּ לְתוֹרָתְךָ, וְקַרְבֵּנוּ מִלִּכְנוּ לַעֲבוּדָתְךָ, וְהַחֲזִירֵנוּ בְּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַרוֹצֵה בְּתְּשׁוּבָה:

נְהוּג לְטַפֵּחַ עִם אֲגָרוֹף יָמִין עַל הַלֵּב (בְּצֵד שְׂמָאל שֶׁל הַחֶזֶה), פַּעַם אַחַת בְּסֵלַח' וּפַעַם שְׁנִיָּה בְּמַחֲוֹל'

סֵלַח לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ מַחֲוֹל לָנוּ מִלִּכְנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ, כִּי אֵל טוֹב וְסֵלַח אַתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, חֲנוּן הַמַּרְבֶּה לְסֵלַח:

רְאֵה נָא בְּעֵינֵינוּ וּרְיָבָה רִיבֵנוּ, וּפְהַר לְגַאֲלָנוּ גְּאֻלָּה שְׁלֵמָה לְמַעַן שְׁמֶךָ, כִּי אֵל גּוֹאֵל חָזָק אַתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל:

בְּבִרְכַּת 'רַפָּאנוּ' נִהוּג לְהַתְכַּחַן לְרַפּוּאת קְרוֹבֵינוּ וְחֻלִּים בְּסִבִּיתָנוּ. לְרַפּוּאת מִי אֶרֶץ לְהַתְפַּלֵּל הַיּוֹם?

רַפָּאנוּ יְהוָה וְנִרְפָּא, הוֹשִׁיעֵנו וְנוֹשְׁעָה כִּי תִהְלֹתְנוּ אִתָּהּ, וְהַעֲלֵה אֲרוּכָה וּמִרְפָּא לְכָל תַּחֲלוּאֵינוּ, וְלְכָל מַכְאוּבֵינוּ וְלְכָל מַכּוֹתֵינוּ, כִּי אֵל רּוֹפֵא רַחֲמָן וְנֶאֱמָן אִתָּהּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, רּוֹפֵא חֹלִי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

בְּקִיץ

בְּרַכְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל מַעֲשֵׂי יְדֵינוּ, וּבִרְךְ שְׁנַתְנוּ בְּטַלְלֵי רִצּוֹן בְּרַכָּה וְנִדְבָה, וְתִהְיֶה אַחֲרִיתָהּ חַיִּים וְשִׁבְעַ וְשָׁלוֹם כְּשָׁנִים הַטּוֹבוֹת לְבִרְכָּהּ, כִּי אֵל טוֹב וּמַטִּיב אִתָּהּ וּמְבִרְךְ הַשָּׁנִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְבִרְךְ הַשָּׁנִים:

בַּחֶרֶף

בִּרְךְ עָלֵינוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת, וְאֶת כָּל מִינֵי תְבוּאָתָהּ לְטוֹבָה, וְתֵן טַל וּמָטָר לְבִרְכָּהּ עַל כָּל פְּנֵי הָאָדָמָה, וְרוּחַ פְּנֵי תֵבֵל וְשִׁבְעַ אֶת הָעוֹלָם כְּלוּ מִטּוֹבָהּ, וּמִלֹּא יְדֵינוּ מִבְּרֻכּוֹתֶיהָ וּמִמַּעַשְׂרַת מִתְּנוֹת יָדֶיהָ. שְׁמְרָה וְהַצִּילָה שָׁנָה זוֹ מִכָּל דָּבָר רָע, וּמִכָּל מִינֵי מַשְׁחִית וּמִכָּל מִינֵי פְרַעֲנוֹת. וַעֲשֵׂה לָהּ תִּקְוָה טוֹבָה וְאַחֲרִית שָׁלוֹם, חוּס וְרַחֵם עָלֶיהָ וְעַל כָּל תְּבוּאָתָהּ וּפְרוֹתֶיהָ, וּבִרְכָּהּ בְּגִשְׁמֵי רִצּוֹן בְּרַכָּה וְנִדְבָה, וְתִהְיֶה אַחֲרִיתָהּ חַיִּים וְשִׁבְעַ וְשָׁלוֹם, כְּשָׁנִים הַטּוֹבוֹת לְבִרְכָּהּ, כִּי אֵל טוֹב וּמַטִּיב אִתָּהּ וּמְבִרְךְ הַשָּׁנִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְבִרְךְ הַשָּׁנִים:

תִּקַּע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחִירוֹתְנוּ, וְשֹׂא נֶס לְקִבֵּץ גְּלִיּוֹתֵינוּ, וְקַבְּצֵנוּ יַחַד מֵאֲרָבַע כְּנָפוֹת הָאָרֶץ לְאֶרְצֵנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְקַבֵּץ נִדְחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

הַשִּׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ כְּבָרָאשׁוֹנָה, וְיוֹעֲצֵינוּ כְּבִתְחִלָּה, וְהַסֵּר מִמֶּנּוּ יָגוֹן וְאַנְחָה, וּמַלְךְ עָלֵינוּ מְהֵרָה אִתָּהּ יְהוָה לְבִדְדָהּ, בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, בְּצִדִּיק וּבִמְשֻׁפֵּט. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מַלְךְ אוֹהֵב צִדִּיקָה וּמְשֻׁפֵּט:

בַּעֲשֶׂרֶת יְמֵי תְשׁוּבָה נִהוּג לִזְמַן - הַמֶּלֶךְ הַמְּשֻׁפֵּט:

לְפִינֵים וּלְמַלְשִׁינִים אֵל תִּהְיֶה תִּקְוָה, וְכָל הַיָּדִים כָּרְגַע יֵאבְדוּ, וְכָל אוֹיְבֶיהָ וְכָל שׁוֹנְאֵיהָ מְהֵרָה יִכָּרְתוּ, וּמַלְכוּת הָרָשָׁעָה מְהֵרָה תִּעָקֵר וְתִשָּׁבֵר וְתִכָּלֵם וְתִכְנִיעַ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, שׁוֹבֵר אוֹיְבִים וּמַכְנִיעַ זֵדִים:

עַל הַצַּדִּיקִים וְעַל הַחֲסִידִים וְעַל שְׂאֵרֵי עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְעַל זַקְנֵיהֶם, וְעַל פְּלִיטַת בֵּית סוֹפְרֵיהֶם, וְעַל גְּרֵי הַצֶּדֶק וְעַלֵּינוּ, יְהוָה נָא רַחֲמֶיךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, וְתֵן שָׂכָר טוֹב לְכָל הַבּוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ בְּאַמֶּת, וְשִׁים חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם, וְלַעֲוֹלָם לֹא נִבּוֹשׁ כִּי בָּךְ בִּטְחָנוּ, וְעַל חֲסִדְךָ הַגָּדוֹל בְּאַמֶּת נִשְׁעַנְנוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מִשְׁעֵן וּמִבְטָח לַצַּדִּיקִים:

תִּשְׁכֵּן בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ, וְכִסֵּא דָּוִד עֲבֹדְךָ מִהֲרָה בְּתוֹכָהּ תִּכֵּן וּבְנֶה אוֹתָהּ בְּנֵין עוֹלָם בְּמִהֲרָה בְּיָמֵינוּ, בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם:

אֵת צֶמַח דָּוִד עֲבֹדְךָ מִהֲרָה תַצְמִיחַ וְקִרְנוֹ תָרוּם בִּישׁוּעָתְךָ, כִּי לִישׁוּעָתְךָ קוִינּוּ וְצָפִינוּ כָּל הַיּוֹם. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מַצְמִיחַ קֶרֶן יְשׁוּעָה:

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֲבִי הַרְחָמֵן חוּס רַחֵם עָלֵינוּ, וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֵת בָּרוּךְ תַּפְלִתֵנוּ, כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ תַּפְלוֹת וְתַחֲנוּנִים אַתָּה: וּמִלִּפְנֵיךְ מִלְכֵנוּ רִיקָם אֵל תִּשְׁיִבֵנוּ חֲנּוּ וְעֲנֵנוּ וּשְׁמַע תַּפְלִתֵנוּ.

נְהוּג לְהוֹסִיף כָּאֵן תַּפְלָה אִישִׁית. אִיזוֹ
תַּפְלָה אִישִׁית אֲרָצָה לְהַתְפַּלֵּל הַיּוֹם?

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, שׁוֹמֵעַ תַּפְלָה:

רְצֵה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּלְתַפְלָתָם שְׁעָה, וְהִשָּׁב הָעֲבוּדָה לְדַבִּיר בֵּיתְךָ, וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתַפְלָתָם מִהֲרָה בְּאַהֲבָה תִקְבֹּל בְּרָצוֹן, וְתֵהִי לְרָצוֹן תַּמִּיד עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ:

בראש חדש נהוג להוסיף:

אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא ויגיע ויראה וירצה וישמע ויפקד ויזכר זכרוננו וזכרון אבותינו, זכרון ירושלים עירה, וזכרון משיח בן דוד עבדה, וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך, לפליטה, לטובה, לחן לחסד ולרחמים, לחיים טובים ולשלום ביום:

ראש חדש הזה:

לרחם בו עלינו ולהושיענו. זכרנו יהוה אלהינו בו לטובה, ופקדנו בו לברכה, והושיענו בו לחיים טובים, בדבר ישועה ורחמים, חוס וחסנו וחמול ורחם עלינו והושיענו כי אליך עינינו, כי אל מלך חנון ורחום אתה:

ואתה ברחמיה הרבים, תחפץ בנו ותרצנו ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים. ברוך אתה יהוה, המחזיר שכינתו לציון:

נהוג להשתחוות בתחלת ברכת מודים ובסופה

מודים אנחנו לך שאתה הוא יהוה אלהינו ואלהי אבותינו לעלם ועד, צורנו צור חיינו ומגן ישענו אתה הוא, לדר ודר נודה לך ונספר תהלתך, על חיינו המסורים בידך, ועל נשמותינו הפקודות לך, ועל נשיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיה וטובותיה שבכל עת, ערב ובקר וצהרים, הטוב כי לא כלו רחמיה, המרחם כי לא תמו חסדיך כי מעולם קוינו לך:

נהוג לומר 'על הנסים' בימי חנכה ופורים:

על הנסים ועל הפרקו ועל הגבורות ועל התשועות ועל הנפלאות ועל הנחמות שעשית לאבותינו בימים ההם בזמן הזה:

לחנכה:

בימי מתתיה בן יוחנן כהן גדול חשמונאי ובניו כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל לשכחם תורתך ולהעבירם מחקי רצונך. ואתה ברחמיה הרבים עמדת להם בעת צרתם, רבת את ריבם, דנת את דינם, נקמת את נקמתם, מסרת גבורים ביד חלשים, ורבים ביד מעטים, ורשעים ביד צדיקים, וטמאים ביד טהורים, וזדים ביד עוסקי תורתך. לך עשית שם גדול וקדוש בעולמך, ולעמך ישראל עשית תשועה גדולה ופרקו כהיום הזה. ואחר כך באו בניה לדביר ביתך, ופנו את היכלך, וטהרו את מקדשך, והדליקו נרות בחצרות קדשך, וקבעו שמונת ימי חנכה אלו בהלל ובהודאה. ועשית עמך נסים ונפלאות ונודה לשמך הגדול סלה:

לפורים:

בימי מַרְדֵּכִי וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשׁוֹן הַבִּירָה, כְּשֶׁעָמַד עֲלֵיהֶם הַמֶּן הָרָשָׁע, בִּקֵּשׁ לְהַשְׁמִיד לְהַרְגוֹ וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים מִנְּעַר וְעַד זָקוֹן טַף וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד בְּשִׁלְשָׁה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ שְׁנַיִם עָשָׂר הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר וּשְׁלָלָם לְבוֹז. וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים הִפְרַת אֶת עֲצָתוֹ, וְקִלְקַלְתָּ אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ, וְהִשְׁבֹּתָ לוֹ גְּמוּלוֹ בְּרֹאשׁוֹ, וְתָלוּ אוֹתוֹ וְאֶת בָּנָיו עַל הָעֵץ, וְעָשִׂיתָ עִמָּהֶם נִסִּים וְנִפְלְאוֹת וְנוֹדָה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֵלָה:

וְעַל כָּלֵם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשָּׂא תַּמִּיד שִׁמְךָ מְלַכְנוּ לְעֵלָם וְעַד. וְכָל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֵלָה:

בְּעֶשְׂרֵת יְמֵי תְּשׁוּבָה נְהוּג לִזְמַן

וְכַתֵּב לַחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתְךָ:

וַיְהִלְלוּ וַיְבָרְכוּ אֶת שִׁמְךָ הַגָּדוֹל בְּאַמֶּת לְעוֹלָם כִּי טוֹב, הָאֵל יִשׁוּעָתָנוּ וְעֲזָרָתָנוּ סֵלָה הָאֵל הַטוֹב. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַטוֹב שִׁמְךָ וְלֵךְ נָאָה לַהּוֹדוֹת:

שֵׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבִרְכָּה חַיִּים חַן וְחֶסֶד צְדָקָה וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ וּבִרְכָנוּ אֲבִינוּ כְּלָנוּ כְּאַחַד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְּאוֹר פָּנֶיךָ נִתַּתְּ לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ תוֹרָה וְחַיִּים, אֱהָבָה וְחֶסֶד, צְדָקָה וְרַחֲמִים, בִּרְכָּה וְשְׁלוֹם, וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבִרְכָנוּ וּלְבָרַךְ אֶת כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרוֹב עֹז וְשְׁלוֹם:

בְּעֶשְׂרֵת יְמֵי תְּשׁוּבָה נְהוּג לִזְמַן

וּבִסְפֹּר חַיִּים בִּרְכָה וְשְׁלוֹם וּפְרִנָּסָה טוֹבָה וְיִשׁוּעָה וְנִחְמָה וְגִזְרוֹת טוֹבוֹת, נִזְכָּר וְנִכְתָּב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לַחַיִּים טוֹבִים וּלְשְׁלוֹם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמְּבָרַךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם אָמֵן:

יְהִי לְרִצּוֹן אֲמָרִי פִי וְהִגִּיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ. יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי:

אֱלֹהִי, נֹצֵר לְשׁוֹנֵי מָרַע, וְשִׁפְתוֹתַי מִדְּבַר מִרְמָה, וְלִמְקַלְלֵי נַפְשֵׁי תַדִּים, וְנַפְשֵׁי כַּעֲפָר לְכָל תְּהִיָּה. פָּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתְךָ, וְאַחֲרֵי מִצְוֹתֶיךָ תִּרְדֹּף נַפְשִׁי, וְכָל הַקָּמִים עָלַי לְרָעָה, מִהֲרָה הִפֵּר עֲצָתָם וְקִלְקַל מַחֲשַׁבוֹתָם. עֲשֵׂה לִמְעַן שִׁמְךָ, עֲשֵׂה לִמְעַן יְמִינְךָ, עֲשֵׂה לִמְעַן תוֹרָתְךָ, עֲשֵׂה לִמְעַן קִדְשָׁתְךָ, לִמְעַן יִחְלְצוּן יְדִידֶיךָ, הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעֲנֵנִי:

יש שנהגו לומר כאן תפלה זו:

יהי רצון מלפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי, שלא תעלה קנאת אחרים עלי ולא קנאתי על אחרים, ושלא אכעוס היום ושלא אכעיסך, ותצילני מיצר הרע ותן בלבי הכנעה וענוה ויראת חטא. מלכנו ואלהינו יחד שמך בעולמך ובנה ביתך, שכלל היכלך וקבץ גליותינו, פדה צאנך ושפח עדתך במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך אמן:

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך, יהוה צורי וגאלי:

נהוג ב'עושה שלום' לפסע שלוש פסיעות אחורה, לקוד קדה לשמאל, לימין ולאמצע ואחר כך לפסע שלוש פסיעות בחזרה קדימה.

עושה שלום (בעשרת ימי תשובה נהוג לומר - השלום) במרומיו הוא ברחמיו יעשה שלום עלינו, ועל כל עמו ישראל ואמרו אמן:

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו שתבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך לעשות חקי רצונך ולעבדך בלבב שלם:

- בסידור שלנו מופיעים שערי תפילה לאחר שער שחרית (עמ' 82-64). בחרו שיר אחד שיהיה שיר של יום של כל יום בשבוע.
- אודות שיר של יום באתר ויקיפדיה, בקישור.

i

שיר של יום

בְּכָל אֶחָד מִיָּמֹת הַשָּׁבָע וְהַחֲמִישִׁים נִהְגוּ הַלְוִיִּם בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ לִזְמַר בְּחִלְהָם הַתְּמִיד. לְאַחַר חֲרָבֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ תִּקְנּוּ חֲכָמִים שֶׁשִּׁיר שֶׁל יוֹם יִתְחַלֵּף לְתַכְלִית בְּיוֹמָיו שֶׁהָיָה נִהְיָה בְּיָמֵי הַמִּקְדָּשׁ.

מְזֻמָּר לְיוֹם רִאשׁוֹן:

הַיּוֹם יוֹם אֶחָד בְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ, הַשִּׁיר שֶׁהָיוּ הַלְוִיִּם אוֹמְרִים עַל הַדּוּכָן:

לְדוֹד מְזֻמָּר, לִיהוָה הָאָרֶץ וּמִלּוֹאָהּ, תָּבֵל וַיִּשְׁבִּי בָּהּ: כִּי הוּא עַל יָמִים יִסְדָּהּ, וְעַל נְהִירוֹת יְכוֹנְנָה: מִי יַעֲלֶה בְּהַר יְהוָה, וּמִי יָקוּם בַּמָּקוֹם קֹדֶשׁוֹ: נָקִי כַפַּיִם וּבֶרֶ לִבָּב אֲשֶׁר לֹא נָשָׂא לְשׂוֹא נִפְשִׁי, וְלֹא נִשְׁבַּע לַמֶּרְמָה: יֵשָׂא בִּרְכָה מֵאֵת יְהוָה, וְצִדְקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ: זֶה דּוֹר דִּרְשָׁיו, מִבִּקְשֵׁי פָנֶיךָ יַעֲקֹב סֵלָה: שָׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְהַנְּשָׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם, וַיָּבֹאוּ מֶלֶךְ הַכְּבוֹד: מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד יְהוָה עֶזְרוֹ וְגִבּוֹר, יְהוָה גִּבּוֹר מִלְחָמָה: שָׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וּשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם, וַיָּבֹאוּ מֶלֶךְ הַכְּבוֹד: מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד יְהוָה צְבָאוֹת, הוּא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד סֵלָה: הוֹשִׁיעֵנו:

מְזֻמָּר לְיוֹם שֵׁנִי:

הַיּוֹם יוֹם שֵׁנִי בְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ, הַשִּׁיר שֶׁהָיוּ הַלְוִיִּם אוֹמְרִים עַל הַדּוּכָן:

שִׁיר מְזֻמָּר לִבְנֵי קֶרֶחַ: גָּדוֹל יְהוָה וּמִהֲלָל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הֵר קֹדֶשׁוֹ: יִפֶּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ הֵר צִיּוֹן יִרְכָתִי צִפּוֹן, קִרְיַת מֶלֶךְ רַב: אֱלֹהִים בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ נוֹדַע לְמִשְׁגָּב: כִּי הִנֵּה הַמַּלְכִּים נוֹעְדוּ, עָבְרוּ יַחֲדוֹ: הִמָּה רָאוּ כֹן תִּמְהוּ, נִבְהָלוּ נִחְפְּזוּ: רַעְדָה אַחֲזָתָם שָׁם, חֵיל כִּיּוֹלָדָה: בְּרוּחַ קָדִים תִּשְׁבֵּר אֲנִיּוֹת תִּרְשִׁישׁ: כֹּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֹן רָאִינוּ בְּעִיר יְהוָה צְבָאוֹת בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ, אֱלֹהִים יְכוֹנְנָה עַד עוֹלָם סֵלָה: דְּמִינוּ אֱלֹהִים חֲסִדָּהּ, בִּקְרֹב הִיכָלָהּ: כְּשִׁמְךָ אֱלֹהִים כֹּן תִּהְלֹתְךָ עַל קְצוֹי אֶרֶץ, צֶדֶק מְלֹאָה יְמִינְךָ: יִשְׁמַח הֵר צִיּוֹן תִּגְלָנָה בְּנוֹת יְהוּדָה, לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיךָ: סִבּוּ צִיּוֹן וְהַקִּיפוּהָ, סִפְרוּ מַגְדָּלֶיהָ, שִׁיתוּ לִבְכֶּם לַחִילָה פִּסְגּוֹ אַרְמְנוֹתֶיהָ, לְמַעַן תִּסְפְּרוּ לְדוֹר אַחֲרוֹן: כִּי זֶה אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ עוֹלָם וָעֶד, הוּא יְנַהֲגֵנוּ עַל מוֹת: הוֹשִׁיעֵנו:

מזמור ליום שלישי:

היום יום שלישי בשבת קדש, השיר שהיו הלויים אומרים על הדוכן:

מזמור לאסף, אלהים נצב בעדת אל, בקרב אלהים ישפט: עד מתי תשפטו עול, ופני רשעים תשאו סלה: שפטו דל ויתום, עני ורש הצדיקו: פלטו דל ואביון, מיד רשעים הצילו: לא ידעו ולא יבינו בחשכה יתהלכו, ימוטו כל מוסדי ארץ: אני אפרתי אלהים אתם, ובני עליון כלכם: אכן כאדם תמותון, וכאחד השרים תפלו: קומה אלהים שפטה הארץ, כי אתה תנחל בכל הגוים: הושיענו:

מזמור ליום רביעי:

היום יום רביעי בשבת קדש, השיר שהיו הלויים אומרים על הדוכן:

אל נקמות יהוה, אל נקמות הופיע: הנשא שפט הארץ, השב גמול על גאים: עד מתי רשעים יהוה, עד מתי רשעים יעלזו: יביעו ידברו עתק, יתאמרו כל פעלי און: עמך יהוה ידכאו, ונחלתך יענו: אלמנה וגר יהרגו, ויתומים ירצחו:

ויאמרו לא יראה יה, ולא יבין אלהי יעקב: בינו בערים בעם, וכסילים מתי תשכילו: הנטע און הלא ישמע, אם יצר עין הלא יביט: היסר גוים הלא יוכיח, הפלפד אדם דעת: יהוה ידע מחשבות אדם, כי הפה הבל: אשרי הגבר אשר תיסרנו יה, ומתורתך תלמדנו: להשקיט לו מימי רע, עד יכרה לרשע שחת: כי לא יטש יהוה עמו, ונחלתו לא יעזב:

כי עד צדק ישוב משפט, ואחריו כל ישרי לב: מי יקום לי עם מרעים, מי יתיצב לי עם פעלי און: לולי יהוה עזרתה לי, כמעט שכנה דומה נפשי: אם אפרתי מטה רגלי, חסדך יהוה יסעדני: ברב שרעפי בקרבי, תנחומיך ישעשעו נפשי, היחברך כסא הוות, יצר עמל עלי חק: יגודו על נפש צדיק, ודם נקי ירשיעו: ויהי יהוה לי למשגב, ואלהי לצור מחסי: וישב עליהם את אונם וברעתם יצמיתם, יצמיתם יהוה אלהינו: הושיענו:

מזמור ליום חמישי:

היום יום חמישי בשבת קדש, השיר שהיו הלויים אומרים על הדוכן:

לִמְנַצַּח עַל הַגִּתִּית לְאַסָּף: הֲרִנְנוּ לֵאלֹהִים עֲוֹנֵנוּ, הָרִיעוּ לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב: שָׂאוּ זִמְרָה וּתְנוּ תֵף, כְּנֹר נָעִים עִם נָבֶל: תִּקְעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפָר, בַּכֶּסֶה לַיּוֹם חֲגִינוּ: כִּי חֹק לְיִשְׂרָאֵל הוּא, מִשְׁפָּט לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב: עֲדוּת בִּיהוֹסֵף שָׁמוּ בְּצֹאתוֹ עַל אֶרֶץ מִצְרַיִם, שִׁפְתָּ לֹא יָדַעְתִּי אֲשַׁמֶּעַ: הַסִּירוּתִי מִסֶּבֶל שְׁכָמוֹ, כִּפְיוֹ מִדּוֹד תַּעֲבֹרְנָה: בְּצֹרָה קָרָאתָ וְאַחֲלָצָה אֶעֱנֶה בְּסִתֵּר רַעַם, אֲבַחֲנֶה עַל מִי מְרִיבָה סִלָּה: שָׁמַע עָמִי וְאַעֲיֵדָה בָּךְ, יִשְׂרָאֵל אִם תִּשְׁמַע לִי: לֹא יִהְיֶה בָּךְ אֵל זֶר, וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נָכָר: אֲנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַמַּעֲלֶה מִמִּצְרַיִם, הֶרְחַב פִּיךָ וְאַמְלֵאֲהוּ: וְלֹא שָׁמַע עָמִי לְקוֹלִי, וְיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה לִי: וְאַשְׁלַחְהוּ בְּשִׁירוֹת לִבָּם, יִלְכוּ בְּמוֹעֲצוֹתֵיהֶם, לוֹ עָמִי שָׁמַע לִי, יִשְׂרָאֵל בְּדַרְכֵי יְהִלְכוּ: כַּמַּעֲט אוֹיְבֵיהֶם אֲכִנֶּה, וְעַל צָרֵיהֶם אֲשִׁיב יָדִי: מִשָּׁנְאֵי יְהוָה יִכְחָשׁוּ לוֹ, וְיִהְיֶה עֲתָם לְעוֹלָם: וַיֹּאכִילוּ מִחֶלֶב חֶטֶה, וּמִצֹּר דָּבַשׁ אֲשַׁבֵּיעָה: הוֹשִׁיעֵנו:

מזמור ליום ששי:

היום יום הששי בשבת קדש, השיר שהיו הלויים אומרים על הדוכן:

יְהוָה מָלַךְ גָּאוֹת לִבֶּשׁ לִבֶּשׁ יְהוָה עֹז הַתְּאֵזֶר, אֵף תִּכּוֹן תִּבְלָל בַּל תִּפְּוֹט: נִכּוֹן כִּסֵּאָךְ מֵאֵז, מֵעוֹלָם אַתָּה: נִשְׂאוּ נְהָרוֹת יְהוָה נִשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם, יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דְּכֵיָם: מִקְלֹת מַיִם רַבִּים אֲדִירִים מִשְׁבְּרֵי יָם, אֲדִיר בְּמָרוֹם יְהוָה: עֲדַתְךָ נֶאֱמְנוּ מֵאֵד לְבֵיתְךָ נֶאֱוָה קִדְשׁ, יְהוָה לְאֶרֶץ יָמִים:

עלינו לשבח

עלינו לשבח לאדון הכל, לתת גדלה ליוצר בראשית, שלא עשנו כגויי הארצות ולא שפנו כמשפחות האדמה, שלא שם חלקנו כהם וגורלנו ככל המונם, שהם משתחוים להבל וריק ומתפללים אל אל לא יושיע, (נהוג לכתוב ולהשתחוות כאן) ואנחנו משתחוים לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, שהוא נוטה שמים ויוסד ארץ, ומושב יקרו בשמים מפעל, ושכינת עוז בגבהי מרומים, הוא אלהינו ואין עוד אחר, אמת מלכנו ואפס זולתו, ככתוב בתורה, וידעת היום והשבת אל לבבך כי יהוה הוא האלהים בשמים מפעל ועל הארץ מתחת, אין עוד:

על כן נקווה לך יהוה אלהינו לראות מהרה בתפארת עוזך להעביר גלולים מן הארץ והאלילים כרות יפרתונו, לתקן עולם במלכות שדי, וכל בני בשר יקראו בשמך להפנות אליך כל רשעי ארץ, יכירו וידעו כל יושבי תבל, כי לך תכרע כל ברך תשבע כל לשון, לפניך יהוה אלהינו יכרעו ויפלו ולכבוד שמך יקר יתנו, ויקבלו כלם את עול מלכותך, ותמלך עליהם מהרה לעלם ועד, כי המלכות שלך היא, ולעולמי עד תמלוך בכבוד, ככתוב בתורתך: יהוה ימלך לעלם ועד: ונאמר והיה יהוה למלך על כל הארץ, ביום ההוא יהיה אחד ושמו אחד:

מראש חדש אלול ועד סוכות נהוג לומר:

לדוד יהוה אורי וישעי מפי אירא, יהוה מעוז חיי מפי אפחד: בקרב עלי מרעים לאכל את בשרי, צרי ואיבי לי המה כשלו ונפלו: אם תחנה עלי מחנה לא יירא לבי, אם תקום עלי מלחמה בזאת אני בוטח: אחת שאלתי מאת יהוה אותה אבקש שבתי בבית יהוה כל ימי חיי, לחזות בנעם יהוה ולבקר בהיכלו: כי יצפני בסכה ביום רעה, יסתרני בסתר אהליו בצור ירוממי: ועתה ירום ראשי על איבי סביבותי ואזבחה באהל זבחי תרועה, אשירה ואזמרה ליהוה: שמע יהוה קולי אקרא וחנוני וענני: לך אמר לבי בקשו פני, את פניך יהוה אבקש: אל תסתר פניך ממני אל תט באף עבדך, עזרתי היית אל תטשני ואל תעזבני אלהי ישעי: כי אבי ואפי עזבוני, ויהוה יאספני: הורני יהוה דרכך, ונחני בארץ מישור למען שורדי: אל תתנני בנפש צרי, כי קמו בי עדי שקר ויפח חמס: לולא האמנתי לראות בטוב יהוה בארץ חיים: קוה אל יהוה, חזק ויאמץ לבך וקוה אל יהוה:

תפילה לשלום המדינה

אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים, צוּר יִשְׂרָאֵל וְגוֹאֲלוֹ, בָּרַךְ אֶת מְדִינַת יִשְׂרָאֵל, רֹאשִׁית צְמִיחַת גְּאֻלָּתָנוּ. הֲגֵן עָלֶיךָ בְּאַבְרַת חֲסִדֶּךָ וּפְרֹשׁ עָלֶיךָ סֶכֶת שְׁלוֹמֶךָ וּשְׁלַח אוֹרֶךָ וְאַמְתָּךְ לְרֹאשִׁיָּה, שְׂרִיָּה וְיוֹעֲצִיָּה, וְתִקְנֶם בְּעֶצֶה טוֹבָה מִלִּפְנֵיךָ. חִזֵּק אֶת יָדֵי מַגְנֵי אֶרֶץ קִדְשֵׁנוּ, וְהִנְחִילֵם אֱלֹהֵינוּ יְשׁוּעָה וְעֵטְרַת נִצָּחוֹן תַּעֲטֹרֵם, וְנִתַּת שְׁלוֹם בְּאֶרֶץ וּשְׁמִיחַת עוֹלָם לְיוֹשְׁבֶיהָ. וְאֵת אַחֵינוּ כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל, פִּקֵּד נָא בְּכָל אֲרָצוֹת פְּזוּרֵיהֶם, וְתוֹלִיכֶם מִהֲרָה קוֹמְמִיּוֹת לְצִיּוֹן עִירָךְ וְלִירוּשָׁלַיִם מְשְׁכַן שְׁמֶךָ, כִּכְתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עֲבָדֶךָ: אִם יִהְיֶה נִדְחָךְ בְּקִצָּה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבֹּצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ: וְהֵבִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יִרְשׁוּ אֲבֹתֶיךָ וִירְשָׁתָהּ, וְהִיטֵבְךָ וְהִרְבֶּךָ מֵאֲבֹתֶיךָ: וְיַחַד לְבַבְנוּ לְאַהֲבָה וְלִירְאָה אֶת שְׁמֶךָ, וְלִשְׁמֹר אֶת כָּל דְּבָרֵי תוֹרָתְךָ, וּשְׁלַח לָנוּ מִהֲרָה בֶּן דָּוִד מְשִׁיחַ צִדְקָךְ, לְפָדוֹת מַחְכֵי קֶץ יְשׁוּעָתְךָ. הוֹפֵעַ בַּהֲדָר גָּאוֹן עֲזָךְ עַל כָּל יוֹשְׁבֵי תֵּבֵל אֶרֶץְךָ, וַיֹּאמֶר כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מְלֶךְ וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה, אָמֵן סְלָה.

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- תפילה לשלום המדינה היא הזדמנות לדבר גם על חדשות היום בקצרה. ניתן לבחור יום בשבוע שבו אחד או אחת הילדים נותן עדכון חדשות קצר (או המורה) ולאחריו שרים את התפילה לשלום המדינה.
- תפילה לשלום המדינה היא הזדמנות לתפילה של ה"קהילה", תפילה לא רק על עצמי ומשפחתי אלא על החברה. באחד הימים ניתן להקדיש זמן לכתיבת תפילה של כל אחד ואחת מהילדים על הקהילה, החברה או המדינה. כל יום ילד או ילדה אחרים יקריאו את תפילתם.
- אפשרות שניה היא לכתוב ביחד תפילה קבוצתית על המדינה. אפשר לאסוף מהילדים את תפילותיהם ומתוך התפילות השונות להרכיב ביחד תפילה כיתתית לשלום המדינה והחברה בתוכה.
- ראו ביצועים שונים לתפילה. בביצוע בת אלה וניצן בירנבאום (קישור ורוד), בביצוע חזני - עמיר בניון (קישור ירוק), בלחן לילדים (קישור תכול).
- ר' השיר "נולדתי לשלום" בשער אל המקום - שירי שחרית בסידור עמ' 69
- על גלגולה של התפילה לשלום המדינה באתר הספריה הלאומית בקישור.

i

תפלה לשלום חילי וחילות צה"ל

מִי שֶׁבֵּרַךְ אֲבוֹתֵינוּ אֲבֹרָהֶם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, הוּא יְבָרֶךְ אֶת חֲיָלֵי וְחִילוֹת צָבָא
הַהִגָּנָה לְיִשְׂרָאֵל וְאֲנָשֵׁי וְנָשׁוֹת כַּחוֹת הַבִּטָּחוֹן הָעוֹמְדִים עַל מִשְׁמַר אֲרָצֵנוּ
וְעָרֵי אֱלֹהֵינוּ, מְגִבּוֹל הַלְּבָנוֹן וְעַד מִדְּבַר מִצְרַיִם, וּמִן הַיָּם הַגָּדוֹל עַד לְבוֹא
הָעֶרְבָה וּבְכָל מָקוֹם שֶׁהֵם, בִּיבֶשֶׁה בְּאֵוִיר וּבַיָּם.

יִתֵּן יְהוָה אֶת אוֹיְבֵינוּ הַקָּמִים עָלֵינוּ נִגְפִים לַפְּנִיָּה, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁמַר
וְיִצִּיל אֶת חֲיָלֵינוּ מִכָּל צָרָה וְצוּקָה, וּמִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה
בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֵיהֶם. יְדַבֵּר שׁוֹנְאֵינוּ תַּחֲתֵיהֶם, וְיַעֲטֹרם בְּכֶתֶר יְשׁוּעָה וּבַעֲטֹרֶת
נִצָּחוֹן. וְיִקְיָם בָּהֶם הַכָּתוּב: "כִּי יִהְיֶה אֱלֹהֵיכֶם הַהֵלֶךְ עִמָּכֶם, לְהִלָּחֵם לָכֶם
עִם אֹיְבֵיכֶם לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם". וְנֹאמַר אָמֵן.

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- תלמידים יכולים לספר על משהו ממשפחתם (בן/בת דוד, אח גדול וכד') שמשרת/ת בצבא ובאיזה חיל, או היכן שירתו ההורים ומה עשו בשירות? אפשר גם לתת לקבוצת תלמידים במשך שבוע לספר בכל יום על חילות שונים שיש בצבא+תמונות (זו משימה שיכולה לפעמים להתאים ולהעצים תלמידים מסויימים שמתחברים לעניין הצבאי ופחות מתחברים לפעילויות אחרות), בעיקר סביב הימים הלאומיים.
- אפשר גם לארגן חבילה מילדי הכיתה עם דברים טעימים לחיילים/ות.
- ר' "תפילת הדרך לחיילים" בשער אל המקום שירי שחרית בסידור בעמ' 70.
- אודות פירוש ונוסחים באתר הפיוט והתפילה בקישור.
- ראו את התפילה בביצוע החזן הצבאי שי אברמסון (בלחן השיר אל ארץ צבי).

ספירת העמר

הנני מוכנה ומזמנה | מוכן ומזמן לקיים מצות עשה של ספירת העמר כמו שכתוב בתורה: וספרתם לכם
ממחרת השבת מיום הביאכם את עמר התנופה שבע שבתות תמימות תהיינה:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו על ספירת העמר.

היום ____ ימים לעמר. שהם ____ שבועות, ו ____ ימים.

הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש למקומה, במהרה בימינו אמן סלה.

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- אפשר בכל יום של ספירת העומר לראות את הסרטון של כאן העדכני על כל יום. ראו קישור.
- בכל יום כל ילד וילדה צריכים להביא משהו במספר של אותו יום. אפשר גם לחלק את הספירה בין כל הילדים, כך שכל יום משהו אחר יהיו אחראים על הספירה של אותו היום (למשל 2 כפתורים, 39 עדשים וכו').
- נכין לוח ספירת העומר ונציין עוד דברים שיש לנו בחיים כמו המספר של הספירה של אותו היום (למשל 4 - כל ילד וילדה יגידו איזה 4 דברים יש להם בחיים, למשל אחים, נדנדות בפארק וכו').
- על ספירת העומר בויקיפדיה בקישור הסגול.
- על ספירת העומר באתר מטח בקישור התכול.
- על טעם ספירת העומר באתר קולך בקישור הירוק.
- סוד ספירת העומר מאת הרבה דליה מרקס בקישור הורוד.

הלל

- ראש חודש - על מערכת השמש - סרטון של הטלוויזיה החינוכית ונאסא.
- חגים - ניתן להיעזר בשער מעגל השנה בסידור ולפי החג הקרב לשיר ולהפעיל בהתאם. עמ' 130-187.
- ר' השיר "אני רוצה תמיד עיניים" בשער אל המקום - שירי שחרית בסידור עמ' 69.
- אודות פירוש ונוסחים באתר הפיוט והתפילה בקישור.
- שירה ולווי מוסיקלי של אחיה ורועי פרינס לכל תפילת ההלל בקישור.

אֶת הַהֵלֵל נְהוּג לֹמֵר בְּמִלּוֹא ('הֵלֵל שְׁלֵם') בְּמִלּוֹ
הָרִאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח, בְּשִׁבְעוֹת, בְּכָל יְמֵי סְכוּת, בְּשִׁמְיִנִי
וּבְיוֹם יְרוּשָׁלַיִם. בְּמוֹעֲדֵי הַבָּאִים נְהוּג לֹמֵר 'חֲצִי הַלֵּל'
חֲדָשִׁים, חֵל הַמוֹעֵד פֶּסַח וְשִׁבְעֵי שֶׁל פֶּסַח.

בְּיָמֵינוּ שְׂאִין גּוֹמְרִים אֶת הַהֵלֵל נְהוּג לְדַלֵּג עַל בְּרָכָה זוֹ:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לִגְמֹר
אֶת הַהֵלֵל:**

הַלְלוּיָהּ, הַלְלוּ עַבְדֵי יְהוָה, הַלְלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה: יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבָרָךְ, מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם:
מִפְּזֹרַח שָׁמֶשׁ עַד מְבֹאוֹ, מֵהֵלֵל שֵׁם יְהוָה: רָם עַל כָּל גּוֹיִם יְהוָה, עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ:
מִי כִּיהוָה אֱלֹהֵינוּ, הַמַּגְבִּיָּה לְשַׁבַּת: הַמַּשְׁפִּיל לְרֹאוֹת, בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ: מְקִימֵי מַעֲפָר
דָּל, מַאֲשֵׁפֵת יָרִים אֲבִיוֹן: לְהוֹשִׁיבֵי עִם נְדִיבִים, עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ: מוֹשִׁיבֵי עֵקֶרֶת הַבַּיִת
אִם הַבָּנִים שִׁמְחָה הַלְלוּיָהּ:

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לַעֲזָ: הִיתָה יְהוּדָה לְקִדְשׁוֹ, יִשְׂרָאֵל מִמְּשַׁלְתָּיו:
הֵיטָב רָאָה וַיִּנָּס, הִיִּרְדֵּן יָסַב לְאַחֲרוֹ: הֵהָרִים רָקְדוּ כְּאִילִים, גְּבָעוֹת כְּבָנֵי צֶאֱן: מַה לָּךְ הֵיטָב
כִּי תִנּוֹס, הִיִּרְדֵּן תִּסָּב לְאַחֲרוֹ: הֵהָרִים תִּרְקְדוּ כְּאִילִים, גְּבָעוֹת כְּבָנֵי צֶאֱן: מִלִּפְנֵי אֲדוֹן
חוֹלֵי אָרֶץ, מִלִּפְנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: הַהִפְכִי הַצּוּר אֶגֶם מַיִם, חֲלֹמֵשׁ לִמְעִינוּ מַיִם:

בְּיָמֵינוּ שְׂאִין גּוֹמְרִים אֶת הַהֵלֵל נְהוּג לְדַלֵּג:

לֹא לָנוּ יְהוָה לֹא לָנוּ, כִּי לְשִׁמְךָ תָּנוּ כְּבוֹד, עַל חֲסִדְךָ עַל אֲמִתְךָ: לִפְנֵי יְאִמְרוּ הַגּוֹיִם, אֵיזָה נָא אֱלֹהֵיהֶם:
וְאֵלֵהֵינוּ בְּשָׁמַיִם, כָּל אֲשֶׁר חָפֵץ עָשָׂה: עֲצִבֵיהֶם כֶּסֶף וְזָהָב, מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם: פֶּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ, עֵינֵי
לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ: אֲזִנִּים לָהֶם וְלֹא יִשְׁמָעוּ, אֵף לָהֶם וְלֹא יִרְחוּ: יְדֵיהֶם וְלֹא יַמְשִׁיחוּ, רַגְלֵיהֶם וְלֹא יִהְלְכוּ,
לֹא יִהְיוּ בְּגִרוֹנָם: כְּמוֹתָם יִהְיוּ עֲשִׂיהֶם, כָּל אֲשֶׁר בָּטַח בָּהֶם: יִשְׂרָאֵל בָּטַח בְּיְהוָה, עֲזָרָם וּמַגָּנָם הוּא: בֵּית
אֶהְרֹן בָּטַחוּ בְּיְהוָה, עֲזָרָם וּמַגָּנָם הוּא: יִרְאִי יְהוָה בָּטַחוּ בְּיְהוָה, עֲזָרָם וּמַגָּנָם הוּא:

יְהוָה זָכְרָנוּ יְבָרֶךְ, יְבָרֶךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל, יְבָרֶךְ אֶת בֵּית אֲהֲרֹן: יְבָרֶךְ יִרְאֵי יְהוָה, הַקְטָנִים
עִם הַגְּדֹלִים: יִסֹּף יְהוָה עֲלֵיכֶם, עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם: בְּרוּכִים אַתֶּם לַיהוָה, עֲשֵׂה שְׁמִים
וְאַרְץ: הַשְׁמִים שְׁמִים לַיהוָה, וְהָאָרֶץ נָתַן לַבְּנֵי אָדָם: לֹא הִפְתִּים יְהַלְלוּ יְהוָה, וְלֹא כָל יִרְדֵּי
דוֹמָה: וְאַנְחָנוּ נְבָרֶךְ יְהוָה, מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

בִּימֵים שָׁאִין גּוֹמְרִים אֶת הַהֵלֶל נְהוּג לְדֹלֵג

אֶהְבֵּתִי כִּי יִשְׁמַע יְהוָה אֶת קוֹלִי תַחֲנוּנִי: כִּי הִטָּה אָזְנוֹ לִי, וּבִימֵי אֶקְרָא: אֶפְפוּנִי חֲבִלֵי מוֹת וּמִצָּרֵי שְׁאוֹל
מִצָּאוּנִי, צָרָה וְיָגוֹן אֶמְצָא: וּבִשְׁם יְהוָה אֶקְרָא, אָנָּה יְהוָה מַלְטָה נַפְשִׁי: חֲנוּן יְהוָה וְצַדִּיק, וְאַלְהֵינוּ מִרְחָם:
שֹׁמֵר פְּתָאִים יְהוָה, דִּלְתֵּי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ: שׁוּבִי נַפְשִׁי לַמְּנוּחֶיכִי, כִּי יְהוָה גָּמַל עָלַיִכִּי: כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת,
אֶת עֵינִי מִן דִּמְעָה, אֶת רַגְלִי מִדָּחִי: אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְהוָה, בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים: הֶאֱמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר, אֲנִי עֲנִיתִי
מָאֹד: אֲנִי אֶמְרָתִי בַחֲפָזִי, כָּל הָאָדָם כֹּזֵב:

מָה אֲשִׁיב לַיהוָה, כָּל תַּגְּמוּלוֹהִי עָלַי: כּוֹס יִשׁוּעוֹת אֶשָּׂא, וּבִשְׁם יְהוָה אֶקְרָא: נִדְרֵי
לַיהוָה אֲשַׁלֵּם, נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ: יִקָּר בְּעֵינֵי יְהוָה, הַפְּוֹתָה לַחֲסִידָיו: אָנָּה יְהוָה כִּי אֲנִי
עֲבָדָה, אֲנִי עֲבָדָה בֶּן אֶמְתָּה, פִּתְחַת לַמוֹסְרִי: לָהּ אֲזַבַּח זֶבַח תּוֹדָה, וּבִשְׁם יְהוָה אֶקְרָא:
נִדְרֵי לַיהוָה אֲשַׁלֵּם, נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ: בַּחֲצֵרוֹת בֵּית יְהוָה בְּתוֹכִכִּי יְרוּשָׁלַיִם הַלְלוּיָהּ:
הַלְלוּ אֶת יְהוָה כָּל גּוֹיִם, שִׁבְחוּהוּ כָּל הָאֲפִים: כִּי גִבֹר עָלֵינוּ חֲסִדּוֹ וְאַמֶּת
יְהוָה לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:

יֹאמְרוּ נָא יִשְׂרָאֵל, כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:

יֹאמְרוּ נָא בֵּית אֲהֲרֹן, כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:

יֹאמְרוּ נָא יִרְאֵי יְהוָה, כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:

מִן הַמִּצָּר קָרָאתִי יְהוָה, עֲנֵנִי בַמִּרְחָב יְהוָה: יְהוָה לִי לֹא אֵירָא, מָה יַעֲשֶׂה לִּי אָדָם: יְהוָה לִי
בְּעֶזְרִי, וְאֲנִי אֵרְאֶה בִשְׁנָאִי: טוֹב לַחֲסוֹת בַּיהוָה, מִבֶּטַח בְּאָדָם: טוֹב לַחֲסוֹת בַּיהוָה,
מִבֶּטַח בַּנְּדִיבִים: כָּל גּוֹיִם סָבְבוּנִי, בִּשְׁם יְהוָה כִּי אֲמִילֵם: סָבְבוּנִי גַם סָבְבוּנִי, בִּשְׁם יְהוָה
כִּי אֲמִילֵם: סָבְבוּנִי כַדְּבָרִים דַּעְכוּ כְּאֵשׁ קוֹצִים, בִּשְׁם יְהוָה כִּי אֲמִילֵם: דָּחָה דְחִיתַנִּי לַנֶּפֶל,
וַיהוָה עֲזָרָנִי: עֲזִי וְזִמְרַת יְהוָה, וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה: קוֹל רִנָּה וִישׁוּעָה בְּאֵהְלִי צַדִּיקִים, יִמִּין
יְהוָה עֲשֵׂה חֵיל: יִמִּין יְהוָה רֹמֶמָה, יִמִּין יְהוָה עֲשֵׂה חֵיל: לֹא אֶמּוֹת כִּי אַחִיָּה, וְאַסְפֹּר

מַעֲשֵׂי יְהוָה: יִסּוֹר יִסְרֹנִי יְהוָה, וּלְמַנּוֹת לֹא נִתְּנִי: פָּתַחוּ לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק, אָבֹא בָם אוֹדֶה יְהוָה: זֶה
הַשַּׁעַר לַיהוָה, צִדִּיקִים יָבֹאוּ בוֹ:

אוֹדֶה כִּי עָנִיתָנִי, וַתְּהִי לִי לִישׁוּעָה: אוֹדֶה כִּי עָנִיתָנִי, וַתְּהִי לִי לִישׁוּעָה:
אָבֹן מֵאֲסוּ הַבּוֹנִים, הָיְתָה לְרֹאשׁ פָּנָה: אָבֹן מֵאֲסוּ הַבּוֹנִים, הָיְתָה לְרֹאשׁ פָּנָה:
מֵאֵת יְהוָה הָיְתָה זֹאת, הִיא נִפְלְאֶת בְּעֵינֵינוּ: מֵאֵת יְהוָה הָיְתָה זֹאת, הִיא נִפְלְאֶת בְּעֵינֵינוּ:
זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְהוָה, נִגִּילָה וְנִשְׁמַחָה בוֹ: זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְהוָה, נִגִּילָה וְנִשְׁמַחָה בוֹ:

אָנָּה יְהוָה הוֹשִׁיעָה נָא. אָנָּה יְהוָה הוֹשִׁיעָה נָא.
אָנָּה יְהוָה הַצְּלִיחָה נָא. אָנָּה יְהוָה הַצְּלִיחָה נָא:

בָּרוּךְ הִבָּא בְּשֵׁם יְהוָה, בִּרְכָנוּכֶם מִבֵּית יְהוָה: בָּרוּךְ הִבָּא בְּשֵׁם יְהוָה, בִּרְכָנוּכֶם מִבֵּית יְהוָה:
אֵל יְהוָה וַיָּאֵר לָנוּ, אֲסֵרוּ חַג בַּעֲבֹתֵינוּ, עַד קִרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ: אֵל יְהוָה וַיָּאֵר לָנוּ, אֲסֵרוּ
חַג בַּעֲבֹתֵינוּ, עַד קִרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ:

אֵלֵי אֶתָּה וְאוֹדֶה, אֱלֹהֵי אֲרוֹמָמָה: אֵלֵי אֶתָּה וְאוֹדֶה, אֱלֹהֵי אֲרוֹמָמָה:
הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב, כִּי לַעוֹלָם חֲסִדּוֹ: הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב, כִּי לַעוֹלָם חֲסִדּוֹ:

בְּיָמֵינוּ שְׂאִין גּוֹמְרִים אֶת הַהֵלֶל נְהוּג לְדֹלֵג:

יְהַלְלוּהָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כָּל מַעֲשֵׂיהָ וְחֲסִידֶיהָ וְצִדִּיקִים עוֹשֵׂי רְצוֹנָהּ וְעַמָּהּ
בֵּית יִשְׂרָאֵל כָּל־כָּל־בְּרִנָּה יוֹדוּ וַיְבָרְכוּ וַיִּשְׁבְּחוּ וַיִּפְאֲרוּ אֶת שֵׁם כְּבוֹדָהּ, כִּי
לָהּ טוֹב לַהּוֹדוֹת, וּלְשִׁמְךָ נָעִים לְזַמֵּר, וּמַעֲשֵׂיךָ וְעַד עוֹלָם אֶתָּה אֵל. בָּרוּךְ
אֶתָּה יְהוָה, מֶלֶךְ מְהַלֵּל בַּתְּשֻׁבּוֹת.

מוסף לראש חדרש

תפלת עמידה

אֲדֹנֵי, שְׁפָתַי תִּפְתַּח, וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, הָאֵל
הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיוֹן, גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים, קוֹנֵה הַכֹּל, וְזוֹכֵר חֲסָדֵי אֲבוֹת,
וּמַבִּיא גּוֹאֵל לַבְּנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה מֶגֶן אֲבָרָהִם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנֵי, מַחֲיֶה מֵתִים אַתָּה, רַב לְהוֹשִׁיעַ:

בְּקוֹץ - מוֹרִיד הַטֵּל:

בַּחֲרָף - מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד, מַחֲיֶה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים, סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים, וּמַתִּיר
אֲסוּרִים, וּמַקְיֵם אֲמוֹנָתוֹ לִישְׁנֵי עֶפֶר. מִי כְמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ, מֶלֶךְ מַמִּית
וּמַחֲיֶה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה. וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחְיֹת מֵתִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה מַחֲיֶה הַמֵּתִים:

קדשה לחזרת הש"ץ בראש חדרש:

כְּתוּר יִתְּנוּ לָךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ פְּלָאִכִּים הַמוֹנִי מַעֲלָה עִם עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל קְבוּצֵי מַטָּה. יַחַד כָּלָם קִדְּשָׁה לָּךְ
יִשְׁלֹשׁוּ, כַּדָּבָר הָאֲמוּר עַל יַד נְבִיאָךְ וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר: קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת, מְלֹא כָל
הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: לְעַמְּתָם מִשְׁבָּחִים וְאוֹמְרִים, בְּרוּךְ כְּבוֹד יְהוָה מִמְּקוֹמוֹ: וּבִדְבַרֵּי קִדְּשָׁךְ כְּתוּב לֵאמֹר: יְמִלֶךְ
יְהוָה לְעוֹלָם אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּהָ:

אַתָּה קְדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ, וְקְדוּשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֵלָה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה הָאֵל הַקְּדוֹשׁ:

לראש חדרש ביום חול:

רֵאשֵׁי חֲדָשִׁים לַעֲמֶךָ נִתְּתָה, זְמַן כְּפָרָה לְכָל תּוֹלְדוֹתֶם, בְּהִיוֹתֶם מְקַרְיָבִים לִפְנֵיךָ זְבָחִי
רָצוֹן, וְשִׁעִיר חַטָּאת לְכַפֵּר בְּעַדָם, וְזָכְרוֹן לְכָלֶם הָיָה, תִּשְׁוַעֲת נַפְשָׁם מִיַּד שׁוֹנָא. מִזְבֵּחַ

חֲדָשׁ בְּצִיּוֹן תִּכְיֶן וְעוֹלַת רֹאשׁ חֲדָשׁ נַעֲלָה עָלָיו, וְשַׁעִיר עֲזִים נַעֲשֶׂה בְּרָצוֹן וּבַעֲבוּדַת
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ נִשְׁמַח כָּלָנוּ, וְשִׁירֵי דָּוִד עֲבֹדְךָ נִשְׁמַע בְּעִירָךְ, הָאֲמוּרִים לִפְנֵי מִזְבְּחֶךָ.
אֶהְבֵּת עוֹלָם תָּבִיא לָהֶם וּבְרִית אָבוֹת לִבְנִים תִּזְכֹּר:

יְהִי רָצוֹן מִלִּפְנֵיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתַּעֲלֵנוּ בְּשִׂמְחָה לְאַרְצֵנוּ וְתִטְעֵנוּ
בְּגִבּוֹלָנוּ. וְשֶׁנַּעֲשֶׂה לִפְנֵיךָ אֶת קִרְבָּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תַּמִּיד כְּסֻדְרָם וּמוֹסָפִים כִּהְלַכְתָּם,
אֶת מוֹסֵף יוֹם רֹאשׁ חֲדָשׁ הַזֶּה, נַעֲשֶׂה וְנִקְרִיב לִפְנֵיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוַת רָצוֹנְךָ, כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ
עָלֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ, עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדְּךָ מִפִּי כְבוֹדְךָ כְּאֲמוֹר:

וּבְרָאשֵׁי חֲדָשִׁיכֶם תִּקְרִיבוּ עֹלָה לַיהוָה, פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם וְאִיל אֶחָד כִּבְשִׁים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה תַּמִּימִם:
וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כַּמִּדְּבָר: שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרִים לֶפֶר, וּשְׁנֵי עֶשְׂרִים לְאִיל, וְעֶשְׂרֹן לִכְבֵּשׁ, וַיֵּין כְּנִסְכּוֹ, וְשַׁעִיר
לִכְפֹּר וּשְׁנֵי תַּמִּידִים כִּהְלַכְתָּם:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, חֲדָשׁ עָלֵינוּ אֶת הַחֲדָשׁ הַזֶּה לְטוֹבָה וּלְבִרְכָּה, לְשִׁשּׁוֹן וּלְשִׂמְחָה,
לִישׁוּעָה וּלְנִחְמָה, לְפָרִנְסָה וּלְכִלְכָּלָה, לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם, לְמַחֲלַת חֲטָא, וּלְסִלִּיחַת
עוֹן. (בְּשָׁנָה מַעֲבֶרֶת אוֹמְרִים - וּלְכַפֶּרֶת פֶּשַׁע). וַיְהִיָּה רֹאשׁ הַחֲדָשׁ הַזֶּה סוּף וְקֶץ לְכָל
צָרוֹתֵינוּ, תַּחֲלָה וְרֹאשׁ לְפִדְיוֹן נַפְשֵׁנוּ, כִּי בַעֲמֶךָ יִשְׂרָאֵל מְכַל הָאֲפֹת בַּחֲרָתְךָ, וְחֻקֵּי
רָאשֵׁי חֲדָשִׁים לָהֶם קִבַּעְתָּ.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְקַדֵּשׁ יִשְׂרָאֵל וְרָאשֵׁי חֲדָשִׁים:

רְצֵה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בַּעֲמֶךָ יִשְׂרָאֵל וּלְתַפְלָתָם שְׁעָה, וְהִשָּׁב הָעֲבוּדָה לְדַבִּיר בֵּיתְךָ, וְאֲשֵׁי
יִשְׂרָאֵל וּתְפַלְתָּם מִהָרָה בְּאַהֲבָה תִּקְבֹּל בְּרָצוֹן, וְתִהְיֶה לְרָצוֹן תַּמִּיד עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ.
וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, תַּחֲפֹץ בָּנוּ וְתִרְצָנוּ וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבָךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בְּרוּךְ
אַתָּה יְהוָה, הַמַּחֲזִיר שְׂכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנִחנוּ לָךְ שְׂאֵתָה הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעֹלָם וָעֶד, צוּרֵנוּ צוּר חַיֵּינוּ
וּמִגֵּן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא, לְדֹר וָדֹר נֹדֶה לָךְ וְנִסְפָּר תְּהִלָּתְךָ, עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶיךָ,
וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַמִּקְוּוֹת לָךְ, וְעַל נִסִּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ
שֶׁבְּכָל עֵת, עָרֵב וּבָקָר וְצִהָרִים, הַטוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ, הַמְּרַחֵם כִּי לֹא תִמּוּ חֲסָדֶיךָ
כִּי מַעֲוֹלָם קוִינּוּ לָךְ:

בְּחִנּוּכָה נְהוּג לּוֹמֵר כָּאֵן 'עַל הַנְּסִים' רְאוּ עֲמוּד 72

וְעַל כָּל־מִלְכָּם וְיִתְרוֹמָם וְיִתְנַשְּׂא תַמִּיד שְׁמֶךָ מִלְכֵּנוּ לְעוֹלָם וָעֶד, וְכָל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סָלָה. וַיִּהְיוּ וַיְבָרְכוּ אֶת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל בְּאַמֶּת לְעוֹלָם כִּי טוֹב, הָאֵל יִשׁוּעַתָּנוּ וְעֲזָרְתָנוּ סָלָה הָאֵל הַטוֹב. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַטוֹב שְׁמֶךָ וְלֹךְ נֶאֱחָה לַהוֹדוֹת:

שֵׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבִרְכָּה חַיִּים חַן וְחֶסֶד צְדָקָה וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ וּבִרְכָּנוּ אֲבִינוּ כְּלָנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פְּנִיָּךְ, כִּי בְּאוֹר פְּנִיָּךְ נִתַּתְּ לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ תוֹרָה וְחַיִּים, אֱהָבָה וְחֶסֶד, צְדָקָה וְרַחֲמִים, בִּרְכָּה וְשְׁלוֹם, וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבִרְכָּנוּ וּלְבָרֶךְ אֶת כָּל עַמָּךְ, יִשְׂרָאֵל בְּרֹב עֹז וְשְׁלוֹם. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמְּבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם אָמֵן:

יְהִיו לְרָצוֹן אֲמָרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לִבִּי לִפְנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי:

אֱלֹהֵי, נֹצַר לְשׁוֹנֵי מִרְעָה וּשְׁפָתוֹתַי מִדִּבֵּר מִרְמָה, וּלְמַקְלָלִי נִפְשֵׁי תִדֹם, וְנִפְשֵׁי כַּעֲפָר לְכָל תַּהֲיָה, פָּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתְךָ, וְאַחֲרֵי מִצְוֹתֶיךָ תִּרְדֹּף נִפְשִׁי, וְכָל הַקָּמִים עָלַי לִרְעָה, מִהֲרֵה הַפֵּר עֲצָתְךָ וְקַלְקַל מַחֲשַׁבוֹתַי. עֲשֵׂה לִמְעַן שְׁמֶךָ, עֲשֵׂה לִמְעַן יְמִינְךָ, עֲשֵׂה לִמְעַן תוֹרָתְךָ, עֲשֵׂה לִמְעַן קִדְשֶׁתְךָ, לִמְעַן יִחַלְצוּ יְדֵיךָ, הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעַנְנִי:

יְהִיו לְרָצוֹן אֲמָרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לִבִּי לִפְנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי:

עוֹשֶׂה שְׁלוֹם (בְּעֲשֶׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה נְהוּג לּוֹמֵר: הַשְׁלוֹם) בְּמִרוֹמָיו הוּא בִּרְחֻמָּיו יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ, וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאֲמָרוּ אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּבַנֶּה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ וְתֵן חֵלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ לַעֲשׂוֹת חֻקֶּי רְצוֹנְךָ וּלְעַבְדְּךָ בְּלִבָּב שָׁלֵם:

שְׁעָרֵי
תְּפִלָּה

אל הפקום - שירי שחרית

מודה אני // אבי אוהיון

מודה אני כל בקר
שהחזרת את נשמת,
מודה אני על בגד
שהנחת על גופי
שלא יהיה לי קר, אתה שומר עלי.

מודה אני כל בקר
על האור, על עצם היותי,
מודה אני על לחם
שהנחת לשלחני
שלא אהיה רעב, שלא אדע כאב.

על אין ספור חייכי מודה אני,
על כל כשרונותי ועל כל שירי,
את כלם אקדיש לך
דע לך, דע לך, שמודה אני לך.

אצעק לך, אדיר שמך, אליך אקרא יה,
לך חיי, לך לבי ותודתי,
אליך אקרא יה, אליך אקרא יה.
מודה אני כל בקר
על כוחי, על אבי ועל אמי,
מודה אני על גשם שנחת בשדותי
לדאג לאוהבי, נתת לי חיי.

על יום המנוחה מודה אני,
על שפע וברכה, על המשפחה,
כל כלי רק בזכותך,
דע לך, דע לך, שמודה אני לך.

אצעק לך, אדיר שמך, אליך אקרא יה,
לך חיי, לך לבי ותודתי,
אליך אקרא יה, אליך אקרא יה.

על כל כשרונותי מודה אני,
על אכזבותי, פחדים ומכשולי,
הם כלם לטובתי,
אין אחר בלבי, רק לך מודה אני.

נדון/נחוה/נשאל/ניצור

- ראו בתפילת "מודה אני" לעיל עמ' 19.

תּוֹדָה // עֲדֵי חֵיטָמָן

תּוֹדָה עַל כָּל מָה שֶׁבָּרַאתָ,
תּוֹדָה עַל מָה שֶׁלִּי נָתַתָּ,
עַל אֹר עֵינַיִם,
חֵבֶר אוֹ שְׁנֵיִם,
עַל מָה שֶׁיֵּשׁ לִי בְּעוֹלָם,
עַל שִׁיר קוֹלֶחַ
וְלֵב סוֹלֶחַ,
שֶׁבִזְכָּאתָם אֲנִי קָיָם.

תּוֹדָה עַל כָּל מָה שֶׁבָּרַאתָ,
תּוֹדָה עַל מָה שֶׁלִּי נָתַתָּ,
עַל צָחוֹק שֶׁל יֶלֶד
וְשִׁמִּי הַתִּכְלֵת,
עַל אֲדָמָה וּבֵית חֶם,
פֶּנֶה לְנִשְׁבֵּת,
אִישָׁה אוֹהֶבֶת,
שֶׁבִזְכָּאתָם אֲנִי קָיָם.

תּוֹדָה עַל כָּל מָה שֶׁבָּרַאתָ,
תּוֹדָה עַל מָה שֶׁלִּי נָתַתָּ,
עַל יוֹם שֶׁל אֵשֶׁר,
תְּמִימוֹת וַיֵּשֶׁר,
עַל יוֹם עֶצוֹב שֶׁנֶּעְלַם,
תְּשׂאוֹת אֶלְפִים
וְכַפִּים,
שֶׁבִזְכָּאתָם אֲנִי קָיָם.

בְּרַכַּת הַכֶּתֶה

יְהֵא זֶה הַמָּקוֹם
נֹה, מְשָׁכֵן, לְשָׁלוֹם.
פֶּה תְּנַחֵם לָהּ שְׁלוֹה,
כָּאֵן תִּדְרֹךְ הָאֲחֻהָ.
פֶּה יִפְגְּשׁוּ נַחַת וְשִׂמְחָה
עִם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה.
בְּזֶה הַמָּעוֹן, בְּזוֹ הַכֶּתֶה
תֵּהָא שְׂרִיָּה אֶהְבָּה.

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

נכתוב ברכת הכתה משותפת. בשלב הראשון כל אחד ואחת יכתבו מה התפילה שלהם לכיתה. אחר כך נשתף בכיתה ונכין "קבוצות של תפילות" לפי נושא. כל קבוצה תנסח את התפילה ונאחד את התפילות יחד ונתלה בכיתה.

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- נשים לב לאקרוסטיכון בשיר. מי יכולים למצוא? רמז: שימו לב לשמו של המחבר.
- נלמד יחד את הפיוט שורה אחר שורה.
- ניתן להשתמש בהפעלות לילדים ולשמוע ביצועים לפיוט באתר 'בואו לגני' בקישור. כולל ביצוע של הפייטנית נטע אלקיים בגרסת מקור וקרייקי.
- ביצועים שונים לפיוט, אודות ופירוש הפיוט באתר הפיוט והתפילה בקישור.

שימו לב על הנשמה // ר' שמעיה קוסון

אודה לאל לבב חוקר בן-יחד כוכבי בקר:
שימו לב על הנשמה לשם שבו ואחלמה ואורה כאור הלב
מכסא כבוד חצבה לגור בארץ ערבה להצילה מלהבה ולהאירה / כפנה בקר
עזרו נא כי בכל לילה נשמתכם עולה למעלה לתת דין חשבון מפעלה ליוצר ערב ובקר:
ימצאה מחדשת בזכיות ובתוספת כמו כלה מקשטת תמיד בבקר בבקר:
הנאמן בפקדונו יחזירנה לו כרצונו איש לא גוע בעונו ויהי ערב ויהי בקר:
קומו כי זאת המנוחה מדת רחמים מתוחה שובו כי ידו פתוחה לכל משפיימי בבקר:
ושנה אל תאהבו להקדיש לאל אהבו הבו ליהוה הבו כבוד ויהי הבקר:
סלוא כמו ערמים נפש בהמות נרדמים יען למשטח חרמים לסדר עולת הבקר:
והחיו העניה יחידה תמה ונקיה ואשר נפשו לא חיה איך יזכה לאור הבקר:
נעים ה' לחזות נזכה ובשנה הזאת בשמחות תחת רגזות בקר תשמע קולי בקר.

אמונה אלון

תהלים קכא

לפעמים כשאני לבד
ובסביבה אין איש
אלהים נמצא אתי
ואני אותו מרגיש.
אני שותק אז מאד
ומאזין, בדממה:

שיר למעלות:
אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי:
עזרי מעם ה' עשה שמים וארץ:
אל יתן למוט רגלך אל ינום שמרך:
הנה לא ינום ולא ישן שומר ישראל:
ה' שמרך ה' צלך על יד ימינך:

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- האם אפשר להרגיש את אלוהים? האם אנחנו מרגישים אותו? מתי? האם דווקא כשאנו לבד או כשאנו עם אנשים? מה זה האלוהים הזה שאנו מרגישים?
- האם היה רגע שבו הרגשנו את אלוהים? מתי? למה?

אולי אלהים
אולי את קול

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- מצורפים ביצועים שונים לשיר. שיר למעלות של יוסף קרדונר בביצוע להקת שבע (בתכול), אשא עיני - עוזי חיטמן בלחן ר' קרליבך (בורד).
- לביצוע של עוזי חיטמן ניתן להוסיף תנועות ידיים לפי המילים.
- ביצועים שונים למזמור ופירוש באתר הפיוט והתפילה בקישור.

כְּשֶׁהֵלֵב בּוֹכָה // יוֹסִי גֶסְפֶּן

כְּשֶׁהֵלֵב בּוֹכָה רַק אֱלֹהִים שׁוֹמֵעַ,
הַכָּאֵב עוֹלָה מִתּוֹךְ הַנִּשְׁמָה,
אָדָם נוֹפֵל לִפְנֵי שֶׁהוּא שׁוֹקֵעַ,
בְּתַפְלָה קִטְנָה חוֹתֵךְ אֶת הַדְמָמָה.
שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי, אַתָּה הַכֹּל יָכוֹל,
נִתַּתָּ לִי אֶת חַיִּי, נִתַּתָּ לִי הַכֹּל,
בְּעֵינֵי דְמָמָה, הֵלֵב בּוֹכָה בְּשִׁקְט
וְכֶשֶׁהֵלֵב שׁוֹתֵק, הַנִּשְׁמָה זֹעֶקֶת.
שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי, עֲכָשׁוּ אֲנִי לְבַד,
חִזַּק אוֹתִי אֱלֹהֵי, עֲשֵׂה שְׁלֹא אֶפְחַד,
הַכָּאֵב גָּדוֹל וְאִין לֶאֱן לְבָרֵךְ,
עֲשֵׂה שְׁיִגְמֶר, כִּי לֹא נוֹתֵר בִּי כּוֹחַ.
כְּשֶׁהֵלֵב בּוֹכָה הַזְמַן עוֹמֵד מְלַכֶּת,
הָאָדָם רוֹאֶה אֶת כָּל חַיִּיו פְּתִאוֹם,
אֶל הֵלֵא נוֹדַע הוּא לֹא רוֹצֵה לְלַכֵּת,
לְאֱלֹהֵי קוֹרָא עַל סֶף תְּהוֹם.
שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי...

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- ימה הקשר בין מתי שהלב הבוכה ל"שמע ישראל"?
האם יש קשר בין בכי לצורך שנשמע? מדוע שמע
ישראל עלול לעורר בכי? מה המשפט שמע ישראל
מעורר בכם ובכן?
- האם לפעמים אנחנו מרגישים לבד? מה עוזר לנו?
איך נוכל לעזור לאחרים כשהם מרגישים לבד?

הַלְלִיָּה // שְׁמִרַת אֹר וְקִבִּי אֲנִשְׁרֵת

הַלְלִיָּה לְעוֹלָם,
הַלְלִיָּה יִשְׁרִי כָלָם,
בְּמִלָּה אַחַת בּוֹדֶדָה
הֵלֵב מְלֵא בְּהֶמּוֹן תּוֹדָה
וְהוֹלֵם גַּם הוּא - אֵיזָה עוֹלָם נִפְלָא.
הַלְלִיָּה עִם הַשִּׁיר,
הַלְלִיָּה עַל יוֹם שְׁמֵאִיר,
הַלְלִיָּה עַל מָה שֶׁהָיָה,
וְמָה שֶׁעוֹד לֹא הָיָה -
הַלְלִיָּה.
הַלְלִיָּה לְעוֹלָם,
הַלְלִיָּה יִשְׁרִי כָלָם,
וְהַעֲנִבִּים הַגְּדוֹלִים
יְהִדְּהוּ בְּהֶמּוֹן צְלִילִים
וְאַתָּנוּ הֵם יֹאמְרוּ, הַלְלִיָּה.
הַלְלִיָּה עִם הַשִּׁיר...
הַלְלִיָּה עַל הַכֹּל,
הֵלְלוּ עַל מִחָר וְאַתְמוֹל,
הַלְלִיָּה, וְתִנְנוּ יָד בְּיָד
וְשִׁירֵנוּ מִלֵּב אֶחָד -

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- בחגיגות שנות ה-70 למדינת ישראל הוסיפו
עוד בית לשיר. מה מוסיף הבית החדש על
השיר שהיה? האם תרצו להוסיף גם אתם
עוד בית לשיר? מה תכתבו בו?
- ימצורפים ביצועים שונים לשיר - בביצוע
של חלב ודבש באירוזיון 1979 עם בית
בערבית (בתכול), והשיר 'הללויה' בחגיגות
70 לישראל עם בית חדש ונוסף בביצוע
גלי עטרי ועדן בן זקן (בורוד).
- על השיר באתר ויקיפדיה בקישור.

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

שלום - תמר אדר ז"ל קוראת
את שירה בקישור.

שְׁלוֹם // תָּמַר אֲדָר

"שְׁלוֹם" זוּ בְּרָכָה,
"שְׁלוֹם" זוּ תַּפְּלָה,
"שְׁלוֹם" זֹאת מְלָה שֶׁתִּשְׁמַע
בְּכָל עֵת, בְּכָל יוֹם, כָּל שָׁעָה.

"שְׁלוֹם" אוֹמְרִים כְּשֶׁנִּפְגָּשִׁים
גַּם יְלָדִים גַּם אֲנָשִׁים:
שְׁלוֹם לָכֶם וְזֶה שְׁלוֹמְכֶם,
כָּל כֶּךָ שֶׁמִּחֲנוּ לְרֹאוֹתְכֶם!

"שְׁלוֹם" אוֹמְרִים כְּשֶׁנִּפְרָדִים
מִחֲבֵרִים אוֹ חֲבֵרוֹת,
וְאִם רוֹצִים גַּם מוֹסִיפִים:
לְהִתְרֹאוֹת!

אָבֵל שְׁלוֹם, מִמָּשׁ "שְׁלוֹם"
זוּ מִשְׁאֲלָה, זֶהוּ חֵלוֹם.
שְׁלוֹם כָּלֵנוּ נִבְקָשׁ,
יְהִי שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל!

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- נלמד יחד את הפיוט 'רפא צירי'. ניתן להעזר באתר 'בואו לגני' - על הפיוט והפעלות לילדים ללימוד הפיוט - וביצוע של הרב דוד מנחם בגרסת מקור עם ילדים וגרסת קרייזקי בקישור. באתר מוצעות גם הפעלות לילדים.
- את רפואתם של מי אנו מבקשים היום? ר' תפילה תפילת עמידה לעיל. עמ' 45.

רְפָא צִירִי // ר' רַפָּאֵל עֲנִתָבִי

רְפָא צִירִי אֵל נֶאֱמָן
כִּי אַתָּה רוֹפֵא אָמֵן
אֶת רֹאשִׁי, שׁוּר חִלָּשִׁי
וְתֵן כֹּחַ לְנַפְשִׁי.

פָּתַח שַׁעַר הַרְחָמִים
רָם שׁוֹכֵן בְּמִרוֹמִים
עַל עֲבֹדָה, שִׁים חֲסִדָּה,
אֵין מִרְחַם בִּלְעָדָה.

אֵל חַי רָצָה תַּפְּלָתִי
וְחוֹשָׁה לְעֻזְרָתִי
בְּמַהֲרָה דְּרוֹר קְרָא
לַעַם בֶּן הַגְּבִירָה.

בְּרַכְנוּ // מִן הַסֵּדָה

בְּרַכְנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ
בְּכָל, בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵינוּ.
בְּרַכְנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ
וּבְרַךְ, וּבְרַךְ אֶת שְׁנֵתֵנוּ.
וְתֵן, וְתֵן, וְתֵן טַל וּמָטָר
עַל פְּנֵי הָאָדָמָה.

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

ניתן לשלב שיר זה בחורף במהלך התפילה, אחרי תפילת עמידה. בקישור אביהו מדינה מבצע את השיר שהלחין.

אני רוצה תמיד עינים // נתן זך

אני רוצה תמיד עינים כדי לראות
את יפי העולם ולהלל את היפי
המפלא הזה שאין בו דפי ולהלל
את מי שעשה אותו יפה להלל
ומלא, כל כך מלא, יפי.

ואינני רוצה לעולם להיות עור ליפי
העולם כל עוד אני חי. אני אומר
על דברים אחרים אבל לא אמר די
לראות את היפי הזה שבו אני חי
ושבו ידי מהלכות כמו אניות וחושבות
ועושות את חיי באמץ, ולא פחות
מכן, בסבלנות, סבלנות בלי די.

ולא אחדל מהלל. כן, להלל לא אחדל.
וכשאפל עוד אקום - ולורק לרגע - שלא יאמרו
הוא נפל. אלא הוא קם עוד לרגע להלל
בעינים אחרונות
את שלהלל לא יחדל.

נדון/נחוה/נשאל/ניצור

- בשיר המשורר משתמש בעיניים כדי להלל את העולם. בואו נחשוב על חושים נוספים שלנו שדרכם נוכל להלל את העולם.
- משחק החושים והניחושים - המורה תביא חפצים, אוכלים ודברים עם ריחות שונים - ובעצמת עיניים דרך חושים אחרים ננסה לחוש את העולם ולזהות.
- מערך שיעור על השיר לכיתות הגבוהות יותר מאתר בארי, הרטמן בקישור.
- בביצוע בת אלה עם גיא מינטוס וסימפונט רעננה (בתכול), בביצוע שלמה ארצי (בורוד).

נולדתי לשלום // עזי חיטמן

אני נולדתי אל המנגינות
ואל השירים של כל המדינות,
נולדתי ללשון וגם למקום,
למעט, להמון, שיש לי יד לשלום.

אני נולדתי לשלום שרק יגיע,
אני נולדתי לשלום שרק יבוא,
אני נולדתי לשלום שרק יופיע,
אני רוצה, אני רוצה להיות כבר בו.

אני נולדתי אל החלום
ובו אני רואה נביא השלום,
נולדתי לרצון ולאמונה,
שהנה הוא יבוא אחרי שלוש שנה.

אני נולדתי לשלום שרק יגיע...

נולדתי לאמה ולה שנים אלפים,
שמורה לה אדמה ולה חלקת שמים
והיא רואה, צופה, הנה עולה היום
והשעה יפה זוהי שעת שלום.

אני נולדתי לשלום שרק יגיע.

נדון/נחוה/נשאל/ניצור

- ניתן לשלב שיר זה בתפילה לשלום המדינה וגם להתייחס אליו בקשר לתפילת עמידה "שים שלום".
- מצורפים ביצועים שונים - המקור של להקת סקסטה (בתכול) וביצוע של רינת גבאי עם ילדים. (בורוד).

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

ניתן לקרוא שיר זה ולהשוות לנוסח
המסורתי בעמ' 55. מה מוסיף לנו כל
נוסח?

תפלת הדרך לחילים // גסס קהלת "נגן הלב"

תפלה יש בנו
שתלכו לשלום ותבואו בבטחה אל כל מחוזות חפצכם.
ושקט תמצאו בכל שתלך נפשכם
וחן וחסד ורחמים.
שלא יוכלו לכם כל פרעניות
שמתרגשות ובאות בדרךכם.
יהיו מעשיכם טובים - נתיבכם אמת ופעלכם תמים.
כח מצאו לעבר את מבחני האש
ובטחה להלך לימים הבאים.

וכשתשובו לכאן, עיפים, בדרך העולה
נחבק אתכם שקטים ואוהבים, חסרי מלה
נראה בעיניכם, בין הלהבות הדועכות
את ניצוצות נשמתה של החמלה
ואת יפי הנפש שלא חדלה
ברוך השומע תפלה.

נדון/נחווה/נשאל/ניצור

- נשיר את השיר ובכל שורה ילד או ילדה אחרים ישירו. את הפזמון נשיר יחד.
- איך כותבים שיר פליאה? נכתוב שיר פליאה הייקו - וכל אחד ואחת יצרו ניגון מיוחד משלהם. מהי שירת הייקו ראו כאן.
- נעמי שמר כתבה את השיר על בסיס כתביו של רבי נחמן מברסלב. ראו עוד בקישור על הקשר בין השיר לכתביו של הרב.
- על יציאה לטבע ותפילה ראו התכוננות לתפילה בעמ' 11.

i

לשונח בשדה - שירי פליאה

שירת העשבים // נעמי שמר ע"פ רבי נחמן מברסלב

דע לך,	כמה יפה,	וכשהלב
שכל רועה ורועה,	כמה יפה ונאה,	מן השירה מתמלא
יש לו נגן מיוחד	כששומעים השירה	ומשתוקק
משלו.	שלהם.	אל ארץ ישראל,
דע לך,	טוב מאוד	אור גדול
שכל עשב ועשב	להתפלל ביניהם	אזי נמשך והולך
יש לו שירה מיוחדת	ובשמחה לעבד	מקדשתה של הארץ
משלו	את השם,	עליו
ומשירת העשבים,	ומשירת העשבים	ומשירת העשבים,
נעשה נגן	מתמלא הלב	נעשה נגן
של רועה.	ומשתוקק.	של הלב.

שיר // יונה וולך

שיר נפאלי // רועי שנער

נדון/נחווה/נשאל/ניצור

- "אין לראות את הדברים היטב אלא בלב בלבד, כי הדבר החשוב באמת סמוי מן העין" (אנטואן דה סנט-אכזופרי, מתוך הספר "הנסיך הקטן") האם יש בחייכם אותם דברים החשובים לנו באמת, שסמויים מן העין? מהם? מה היינו רוצים להתפלל על דברים אלו?
- בקישור (התכול) תוכלו לשמוע את יונה וולך מקריאה את שירה ותוכלו להקשיב לשיר בביצוע עלמא (בקישור הורד).

בנקיק נסתר בצוקים
אילה שותה מ
מה לי ולה
אלא צוקי לב
אלא מעין חיי
אלא נסתר
אילה
מה לי ולה
אלא אהבתי.

שני עלים שטים על הנזהר,
הגלים נעים ברוח
והרוח נעה מעצמה.
בין אלפי פנים מצאתי,
זוג עינים שחפפתי -
שערים פתוחים לנצח,
בלי מנעול ובלי מפתח.
איך הרוח נעה
איך הרוח נעה

נדון/נחווה/נשאל/ניצור

ניתן לשלב בשיר תנועות ידיים.

נדון/נחוה/נשאל/ניצור

- דו שיח בין העננים לשמש - מה אתם יותר אוהבים עננים או שמש - למה?
- כתבו דו שיח כזה בהתאם לעונת השנה - מה בעיניכם מיצג כל עונה? האם זו חיה? צמח? אנשים מסוימים? מקום מסוים? מצאו שתי דמויות שישוחחו ביניהן שכל אחת מיצגת עונה אחרת. מה יגידו אחת לשניה?
- המחזיו - שאחד או אחת הילדים יהיו השמש והשני/ה עננים. הוסיפו מילים שאינן כתובות בשיר. מה אומרים הם זה לזה?

ואמרה: "נו
אף, הק
כל ענן
בשמים יעד, גן,

דשא, פרח, שדות שבלות...
היהיו לי אלה כאן?
כי שדה וגן וירק
וכל פרח - לי חבר.
אם יהיו לי כאן כל אלה,
בשמים אשאר".
עננים שתקו, הקשיבו
ומאזמה לא אמרו,
ראשיהם גרדו בעצב
בשמים התפזרו...

עננים אמרו לשמש // רבקה אליצור

עננים אמרו לשמש:
"אמא שמש! אם חמה,
אל תאירי עוד לארץ,
מה לך ולאדמה?
את שלנו, של שמים,
של כל רוח וענן,
אל תאירי לה, לארץ,
כאן תאירי,
כאן, רק כאן!"
התאספו מכל שמים
השמיים בעננים,
התנפחו, גדלו, השחירו,
נדחקו בהמונים...
צחקה להם השמש,
צחקה לטפשוני

הליכה לקיסריה // חנה סנש

אלי, אלי,
שלא יגמר לעולם
החול והים.
רשרוש של
ברק השמי
תפלת הא

נדון/נחוה/נשאל/ניצור

- ללמד על דמות - הזדמנות ללמוד על דמותה של חנה סנש. עוד על דמותה כאן.
- על גלגוליו של השיר אפשר לקרוא באתר הספריה הלאומית. קישור מצורף.
- בסוף הסרט 'רשימת שינדלר' עלו כל הניצולים לקברו של שינדלר להניח אבל על קברו. בגרסה הבינלאומית השיר 'ירושלים של זהב' התנגן ובגרסה הישראלית השיר 'הליכה לקיסריה'. בקישור השיר בביצוע נתנאלה מתוך סיום הסרט רשימת שינדלר שבו ניצולי שינדלר עולים לקברו (לא לצפיה לילדים קטנים).

אלו פינו // מתוך תפלת 'נשמת'

אלו פינו מלא שירה כים,
ולשוננו רנה כהמון גליו,
ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע,
ועינינו מאירות כשמש וכיכר,
וידינו פראשות כנשרי שמים,
ורגלינו קל
אין אנחנו מ
ה' אלהינו ו

נדון/נחוה/נשאל/ניצור

מצורפים שלושה ביצועים ולחנים ל'אלו פינו'. שלמה גרוניך (בתכול), יונתן רזאל (בורוד) ועלמא (בירוק). מה ההבדל בין הביצועים השונים? איך זה משנה את התוכן בעיניכם? לאיזה ביצוע אני מתחבר/ת יותר? למה?

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- יאלו מתנות, לאו דווקא חומריות, יש לנו בחיים?
- נכין מתנות לחברים או לבני משפחה. מה אנחנו יכולים להעניק מעצמנו למי שחשובים לנו? נכין את המתנה עצמה או תלוש למתנה (למשל חיבוק/ציור או פסל/כוס קפה להורה/עזרה בש"ב לחברה וכדומה).

אלהים נתן לך במתנה // דוד חלפון

אלהים נתן לך במתנה
דבר גדול, דבר נפלא.
אלהים נתן לך במתנה
את החיים על פני האדמה.

נתן לך את הלילה והיום,
אהבה, תקווה וחלום,
קוץ, חרף, סתו, אביב,
נשמה טובה להביט סביב.

נתן לך שדות ירקים,
פרחים ועצים מלבליים,
נהרות, נחלים וימים,
שמים, ירח, כוכבים.

אלהים נתן לך במתנה
דבר גדול, דבר נפלא,
אלהים נתן לך במתנה
את החיים על פני האדמה.

נתן לך חגים ויש
את ישראל ארץ
ימים וראש להגשים חלומות,
נתן לך את כל הנפלאות.

נתן לך דברים כל כך יפים,
להביא לעולם ילדים,
להאזין לשירים, לראות צבעים,
הו, מה רבו מעשיך אלהים.

אלהים, תן לי רק עוד מתנה,
מתנה קטנה, אך נפלאה,
אלהים, תן לי רק עוד מתנה,
את השלום על פני האדמה.

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- ילמד יחד את הריקוד לשיר 'אדמה ושמים' בקישור מתוך Jewish Dance (בתכול).
- השיר 'אדמה ושמים' מושפע מהמסורת האינדיאנית. בסרטון המצורף נעשה הצצה למוסיקה אינדיאנית-דתית ולהבעת תפילה ותודה בתרבויות אחרות (בירוק).

המדבר מדבר // שרון מאור ולהקת טאולה

המדבר מדבר,
אומר לך להיות שמח,
מזכיר לך שהכל פורח
אצלך בלב.

אדמה ושמים // שמעון סויסה

אדמה ושמים,
חם האש, צליל המים,
אני מרגיש זאת בגופי,
ברוחי, בנשמתי.

כי בא השמש שירים בין הפיתרים

שיר השירה // עלי מהר

מגטאות ומחנות הגחנו
אל הבצות ואל הישימון הלכנו
מקצות ערב, מרוסיה ופולניה
הדלקנו אור גם בדימונה גם בדגניה.
מקצות ערב, מרוסיה ופולניה
הדלקנו אור גם בדימונה גם בדגניה.

ומכל הגליות
ועם כל הבטיות
עם נוצר וארץ קמה
ושפה אשר נרדמה
שוב התחילה מתעוררת
ומדברת ומדברת
מסביב יהום הסער
רב הקשי והצער
אבל יש על מה לשמח
יש עוד אמצ, יש עוד כח.

בלשונות רבות מספר דברנו
וזה את זה כמעט בכלל שלא הכרנו
ומקומות רבים מאוד עזבנו
ורק מקום אחד רצינו ואהבנו
ומקומות רבים מאוד עזבנו
ואל הארץ, אל הארץ באנו.

ונמשכת שירה
מן המאה שעברה
רחוקים כבר היוצאים
אפרים וחלוצים
שעמלו עבדו בפרך
בלי לראות את סוף הדרך
ועכשו עוברים אנחנו
לא שקטנו ולא נחנו
לא ימשיכו בלעדינו
זוהי הרפתקת חיינו.

נדון/נחוה/נשאל/ניצור

- מאיפה הגענו? איפה נולדו ההורים שלנו? וסבא וסבתא?
- נצבע יחד מפת עולם, כל אחד ואחת יסמנו מאיפה משפחתם הגיעה, נביא תמונה של ההורים או הסבים והסבתות בצעירותם ונדביק על המפה. (אפשר בכל יום להקדיש לכמה ילדים אחרים)
- נראיין מי מהמשפחה על סיפור ההגעה לארץ. בכל יום נשתף בסיפור אחר.

אֵיךְ יִשְׂרָאֵל צוֹמַחַת מִסְבִּיבֵינוּ
הִיא חֲזָקָה יוֹתֵר מִכָּל חֲסִרֹנוֹתֵינוּ
וְגַם הַנֶּגֶב עוֹד יִהְיֶה פֹרֵחַ
וְעוֹד נִדְאָג שֶׁהִזְקָן יִהְיֶה שְׂמִיחַ.
וְגַם הַנֶּגֶב עוֹד יִהְיֶה פֹרֵחַ
וְעוֹד נִדְאָג שֶׁהִזְקָן יִהְיֶה שְׂמִיחַ.

וּמִכָּל הַגְּלִיּוֹת
וְעַם כָּל הַבְּעִיּוֹת
מִסְבִּיב יְהוּם הַסַּעַר
רַב הַקָּשִׁי וְהַצַּעַר
אֲבָל יֵשׁ עַל מָה לְשִׂמְחָה
יֵשׁ עוֹד אִמָּץ, יֵשׁ עוֹד כֹּחַ.

וְנִמְשַׁכֶּת שִׁירָה
מִן הַמָּאָה שֶׁעָבְרָה
רְחוּקִים כְּכֹר הַיּוֹצְאִים
אֲכָרִים וְחִלּוּצִים
שֶׁעָמְלוּ עֲבָדוֹ בְּפֶרֶךְ
בְּלִי לִרְאוֹת אֶת סוֹף הַדֶּרֶךְ
וְעִכְשָׁו עוֹבְרִים אֲנַחְנוּ
לֹא שֶׁקֵּטְנוּ וְלֹא נִחְנוּ
לֹא יִמְשִׁיכוּ בְּלַעְדֵּינוּ
זוֹהִי הַרְפָּתָקֶת חַיֵּינוּ.

ניצוץ האהבה // אהוד בנאי

לִי זֶה הָאִמָּה,
מָה שֶׁבִּשְׂבִילִי שְׁלוֹם
לָךְ זֶה מְלַחֶמָה,
אֶל הַמָּקוֹם אֵלָיו אֲנִי הוֹלֵךְ
הֵן גַּם אַתָּה תִּגְיֶעַ,
כָּל הַדְּרָכִים הֵרִי עוֹלוֹת
אֶל אוֹתוֹ הֶרְקִיעַ,
אֶל הַמָּקוֹם אֵלָיו אַתָּה הוֹלֵךְ
הֵן גַּם אֲנִי אִגְיֶעַ,
אָךְ בְּלִי נִיצוֹץ הָאֱהָבָה
שׁוּם דָּבָר לֹא יִתְנִיעַ.

כָּל אֶחָד חֵי בְּעוֹלָם אַחֵר,
כָּל כֶּךָ גָּדוֹל הַשָּׁנִי,
אֶת מָה שֶׁאֲנִי מְרַגֵּשׁ בְּפָנַיִם
אֵינִשׁ לֹא מְרַגֵּשׁ כְּמוֹנִי,
אֶת מָה שֶׁאַתָּה חוֹשֵׁב עִמָּךְ
אֲנִי חוֹשֵׁב שְׁטוּחַ,
מָה שֶׁאַתָּה רוֹאֶה סָגוּר
אֲנִי רוֹאֶה פְּתוּחַ,
אֶת מָה שֶׁאֲנִי רוֹאֶה לְבָן
אַתָּה רוֹאֶה שָׁחֹר,
כְּשִׁירְדָּת עָלִי הַחֲשֵׁכָה
עָלֶיךָ זֹרֵחַ אֹר,
מָה שֶׁבִּשְׂבִילִךְ חֵלוֹם

נדון/נחוה/נשאל/ניצור

- ניתן ללמוד את השיר בשפת הסימנים בקישור השיר.
- נעשה משחק בכיתה - קצה אחד של הכיתה יהיה 'מאוד' וקצה שני 'בכלל לא' (מומלץ לתלות שלט בכל קצה). המורה תכריז כל מיני היגדים לגבי דברים שאנחנו אוהבים או מאמינים בהם. כל הילדים יעמדו בכיתה בהתאם לכמה הם מסכימים עם ההיגד. אפשר להתחיל מדברים פשוטים (כמו אני אוהב/ת מילקו) ולהגיע לדברים יותר מורכבים בהתאם לגיל (אני מאמין בביאת המשיח). נבקש כל פעם מכמה ילדים להסביר למה הם עומדים היכן שהם עומדים. מדוע מסכימים יותר או פחות. ננהל על כך דיון. נחזור אל השיר בסוף הפעילות, האם השיר מקבל משמעות נוספת? איך הוא רלבנטי לכיתה שלנו?
- ניתן לצפות בסרטון על השיר בעברית ובערבית, אהוד בנאי וג'יש - איזה משמעות שתי השפות מוסיפות לשיר?

בגלל הרוח // מיכה שטרית

יהיה מה שיהיה
 אני עוד אשנה,
 אני אגשים את חלומי,
 נושאי בשורה רעה,
 מכות או עוד גזרה
 לא ישנו את מהותי.
 אני, את והאל שלצדי
 עוד ננצח,
 לא בגלל הכח
 רק בגלל הרוח
 הנושבת בגבי.
 רק בגלל הרוח

בתוכי, במוחי, בנשמתי,
 רק בגלל הרוח
 בתוכי, בדמי, בנשמתי.
 את שיש לי להגיד,
 אני עוד אצרח,
 אפלו בירח ישמעו,
 מי שיגיד: "לא כן"
 אותו לא אשכח,
 יבוא היום אוכים צדקתי.
 אני, את והאל שלצדי...

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- מהי אותה רוח גבית - "הרוח הנושבת בגבי"? מה יש באותה רוח? איך היא עוזרת לנו לשנות, להגשים חלומות, לנצח?
- בסרטון שלומי שבת עם מפיקי ישראל בהקלטה מהבתים במהלך הסגר הראשון של הקורונה - ניתן לפתוח דיון על תחושותינו במהלך התקופה של הקורונה - האם היתה לנו 'רוח' שדחפה אותנו להתמודד עם התקופה? מה היא היתה?

נדון/נחוה/נשאל/ניצור

במזמור "יגדל" למדנו את שלושה עשר העיקרים של הרמב"ם. אחד מהם הוא "אני מאמין באמונה שלמה וכו'" (עוד לגבי עיקר זה ניתן למצוא בשער מעגל השנה ביום הזיכרון לשואה עמ' 168-169 בסידור). האם יש דמיון בין האמירה "יום יבוא" בשיר הזה ל"אחכה לו בכל יום שיבוא" ב'אני מאמין'? האם יש הבדל? כשאתם ואתן מדמיינים את אותו היום הנכסף שיבוא – איך הוא נראה? אפשר להביע זאת בכתב, בע"פ ובציור.

יום יבוא, בְּמַהֲרָה
פְּעֻמּוֹן הַחֲרוֹת יִתְּנֵנוּ
וְשִׁחְרִים וּלְבָנֵינוּ יִתְּנֵנוּ
יום יבוא, יום יבוא, יום יבוא.

יום יבוא, יום שֶׁל אֹר,
יום שֶׁל חַג לְאָדָם הַשָּׁחַר,
יִחְיֶה אֶז הָאֵל מִמְרוֹמֵי מוֹשָׁבוֹ,
יום יבוא, יום יבוא, הוא יבוא!

הוא קָרַב, זֶה הַיּוֹם
וְעַם בָּקָר נָקוּם וּפְתָאוּם
גַּם אֲנַחְנוּ פְתָאוּם בְּנֵי אָדָם כְּכֻלָּם
אֶז נִדְעַ, הוּא כָּבֵד בָּא,
הוּא כָּבֵד בָּא, הוּא יבוא!

יום יבוא // דן אֶלְמָגוֹר

יום יבוא, יום יבוא,
בְּמַהֲרָה, בְּקֶרֶב הוּא יבוא,
זֹאת יֵדַע כָּל אָדָם
בְּעִמְקֵי לִבּוֹ,
יום יבוא, יום יבוא, הוא יבוא!

יום יבוא, יום יבוא
הוא קָרַב וְהוֹלֵךְ בְּנִתְיָבוֹ,
לֹא יִשְׁפֹּל שׁוֹם אָדָם
עַל גִּזְעוֹ וְצִבְעוֹ,
יום יבוא, יום יבוא, הוא יבוא.

הוא יבוא, זֶה הַיּוֹם,
כִּי אֲרָאֵנוּ וְאֵין זֶה חִלּוֹם,
אִם נָמוּת כְּמֹשֶׁה עַל פְּסַגַּת הָר נֹבֵ
זֹאת נִדְעַ, הוּא כָּבֵד בָּא,
הוּא כָּבֵד בָּא, הוּא כָּבֵד בָּא.

ואהבת לרעך כמוך // בְּרֵאשִׁית רַבֵּה כֵד, ד'

אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא
וְאַהֲבַת לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ
זֶה כָּלֵל גָּדוֹל בְּתוֹרָה.

נדון/נחוה/נשאל/ניצור

ר' הפתיחה לסידור בשער
שחרית עמ' 19.

אֲנָשִׁים טוֹבִים // נַעֲמִי שֹׁמֵר

תִּפְקְחוּ אֶת הָעֵינַיִם, תִּסְתַּכְּלוּ סָבִיב,
פֹּה וְשָׁם נִגְמַר הַחֹרֶף וְנִכְנָס אָבִיב,
בַּשָּׂדֶה לֵיד הַדֶּרֶךְ יֵשׁ כָּבֶד דִּגְנִיּוֹת,
אֶל תִּגִּידוּ לִי שָׁכַל זֶה לֹא יָכוֹל לִהְיוֹת.

אֲנָשִׁים טוֹבִים בְּאַמְצֵעַ הַדֶּרֶךְ,
אֲנָשִׁים טוֹבִים מְאֹד,
אֲנָשִׁים טוֹבִים יוֹדְעִים אֶת הַדֶּרֶךְ
וְאַתֶּם אֶפְשָׁר לִצְעֹד.

אִישׁ אֶחָד קָנָה לִי סֶפֶר בֶּן מֵאָה שָׁנָה,
אִישׁ אֲחֵר בָּנָה כְּנוֹר שֵׁיִשׁ בּוֹ מִנְגִּינָה,
וְאַשָּׁה טוֹבָה אַחֲרַת לִי נִתְּנָה אֶת שְׁמָהּ
וּמֵאֵז אֲנִי בַּדֶּרֶךְ שָׂרָה בְּמִקְוָמָה.

אֲנָשִׁים טוֹבִים...

אִישׁ אֶחָד יִבְנֶה לִי גֶשֶׁר כְּדִי לַחֲצוֹת נָהָר,
אִישׁ אֲחֵר יִצְמִיחַ יַעַר בְּמִוִּרְדּוֹת הָהָר,
וְאַשָּׁה טוֹבָה אַחֲרַת, אִם יִהְיֶה קִשָּׁה,
רַק תִּצְבִּיעַ אֶל הָאֶפֶק וְתִבְטִיחַ שֵׁ -

אֲנָשִׁים טוֹבִים...

וּמִמֶּנּוּ כִּמוֹ צִמְחֵי הַבַּר הַבוֹרְדִים

הֵם עוֹצְרִים וְ

הָרָקִיעַ מִתְבַּרֵּךְ

אֲנָשִׁים עַל אֶרֶץ

אֲנָשִׁים טוֹבִים...

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- נפקח את העיניים ונסתכל סביב - האם ראינו מעשה חסד אנושי קטן הבוקר בדרך לבית ספר? ואולי השבוע? איפה? בבית? ברחוב? בבית הספר? ואילו מעשים טובים נוכל לעשות אנחנו?
- לימוד על דמות - נוכל ללמוד על דמותה של המשוררת נעמי שמר. עוד על דמותה כאן.

הִנֵּה מָה טוֹב וְמָה נָעִים // תְּהִלִּים קִלֵּג

הִנֵּה מָה טוֹב

וְמָה נָעִים

שָׁבַת אֲחִים

גַּם יַחַד

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- השיר "שבת אחים ואחיות" מתכתב עם פס' מולחן זה. מה זה אומר במובן העמוק "שבת אחים ואחיות"? מי נכלל בשבת שלנו? מה הכוונה שכל העם היהודי הם כמו אחים ואחיות? ומה יחסנו לעם היהודי שלא חי בישראל?
- באילו מובנים אנחנו, בכיתה, כמו אחים ואחיות? ומה זה אומר במובן העמוק "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד"? מה זה לשבת יחד? ומה נחוץ כדי שיהיה לנו בכיתה טוב ונעים לשהות יחד?
- אפשר להציע שהתלמידים יציעו לשיר תנועות.
- מצורפים שלושה לחנים: של אברהם פריד (בתכול), של להקת שירו-שיר (בורוד), ושל יוריק בן דוד - הלחן הקלאסי (בירוק).

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- אנו קשורים אלו באלו יחד - נעשה סבב מילה טובה, הראשון יחזיק פקעת צמר ויגיד מילה טובה לחבר בכיתה ויזרוק לו או לה וכן הלאה. כשכל הכיתה תהיה רקמה אחת נוכל לשיר יחד את השיר "יחד".
- ניתן לשוחח ולהעלות דוגמאות על הכוחות העוצמה והחוסן שיש לנו בהתמודדות עם קשיים מסוימים כאשר אנו נמצאים יחד עם משפחה או חברים, לעומת התמודדות עם אותם קשיים לבד. ("טובים השניים מן האחד").

רק אם נאמין
רק אם נאמין
מן המצרים יצאנו
כמים רבים נסער.

רק אם נאמין ודאי נצליח,
רק אם נאמין ודאי נגיע
בימים של סער ברכיע
כאש התמיד נבער.

יחד - כל הדרך...

יחד // נְמִירִית אור וקובי אוֹשֶׁרֶת

עוד נדע ימים טובים מאלה,
עוד נדע ימים טובים פי אלה,
שרשינו יעמיקו סלע
כמו ארזים בהר.

עוד נדע ימים טובים מאלה,
עוד נמתיק מימיו של ים המלח,
בשדה ירק אחר השלף
כאשד בלב מדבר.

יחד - כל הדרך,

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- כיצד רודפים שלום?
- מה המשמעות של לסור מרע ולעשות טוב?
- כיצד אנחנו יכולים בכיתה לעשות את אלו?
- אפשר להכין חוזה כיתתי של שמורכב גם מדברים שיעשו טוב לכיתה, וגם מדברים שבדאי לסור מהם כיוון שעלולים להרע לכיתה.
- מצורפים שני ביצועים לשיר- ביצוע של עמיר בניון וביצוע של שולי נתן ורוחמה רז.

מי האיש // תהלים ל"ד

מי-האיש, החפץ חיים,
אהב ימים, לראות טוב.
נצר לשונך מרע
ושפתך, מדבר מרמה.
סור מרע, ועשה-טוב
בקש שלום ורדפהו.

נדון/נחוזה/נשאל/ניצור

- אילו כוחות יש בי? נעשה רשימה של כוחות שיש בכל אחד ואחת מאתנו.
- בהרבה ספרים וסרטים אנחנו פוגשים דמויות עם כח על: אילו דמויות כאלה אתם מכירים? מה זה כח על? האם יש לי כח על? האם הייתי רוצה שיהיה לי כח על? אם כן, איזה? והאם באמת צריך כח על? מה ההבדל בין כח על לפשוט 'כח'? האם אפשר להסתפק בכח רגיל כדי להצליח להשיג מה שאנו רוצים? איך נייצר לעצמנו עוד כח?

עלה למעלה עליה // הראי"ה קוק

בן אדם, עלה למעלה עליה,
כי כח עז לך, יש לך כנפי רוח,
כנפי נשרים אבירים,
אל תכחש בם פן יכחשו לך,
דרש אותם - וימצאו לך מיד.

חיוכים // לאה נאור

אם עולה השמש ובכל בקר חדשה היא,
אם הפרחים סתם מחיכים אל העולם,
אם מתגלגל הגל מצחוק עד השמים,
אז למה גם אנחנו לא נצחק עם כלם?

אם יש עוד קרקסים וליצנים ולא בספר,
אם צחוק הילדים נשמע צלול ולא רחוק,
צוחק השוק, הים, הפעמון של בית הספר,
אז למה גם אנחנו לא נלמד לצחק?

כדאי, כדאי ללמד מן הפרחים
לא לקמץ בחיכים
והעולם, תראו, יהיה פתאום כה טוב,
כדאי לחלם ולקוות, נסו רק פעם,
כדאי לצחק, כדאי לחיות, כדאי לאהב.

כדאי גם לחייך, מתר לכעס,
אך בזהירות לא להרס,
אפשר לרקם חלום נפלא ביום סגריר.
הכל יהיה עוד טוב יותר ודאי, אבל בינתיים,
אפשר לבכות ללא סבה, אפשר גם לשיר.

נדון/נחוה/נשאל/ניצור

- נדבר על סוגי חיוכים שונים. האם אנחנו מחייכים עם הפה? עם העיניים? איך אנחנו מחייכים כשיש לנו מסיכה על הפנים? האם אפשר לחייך ככה?
- סדנת צחוק – צחוק, אפילו מאולץ, יכול לשחרר הרבה מתח ולהוסיף לבריאות. אפשר לעשות עם הילדים בבוקר כמה דקות של סדנת צחוק. בקישור דוגמא לסדנא.
- מצורפים שני ביצועים לשיר: של חוה אלברשטין (בתכול) ומתוך ערוץ הופ (בורוד).

נגונים // פניה ברנשטין

שתלתם נגונים בי, אמי ואבי,
נגונים מזמורים שכוחים.
גרעינים; גרעינים נשאם לבבי –
עתה הם עולים וצומחים.

עתה הם שולחים פארות בדמי,
שרשיהם בעורקי שלובים,
נגניק, אבי, ושריק אמי,
בדפקי נעורים ושבבים.

הנה אאזין שיר ערשי הרחוק
הביע פי אם אלי בת.
הנה לי תזהרנה בדמע ושחוק
"איכה" וזמירות של שבת.

כל הגה יתם וכל צליל יאלם
בי קולכם הרחוק כי יהום.
עיני אעצם והריני אתכם
מעל לחשכת התהום.

נדון/נחוה/נשאל/ניצור

- מה ההורים שלכם שותלים בכם? נקדיש את התפילה השבוע למחשבה על ההורים שלנו.
- האם יש משפט קבוע בבית? אילו ערכים ההורים מנחילים לנו? אילו ניגונים?
- מידע על השיר אפשר למצוא בקישור.
- לימוד על דמות – אפשר להקדיש כמה דקות ללימוד על מי היתה פניה ברנשטין. אפשר לבקש מהתלמידים ללמד על דמותה. מידע על דמותה אפשר למצוא כאן.

מורה לחיים // עמיר בנין

כָּל חַי אֶתָּה הָיִיתָ לִי מוֹרָה,
אֶת הַדֶּרֶךְ בְּחִסְדְּךָ הִרְאִיתָ לִי,
הָאֵמֶת שֶׁלָּךְ תָּמִיד אֶצְלִי בִּלְבָב
גַּם אִם לִפְעָמִים זֶה נִחְלָשׁ,
לֹא אֲשַׁכַּח אוֹתְךָ, לֹא אֲשַׁכַּח אוֹתְךָ,
לְעוֹלָם הִיא לִי דִרְכְּךָ.

מִנְסָה לְצַעֵד בְּלִי לְמַעַד שְׁנִית
גַּם אִם לִפְעָמִים קָנָה קֶצֶת בְּשִׁבְלִי,
בְּתוֹךְ יָם שֶׁל פְּתִי שׁוֹחָה אֲנִי,
אֲז דְּמוּתְךָ לְמוֹלִי
לְחִזֵּק אוֹתִי וְלִשְׁמֹר עָלִי,
לִכְּנֹן מִלְמַעְלָה אֶת חַיִּי.

רַק אֶל תִּפְגַּע בְּשׁוֹם אָדָם, גַּם לֹא בַעֲצָמְךָ
וְהִשְׁמַר תָּמִיד עַל נַפְשְׁךָ,
תִּגְרֹם גַּם נֶחֱת וְהִמּוֹן שְׂמִיחָה לְאוֹהֲבֶיךָ
וְאֵל תֹּאמַר נֹאֶשׁ וְאֵל תִּשְׁכַּח אֲמוֹנְתְּךָ,
הָאֵל יִשְׁמֹר עָלֶיךָ אִם תִּמְשִׁיךְ
לְבַדְּךָ אֶת צַעְדֶּיךָ בְּיָדָי תִּשְׁאַף וְגַם תִּגִּיעַ.

הַלֹּאִי בְּבֹא הַיּוֹם יִדְעוּ כָּלָם
קֶצֶת עַל תָּם וְעַל אֵמֶת פֹּה בְּעוֹלָם,
עַל אֲדוֹן מָרוֹם שׁוֹכֵן שָׁמַיִם,
עַל אֶהְבָּה בְּשָׁנִים,
הַלֹּאִי בְּבֹא הַיּוֹם יִדְעוּ כָּלָם
עַל תָּם וְצֶדֶק בְּעוֹלָם.

רַק אֶל תִּפְגַּע בְּשׁוֹם אָדָם...

נדון/נחוה/נשאל/ניצור

- בשבוע תודה למורה אפשר לשמוע את השיר ולשאול מה חשוב לנו שיהיה במורה שלנו? האם גם אנחנו מורים של אחרים? על מה אנחנו מודים למורים שלנו?
- נכין ברכות למורות ולמורים משמעותיים בחיינו, בבית ספר ומחוצה לו.

שַׁעַר
לִילָה

קריאת שמע שעל המטה

רבונו של עולם הריני מוחלת וסולחת | מוחל וסולח לכל מי שהכעיס
והקניט אותי או שחטא כנגדי.

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם המפיל חבלי שנה על-עיני ותנומה
על-עפעפי, ומאיר לאישון בת-עין. יהי רצון מלפניך יהוה אלהי ואלהי
אבותי שתשכיבני לשלום, ותעמידני לחיים טובים ולשלום, ותן חלקי
בתורתך, ותרגילני לדבר מצוה, ואל-תרגילני לדבר עברה, ואל-תביאני
לידי חטא, ולא לידי נסיון ולא לידי בזיון, וישלוט בי יצר הטוב ואל-
ישלוט בי יצר הרע. ותצילני מיצר הרע ומחולאים רעים, ואל-יבהילוני
חלומות רעים והרהורים רעים, ותהא מטתי שלמה לפניה, והאר עיני פן
אישן המות. ברוך אתה יהוה המאיר לעולם כלו בכבודו:

למי ארצה לסלח היום ועל מה?

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:

בְּלִחָשׁ: בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד

וְאֶהְבֶּתְךָ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, בְּכָל לִבְבְּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדְךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוְךָ הַיּוֹם עַל לִבְבְּךָ: וּשְׁנַנְתָּם לְבִנְיָךָ וּדְבַרְתָּ בָּם, בְּשִׁבְתְּךָ
בְּבֵיתְךָ וּבְלַכְתְּךָ בַּדֶּרֶךְ וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ: וְקִשְׁרָתָם לְאוֹת עַל יָדְךָ, וְהָיוּ
לְטֹטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: וְכִתַּבְתָּם עַל מְזוֹזֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ:

הַפִּלְאָךְ הַגָּאֹל אֶתִּי מִכָּל רָע

יְבָרְךָ אֶת הַנְּעָרִים

וְיִקְרָא בָהֶם שְׁמִי וְשֵׁם אֲבֹתִי

אֲבֹרָהֶם וְיִצְחָק וְיִדְגוּ לְרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ

(בְּרֵאשִׁית, מ"ח, טז)

יְבָרְכְךָ יְהוָה וְיִשְׁמְרֶךָ:

יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶנֶךָ:

יֵשׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם:

שירים שעל הפטה

רציתי שתדע // עזי חיטמן

וכשהתעוררתי נזכרתי בחלום
ויצאתי לחפש מעט שלום
ולא היה מלח ולא היה שלום
הוא את הבשורה לקח ואני עם החלום.

אלהים שלי, רציתי שתדע
שהחלום הזה נשאר לי כחידה,
אלהים שלי, רציתי שתדע
על החלום שלי רציתי שתדע,
אלהים שלי, רק רציתי שתדע.

אלהים שלי, רציתי שתדע
חלום שחלמתי בלילה במטה
ובחלום ראיתי מלאך,
משמים בא אלי ואמר לי כך:
"באתי משמים, עברתי נדודים,
לשאת ברכת שלום לכל הילדים,
לשאת ברכת שלום לכל הילדים".

וכשהתעוררתי נזכרתי בחלום
ויצאתי לחפש מעט שלום
ולא היה מלאך ולא היה שלום
הוא מזמן הלך ואני עם החלום.

אלהים שלי, רציתי שתדע
חלום שחלמתי בלילה במטה
ובחלום ראיתי מלח
ממצולות הים עלי ואמר לי כך:
"באתי מן המים, ממצולות הים
לשאת ברכת שלום לילדי כל העולם,
לשאת ברכת שלום לילדי כל העולם".

ערב מול הגלעד // לאה גולדברג

האילנות כל כך כבדים,
כופף הפרי את הבדים,
זו השעה המרגיעה,
בה נרדמים הילדים.

אל הבקעה מן הגלעד
טלה שחר ורף ירד,
כבשה פועה בוכה בדיר –
זה בנה הקט אשר אבד.

ישוב טלה אל חיק האם,
ישכב בדיר וירדם
והכבשה תשק אותו
והיא תקרא אותו בשם.

נסתר הליל בין הבדים
והנביא הגלעדי
יורד דומם אל הבקעה
לחזות בשנת הילדים.

ישוב טלה...

לילה טוב // יהונתן גפן

טוב,
ליל מנוחה וחלום,
כבר מאחר
ומחר נקום ונראה
איך שמגיע היום
בסוף כל לילה.
טוב,
חשך נפל על הרחוב,
רק הירח משאיר
את אורו הצהב,
צדצר מצדצר צדצורו שר -
לילה טוב.

יהודה אטלס

נסיתי אלף פעמים לפחות,
להחזיק את העיניים פתוחות
עד הסוף
בשביל לדעת סוף סוף
מה באמת מרגיש הבן אדם
בדיק ברגע שהוא נרדם.
נסיתי המון - ותמיד סתם
כי ברגע האחרון אני נרדם.

שַׁעַר
בְּרָכּוֹת

—

בְּרֶכֶת הַמִּזּוֹן

אֲבָרְכָה אֶת יְהוָה בְּכָל עֵת, תָּמִיד תִּהְיֶה לִּי בְּפִי: סוּף דְּבַר הַכֹּל נִשְׁמָע, אֶת הָאֱלֹהִים יֵרָא וְאֵת מִצּוֹתָיו שֶׁמֹּר, כִּי זֶה כָּל הָאָדָם: תִּהְיֶה לִּי יְדִבֵּר פִּי, וַיְבָרֶךְ כָּל בֶּשֶׂר שֶׁם קִדְּשׁוּ לְעוֹלָם וָעֶד: וְאֶנְחֵנוּ נִבְרָךְ יְהוָה מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּהָ: וַיְדַבֵּר אֵלַי, זֶה הַשְּׁלָחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה:

זְמוּן - נְהוּג שְׁשֻׁלוּשָׁה (בּוֹגְרִים) שְׁאֲכָלוּ יַחַד מִזְמָנִים קִדְּשׁ הַבְּרָכָה:

הַמִּזְמוֹן: הֵב לָנוּ וְנִבְרִיךְ לְמַלְכָּא עֲלָאָה קִדִּישָׁא.

הַמַּסְבִּין: שְׁמַיִם.

הַמִּזְמוֹן: בְּרִשּׁוֹת מַלְכָּא עֲלָאָה קִדִּישָׁא, וּבְרִשּׁוֹת מוֹרֵי וְרִבּוּתֵי וּבְרִשּׁוֹתְכֶם נִבְרָךְ (אִם הָיוּ שָׁם עֲשָׂרָה בּוֹגְרִים: אֱלֹהֵינוּ) שְׁאֲכָלְנוּ מִשְׁלוֹ.

הַמַּסְבִּין: בְּרוּךְ (אִם הָיוּ שָׁם עֲשָׂרָה בּוֹגְרִים: אֱלֹהֵינוּ) שְׁאֲכָלְנוּ מִשְׁלוֹ וּבִטְבוֹ חַיֵּינוּ.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הָאֵל הַזֶּן אוֹתָנוּ וְאֵת הָעוֹלָם כָּל בְּטוֹבוֹ בָּחַן בְּחֶסֶד בְּרוּחַ וּבְרַחֲמִים רַבִּים. נָתַן לָחֶם לְכָל בֶּשֶׂר כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ וּבִטְבוֹ הַגָּדוֹל תָּמִיד לֹא חָסַר לָנוּ וְאֵל יַחֲסֹר לָנוּ מִזּוֹן תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד, כִּי הוּא אֵל זֶן וּמַפְרִיֵּס לְכָל וְשִׁלְחָנוּ עֲרוּךְ לְכָל וְהִתְקִין מַחִיָּה וּמִזּוֹן לְכָל בְּרִיּוֹתָיו אֲשֶׁר בָּרָא בְּרַחֲמָיו וּבִרְבַּ חֲסִדּוֹ כְּאָמֹר: פּוֹתַח אֶת-יָדְךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל-חַי רָצוֹן. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַזֶּן אֶת הַכֹּל.

נוֹדָה לָךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל שֶׁהִנְחַלְתָּ לְאַבּוֹתֵינוּ אֶרֶץ חֲמֻדָּה טוֹבָה וּרְחֵבָה בְּרִית וְתוֹרָה חַיִּים וּמִזּוֹן. עַל שֶׁהוֹצֵאתָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּפָדִיתָנוּ מִבֵּית עַבְדִּים, וְעַל בְּרִיתְךָ שֶׁחֲתַמְתָּ בְּבִשְׁרֵנוּ, וְעַל תּוֹרַתְךָ שֶׁלִּפְדֵּתָנוּ, וְעַל חֻקֵּי רָצוֹנְךָ שֶׁהוֹדַעְתָּנוּ, וְעַל חַיִּים וּמִזּוֹן שֶׁאַתָּה זֶן וּמַפְרִיֵּס אוֹתָנוּ.

נְהוּג לּוֹמַר 'עַל הַנְּסִים' בִּימֵי חֲנֻכָּה וּפּוֹרִים: רֹאוּ עֲמוּד 47

עַל הַכֹּל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶנְחֵנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אֶת שְׁמֶךָ, כְּאָמֹר: וְאֶכְלֶתָּ וּשְׁבַעְתָּ וּבְרַכְתָּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל הָאֶרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, עַל הָאֶרֶץ וְעַל הַמִּזּוֹן.

רחם יהוה אלהינו עלינו ועל ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל הר ציון משכן
כבודך ועל היכלך ועל מעונך ועל דבירך ועל הבית הגדול והקדוש שנקרא שמך
עליו. אבינו! רענו, זוננו, פרנסנו, כלכלנו, הרויחנו, הרוח לנו מהרה מכל צרותינו, ונא
אל תצריכנו יהוה אלהינו לידי מתנות בשר ודם ולא לידי הלואתם אלא לידי הפלאה
והרחבה העשירה והפתוחה. יהי רצון שלא נבוש בעולם הזה ולא נכלם לעולם הבא
ומלכות בית דוד משיחך תחזירנה למקומה במהרה בימינו.

בשבת נהוג להוסיף

רצה והחליצנו יהוה אלהינו במצותיך ובמצות יום השביעי השבת הגדול והקדוש הזה, כי יום גדול
וקדוש הוא מלפניך, נשבות בו וננוח בו ונתענג בו כמצות חקי רצונך, ואל תהי צרה ויגון ביום
מנוחתנו, והראנו בנחמת ציון במהרה בימינו, כי אתה הוא בעל הנחמות. והגם שאכלנו ושתינו חרבנו
ביתך הגדול והקדוש לא שכחנו. אל תשכחנו לנצח ואל תזנחנו לעד, כי אל מלך גדול וקדוש אתה.

ביום שנהוג לומר בו 'עלה ויבא יש להוסיף:

אלהינו ואלהי אבותינו, 'עלה ויבוא, ויגיע ויראה וירצה, וישמע ויפקד ויזכר, וזכרוננו וזכרון אבותינו,
וזכרון ירושלים עירך, וזכרון משיח בן דוד עבדך, וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך, לפלטה לטובה
לחן לחסד ולרחמים לחיים טובים ולשלום ביום

בראש חדש: ראש חדש הזה

בפסח: חג המצות הזה ביום (טוב) מקרא קדש הזה

בשבועות: חג השבועות הזה ביום טוב מקרא קדש הזה

בראש השנה: הזכרון הזה ביום טוב מקרא קדש הזה

בסוכות: חג הסוכות הזה ביום (טוב) מקרא קדש הזה

בשמיני עצרת: שמיני חג עצרת הזה ביום טוב מקרא קדש הזה

לרחם בו עלינו ולהושיענו. זכרנו יהוה אלהינו בו לטובה, ופקדנו בו לברכה, והושיענו בו לחיים
טובים בדבר ישועה ורחמים. חוס וחסנו, וחמל ורחם עלינו והושיענו כי אליך ענינו כי אל מלך חנון
ורחום אתה.

ותבנה ירושלים עירך במהרה בימינו. ברוך אתה יהוה, בונה ירושלים אמן.

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, לעד האל אבינו, מלכנו, אדירנו, בוראנו, גואלנו,
קדושנו קדוש יעקב, רוענו רועה ישראל, הפלך הטוב והפטיב לכל, שבכל יום ויום

הוא הטיב לנו, הוא מטיב לנו, הוא ייטיב לנו, הוא גמלנו הוא גומלנו הוא יגמלנו לעד,
חן וחסד ורחמים ורוח והצלה וכל טוב.

הרחמן הוא ישתבח על כסא כבודו.

הרחמן הוא ישתבח בשמים ובארץ.

הרחמן הוא ישתבח בנו לדור דורים.

הרחמן הוא קרן לעמו ירים.

הרחמן הוא יתפאר בנו לנצח נצחים.

הרחמן הוא יפרנסנו בכבוד ולא בבזוי, (בהתר ולא באסור), בנחת ולא בצער.

הרחמן הוא יתן שלום בינינו.

הרחמן הוא ישלח ברכה רוחה והצלחה בכל מעשה ידינו.

הרחמן הוא יצליח את דרכינו.

הרחמן הוא ישבר על גלות מהרה מעל צוארנו.

הרחמן הוא יוליכנו מהרה קוממיות בארצנו.

הרחמן הוא ירפאנו רפואה שלמה, רפואת הנפש ורפואת הגוף.

הרחמן הוא יפתח לנו את ידו הרחבה.

הרחמן הוא יברך כל אחד ואחד מפניו בשמו הגדול, כמו שנתברכו אבותינו, אברהם

יצחק ויעקב, בכל מכל כל, כן יברך אותנו יחד ברכה שלמה וכן יהי רצון ונאמר אמן.

הרחמן הוא יפרש עלינו סכת שלום.

בשבת: הרחמן הוא ינחילנו עולם שכלו שבת ומנוחה לחיי העולמים.

בראש חדש: הרחמן הוא יחדש עלינו את החדש הזה לטובה ולברכה.

בראש השנה: הרחמן הוא יחדש עלינו את השנה הזאת לטובה ולברכה.

בסוכות: הרחמן הוא יזכנו לישב בסכת עורו של לוי. הרחמן הוא ישפיע עלינו שפע קדשה וטהרה

משבעה אשפזין עלאין קדישין, זכותם תהא מגן וצנה עלינו. הרחמן הוא יקים לנו את-סכת דויד הנופלת.

בחל המועד: הרחמן הוא יגיענו למועדים ולרגלים אחרים הבאים לקראתנו לשלום.

ביום טוב: הרחמן הוא ינחילנו יום שכלו טוב.

הרחמן הוא ישע תורתו ואהבתו בלבנו ותהיה יראתו על פנינו לבלתי נחטא, ויהיו כל מעשינו לשם שמים.

הרחמן הוא יחיינו ויזכנו ויקרבנו לימות המשיח ולבנין בית המקדש ולחיי העולם הבא.

מִגְדִּיל (בַּיּוֹם שֶׁנֶּהוּג לְהִתְפַּלֵּל בּוֹ מוֹסַף יֵשׁ לוֹמֵר: מִגְדֹּל) יִשׁוּעוֹת מִלָּכּוֹ וְעָשָׂה חֶסֶד לַמַּשִּׁיחַ
לְדָוִד וּלְזֶרְעוֹ עַד עוֹלָם. כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעִבּוּ וּדְרָשׁוּ יְהוָה לֹא יִחְסְרוּ כָּל טוֹב. נָעַר הָיִיתִי
גַּם זָקֵנְתִי וְלֹא רָאִיתִי צָדִיק נֶעְזֵב וְזֶרְעוֹ מִבֶּקֶשׁ לֶחֶם. כָּל הַיּוֹם חוֹנֵן וּמַלְּוֶה וְזֶרְעוֹ לְבָרָכָה.
מֶה שֶׁאֲכָלְנוּ יְהוָה לְשַׁבְּעָהּ, וּמֶה שֶׁשָּׁתִּינוּ יְהוָה לְרַפּוּאָה, וּמֶה שֶׁהוֹתֵרְנוּ
יְהוָה לְבָרָכָה, כְּדַכְתִּיב: וַיִּתֵּן לַפְּנִיָּהֶם וַיֹּאכְלוּ וַיּוֹתֵרוּ כְּדַבֵּר יְהוָה. בְּרוּכִים
אַתֶּם לַיהוָה עֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ. בְּרוּךְ הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יִבְטַח בַּיהוָה וְהָיָה יְהוָה
מִבְטָחוֹ. יְהוָה עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוָה יְבָרֶךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם. עוֹשֶׂה שָׁלוֹם
בְּמִרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן.

שִׁיר הָעֲבוּדָה וְהַמְּלָאכָה // חַיִּים נְחֻמָּן בִּיאֲלִיק

לְמִי תוֹדָה, לְמִי בְרָכָה?	מִי יַצִּילֵנוּ מִרָעָב?
לְעֲבוּדָה וְלַמְּלָאכָה!	מִי יַאֲכִילֵנוּ לֶחֶם רֵב?
מִי הֵכִין לָנוּ פִּנְת גֶּגֶן,	מִי יַאֲכִילֵנוּ לֶחֶם רֵב?
גִּדְר לָגֵן, לִכְרֶם סִיג,	וּמִי יִשְׁקֵנוּ כּוֹס חֶלֶב?
וּמִי טָרַח וּמִי דָאָג	לְמִי תוֹדָה, לְמִי בְרָכָה?
לְכָבוֹד שְׂפָת, לְכָבוֹד הַחֶג?	לְעֲבוּדָה וְלַמְּלָאכָה!
לְמִי תוֹדָה, לְמִי בְרָכָה?	מִי יִתֵּן לָנוּ כֶּסֶּסוֹת בִּקְרָ?
לְעֲבוּדָה וְלַמְּלָאכָה!	וּמִי בַחֲשֵׁף יִתֵּן אוֹר?
עַל כֵּן נַעֲבֹד, עַל כֵּן נַעֲמַל	וּמִי בַחֲשֵׁף יִתֵּן אוֹר?
תָּמִיד, בְּכָל יְמֵי הַחֹל.	מִי יַעַל מַיִם מִן הַבּוֹר?
כָּבֵד הָעֵל, נָעִים הָעֵל!	לְמִי תוֹדָה, לְמִי בְרָכָה?
וּבִיעַת הַפָּנָאִי נָשִׁיר בְּקוֹל	לְעֲבוּדָה וְלַמְּלָאכָה!
שִׁירֵי תוֹדָה, שִׁירֵי בְרָכָה	וּמִי נָטַע עֲצִים בַּגֵּן,
לְעֲבוּדָה וְלַמְּלָאכָה!	לְפָרִי וּלְצֵל, כָּל מִין וְזֶן,
	לְפָרִי וּלְצֵל, כָּל מִין וְזֶן
	וּבִשְׂדוֹת זֶרַע דָּגָן?

הוֹדִיָּה עַל רוּחָה // פָּאנִי נוֹיָדָא

בְּרוּךְ אַתָּה ה' שֶׁבָרַאתָ עוֹלָם וּמְלֵאתָ אוֹתוֹ בְּכָל טוֹב,
וּבְרַב חֲסִידֶיךָ חֲלַקְתָּ מְאוּצָרְךָ גַּם לָנוּ, בְּרוּאִיךָ,
הַנוֹתְנִים בָּךְ אֶת אֱמוּנָם וְשִׁמְיָם בָּךְ אֶת מִבְטָחָם.
אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ, תֵּן לִי חֲכָמָה לְכָלכֵּל בְּשׁוֹם שְׁכֹל אֶת בְּרִכוֹתֶיךָ וְחֲסִידֶיךָ,
וְאֵל יִשְׁתַּבַּח מִמְּנִי שְׁנִיתָתָם לִי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם כִּיָּאָה וְכִרְאוּי.
וּבְיוֹם מִן הַיָּמִים, כְּשֶׁאֲבֹא לִפְנֶיךָ, אֶתְבַּקֵּשׁ לְתֵת דִּין וְחֶשְׁבוֹן עַל מַעֲשָׂי:
אֵל תִּתֵּן לַעֲשֹׂר וּלְשִׁפּוֹעַ לְקַלְקֵל אֶת דִּרְכִּי.
אֵל יִקְשֶׁה לְבִי לְמִרְאָה סִבְלָם שֶׁל אֲחֵרִים,
אֵל יִקְנֶנּוּ בְּלִבִּי גִּאּוּהַ וַיהֲרָה,
אֵל אֲרָאֵה עֲצָמֵי טוֹבָה וְנַעֲלָה מֵאֲחֵי שְׁמִמּוֹנָם אֵינוֹ כְּמִמוֹנִי,
לְבַל אֲמַעִיט מִכְבוֹד הָאֲחֵר,
לְבַל אֲבַז לְמִתַּת הַדֵּל,
לְבַל אֲשַׁכַּח לְחֵלֶק לִּי כְבוֹד גַּם בְּשַׁעֲהַ שְׁאֵתָה נִשְׁקָף מִדְמוּתָם שֶׁל הָעַנִּי וְהַנֶּצֶרֶךְ.

בְּרַךְ // מְרִסְיָה פֶּאֶלֶק

בְּרַךְ לַעֲיֵין הַחַיִּים הַזֶּנָּה אֶת הַכֹּל,
עַל הָאָרֶץ הַטּוֹבָה וְהַרְחֲבָה
נִשְׁמֵר נָא וְהִיא תִקְיָמֵנוּ,
וְנִבְקֵשׁ מִזֶּדֶן לְהַשְׁבִּיעַ בּוֹ כָּל יוֹשְׁבֵי תִבְל.

בְּרָכוֹת עַל הַלֶּחֶם

בְּרַכַּת נְטִילַת יָדַיִם וּבְרַכַּת הַמּוֹצֵא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ רָאוּ עַמּוּד 119

בְּרַכַּת הַפָּרֶשֶׁת חֻלָּה

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוֵּנוּ לְהַפְרִישׁ חֻלָּה תְּרוּמָה.

בְּרַכַּת מְזוֹנוֹת

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא מִיְּנֵי מְזוֹנוֹת.

בְּרַכַּת הַגֶּפֶן

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן.

בְּרַכַּת פְּרֵי הָעֵץ

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הָעֵץ.

בְּרַכַּת פְּרֵי הָאֲדָמָה

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הָאֲדָמָה.

בְּרַכַּת שְׁנֵהִיָּה בְּדָבָרוֹ

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהַכֹּל נִהְיָה בְּדָבָרוֹ.

בְּרַכַּת בּוֹרֵא נַפְשׁוֹת

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא נַפְשׁוֹת רַבּוֹת וְחֹסְרוֹנָן עַל כָּל מֶה שֶׁבָּרָאתָ לְהַחְיֹת בָּהֶם נַפֶּשׁ כָּל חַי, בָּרוּךְ חַי הָעוֹלָמִים.

בְּרַכָּה מֵעֵין שְׁלוֹשׁ

בָּרוּךְ אַתָּה אֲדֹנֵי, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם

עַל חֲמִשָּׁת מִיְּנֵי דָגָן: עַל הַמַּחֲיָה וְעַל הַכֹּלֶכֶלָה

עַל יַיִן: עַל הַגֶּפֶן וְעַל פְּרֵי הַגֶּפֶן

עַל פְּרוֹת מִשְׁבַּעַת הַמִּינִים: עַל הָעֵץ וְעַל פְּרֵי הָעֵץ

וְעַל תְּנוּבַת הַשָּׂדֶה וְעַל אֶרֶץ חֲמֵדָה טוֹבָה וּרְחֹבָה שְׂרָצִית וְהִנְחַלְתָּ לְאַבּוֹתֵינוּ לֶאֱכֹל
מִפְּרִיָּה וּלְשִׁבּוֹעַ מִטּוֹבָהּ. רַחֵם נָא אֲדֹנֵי אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמָּךְ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ וְעַל
צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ וְעַל מִזְבְּחֶךָ וְעַל הַיְכָלְךָ. וּבִנְהַי יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בַּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ,
וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָהּ, וְשִׁמְחָנוּ בְּבִנְיָנָהּ, וְנֹאכַל מִפְּרִיָּה וְנִשְׂבַּע מִטּוֹבָהּ וְנִבְרַכְךָ בְּקִדְשָׁהּ וּבִטְהָרָהּ

בְּשַׁבָּת: וּרְצֵה וְהַחֲלִיצֵנוּ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה

בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ: וְזָכְרֵנוּ לְטוֹבָה בְּיוֹם רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה

בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה: וְזָכְרֵנוּ לְטוֹבָה בְּיוֹם הַזִּכְרוֹן הַזֶּה

בְּיוֹם טוֹב וּבַחֹל הַפּוֹעֵד: וְשִׁמְחָנוּ בְּיוֹם חַג הַמִּצּוֹת / חַג הַשְּׁבֻעוֹת / חַג הַסֻּכּוֹת / הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת

הַחַג הַזֶּה

כִּי אַתָּה יְהוָה טוֹב וּמִיטִיב לְכָל, וְנוֹדֶה לָּךְ עַל הָאֶרֶץ וְעַל

עַל חֲמִשָּׁת מִיָּנֵי דָגָן: מַחֲתָה

עַל יֵין: פְּרִי גִפְנָה

עַל פְּרוֹת מִשְׁבַּעַת הַמִּינִים: פְּרוֹתֶיךָ

בְּרוּךְ אַתָּה אֲדֹנֵי, עַל הָאֶרֶץ וְעַל

עַל חֲמִשָּׁת מִיָּנֵי דָגָן: מַחֲתָה

עַל יֵין: פְּרִי גִפְנָה

עַל פְּרוֹת מִשְׁבַּעַת הַמִּינִים: פְּרוֹתֶיךָ

בְּרִכַּת שְׁהַחֲיָנוּ

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שְׁהַחֲיָנוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעְנוּ לַזְמַן הַזֶּה.

עַל רֵיחַ שֶׁל עֲשָׂבִים

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא עֲשָׂבֵי בְשָׂמִים.

עַל רֵיחַ שֶׁל פְּרוֹת

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַנוֹתֵן רֵיחַ טוֹב בַּפְּרוֹת.

ריחות שאני אוהב // יהודה אטלס

ריחות שאני אוהב:
ריח של בקר, כשקמים מקדים
ורוח הכר, לפני שאני נרדם;
צבע טרי על הקיר
ורוח של תירס בסיר;
ריח של דשא כסוח,
ואבא אחרי הגלוח;
מדורה של עלים ועשן
ורוח של ספר ישן;
קלפה של תפוח-זהב
ועץ עם גויבות בסתו;
סבון שעולה ביקר

ואוטו של לחם בבקר;
ריח חנות גרעינים
ואוטו חדש - מבפנים;
ריח אקדח של פורים
תכף אחרי שוירים;
והריח הזה שאפשר לנשם
אחרי שוירד גשם ראשון;
ורוח פריחה של מנתר
ורוח עוגה בתנור
והכי מהכל -
ריח של גור.

נהוג לברך על ראית ים גדול

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, עשה את הים הגדול.

נהוג לברך על ראית קשת

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, זוכר הברית ונאמן בבריתו וקים במאמרו.

קשת בענן // לאה גולדברג

בשמים ראיתי קשת,
היא עמדה ממשי מול הרוחב
ורציתי אליה לגשת
ולראות אותה מקרוב.

והתחלתי ללכת, ללכת,
ועליתי על ראש גבעה,
אך ככל שהרחקתי לכת
הקשת לא קרבה.

היא עמדה במרום רקיע
כמצירת על עננה,
וידעתי שלא אגיע
ושלחתי אליה יונה.

עופי, עופי, יפת כנפים!
עופי, עופי אל המרום,
אל הקשת אשר בשמים
ומסרי לה ברכת שלום.

בשמים יונה וקשת,
בשמים הדרך פתוחה
וטפות ראשונות של גשם
מבשרות שנת שלום וברכה.

נהוג לברך על ראית ברכים

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, עושה מעשה בראשית.

נהוג לברך על שמיעת הרעמים

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם שכחו וגבורתו מלא עולם.

ברכים ורעמים // יהונתן גפן

רעמים וברכים בליל חורף קר
לא נשמעים תמיד אותו הדבר,
ברכים ורעמים, רעמים וברכים,
לפעמים קרובים ולפעמים רחוקים.

רעמים וברכים בלילות הגשומים,
את הברק רואים אבל את הרעם שומעים,
יש רעמים שמאוד מפחידים
ויש כאלה שרק קצת,
יש רעם חלש ורעם בינוני
ורעם חזק חזק שלא נעים לשמע,
בעקר אם אתה לבד
[לעתים רחוקות אתה פוגש רעם נחמד].

נהוג לברך על ראית עץ שהוציא פרח בחדש ניסן

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם שלא חסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות ליהנות בהם בני אדם.

ברכה על ארוע משמח

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם הטוב והפייטיב.

ברכה על קביעת מזוזה

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו לקבע מזוזה.

תפלת הדרך:

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו
שתוליכנו לשלום ותצעידנו לשלום ותדריךנו לשלום,
ותגיענו למחוז חפצנו לחיים ולשמחה ולשלום.
(אם הנסיעה חזרה היא באותו היום, נהוג לומר - ותחזירנו לשלום)

ותצילנו מכף כל אויב ואורב ולסטים וחיות רעות בדרך,
ומכל מיני פרעניות הפתגשות לבוא לעולם,
ותתננו לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל ראינו,
כי אל שומע תפלה ותחנון אתה.
ברוך אתה שומע תפלה:

שַׁעַר
שַׁבָּת

הַדְּלֶקֶת נֵרוֹת שַׁבָּת

בְּרֶכֶת הַדְּלֶקֶת נֵרוֹת שַׁבָּת

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר
שֶׁל שַׁבָּת.

נֵרוֹת שַׁבָּת // יַעֲקֹב רֵמוֹן

נֵרוֹת שַׁבָּת, נֵרוֹת שַׁבָּת
נֵרוֹת שֶׁל אֹר וְטֹהָר
בְּכָל פְּנֵה בְּכָל נֶחַל
יִפְיִצוּ גִיל וְזֶהָר.
שַׁבָּת שְׁלוֹם, שַׁבָּת שְׁלוֹם,
שַׁבָּת שְׁלוֹם וּמִבְרָךְ.

הַדְּלֶקֶת נֵרוֹת // קֶבֶץ יְד מְרִדְכִי

תְּבַרְךָ לָנוּ נֵר הַשַּׁבָּת,
עַל כִּי בְשׂוֹרֶת מְנוּחָה הִבָּאתָ לָנוּ.
וְאוֹרְךָ מְבִיא אֶת הָאוֹר לְמַעֲוִנֵנוּ
וְטֹהָר וְזָךְ.

נֵר הַשַּׁבָּת // רַפָּאֵל סְפוֹרָטָה

בְּבֵית אֹר!
בְּבֵית אֹר!
נֵרוֹת שַׁבָּת דּוֹלְקִים.

מִפִּית שַׁבָּת
פְּרֹאשָׁה עַל פֶּת,
גְּבִיעִים מְצֻטְחָקִים.

מִלֶּאךָ שַׁבָּת
יֹרֵד בְּלֹאט,
בְּלֹאט מְשֻׁמִּי מְרוֹם,

פּוֹרֵשׁ כֶּנֶף,
נוֹשֵׁק לִטֵּף,
אוֹמֵר: שַׁבָּת שְׁלוֹם!

דּוֹאָה - רוֹאָה
וְלֹא נִרְאָה -
שׂוֹזֵר קוֹרֵי זָהָב
מֵאֵב לִבָּן,
מֵאֵם לִבֶּת,
לוֹחֵשׁ בְּרָכָה - וְעָף.

בְּרַכַּת הַבָּנוֹת וְהַבָּנִים

יְבָרְכֶךָ יְהוָה וְיִשְׁמְרֶךָ, יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ ויַחְנֶךָ, יֵשֶׁא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ ויִשֶּׁם לְךָ שְׁלוֹם:
לבֵּת: יְשִׁימָךְ אֱלֹהִים כְּשֶׁרָה רַבָּקָה רָחֵל וְלֵאָה.
לְבוֹ: יְשִׁימָךְ אֱלֹהִים כְּאֶפְרַיִם וְכַמְנָשָׁה.

שִׁיר לְבֵת // אֲתִי אֲנִקְרִי

קָחִי אֶת הַחֹפֶשׁ שֶׁבְּקִשְׁתִּי לְעֶצְמִי
אֶת הַכִּנְפַּיִם לְצִפּוֹר שֶׁבִּנְפֹשִׁי
תִּקְרָתְךָ שָׁמַיִם, לְרַגְלִיךָ אֲדָמָה,
אֶת תַּטְבְּלִי גּוֹפֶךְ בְּמִים כְּשִׁיבֶשׁ לְךָ בִּנְשָׁמָה.

קָחִי אֶת הַדֶּרֶךְ שֶׁבָּאָה לְקִרְאָתְךָ,
תִּרְאִי אֵיךְ הִיא עוֹבֶרֶת וּמַשְׁנֶה הַלִּיכָתְךָ,
וְכִשְׁאַתְּ אוֹהֶבֶת הִי נֶאֱמָנָה
לְקוֹל שְׁגוֹאָה בָּךְ שְׁגוֹהָה בָּךְ.

קָחִי אֶת הַחֹפֶשׁ שֶׁבְּקִשְׁתִּי לְעֶצְמִי,
אֶת הַכִּנְפַּיִם לְצִפּוֹר שֶׁבִּנְפֹשִׁי
וְאִם אֶת הוֹלָכֶת לֹא תִהְיֶה זֹאת עֲזִיבָה,
כָּל הָעוֹלָם הוּא בֵּית לְצִפּוֹר בְּמַעוֹפָה.

יְלָדִים // אֲבִיתֶר בְּנָאִי

כָּל בֶּקֶר אֲנִי קָם מִקֵּדָם
לְהַכִּין לְךָ אֶת הַבֶּקֶר,
מְסִדֵּר לְךָ אֶת הַתִּיק עַל הַגֵּב,
אֶת הַדֹּלֶת פּוֹתֵחַ,
הָרוּחַ פּוֹרֶצֶת פְּנִימָה
דֶּרֶךְ עֵינֶיךָ הַגְּדוּלוֹת
וּלְרַגְעַ נְדָמִית בְּעֵינֵי הַדֹּלֶת
לֵלַע אֲרִי.

וְלִבִּי מִבְּקָשׁ – תִּהְיֶה נִשְׁמָר,
תִּהְיֶה אֶהוֹב וְקָרוֹב
וְתִמִּיד תִּלָּךְ בְּשֻׁדוֹת שֶׁל אֶמֶת,
בְּשֻׁדוֹת שֶׁל שְׂמִיחָה וִיפִי,
וְלִבִּי כּוֹרֵעַ וּמִשְׁתַּחֲוֶה
חֹסֶד מִלְּבוֹ בּוֹשָׁה וְעֵלְבוֹן וּפְחָד.

צַעִיר לְנֶצַח // בּוֹב דִּילן (תרגום: יאִיר לִפִּיד)

נְשִׁמָר אוֹתָךְ הָאֵל
וְיִגְשִׁים מְשָׁלְתָךְ,
נְשַׁעֲשֶׂה בְּשִׁבִּיל אַחֵר
וְהוּא לְמַעַנְךָ,
נְשַׁתְּגַע בְּכָל כּוֹכֵב
וְהַטָּפֶס עַל כָּל שָׁלֵב,
נְשַׁתְּשָׂאֵר צַעִיר לְנֶצַח.

נְשַׁתְּגַדֵּל לְהִיּוֹת צוֹדֵק,
נְשַׁתְּדַע לְרְאוֹת הָאוֹר,
וְלַמָּצָא אֶת הָאֲמִת
בְּתוֹךְ הַחֶשֶׁךְ הַגָּדוֹל,
נְשַׁתְּמִיד תְּהִיָּה חֲזָק,
אֵל תְּשַׁחֵק אֶת הַמְּשֻׁחָק,
נְשַׁתְּשָׂאֵר צַעִיר לְנֶצַח.

נְשִׁיחִי יָדֶיךָ עֲסוּקוֹת
וְצַעֲדֶיךָ מְהִירִים,
נְשִׁיחִי בֵּיתְךָ יְצִיב
מִזֵּל רַחוּת הַשְּׁנַנִּיִּים,
נְשַׁבְּלֶכְךָ תְּהִיָּה שְׂמִיחָה
וְנִשְׁירוּ אֶת נְשִׁירְךָ,
נְשַׁתְּשָׂאֵר צַעִיר לְנֶצַח.

קבלת שבת

לכו נרננה ליהוה נריעה לצור ישענו:
נקדמה פניו בתודה בזמרות נריע לו:
כי אל גדול יהוה ומלך גדול על כל אלהים:
אשר בידו מחקרי ארץ ותועפות הרים לו:
אשר לו הים והוא עשהו ויבשת ידיו יצרו:
באו נשתחוה ונכרעה, נברכה לפני יהוה עשנו:
כי הוא אלהינו ואנחנו עם פרעיתו וצאן ידו, היום אם בקלו תשמענו:
אל תקשו לבבכם כמריבה, כיום משה במדבר:
אשר נסוני אבותיכם, בחנוני גם ראו פעלי:
ארבעים שנה אקוט בדור ואמר עם תעי לבב הם והם לא ידעו דרכי:
אשר נשבעתי באפי, אם יבאון אל מנוחתי:

שירו ליהוה שיר חדש, שירו ליהוה כל הארץ:
שירו ליהוה ברכו שמו, בשרו מיום ליום ישועתו:
ספרו בגוים כבודו, בכל העמים נפלאותיו:
כי גדול יהוה ומהלל מאד, נורא הוא על כל אלהים:
כי כל אלהי העמים אלילים ויהוה שמים עשה:
הוד והדר לפניו, עז ותפארת במקדשו:
הבו ליהוה משפחות עמים, הבו ליהוה כבוד ועז:
הבו ליהוה כבוד שמו, שאו מנחה ובאו לחצרותיו:
השתחוו ליהוה בהדרת קדש, חילו מפניו כל הארץ:
אמרו בגוים יהוה מלך אף תכון תבל בל תפוט, ידין עמים במישורים:
ישמחו השמים ותגל הארץ, ירעם הים ומלאו:

יַעֲלֹז שׁוֹדֵי וְכָל אֲשֶׁר בּוֹ, אֲזִי יִרְנְנוּ כָּל עַצִּי יַעַר:
לִפְנֵי יְהוָה כִּי בָּא בָּא לְשַׁפֵּט הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט תִּבֵּל בְּצֶדֶק וְעַמִּים בְּאִמּוֹנָתוֹ:

יְהוָה מֶלֶךְ תִּגַּל הָאָרֶץ, יִשְׁמְחוּ אִיִּם רַבִּים:
עָנָן וְעַרְפֶּל סִבִּיבָיו, צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מִכּוֹן כְּסָאוֹ:
אֵשׁ לִפְנֵי תִלָּה, וּתְלַהֵט סִבִּיב צָרָיו:
הֶאֱיִרוּ בְּרִקְיוֹ תִּבֵּל, רָאֲתָה וּתְחַל הָאָרֶץ:
הָרִים כְּדוֹנָג נִמְסוּ מִלִּפְנֵי יְהוָה, מִלִּפְנֵי אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ:
הִגִּידוּ הַשָּׁמַיִם צֶדֶקוֹ, וְרָאוּ כָּל הָעַמִּים כְּבוֹדוֹ:
יִבְשׁוּ כָּל עֵבֶדֵי פֶסֶל הַמִּתְהַלְלִים בְּאִלִּילִים, הַשְׁתַּחֲווּ לוֹ כָּל אֱלֹהִים:
שִׁמְעָה וּתְשַׁמַּח צִיּוֹן וּתְגַלְגֶּלֶה בְּנוֹת יְהוּדָה, לִמְעַן מִשְׁפָּטֶיהָ יְהוָה:
כִּי אַתָּה יְהוָה עֲלִיוֹן עַל כָּל הָאָרֶץ, מֵאֵד נִעְלִיתָ עַל כָּל אֱלֹהִים:
אֱהָבִי יְהוָה שְׁנָאוֹ רַע שֹׂמֵד נַפְשׁוֹת חֲסִידָיו, מִיַּד רָשָׁעִים יִצְלִים:
אוֹר זָרַע לְצַדִּיק, וּלְיֹשְׁרֵי לֵב שִׁמְחָה:
שִׁמְחוּ צַדִּיקִים בְּיְהוָה, וְהָדוּ לְזִכֹּר קֹדֶשׁוֹ:

מִזְמוֹר שִׁירוֹ לַיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ כִּי נִפְלְאוֹת עָשָׂה:
הוֹשִׁיעָה לוֹ יִמִּינוּ וְזִרְעֵה קֹדֶשׁוֹ:
הוֹדִיעַ יְהוָה יְשׁוּעָתוֹ, לַעֲיִנֵי הַגּוֹיִם גְּלָה צֶדֶקְתּוֹ:
זָכַר חֲסִידוֹ וְאִמּוֹנָתוֹ לְבֵית יִשְׂרָאֵל
רָאוּ כָּל אֶפְסֵי אָרֶץ, אֵת יְשׁוּעַת אֱלֹהֵינוּ:
הָרִיעוּ לַיהוָה כָּל הָאָרֶץ, פִּצְחוּ וְרִנְנוּ וְזַמְּרוּ:
זַמְּרוּ לַיהוָה בְּכִנּוֹר, בְּכִנּוֹר וְקוֹל זִמְרָה:
בְּחִצְצָרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר, הָרִיעוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ יְהוָה:
יָרְעֵם הָיִם וּמִלְאוּ, תִּבֵּל וַיִּשְׁבִּי בָּהּ:
נִהְרֹת יִמְחֲאוּ כַף, יַחַד הָרִים יִרְנְנוּ:
לִפְנֵי יְהוָה כִּי בָּא לְשַׁפֵּט הָאָרֶץ, יִשְׁפֹּט תִּבֵּל בְּצֶדֶק וְעַמִּים בְּמִישְׁרֵיהֶם:
יְהוָה מֶלֶךְ יִרְגְּזוּ עַמִּים, יֵשֶׁב כְּרוּבִים תִּנּוֹט הָאָרֶץ:

יְהוָה בְּצִיּוֹן גָּדוֹל, וְרֵם הוּא עַל כָּל הָעַמִּים:
 יוֹדוּ שְׁמֶךָ גָּדוֹל וְנוֹרָא קְדוֹשׁ הוּא:
 וְעַז מַלְךְ מִשְׁפָּט אֲהַב אֶתְּהָ כּוֹנֵנֶת מִיִּשְׂרָאֵל:
 מִשְׁפָּט וְצִדְקָה בִּיעֲקֹב אֶתְּהָ עָשִׂיתָ:
 רוֹמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לַהֲדָם רַגְלָיו קְדוֹשׁ הוּא:
 מִשָּׁה וְאַהֲרֹן בְּכֹהֲנָיו וְשִׁמְשׁוֹ בְּקִרְיָאֵי שְׁמוֹ, קִרְאִים אֶל יְהוָה וְהוּא יַעֲנֵם:
 בַּעֲמֹד עֵנָן יִדְבֹּר אֲלֵיהֶם, שְׁמְרוּ עֲדֹתַי וְחֹק נָתַן לְמוֹ:
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶתְּהָ עֲנִיתָם אֵל נִשְׂא הָיִיתָ לָּהֶם, וְנָקָם עַל עֲלִילוֹתָם:
 רוֹמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לָהֶר קְדֻשׁוֹ, כִּי קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ:
 מִזְמוֹר לַתּוֹדָה, הֲרִיעֵנוּ לַיהוָה כָּל הָאָרֶץ:
 עֲבָדוּ אֶת יְהוָה בְּשִׂמְחָה, בָּאוּ לִפְנֵינוּ בְּרִנָּה:
 דַּעוּ כִּי יְהוָה הוּא אֱלֹהִים הוּא עָשָׂנוּ וְלוֹ אֲנַחֲנוּ, עֲמֹ וְצֹאן מִרְעִיתוֹ:
 בָּאוּ שְׁעָרָיו בַּתּוֹדָה חֲצִרֹתָיו בַּתְּהִלָּה, הוֹדוּ לוֹ בִּרְכוּ שְׁמוֹ:
 כִּי טוֹב יְהוָה לַעֲוֹלָם חֲסִדּוֹ, וְעַד דֹּר וָדֹר אֲמוֹנָתוֹ:
 מִזְמוֹר לְדוֹד הָבוּ לַיהוָה בְּנֵי אֱלִים, הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד וְעֹז:
 הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ, הִשְׁתַּחֲוּוּ לַיהוָה בְּהִדְרַת קִדְשׁ:
 קוֹל יְהוָה עַל הַמַּיִם אֵל הַכְּבוֹד הֲרָעִים, יְהוָה עַל מַיִם רַבִּים:
 קוֹל יְהוָה בַּכַּחַ, קוֹל יְהוָה בְּהִדְרָה:
 קוֹל יְהוָה שֹׁבֵר אֲרָזִים, וַיִּשְׁבֹּר יְהוָה אֶת אֲרָזֵי הַלְבָּנוֹן:
 וַיִּקְרִידֵם כִּמוֹ עֵגֶל, לִבְנוֹן וּשְׁרִין כִּמוֹ בֶּן רֶאֱמַיִם:
 קוֹל יְהוָה חֲצֹב לְהַבּוֹת אֵשׁ:
 קוֹל יְהוָה יַחִיל מִדְּבָר, יַחִיל יְהוָה מִדְּבַר קִדְשׁ:
 קוֹל יְהוָה יַחֲלִל אֵילוֹת וַיַּחֲשֹׁף יַעְרוֹת וַיִּבְהִיכֵלוּ, כָּלוּ אֲמִר כְּבוֹד:
 יְהוָה לַפִּבּוֹל יֵשֶׁב, וַיֵּשֶׁב יְהוָה מֶלֶךְ לַעֲוֹלָם:
 יְהוָה עֹז לַעֲמֹ יִתֵּן, יְהוָה יִבְרַךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

לְכָה דּוּדִי

לְכָה דּוּדִי לְקִרְאֵת כָּלָה, פָּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה:

שָׁמּוֹר וְזָכוֹר בְּדַבּוֹר אֶחָד

הַשְׁמִיעֵנוּ אֶל הַמִּיָּחָד

יְהוָה אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד

לְשֵׁם וּלְתַפְאֶרֶת וּלְתִהְלָה:

לְכָה דּוּדִי לְקִרְאֵת כָּלָה, פָּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה:

לְקִרְאֵת שַׁבַּת לָכוּ וְנִלְכָה

כִּי הִיא מְקוֹר הַבְּרָכָה

מֵרֹאשׁ מִקֶּדֶם נְסוּכָה

סוּף מַעֲשֵׂה בַּמַּחֲשָׁבָה תִּחְלָה:

לְכָה דּוּדִי לְקִרְאֵת כָּלָה, פָּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה:

מִקֶּדֶשׁ מָלָךְ עִיר מְלוּכָה

קוֹמִי צְאִי מִתּוֹךְ הַהִפְכָּה

רַב לָךְ שַׁבַּת בְּעֵמֶק הַבְּכָא

וְהוּא יַחֲפֹל עָלֶיךָ חֲמָלָה:

לְכָה דּוּדִי לְקִרְאֵת כָּלָה, פָּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה:

הַתְּנַעֲרִי מֵעַפְרֵי קוֹמִי

לְבָשִׁי בִגְדֵי תַפְאֶרֶת עָמִי

עַל יַד בֶּן יִשְׂרָאֵל בֵּית הַלְחָמִי

קִרְבָּה אֶל נַפְשִׁי גְּאֻלָּה:

לְכָה דּוּדִי לְקִרְאֵת כָּלָה, פָּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה:

הַתְּעוֹדְרִי הַתְּעוֹדְרִי

כִּי בָּא אוֹרֶךְ קוֹמִי אוֹרִי

עוֹרִי עוֹרִי שִׁיר דְּבָרִי

כְּבוֹד יְהוָה עָלֶיךָ נִגְלָה:

לְכָה דּוּדִי לְקִרְאֵת כָּלָה, פָּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה:

לֹא תִבּוֹשִׁי וְלֹא תִכְלָמִי
מָה תִשְׁתַּחֲוֶה וּמָה תִּהְיֶה
בְּךָ יִחַסּוּ עַנְיֵי עַמִּי
וְנִבְנְתָה עִיר עַל תֵּלָה:
לְכֵה דוֹדִי לִקְרֹאת כָּלָה, פְּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה:

וְהָיוּ לְמִשְׁסָּה שׁוֹסִיךְ
וְרָחֲקוּ כָּל מִבְלָעִיךְ
יִשִּׁישׁ עָלֶיךָ אֱלֹהֶיךָ
כַּמְשׁוֹשׁ חֶתֶן עַל כָּלָה:
לְכֵה דוֹדִי לִקְרֹאת כָּלָה, פְּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה:

יָמִין וּשְׂמָאל תִּפְרוֹצִי
וְאֵת יְהוָה תַּעֲרִיצִי
עַל יַד אִישׁ בֶּן פָּרֹצִי
וְנִשְׁמָחָה וְנִגִּילָה:
לְכֵה דוֹדִי לִקְרֹאת כָּלָה, פְּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה:

נְהוֹג לְהִסְתַּבֵּב לְכוּנֵן הַפֶּתַח, לְהַחֲוֹת קֶדֶה לַיָּמִין, לְשִׂמְאֵל וּלְאַמְצָע

בְּאֵי בְּשָׁלוֹם עֲטֹרַת בַּעֲלָה
גַּם בְּשִׂמְחָה בְּרִנָּה וּבִצְהֵלָה
תּוֹךְ אֲמוּנֵי עַם סֶגְלָה:
בְּאֵי כָלָה. בְּאֵי כָלָה.
בְּאֵי כָלָה. שַׁבַּת מַלְכָּתָא:
לְכֵה דוֹדִי לִקְרֹאת כָּלָה, פְּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה:

מִזְמוֹר שִׁיר לַיּוֹם הַשַּׁבָּת:
טוֹב לַיהוּדוֹת לַיהוָה, וּלְזֶמֶר לְשִׁמְךָ עֲלִינוּ:
לְהַגִּיד בַּבֶּקֶר חֲסִדֶּךָ, וְאֶמְנֶתְךָ בַּלַּיְלוֹת:
עָלִי עֲשׂוֹר וְעָלִי נָבֵל, עָלִי הַגִּיוֹן בְּכִנּוֹר:
כִּי שִׁמְחֵתָנִי יְהוָה בַּפִּעֲלָה, בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֶּן:
מִה גָדְלוֹ מַעֲשֵׂיךָ יְהוָה, מֵאֵד עֲמָקוֹ מַחְשַׁבְתֶּיךָ:
אִישׁ בְּעַר לֹא יֵדַע, וְכָסִיל לֹא יָבִין אֶת זֹאת:
בִּפְרוֹחַ רָשָׁעִים כִּמוֹ עֵשֶׂב וַיִּצְיָצוּ כָּל פְּעָלֵי אֱנוֹ, לְהַשְׁמָדֵם עַד־עַד:
וְאַתָּה מָרוֹם לַעֲלֵם יְהוָה:
כִּי הִנֵּה אֵיבֶיךָ יְהוָה כִּי הִנֵּה אֵיבֶיךָ יֹאבְדוּ, יִתְפָּרְדּוּ כָּל פְּעָלֵי אֱנוֹ:
וְתִרֵם כְּרָאִים קֶרְנִי, בְּלַתִּי בְשִׁמּוֹן רַעְנָן:
וְתִבֵּט עֵינֵי בְשׁוּרִי, בְּקָמִים עָלִי מִרְעִים תִּשְׁמַעְנָה אָזְנִי:
צִדִּיק כְּתֹמֵר יִפְרַח, כְּאֶרֶז בַּלְבָּנוֹן יִשְׁגֶּה:
שְׁתוּלִים בְּבֵית יְהוָה, בְּחִצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יִפְרִיחוּ:
עוֹד יִנוּבּוֹן בְּשִׁיכָה, דְּשָׁנִים וְרַעְנָנִים יִהְיוּ:
לְהַגִּיד כִּי יֵשֶׁר יְהוָה, צוּרֵי וְלֹא עוֹלָתָהּ בּוֹ:
יְהוָה מָלַךְ גָּאוֹת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְהוָה עֹז הַתְּאֵזֶר, אֵף תִּכּוֹן תִּבֵּל בֶּל תִּפּוֹט:
נִכּוֹן כִּסְאָךָ מֵאֵז מַעֲוֹלִם אָתָּה:
נִשְׂאוּ נְהָרוֹת יְהוָה נִשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם, יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דְּכָתָם:
מִקְלוֹת מִיָּם רַבִּים אֲדִירִים מִשְׁבְּרֵי יָם אֲדִיר בְּמָרוֹם יְהוָה:
עֲדֹתֶיךָ נֶאֱמָנוּ מֵאֵד לְבֵיתְךָ נֶאֱוָה קִדְּשׁ, יְהוָה לֹא־רָךְ יָמִים:

שַׁבַּת הַמַּלְכָּה // חַיִּים נְחֵמָן בִּיאֲלִיק

הַחֲמָה מֵרֹאשׁ הָאֵילָנוֹת נִסְתַּלְקָה -
בּוֹאוּ וְנִצֵּא לְקִרְאָת שַׁבַּת הַמַּלְכָּה.
הִנֵּה הִיא יוֹרֶדֶת, הַקְדוּשָׁה, הַבְּרוּכָה
וְעֵמָּה מְלָאכִים, צָבָא שְׁלוֹם וּמְנוּחָה.
בּוֹאִי, בּוֹאִי הַמַּלְכָּה!
בּוֹאִי, בּוֹאִי הַמַּלְכָּה!
שְׁלוֹם עָלֵיכֶם, מְלָאכִי הַשְׁלוֹם.

קִבְּלֵנוּ פָּנֵי שַׁבַּת בְּרִנָּה וּתְפִלָּה,
הַבִּיטָה נְשׁוּבָה, בְּלֵב מְלֵא אִילָה.
שֶׁם עֲרוֹךְ הַשְּׁלֶחֶן, הַנִּרְוֹת יְאִירוּ,
כָּל פְּנוֹת הַבַּיִת יִזְרְחוּ, יִזְהִירוּ.
שַׁבַּת שְׁלוֹם וּמִבְרָךְ!
שַׁבַּת שְׁלוֹם וּמִבְרָךְ!
בּוֹאֲכֶם לְשְׁלוֹם, מְלָאכִי הַשְׁלוֹם.

לְקִרְאָת שַׁבַּת // אָבִי קוֹרֵן

לָכֶה דּוֹדִי לְקִרְאָת כָּלָה
פָּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה...
וְאַבָּא מְסַלֵּסל קוֹלוֹ בְּשִׁירֵי שַׁבַּת:
"דְּרוֹר יִקְרָא לָכֵן עִם בֵּית".

וּמִפֶּה צְחוּרָה נִפְרָשֶׁת
וְדוֹלָקִים נִרוֹת
וּכְהֵד מִן הָעֶבֶר הַמְּגִינֹת חוֹזְרוֹת
וּמִלֵּא פֶתָאוֹם הַבַּיִת בְּאוֹתָן זְמִירוֹת.

שָׁבִי, זָכָה, עֲמֵנוּ וּבְדִינוֹךְ נָא אוֹרִי
לִילָה יוֹם, אַחֵר תַּעֲבֹרִי.
וְאַנְחֵנוּ נִכְבְּדֶךָ בְּבִגְדֵי חֲמוּדוֹת,
בְּזִמְרוֹת וּתְפִלוֹת וּבְשִׁלוֹשׁ סְעוּדוֹת.
וּבְמְנוּחָה שְׁלֵמָה,
וּבְמְנוּחָה נַעֲמָה -
בְּרַכּוֹנוּ לְשְׁלוֹם, מְלָאכִי הַשְׁלוֹם!

הַחֲמָה מֵרֹאשׁ הָאֵילָנוֹת נִסְתַּלְקָה -
בּוֹאוּ וְנִצֵּא אֶת שַׁבַּת הַמַּלְכָּה.
צֵאתְךָ לְשְׁלוֹם, הַקְדוּשָׁה, הַזָּכָה -
דְּעִי, שִׁשְׁתֵּי יָמִים אֵל שׁוֹבֵךְ נִחְכָּה...
כֵּן לְשַׁבַּת הַבָּאָה!
כֵּן לְשַׁבַּת הַבָּאָה!
צֵאתְכֶם לְשְׁלוֹם, מְלָאכִי הַשְׁלוֹם!

לָכֶה דּוֹדִי לְקִרְאָת כָּלָה
שַׁבַּת מְלִכָה הִנֵּה עוֹלָה
עַל הַשְּׁלֶחֶן חֵלָה, וְעוֹלָה תְּפִלָּה
שָׁרִים כָּל בְּנֵי הַבַּיִת בְּמִקְהֵלָה גְּדוּלָּה.

לוחֲשׁוֹת שׁוֹפְתֵיו שֶׁל אָבָא
וְעִינָיו אוֹרוֹת
וּכְהֵד מִן הָעֶבֶר הַמְּגִינֹת חוֹזְרוֹת
וּמִלֵּא פֶתָאוֹם הַבַּיִת בְּאוֹתָן זְמִירוֹת.

לפנות ערב // יעקב שבתי

בין ברושים יורד הערב,
הסתכלי, הצל קרב אלינו,
יחפים נלך בשדות השלף
כי היום, יפתי, עובר.

על כתפך ידי תנוח
וצלי על יד צלך פוסע,
מן הים עכשו נושב הרוח
כי היום, יפתי, עובר.

בואי נשב, הכל רוגע,
בין עצי הפרדס היום שוקע,
בעלי גפנים הצל נוגע,
בחרשת האקליפטוס כבר החשך מתחבא.

אך... אור שקיעה מאיר פניך,
צמתך בתוך ידי מטלת,
ושחרות, שחרות הן שמי עיניך,
והיום, יפתי, עובר.

שימי ראשך אצלי על ברך,
בצמח השחרה אקלע לך פרח,
צפורים שרות את שיר הדרך,
על חרשת האקליפטוס כבר הלילה מכסה.

אך... בין ברושים עולה ירח,
הסתכלי, כל כך שקוף הלילה,
במרחב שדות ינשוף צורח
ואחריו יללת הפנ.

ככה כמו שאני הולך // אמיר גלבץ

ככה כמו שאני הולך אני רוצה לקבל פני שבת המלכה.
לגופי בגדים של יום יום וגופי, אם בכלל, איננו חזק בכלל
וגם הנפש לא.

ככה כמו שאני הולך אם אקבל פני שבת המלכה
והיו הבגדים לגופי של יום יום וגופי אפשר חלש יותר מרגשה
אבל הנפש לא.

ככה כמו שאני עודני הולך אם תקבל שבת המלכה את פני
ילבש גופי שבת יום יום וגופי יחזק והשבת בנפש תהי.

לכי נפשי צאי כלה יום יום לקבל פני שבת המלכה.

יְרֵדָה הַשַּׁבָּת // יְהוֹשֻׁעַ רַבִּינוֹב

יְרֵדָה הַשַּׁבָּת אֶל בְּקַעַת גִּנוֹסֶר,
וְנִיחוּחַ עֲתִיק בְּשׁוּלֵיָהּ
וַיַּעֲמֵדוּ מִסְבִּיב הָרָרִים שׁוֹשְׁבֵינִים
לְשֹׂאת אֲדָרְתָּהּ הַזֹּהֶבֶת,
תַּעֲלִינָה יוֹנִים מִכְנָרֶת הַיָּם,
קָבַל אֶת רֹאחָהּ הַלֹּהֶבֶת.
נִשְׁקָה הַשַּׁבָּת לְרֹאשׁוֹ שֶׁל הַבְּרוּשׁ,
לְאִזּוֹב שְׁבִסְלַע נִשְׁקָה
וַיְהִי הַדֶּרֶדֶר לְשֶׁרְבִיט שֶׁל מַלְכוּת
עַל רָמוֹת דְּמָמָה מְרוֹנָנָה,
יִמְשֹׁף אֶז הַתּוֹר בְּקוֹלוֹ הַמְּתוֹק
חֲמֻדַּת כְּסוּפִין מַעֲדָנָה.

הַרְטִיטָה שַׁבָּת בְּחִנּוּהַּ הַגָּנוֹז
עֵינֵי חִלּוֹנוֹת מְכָל יַעֲבֵר
וַתִּצְאָנָה בְּנוֹת אֶל הָעֶרֶב זִמֵּר
זְמִירוֹת בְּעֶרְגָּה מְצַלְצֶלֶת,
וְהִיְתָה הָעֵדָנָה בְּבִקְעַת גִּנוֹסֶר
לְנִשְׁמַת עֲבָרִיאת נֶאֱצֶלֶת.

בְּרַכָּה לַשַּׁבָּת // קִבּוּץ מְשֻׁמְרוֹת

בְּרוּךְ בּוֹאֵךְ שַׁבָּת,
בּוֹאֵךְ בְּרוּךְ.
הִבִּיאִי עִמָּךְ אֶת הַמְּרָגוּעַ וְהַשְׁלֹוּהַ שֶׁלֹּאֲחֵר
שָׁבֹעַ רַב פָּנִים שֶׁל הַמֶּלֶת עֲשִׂיָּה.
הִבִּיאִי אֶת הַחֲלָל שֶׁבְּתוֹכוֹ אֶפְשָׁר לְרַקֵּם
אֵינְסוּף שֶׁל חִלּוּמוֹת, בִּיחָד וּלְחֵד.
הִבִּיאִי אֶת נְשֵׁעַת הַחֲמֻלָּה בָּהּ נִכָּל לְשִׁמֵּעַ
אֶת פְּעִימַת לְבוֹ שֶׁל הַזֹּלָת וְשֶׁל עֲצִמָּנוּ.
שַׁבָּת - בְּרוּךְ בּוֹאֵךְ, בְּרוּךְ בּוֹאֵךְ, בּוֹאֵךְ בְּרוּךְ.

קִבְּלַת שַׁבָּת // אוֹרִיאֵל אֶפֶק

הָעֶרֶב הַיָּרֵד לְבֶשׂ בְּגָדֵי שַׁבָּת
וְזִמֵּר חֲרִישֵׁי עוֹלָה וּבָא בְּלֹאט.
אוֹרוֹת שְׁלֹוהַ דּוֹלָקִים וּמְאִירִים לְחוּץ,
לְבוֹא מַלְכַת שַׁבָּת אֶל תּוֹף עוֹלָם רְחוּץ.
עֲצִים אוֹמְרֵי תִפְלָה מְתַנַּעֲעִים עַל גַּג,
רָקִיעַ מְנוּחָה הַדְּלִיק נֵרוֹת שֶׁל חַג.
שְׁלֹוהַ רַבָּה לְבָשׁוּ בְּתִים וְאֲדָמָה,
מַלְכַת שַׁבָּת קָרְבָּה אֵלֵינוּ בְּדִמָּמָה.

שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם

שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם מִלְאָכִי הַשָּׁרֵת מִלְאָכִי עֲלִיוֹן
מִמֶּלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
בּוֹאֲכֶם לְשָׁלוֹם מִלְאָכִי הַשָּׁלוֹם מִלְאָכִי עֲלִיוֹן
מִמֶּלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
בְּרִכּוֹנִי לְשָׁלוֹם מִלְאָכִי הַשָּׁלוֹם מִלְאָכִי עֲלִיוֹן
מִמֶּלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
בְּשִׁבְתְּכֶם לְשָׁלוֹם מִלְאָכִי הַשָּׁלוֹם מִלְאָכִי עֲלִיוֹן
מִמֶּלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
צֹאתְכֶם לְשָׁלוֹם מִלְאָכִי הַשָּׁלוֹם מִלְאָכִי עֲלִיוֹן
מִמֶּלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

מִלְאָכִי הַשָּׁרֵת // קוֹל הָאוֹר [Sound of Light]

מִלְאָכִי הַשָּׁרֵת שִׁירְתֶּם עוֹלָה,
הַלְלִיָּהּ הַלְלִיָּהּ.

שִׁירְתֶּם מְעִירָה אֶת יוֹנֵק הַדְּבֶשׁ
כְּמוֹ קֶרֶן הַשֶּׁמֶשׁ לְיוֹם חֲדָשׁ.

אֶת יוֹנֵק הַדְּבֶשׁ בָּאוּ לְאַסֹּף,
בְּלִטּוֹף אוֹהֵב וּבְרִכּוֹת אֵין סוֹף.

קדוש ליל שבת

יום הששי. ויכלו השמים והארץ וכל צבאם: ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה, וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה: ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אותו, כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות:

סברי מרגן (נהוג לענות: לחיים!)

ברוך אתה יהוה, אלהינו מלך העולם, בורא פרי הגפן:

ברוך אתה יהוה, אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו ורצה בנו, וישבת קדשו באהבה וברצון הנחילנו, וזכרון למעשה בראשית, תחלה למקראי קדש, זכר ליציאת מצרים, וישבת קדשך באהבה וברצון הנחלתנו: ברוך אתה יהוה, מקדש השבת:

שַׁבַּת שְׁבַת תּוֹדָה שְׁבָאֵת // דְּנָה שָׁץ

בְּכָל יוֹם שְׁשִׁי בְּסוֹף הַשָּׁבֹועַ
אֲנִי מַחֲכָה לָהּ בְּאֶפֶן קָבֹועַ,
עִם פֶּרֶחַ בֵּיד, פְּרוּסָה שֶׁל חֵלֶה,
אֲנִי מַחֲכָה כְּמוֹ חֶתֶן לְכֵלֶה.

שַׁבַּת שְׁבַת תּוֹדָה שְׁבָאֵת,
כְּמוֹ מַלְכָּה לְאֵט הַגְּעֵת,
כִּי אֵת, כִּי אֵת כָּל כֶּךָ נִהְדָּרֵת,
תּוֹדָה שְׁבָאֵת שְׁבַת.

מִתְנֻנּוֹת קִטְנוֹת // נָעִם חִרְב

זֶה עוֹד יוֹם שְׁשִׁי, נוֹשֵׁם אֶת הָאֲוִיר,
הָאוֹר וְהַצֵּל מְשֻׁחָקִים שׁוֹב תּוֹפֶסֶת,
הַשְּׁלֶחַן עֲרוּךְ, תְּמִנּוֹת יְלָדוֹת עַל הַקִּיר,
שִׁירֹת לְבָנוֹת חוֹזְרוֹת מִבֵּית כְּנֶסֶת,
וְהָרִיחַ הַזֶּה שְׁשׁוֹרֵט לִי אֶת הַלֵּב,
מִתְגַּנֵּב, מִתְגַּנֵּב וּפּוֹתֵחַ דְּלָתוֹת
אֶל אֲשֶׁר קָטָן אֶל אוֹתוֹ שִׁיר יֶשֶׁן,
שְׁעוֹבֵר אֲצִלְנוּ בְּמִשְׁךְ דּוֹרוֹת.

מִתְנֻנּוֹת קִטְנוֹת,
מִישָׁהוּ שְׁלַח לִי מִתְנֻנּוֹת קִטְנוֹת,
רְסִיסִים שֶׁל כְּנָה, עֲגוּלִים שֶׁל אֶמָּנָה,
מִתְנֻנּוֹת קִטְנוֹת,
מִישָׁהוּ שְׁלַח לִי מִתְנֻנּוֹת קִטְנוֹת
כְּמוֹ הַכּוֹחַ לְקַבֵּל אֶת מָה שְׁאִין אֶת מָה שֵׁיט,
מָה עוֹד אֶפְשָׁר כְּבֹר לְבַקֵּשׁ.

קִנְיָה לִי לוֹמֵר, מְתִי הִיא נִכְנָסֶת,
כְּמוֹ רוּחַ קֵלָה שְׁפֹתָאוֹם בְּמִרְפֶּסֶת,
אֲנִי מִתְגַּנֵּדֵר קֶצֶת, מַחְלִיק שְׁעָרוֹת,
וְרֵק בְּשִׁבִּילָה מִכִּין שְׁנֵי גֵרוֹת.

שַׁבַּת שְׁבַת תּוֹדָה שְׁבָאֵת,
כְּמוֹ מַלְכָּה לְאֵט הַגְּעֵת,
כִּי אֵת, כִּי אֵת כָּל כֶּךָ נִהְדָּרֵת,
תּוֹדָה שְׁבָאֵת שְׁבַת.

זֶה עוֹד יוֹם שְׁשִׁי, מִרְפֶּסֶת וְעֵתוֹן,
הַשְּׁמֶשׁ כְּמוֹ הַדְּאָגוֹת לְאֵט נִמְחָקֵת,
מִנְגִּינוֹת פְּשׁוּטוֹת זֹחֲלוֹת מִהַחֲלוֹן
וְשׁוֹם סֶעֱרָה כְּבֹר לֹא תִסְתִּיר פֹּה אֶת הַשָּׁקֵט.

מִתְנֻנּוֹת קִטְנוֹת.....

כִּי בָנוּ בְּחִרְתָּ
וְאוֹתָנוּ קִדְשָׁתָּ,
בְּרוּךְ אַתָּה ה'
מְקַדֵּשׁ הַשְּׁבַת.

וְהָרִיחַ הַזֶּה שְׁשׁוֹרֵט לִי אֶת הַלֵּב,
מִתְגַּנֵּב, מִתְגַּנֵּב וּפּוֹתֵחַ דְּלָתוֹת
אֶל אֲשֶׁר קָטָן, אֶל אוֹתוֹ שִׁיר יֶשֶׁן,
שְׁעוֹבֵר אֲצִלְנוּ בְּמִשְׁךְ דּוֹרוֹת.

מִתְנֻנּוֹת קִטְנוֹת.....

בְּרָכוֹת הַחֲלָה

בְּרַכַּת נְטִילַת יָדַיִם

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדַיִם.

לִפְנֵי בְצִיעַת הַחֲלוּת יֵשׁ שְׁנֵהֲגוּ לומר:

מִזְמֹר לְדָוִד, יְיָהוָה רַעִי לֹא אֶחָסֵר:

בְּנֵאוֹת דָּשָׁא יִרְבִּיצֵנִי, עַל מִי מְנַחֹת יִנְהַלֵּנִי:

נַפְשִׁי יִשׁוּבֵב, יִנְחֵנִי בְּמַעְגְלֵי צְדָק לְמַעַן שְׁמוֹ:

גַּם כִּי אֵלֶךְ בְּגִיא צִלְמוֹת לֹא אֵירָא רָע, כִּי אַתָּה עֲמָדִי, שְׁבִטָּךְ וּמִשְׁעַנְתְּךָ הִפָּה יְנַחֲמֵנִי:

תַּעֲרֹךְ לִפְנֵי שְׁלֹחַן, נֶגֶד צִרְרִי, דִּשְׁנָתְךָ בְּשִׁמְךָ רֹאשִׁי כּוֹסֵי רוּחָה:

אֵךְ טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי כָּל יְמֵי חַיִּי, וְשִׁבְתִּי בְּבֵית יְיָהוָה לְאָרְךָ יָמִים:

עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה נֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ:

בְּרַכַּת הַמּוּצִיא

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמּוּצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ.

ערב שבת // נתן יונתן

תלם אחרון וחשך בגנה,
היום אמר את סוף המנגינה.
ערב חרישי חתם את התמונה,
בין אור לחשך נחה השכונה.

דיג אסף חכה אחרונה,
הנה כבר יום ששי פנה.
שוקי העיר, כנפי האנה
לבשו כתנת לבנה.

השלחן מוכן ונאספו כלם,
נרות דולקים עם יין וחקלה
יום עמל כלה, ומה שלא נשלם
אולי נתחיל מחר מהתחלה.

ברכת החלה // קבוץ מזרע

נברך על הלחם
מתנת אדם ואדמה.
מי יתן וימצא בשפע
ונשמח בדברים הפשוטים:
בפת, בבית ובאהבת הלב.

● קדוּשָׁא רַבָּא - קדוּשׁ לַיּוֹם הַשַּׁבָּת

ישׁ שְׁנַהֲגוּ לַהֲקָדִים: אִם תָּשִׁיב מִשַּׁבֶּת רַגְלָהּ, עֲשׂוֹת חֲפָצֶיהָ בַּיּוֹם קָדְשִׁי, וְקִרְאתָ לַשַּׁבָּת עֲנֵג, לַקְדוּשׁ יְהוָה מְכַבֵּד, וְכַבְּדֶתוּ מַעֲשׂוֹת דְּרָכֶיהָ, מִפְּצוֹא חֲפָצֶיהָ וּדְבַר דְּבַר. אַז תִּתְעַנֵּג עַל יְהוָה, וְהִרְכַּבְתִּיהָ עַל בִּמְתֵי אֶרֶץ, וְהֶאֱכַלְתִּיהָ נַחֲלֹת יַעֲקֹב אֲבִיהָ, כִּי פִי יְהוָה דִּבֶּר.

וְשִׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת, לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם, בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִיא לְעָלָם, כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפֶשׁ.

זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לַקְדָּשׁוֹ, שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל מְלָאכָתְךָ, וַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ, לֹא תַעֲשֶׂה כָּל מְלָאכָה, אֹתָהּ וּבִנָּהּ וּבִתָּהּ, עֲבֹדָהּ וְאִמָּתָהּ וּבְהֶמְתָּהּ, וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיהָ. כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, אֶת הַיָּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם, וַיָּנַח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, עַל כֵּן בֵּרַךְ יְהוָה אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֶׁהוּ.

סְבְּרִי מָרְנָן (נְהוֹג לַעֲנוּת: לַחֲיִים!)

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגֶּפֶן.

זְמִירוֹת שַׁבָּת

חֲמֻדָּה // דִּלְיָה רִבְקוֹבִיץ'

נָשָׁם יִדְעֵתִי חֲמֻדָּה שְׁלֹא הִיְתָה כְּמוֹהָ,
וְהַזְמַן הַהוּא הָיָה יוֹם הַשְּׁבִיעִי בְּשַׁבָּת
וְכָל בְּדִי אֵילָנוֹת הָיוּ מִתְעַצְמִים לְגִבָּה.
וְהָאוֹר הָלַךְ מִסְבִּיב שׁוֹטֵף כְּנֶהֱרַ לְנִבּוֹעַ,
וְגִלְגַּל הָעֵיִן אֶת גִּלְגַּל הַחֲמָה חֲמַד.
אֲזִי יִדְעֵתִי חֲמֻדָּה שְׁלֹא הִיְתָה כְּמוֹהָ.
הַזְהִירוּ רֵאשֵׁי הַשִּׁיחִים וְהָאוֹר לֹא יָדַע שׁוֹבֵעַ,
נִתְּן בְּגִלֵּי הַנֶּהֱרַ וּבְכָל אֲדוֹוָתָיו נֶצֶת,
אֶף רֵאשֵׁי הָיָה בְּעֵינָיו כְּתַפּוּחַ זָהָב לְבָלַע.
שׁוֹנֵשֵׁי נֶהֱרַ צִהְבוֹת פָּעֵרוּ אֶת פִּיהֶן לְבָלַע
אֶת אֲדוֹוָת הַנֶּהֱרַ בְּחִפְזָן וּגְבָעוֹל הָעֵשׂוֹב הַשֵּׁט,
וְאוֹתוֹ הַיּוֹם הָיָה יוֹם הַשְּׁבִיעִי בְּשַׁבָּת
וְכָל בְּדִי אֵילָנוֹת מִתְעַצְמִים בְּתַשׁוּקָה לְגִבָּה
וְאֲזִי יִדְעֵתִי חֲמֻדָּה שְׁלֹא הִיְתָה כְּמוֹהָ.

הָאָגָם אָחָד // אַהוּד בִּנְאִי

רְחוֹב הָאָגָם אָחָד
מֵעַל חֲנוֹת הַיִּדְּקוֹת,
הַבֵּית רִיק עֶכְשָׁו
וְחִשּׁוּפִים הֵם הַקִּירוֹת,
אֶכֶּל סְפּוּגִים הֵם
זְכָרוֹנוֹת שֶׁל חָג,
רִיחוֹת שֶׁל יֶסְמִין
וְנֶגַח יֶשֶׁן שֶׁלִּסְעוּדָה מִזְמִין.
רְחוֹב הָאָגָם אָחָד
לִיד מוֹרְטוֹת הָעוֹפּוֹת,
סִפְרֵי קֶדֶשׁ יִשְׁנִים
מְצַהִיבִים בְּאֵרוֹנוֹת,
וְאֵין עֶצֶה וְאֵין תְּבוּנָה
כְּנֶגֶד הַזְמַן,
הוֹלֵךְ לוֹ הַגָּדוֹל,
מִגִּיעַ הַקֶּטָן.

אֶסְדֵּר לְסְעוּדָתָא בְּצַפְרָא דְשַׁבְּתָא,
וְאֶזְמִין בָּהּ הַשְׁתָּא עֲתִיקָא קַדִּישָׁא.

נְהוֹרָה יִשְׂרָי בָּהּ בְּקַדִּישָׁא רַבָּא,
וּבְחֲמָרָא טַבָּא דִּבְהַ תַּחְדֵּי נַפְשָׁא.

דְּרוֹר יִקְרָא // דּוֹנֵשׁ בֶּן לִבְרֵט

אַקְרוֹסְטִיכּוֹן הִיא שִׁטַּת כְּתִיבָה שֶׁבָּהּ הָאוֹת הָרִאשׁוֹנָה שֶׁל כָּל מִשְׁפָּט אוֹ בֵּית, יוֹצְרִים מֶלֶה אוֹ מִסְפָּר מְלִים. אִיזוֹ מֶלֶה הָאֶקְרוֹסְטִיכּוֹן בְּפִיט 'דְּרוֹר יִקְרָא' יוֹצֵר? (רְמֵז: שִׁמּוֹ לֵב לִשְׁמוֹ שֶׁל הַמַּחְבֵּר)

שַׁבַּת אֲרֻכָּה // נֹרִית יוֹבֵל

כָּל יוֹם אֲנִי קָם לִי לֵאט
חוּץ מֵאֲשֶׁר בְּשַׁבַּת.
בְּבִקֵּר שַׁבַּת זֶה בְּטוֹחַ:
לֹא מִתְרַגְּזִים,
הַהוֹרִים לֹא רָצִים לְמַשְׁרֵד,
הַמַּכְלֵת שֶׁל פְּלִיקֵם סְגוּרָה
וְגַם אֵן הַיְלָדִים לֹא פְתוּחַ,
אֲזַי אֵין עֲצָבָנוֹת וּמְחוֹחַ!
לְכֹן אֲנִי קָם דּוֹקָא מְקֻדֵּם
שִׁיחִיָּה לִי הִרְבֵּה זְמַן לְנוּחַ!

דְּרוֹר יִקְרָא לְבֵן עִם בֵּת. וַיִּנְצֹרְכֶם כְּמוֹ בְּבֵת.
נְעִים שְׂמִיכֶם וְלֹא יִשְׁבֵּת. שִׁבּוּ נִחוּ בְּיוֹם שַׁבַּת:
דְּרוֹשׁ נָיו וְאוֹלָמִי. וְאוֹת יִשַׁע עֲשֹׂה עָמִי.
נָטַע שׂוֹרֵק בְּתוֹךְ כְּרָמִי. שִׁעָה שׁוֹנֵעַת בְּנֵי עָמִי:
דְּרוֹךְ פְּחָה בְּתוֹךְ בְּצֻרָה. וְגַם בְּבֵל אֲשֶׁר גְּבֻרָה.
נְחוּץ צִרִי בְּאֶף וְעִבְרָה. שְׁמַע קוֹלִי בְּיוֹם אֶקְרָא:
אֱלֹהִים תָּן בְּמַדְבַּר הַר. הַדָּם שִׁטָּה בְּרֹאשׁ תְּדַהֵר.
וְלִמְזָהִיר וְלִנְזָהֵר. שְׁלוֹמִים תָּן כְּמִי נִהַר:
הַדּוֹךְ קָמִי חִי אֵל קִנְא. בְּמוֹג לִבֵּב וּבְמִגִּינָה.
וְנִרְחִיב פֶּה וְנִמְלֵאנָה. לְשׁוֹנֵנוּ לֶךְ רִנָּה:
דְּעָה חֲכָמָה לְנִפְשָׁךְ. וְהִיא כֶּתֶר לְרֹאשְׁךָ.
נִצּוֹר מִצּוֹת אֱלֹהֶיךָ. שְׁמוֹר שַׁבַּת קִדְשְׁךָ.

שַׁבַּת בְּבִקֵּר // תְּרַצָּה אֶתֶר

אֶפְשָׁר לְלַכֵּת לִירִקוֹן, לָשׁוּט שָׁם בְּסִירָה,
אוֹ לְטִיֵּל עַד סוֹף הָרְחוֹב וּלְשׁוּב בַּחֲזָרָה,
אֶפְשָׁר לְקַטֵּף פְּרָחִים, כְּאֵלֶּה שֶׁלֹּא אֶסוּר,
וְאֶפְשָׁר לְלַכֵּת עַד הָגֵן וּלְרֹאוֹת שְׁהוּא סְגוּר.

שַׁבַּת בְּבִקֵּר יוֹם יָפֶה,
אִמָּא שׁוֹתָה הֶמּוֹן קָפֶה,
אֲבָא קוֹרָא הֶמּוֹן עֵתוֹן הֶמּוֹן עֵתוֹן
וְלִי יִקְנוּ הֶמּוֹן בָּלוֹן.

כי אֲשַׁמְרָה שַׁבָּת // ר' אברהם אבן-עזרא

כי אֲשַׁמְרָה שַׁבָּת אֶל יִשְׁמֶרְנִי, אוֹת הִיא לְעוֹלָמִי עַד בֵּינוּ וּבֵינִי.

אֲסוּר מִצֵּא חֶפֶץ עֲשׂוֹת דְּרָכִים גַּם מִלְדַּבֵּר בּוֹ דְּבָרֵי צָרִים.
דְּבָרֵי סְחוּרָה אִף דְּבָרֵי מַלְכִּים אֶהְיֶה בְּתוֹרַת אֵל וּתְחַכְמֵנִי:
אוֹת הִיא לְעוֹלָמִי עַד בֵּינוּ וּבֵינִי.

בּוֹ אֶמְצָא תְּמִיד נּוֹפֵשׁ לְנַפְשִׁי הִנֵּה לְדֹר רִאשׁוֹן נִתֵּן קְדוּשָׁי.
מוֹפֵת בְּתַת לֶחֶם מִשְׁנֶה בְּשֵׁשׁ כָּכָה בְּכָל שְׁשִׁי יִכְפִּיל מְזוֹנִי:
אוֹת הִיא לְעוֹלָמִי עַד בֵּינוּ וּבֵינִי.

רָשָׁם בְּדַת הָאֵל חוֹק אֶל סִגְנוֹ בּוֹ לַעֲרוֹךְ לֶחֶם פָּנִים בְּפָנָיו.
עַל כֵּן לְהַתְעַנּוֹת בּוֹ עַל פִּי נְבוֹנִיו אֲסוּר, לְבַד מִיֹּם כְּפוּר עוֹנִי:
אוֹת הִיא לְעוֹלָמִי עַד בֵּינוּ וּבֵינִי.

הוא יום מְכַבֵּד הוּא יוֹם תַּעֲנוּגִים לֶחֶם וַיֵּין טוֹב בְּשׂוֹר וְדָגִים
הַשְׂמִיחִים בּוֹ הֵם שְׂמִיחָה מְשִׁיגִים כִּי יוֹם שְׂמִחוֹת הוּא וְתִשְׁמְחֵנִי:
אוֹת הִיא לְעוֹלָמִי עַד בֵּינוּ וּבֵינִי.

מִחַל מְלָאכָה בּוֹ סוּפוֹ לְהַכְרִית עַל כֵּן אֶכְבֵּס בּוֹ לְבִי כְּבוֹרִית
וְאֶתְפַּלֵּלָה אֶל אֵל עֲרֵבִית וְשִׁחְרִית מוֹסֵף וְגַם מְנַחָה הוּא יַעֲנֵנִי:
אוֹת הִיא לְעוֹלָמִי עַד בֵּינוּ וּבֵינִי.

הַבְּדִלָּה

ראשון לציון הנה הנם ולירושלים מבשר אתן:
אל תשמחי איבתי לי כי נפילתי קמתי כי אשב בחשך יהוה אור לי: ליהודים היתה אורה
ושמחה וששון ויקר: ויהי דוד לכל־דרכיו משכיל, ויהוה עמו, כן יהיה עמנו תמיד:
ונח מצא חן בעיני יהוה: כן נמצא חן ושכל טוב בעיני אלהים ואדם: קומי אורי כי
בא אורך וכבוד יהוה עליך זרח: כי הנה החשך יכסה ארץ וערפל לאפים ועליך יזרח
יהוה וכבודו עליך יראה:

כוס ישועות אשא ובשם יהוה אקרא: אָנָּה יהוה הוֹשִׁיעָה נָּא, אָנָּה יהוה הוֹשִׁיעָה נָּא:
אָנָּה יהוה הצליחה נָּא, אָנָּה יהוה הצליחה נָּא: הצליחנו, הצליח דרכינו, הצליח לפוננו.
הצליח בגינו, הצליח כל ישראל אחינו. ושלח ברכה, רוחה והצלחה בכל־פעשה ידינו,
כדכתיב: ישא ברכה מאת יהוה, וצדקה מאלהי ישעו: ליהודים היתה אורה ושמחה
וששון ויקר: וכתיב: ויהי דוד לכל־דרכיו משכיל, וה' עמו: כן יהיה עמנו תמיד.

סברי מרנן (נהוג לענות: לחיים!)

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, בורא פרי הגפן:
ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, בורא מיני (עצי/ עשבי) בשמים:
ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, בורא מאורי האש:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, המבדיל בין קדש לחל ובין אור
לחשך, ובין ישראל לעמים ובין יום השביעי לששת ימי הפעשה. ברוך
אתה יהוה, המבדיל בין קדש לחל:

// חנה סנש

יש כוכבים שאורם מגיע ארצה
רק כאשר הם עצמם אבדו ואינם,
יש אנשים שזיו זכרם מאיר
רק כאשר הם אינם יותר בתוכנו,
אורות אלה - המבהיקים בחשכת הלילה
הם שמראים לאדם את הדרך.

לנר ולבשמים // סעדיה בן עמרם

לנר ולבשמים נפשי מיחלה
אם תתנו לי כוס יין להבדלה:
סלו דרכים לי פנו לנבוכה
פתחו שערים לי כל מלאכי מעלה:
עניי אני אשא אל אל בלב כוסף
ממציא צרכי לי ביום ובלילה:
די מחסור תן לי מאוצרות טובך
כי לחסדיך אין קץ ואין תכלה:
יתחדשה גילי טרפי וטובתי
תסיר יגונתי מכאוב ומאפלה:
הנה ימי מעשה מתחדשים תמיד
יתחדשה בהם שלום וטוב סלה:

איך זה שכוֹכֵב // נתן זך

איך זה שכוֹכֵב אחד לבד מעז?
איך הוא מעז, למען השם.
כוֹכֵב אחד לבד,
אני לא הייתי מעז,
ואני בעצם לא לבד.

אֱלֹהֵי הַנְּבִיא

אֱלֹהֵי הַנְּבִיא, אֱלֹהֵי הַתְּשׁוּבָה, אֱלֹהֵי הַגְּלֻעָדִי
בְּמַהְרָה יָבֵא אֱלֵינוּ עִם מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד,

כַּכְתוּב: הִנֵּה אֲנִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא
לִפְנֵי בֹא יוֹם ה' הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא
וְהַשִּׁיב לֵב אֲבוֹת עַל בָּנִים וְלֵב בָּנִים עַל אֲבוֹתָם.

מְרִים הַנְּבִיאָה // הָרֵב לִילָה גַל בְּרֶנֶר

מְרִים הַנְּבִיאָה, עַד וְזַמְרָה בִּידָה
מְרִים, תִּרְקֹד אֶתְּנוּ לְהַגְדִּיל זְמֶרֶת עוֹלָם.
מְרִים, תִּרְקֹד אֶתְּנוּ לְתַקֵּן אֶת הָעוֹלָם.
בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ הִיא תִּבְיָאֵנוּ אֶל מִי הַיְּשׁוּעָה, אֶל מִי הַיְּשׁוּעָה.

שֶׁר

פֶּעֶגֶל הַשָּׁנָה

שְׁנַיִם עָשָׂר יְרֵחִים // נְעָמִי שֶׁמֶר

בְּתִשְׁרֵי נָתַן הַדֶּקֶל
פְּרֵי שְׁחֹם נֶחֱמָד,
בְּחֶשְׁוֹן יֶרֶד יוֹרָה
וְעַל גִּי דָקֵד.
בְּכִסְלוֹ נִרְקִיס הוֹפִיעַ,
בְּטִבַּת בָּרָד,
וּבְשֹׁבֵט חֲמָה הִפְצִיעָה
לְיוֹם אֶחָד.

בְּאֶדָר עָלָה נִחוּחַ
מִן הַפְּרִדְסִים,
בְּנִיסָן הוֹנְפוּ בְּכוֹחַ
כָּל הַחֲרִמָּשִׁים.
בְּאֵיזֶה הַכֹּל צָמַח,
וּבְסִיּוֹן הַבְּכִיר,
בְּתַמּוּז וְאֵב שֶׁמֶחֶנוּ
אֶחָד קָצִיר.

תִּשְׁרֵי, חֶשְׁוֹן, כִּסְלוֹ, טִבַּת
חֶלְפוֹ, עֶבְרוֹ בִּיעָף
גַּם שְׁבֹט, אֶדָר, נִיסָן, אֵיִזֶר,
סִיּוֹן, תַּמּוּז וְאֵב
וּבְבוֹא אֱלוֹל אֱלִינוּ,
רֵיחַ סָתוּ עָלָה
וְהִתְחַלְנוּ אֶת שִׁירֵנוּ
מִהִתְחַלָּה.

פְּתִיחַת שְׁנַת הַלְמוּדִים

תַּפְּלַת הַהוֹרִים לַפְּתִיחַת שְׁנַת הַלְמוּדִים - מִתּוֹךְ סִדּוּר בֵּית תַּפְּלָה יִשְׂרָאֵלִי
יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וְאִמּוֹתֵינוּ, שֶׁתְּצַעֲדֵם אֶל תּוֹךְ בֵּית
הַסֵּפֶר לְשָׁלוֹם, וְתִדְרִיכֶם בְּתוֹךְ כְּתָלָיו בְּשָׁלוֹם, וְתִגִּיעַם אֶל סוֹף שְׁנַת הַלְמוּדִים
הַקְּרָבָה לַחַיִּים, לְשִׁמְחָה וּלְשָׁלוֹם. וְתֵן בְּלֵב בְּנֵינוּ וּבָנוֹתֵינוּ לְהִבִּין, לְהַשְׁכִּיל,
לְשַׁמֵּעַ, לִלְמַד וּלְלַמֵּד אֶת כָּל דְּבָרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתְךָ בְּאַהֲבָה, וְאֶת כָּל הָעֶשֶׂר
הַרְבּוּגֵי שֶׁל הַתְּרַבּוּת, הַדַּעַת, הָאֲמֻנוֹת וְהַמַּדּוֹת הַנִּחְשָׁפוֹת לְעֵינֵיהֶם מִדֵּי יוֹם, כִּי
שְׂיוֹכְלוּ לְגָלוּת בְּכָל יוֹם דְּבַר חֹדֶשׁ, לְהַתְּפַעֵל מִן הַמַּפְלָא וּלְהַתְּרַגֵּשׁ מִכָּל גְּלוֹי קָטָן.
תֵּן בְּלִבָּם אֶת הָעֹז לַעֲשׂוֹת בְּכָל יוֹם מַעֲשֵׂה אֶחָד שֶׁל חֶסֶד, שִׂידְעוּ לְהַכִּיל אֶת הַשּׁוֹנָה
וּלְהַעֲרִיךְ אֶת הַלֹּא-מִכָּר, וְשִׁיְהִיו מְסֻגָּלִים לַמִּצְוָה בְּכָל יוֹם דְּבַר אֶחָד לְהוֹדוֹת עָלָיו.
רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, פָּקַח אֶת עֵינֵי בְּנֵינוּ וּבָנוֹתֵינוּ הַעוֹמְדִים בַּפֶּתַח מִסְּלוּל חַיִּים
חֹדֶשׁ שֶׁל גְּלוֹי עוֹלָמוֹת, לְהַמְשִׁיךְ וּלְגָלוּת עוֹלָמוֹת חֲדָשִׁים גַּם בְּתוֹךְ עֲצָמָם.
בָּרַךְ אֶת מוֹרֵי בְּנֵינוּ וּבָנוֹתֵינוּ, הָעוֹסְקִים בְּמִלְאכַת הַקֹּדֶשׁ, בְּאַהֲבָה וְאַרְךְ רוּחַ, וְחֻזְקָם
שִׂידְעוּ לְהִגֹּן וּלְשַׁמֵּר בְּבָנֵינוּ וּבְבָנוֹתֵינוּ אֶת הַנִּצּוֹץ הַטּוֹבֵעִי שֶׁל הַתְּמִימוֹת, הַסִּקְרָנוֹת,
הַשְׁמִיחָה וְחֻדוֹת הַחַיִּים, מִי יִתֵּן וּמוֹרֵיהֶם יִדְעוּ לְהוֹדוֹת דְּגֻמָּה וּמוֹפֶת לָהֶם וְגַם לָנוּ.
תֵּן בְּנוֹ הַהוֹרִים הַיִּכְלֵת לְהִאֲמִין בְּעֲצָמוֹת הַחֲבוּיוֹת שֶׁל יִלְדֵינוּ, הַיִּכְלֵת לְהַעֲנִיק לָהֶם אֶת
הַמְּרַחֵב הַדְּרוֹשׁ לָהֶם לְהַצְלִיחַ וּלְהַפְשֵׁל בְּעֵתָם, וְהַתְּבוּנָה לְהַעֲבִיר לָהֶם אֶת אֲהַבַת הַלְמוּד.
יְהִי רָצוֹן שְׂמֵאוֹתִיּוֹת הָאֵלֶף-בֵּית יוֹכְלוּ בְּנֵינוּ וּבָנוֹתֵינוּ יוֹם אֶחָד לְבָנוֹת תִּלְי תִּלִּים שֶׁל
יְצִירָה, לְמַעַנָם, לְמַעַן כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל וּלְמַעַן כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל.

יְבָרְכֶכֶם ה' וְיִשְׁמְרֶכֶם

יָאֵר ה' פָּנָיו אֲלֵיכֶם וַיַּחֲנֹכֶם

יִשְׂאֵל ה' פָּנָיו אֲלֵיכֶם וַיִּשֶׁם לָכֶם שָׁלוֹם.

מָה אֲרָצָה לְאַחַל לְעֲצָמֵי לְקִרְאָת
שְׁנַת הַלְמוּדִים הַחֲדָשָׁה?

אַצְלֵנוּ בְּכַפֵּר טוֹדָרָא // שְׁלֵמָה בֶּר

אַצְלֵנוּ בְּכַפֵּר טוֹדָרָא,
שְׁבֻלֵב הָרִי הָאֵטֶלֶס,
הָיוּ לִזְקָחִים אֶת הַיֶּלֶד
שֶׁהִגִּיעַ לְגִיל חֲמֵשׁ.
כְּתָר פְּרָחִים עוֹשִׂים לוֹ
אַצְלֵנוּ בְּכַפֵּר טוֹדָרָא,
כְּתָר בְּרָאשׁ מַלְבִּישִׁים לוֹ,
שֶׁהִגִּיעַ לְגִיל חֲמֵשׁ.
כָּל הַיְלָדִים בְּרָחוּב
חֲגִיגָה גְדוֹלָה עוֹרְכִים לוֹ,
שֶׁהִגִּיעַ לְגִיל חֲמֵשׁ,
אַצְלֵנוּ בְּכַפֵּר טוֹדָרָא...

וְאִז אֶת חֲתָן הַשּׁוֹמְרָה
שֶׁהִגִּיעַ לְגִיל חֲמֵשׁ,
אַצְלֵנוּ בְּכַפֵּר טוֹדָרָא,
מְכַנִּיסִים לְבֵית הַכִּנְסָה,
וְכֹתְבִים עַל לוח שָׁל עֶץ
בְּדָבָשׁ מֶאֶל"ף וְעַד תִּי"ו
אֶת כָּל הָאוֹתִיּוֹת בְּדָבָשׁ,
וְאוֹמְרִים לוֹ:
חֲבִיבִי, לֵקֶק!
וְהִיְתָה הַתּוֹרָה שֶׁבִפֶּה
מְתוֹקָה כְּמוֹ טַעַם שֶׁל דָּבָשׁ,
אַצְלֵנוּ בְּכַפֵּר טוֹדָרָא,
שְׁבֻלֵב הָרִי הָאֵטֶלֶס...

כל עוד // עלי מוהר

ילד הולך לו ברחוב,
בבקר בהיר של תשרי,
אל בית הספר שוב יוצאים הילדים.
גבר הולך אחריו,
משגים, רואה - לא - נראה
ורק אחר כך הוא עומד שם ורואה,

אין עוד שנה פה נפתחת
כמו כל שנה, בסתו,
אין בן הולך לו לבד
ואב בעקבותיו.

גבר רואה בחשאי
אין בנו נכנס לכיתה,
גבר עומד כמו ילד שנשאר בחוץ
וכבר שרים שם בפנים
שיר של שנה חדשה,
הוא אין הכל מתחיל פה שוב מהתחלה -

שוב הם שרים על הגשם,
שוב הם שרים על סתו
ועל הלאה עולות שוב אותיות הכתב:

א.ב.ג.ד.ה.ו.ז.ח.ט.י.כ.ל.מ.נ.ס.ע.פ.צ.ק.ר.ש.ת.

גבר באמצע הבקר,
גבר בלב חיו,
על יד גדר של בית ספר לבדו נצב
והוא זוכר שאביו
פעם הלך אחריו,
הוא מנסה לשמע את קול צעדיו,

אף הילדים עוד שרים
שיר על יורה וקצב,
וגם שפתיו של גבר לוחשות עכשו:
גם אם אלך בגיא צלמות
הן לא אירא,
גם אם אפל פתאום
יאמר לבי שירה.

כל עוד עולה הבקר,
כל עוד נכתב הלאה,
כל עוד הולך לו בן
ואב בעקבותיו,
כל עוד שרים הילדים
על שנה חדשה,
כל עוד הכל מתחיל פה שוב מהתחלה,
כל עוד הים מתעורר,
כל עוד קרוח עולה,
כל עוד על שחור הלאה
תתנוסס מלה.

חַדָּשׁ אֱלֹוֹל חַדָּשׁ הָרַחֲמִים וְהַסְּלִיחוֹת

אֲדוֹן הַסְּלִיחוֹת

מִלֵּא זִכְיֹאת נֹרָא תְהִלּוֹת
סוֹלֵחַ עֲוֹנוֹת עֹנֶה בְּעֵת צָרוֹת
חֲטָאנוּ לְפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ.

פּוֹעֵל יִשְׁמְעוֹת צוֹפֶה עֲתִידוֹת
קוֹרֵא הַדּוֹרוֹת רוֹכֵב עַרְבּוֹת
שׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת תָּמִיד דְּעוֹת
חֲטָאנוּ לְפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ.

אֲדוֹן הַסְּלִיחוֹת בּוֹחֵן לְבָבוֹת
גּוֹלֶה עֲמוּקוֹת דּוֹבֵר צְדָקוֹת
חֲטָאנוּ לְפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ.

הַדּוֹר בְּנִפְלְאוֹת וְתִיק בְּנִחְמוֹת
זוֹכֵר בְּרִית אָבוֹת חוֹקֵר כְּלִיּוֹת
חֲטָאנוּ לְפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ.

טוֹב וּמִטֵּיב לְבִרְיֹאת יוֹדֵעַ כָּל נִסְתָּרוֹת
כּוֹבֵשׁ עֲוֹנוֹת לוֹבֵשׁ צְדָקוֹת
חֲטָאנוּ לְפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ.

הַעֲקָר לֹא לְבַקֵּשׁ סְלִיחָה // יְהוּדָה אֶטְלָם

אֲנִי מוֹכֵן לֹא לֶאֱכֹל שׁוֹקוֹלֵד,
אֲנִי מוֹכֵן שְׁלֹא יִקְנוּ לִי צַעֲצוּעִים,
אֲנִי מוֹכֵן שְׁלֹא יִרְשׁוּ לִי לְצֹאת לְשִׁחָק,
אֲנִי מוֹכֵן אֶפְלוּ לְקַבֵּל מִכּוֹת.

הַעֲקָר -
לֹא לְבַקֵּשׁ סְלִיחָה.

ראש השנה קדוש לראש השנה

בשחל בשבת נהוג להתחיל:

יום הששי. ויכלו השמים והארץ וכל צבאם. ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה, וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה, ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אותו כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות.

בשחל בחול נהוג להתחיל (ובשבת להמשיך):

וביום שפחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשיכם ותקעתם בחצצרות על עלתיכם ועל זבחי שלמיכם והיו לכם לזכרון לפני אלהיכם אני יהוה אלהיכם.

סברי מרנן (נהוג לענות: לחיים!)

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן.

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, אשר בחר בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון וקדשנו במצותיו. ותתן לנו יהוה אלהינו באהבה את יום (בשבת: השבת הזו ואת יום) הזכרון הזה את יום טוב מקרא קדש הזה, יום (בשבת: זכרון) תרועה (בשבת: באהבה) מקרא קדש, זכר ליציאת מצרים.

כי בנו בחרת ואותנו קדשת מכל העמים, ודברך מלכנו אמת וקיים לעד. ברוך אתה יהוה מלך על כל הארץ, מקדש (בשבת: השבת ו) ישראל ויום הזכרון.

בשיום שני של ראש השנה חל במוצאי שבת נהוג להוסיף:

ברוך אתה יהוה, אלהינו מלך העולם, בורא מאורי האש.

ברוך אתה יהוה, אלהינו מלך העולם, המבדיל בין קדש לחול, בין אור לחשך, בין ישראל לעמים, בין יום השביעי לששת ימי הפעשה, בין קדשת שבת לקדשת יום טוב הבדלת, ואת יום השביעי מששת ימי הפעשה קדשת, הבדלת וקדשת את עמך ישראל בקדשתה. ברוך אתה יהוה, המבדיל בין קדש לקדש.

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה.

סימנים

תמר

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו שיתפז אויבינו ושוונאינו וכל מבקשי רעתנו.

רביא (לוביה) - מין שעועית צרה ומארכת

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו שירבו זכויותינו ותלבבנו.

כרתי - כרשה, לוף

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו שייכרתו אויבינו ושוונאינו וכל מבקשי רעתנו.

סלקא - סלק

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו שישתלקו אויבינו ושוונאינו וכל מבקשי רעתנו.

קרא - מין דלעת

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו שתקרה רע גזר דיננו, ויקראו לפניך זכויותינו.

רפון

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו שנהיה מלאים מצוות כרפון.

תפוח בדבש

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו שתתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה.

ראש של דג

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו שנהיה לראש ולא לזנב.

בחרו חפץ או מאכל שעל שלחן הקדש
והוסיפו לו ברכת יהי רצון.

שְׁנָה חֲדָשָׁה // שְׁמוּאֵל בֵּם

הִקִּיץ עָבַר, הַחֹם הִגְדֹּל,
שְׁנָה חֲדָשָׁה בָּאָה לְכָל.
רוּחוֹת מְנַשְׁבוֹת, נוֹדְדוֹת צִפְרִים,
הוֹלְכִים וּבָאִים הַיָּמִים הַקָּרִים.

הַבִּיטוּ וּרְאוּ, קִטְנָתִי אֶתְמוֹל,
הִקִּיץ עָבַר – וְאַנִּי כְּבָר גָּדוֹל.
שְׁנָה חֲדָשָׁה הִתְחִילָה הַיּוֹם.
הִי נָא טוֹבָה וּבֹאֵךְ לְשָׁלוֹם!

אוֹחִילָה לֵאל // מִתּוֹךְ מַחְזֹר רֹאשׁ הַשָּׁנָה

אוֹחִילָה לֵאל אֶחְלָה פָּנִי, אֶשְׁאַלָה מִמֶּנּוּ מַעֲנֶה לְשׁוֹן,
אֲשֶׁר בִּקְהֵל עִם אֲשִׁירָה עָזוּ, אֲבִיעָה רִנָּנוֹת בְּעַד מִפְעָלָיו.
לְאֶדָם מַעֲרִכִי לֵב, וּמִיָּהוָה מַעֲנֶה לְשׁוֹן:
יְהוָה, שׁוּפְתִי תַפְתָּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ:
יְהִי לְרֹצוֹן אִמְרֵי פִי, וְהִגִּיֹן לִבִּי לִפְנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי:

איזו תפלה תשאול לקראת
השנה החדשה?

נְשִׁיר לַחֹדֶשׁ תְּשׁוּרִי // דְּתִיָּה בֶן דּוֹר

בֵּין הַקּוֹיָא לְסִתָּו
חֹדֶשׁ תְּשׁוּרִי
עִם כָּל שְׁנֵאֵהֶב
בְּחֹדֶשׁ תְּשׁוּרִי.
בְּרֻכּוֹת שֶׁל תְּשׁוּרִי
סְלִיחוֹת שֶׁל תְּשׁוּרִי
וּבְלִחַשׁ עוֹלָה בְּקֶשֶׁה.
כִּי יָדוּעַ הָרִי
שֶׁבְּחֹדֶשׁ תְּשׁוּרִי
מִתְחִילָה לִי שָׁנָה חֹדֶשָׁה.

בֵּין הַקּוֹיָא לְסִתָּו
חֹדֶשׁ תְּשׁוּרִי
עִם כָּל שְׁנֵאֵהֶב
בְּחֹדֶשׁ תְּשׁוּרִי.
תַּפּוּחַ בְּדָבֶשׁ
וְתַפּוּחַ עַל דָּגָל
וּבָגֶד חֹדֶשׁ לַחֲגִים.
כִּי יָדוּעַ הָרִי
שֶׁחֹדֶשׁ תְּשׁוּרִי
זֶהוּ חֹדֶשׁ מְאֹד חֲגִיגִי.

בֵּין הַקּוֹיָא לְסִתָּו
חֹדֶשׁ תְּשׁוּרִי
עִם כָּל שְׁנֵאֵהֶב
בְּחֹדֶשׁ תְּשׁוּרִי.
חֶצֶב שֶׁל תְּשׁוּרִי
שָׂרֵב שֶׁל תְּשׁוּרִי
וְיוֹרָה שֶׁמְרִטִיב אֶת הַסֶּכֶף.
כִּי יָדוּעַ הָרִי
שֶׁחֹדֶשׁ תְּשׁוּרִי
זֶהוּ חֹדֶשׁ מְאֹד הַפְּכָפָף.

יום הכּפּוּרִים

סדר פּדיון כּפּוּרֹת

בְּנֵי אָדָם יוֹשְׁבֵי חֹשֶׁךְ וְצִלְמוֹת אֲסִירֵי עֵנִי וּבְרָזָל: יוֹצִיאֵם מִחֹשֶׁךְ וְצִלְמוֹת וּמִסְרוּתֵיהֶם יִנְתֵּק: אֲוִילִים מִדֶּרֶךְ פֶּשַׁע וּמַעֲוֹנוֹתֵיהֶם יִתְעַנּוּ: כָּל אֶחָד תִּתְעַב נַפְשָׁם וַיִּגִּיעוּ עַד שַׁעֲרֵי מוֹת:
וַיִּזְעַקוּ אֶל יְהוָה בְּצָר לָהֶם מִמַּצּוּקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם: יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּרְפָּאֵם וַיַּמְלֹט מִשְׁחִיתוֹתָם: יוֹדוּ לַיהוָה חֲסִדּוֹ וּנְפִלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם: אִם יֵשׁ עָלָיו מֵלֶאכֶּה מְלִיץ אֶחָד מִנִּי אֱלֹף, לְהַגִּיד לְאָדָם יִשְׂרָאֵל: וַיַּחֲנֶנּוּ וַיֹּאמְרוּ פִּדְעֵהוּ מִדֶּדֶת שַׁחַת מִצָּאֵתִי כִּפֹּר:

נְהוֹג לְסוּבֵב אֶת הַכֶּסֶף מַעַל הָרֹאשׁ וְלִזְמֹר:

זֶה חֲלִיפָתֵנוּ, זֶה תַּמְרוּתֵנוּ, זֶה כֶּפָּרֵתֵנוּ,

זֶה הַכֶּסֶף יֵלֶךְ לְצִדְקָה

וְאֵנוּ נִכְנֵס וְנֵלֶכֶת לַחַיִּים טוֹבִים אַרְכִּים וּלְשָׁלוֹם:

הַדְּלָקַת נֵרוֹת לַיּוֹם הַכּפּוּרִים

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל
(בְּשַׁבָּת: שַׁבָּת ו') יוֹם הַכּפּוּרִים.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהַחַיִּינוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעֵנוּ לַזְמַן הַזֶּה.

כָּל נִדְרֵי

כָּל נִדְרֵי וְאֲסָרֵי וּשְׁבוּעֵי וְנִדְוִי וְחֲרָמֵי וְקוֹנָמֵי וְקוֹנָחֵי וְקוֹנָסֵי דֵי נִדְרָנָא וְדֵי נִנְדָר וְדֵי
אֲשִׁתְּבַעְנָא וְדֵי נִשְׁתַּבַּע וְדֵי נִדְיָנָא וְדֵי נִנְדִי וְדֵי חֲרָמָנָא וְדֵי נְחָרִים וְדֵי אֲסָרָנָא עַל
נַפְשָׁתָנָא וְדֵי נֶאֱסַר מִיּוֹם הַכּפּוּרִים שֶׁעָבַר עַד יוֹם הַכּפּוּרִים הַזֶּה שֶׁבָּא עָלֵינוּ לְשָׁלוֹם
וּמִיּוֹם הַכּפּוּרִים הַזֶּה עַד יוֹם הַכּפּוּרִים שֶׁיָּבֹא עָלֵינוּ לְשָׁלוֹם, נִדְרָנָא לֹא נִדְרֵי וּשְׁבוּעָנָא
לֹא שְׁבוּעֵי וְנִדְוִיָּנָא לֹא נִדְוִי וְחֲרָמָנָא לֹא חֲרָמֵי וְאֲסָרָנָא לֹא אֲסָרֵי.

כִּלְהוֹן אֶתְחַרְטֵּנָא בְּהוֹן יְהֵא רַעּוּא דֵי יְהוֹן שְׁבִיתִין וּשְׁבִיקִין לֹא שְׁרִירִין וְלֹא קִיַּמִּין.

וְנִסְלַח לְכָל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכָם כִּי לְכָל הָעָם בְּשִׁגְגָה.

כל נדרי להתנתק מכבלי העבר // הרב עדין שטיינזלץ

מה אומרים ב"כל נדרי"?...
כל ההתקשרויות, הכנאים, ההשתייכויות,
התוויות וההגדרות שעומתי על עצמי,
ושאולי אשים על עצמי...
כלם יהיו מתרים, בטלים ומבטלים.
מעתה אני משחרר את עצמי מכל אלה...
אדם מכנה את עצמו בכל מיני כנאים:
שהוא אינטלקטואל, שהוא חסיד, שהוא לא חסיד או שהוא לא מתרגש בקלות.
אדם כובל את עצמו:
שדבר מסים הוא אינו מסגל,
שיש נושאים שעליהם לא מדברים ולא חושבים,
ושלעניינים כאלו ואחרים הוא בכלל לא שיק;
וממילא כאשר הוא סוגר את עצמו היטב בקלפותיו אין דבר שיכול להשפיע עליו...
יום הכפורים הוא יום ארץ, אומרים את הדין שוב ושוב,
ואדם צריך לשבת עם עצמו ועם הקהל ולהסיר עוד קלפה ועוד קלפה,
כל עוד השער פתוח.

אל נורא עלילה // ר' משה אבן עזרא

אל נורא עלילה אל נורא עלילה
המציא לנו מחילה בשעת הנעילה:

מתי מספר קראים לך עין נושאים
ומסלדים בחילה בשעת הנעילה:

שופכים לך נפשם מחה פשעם וכחשם
והמציאם מחילה בשעת הנעילה:

היה להם לסתרה והצילם ממארה
וחתמם להוד ולגילה בשעת הנעילה:

חון אותם ורחם וכל לוחץ ולוחם
עשה בהם פלילה בשעת הנעילה:

זכר צדקת אביהם וחדש את ימיהם
בקדם ותחלה בשעת הנעילה:

קרא נא שנת רצון והשב שאר הצאן
לאהליבה ואהלה בשעת הנעילה:

תזכו לשנים רבות הבנים והאבות
בדיצה ובצהלה בשעת הנעילה:

מיכאל שר ישראל אליהו וגבריאל
בטורו נא הגאלה בשעת הנעילה.

אני מצטערת // לאה נאור

למי שאמרתי, את מי שגמרתי,
למי שקלקלתי את כל הבדיחה -
אני מצטערת, אני מצטערת
אני מבקשת סליחה.

אני משתדלת, כל כך משתדלת,
אז למה תמיד רק אני מקלקלת?
מה לעשות שאני כזאת
אני מצטערת מאוד.

במי שנגעתי, במי שפגעתי,
על מי ששפכתי את כל הקפה -
אני מצטערת, אני מצטערת,
כי זה באמת לא יפה.

אני משתדלת, כל כך משתדלת...

אל מי שחייבתי, על מי שדרכתי,
את מי ש... אוי לא - רק לא זה,
אני מצטערת, אני מצטערת,
את מי ש, אוי לא! רק לא זה! אוי, בום, טרח.
אני מצטערת, אני מצטערת,
אני מצטערת כל כך.

סִכּוֹת וְשִׁמְחַת תּוֹרָה

הַדִּלְקַת נְרוֹת לַשְּׁלֹשַׁת הָרִגְלִים (סִכּוֹת, פֶּסַח וְשָׁבוּעוֹת)
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל
(בְּשַׁבָּת נֹסֵף: שַׁבָּת ו) יוֹם טוֹב.

קָדוֹשׁ לַיִל יוֹם טוֹב לַשְּׁלֹשַׁת הָרִגְלִים

אִם חָל יוֹם טוֹב בְּשַׁבָּת יֵשׁ שְׁנֵהֲגוּ לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ אֶת "מִצְוַת לֶדְוֹד" רְאוּ עִמ' 119 וְאִזּוּ לְהַמְשִׁיךְ:
יוֹם הַשָּׁשִׁי:

וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צָבָאָם:
וַיְכַל אֱלֹהִים בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה, וַיִּשְׁבֹּת בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי מְכַל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה:
וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ, כִּי בּו שַׁבָּת מְכַל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

אִם חָל הַמּוֹעֵד בְּיוֹם חוֹל בְּשָׁבוּעַ נִהוּג לְהַתְחִיל מִכָּאן:

אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְיָהוָה מְקֻרְאֵי קֹדֶשׁ, אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם:

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מַעֲדֵי יְיָהוָה, אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

סִבְרֵי מִרְנָן (נִהוּג לַעֲנוּת: לַחֲיִים!)

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל עַם, וְרוֹמַמְנוּ מִכָּל לָשׁוֹן,
וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וַתֵּתֵן לָנוּ יְיָהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה (בְּשַׁבָּת: שַׁבָּתוֹת לַמִּנוּחָה ו) מוֹעֲדִים
לְשִׁמְחָה, חֲגִים וְזִמְנִים לְשִׂשׁוֹן, (בְּשַׁבָּת: אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה ו) אֶת יוֹם:

בַּפֶּסַח: חג המצות הזה, את יום טוב מקרא קדש הזה, זמן חרותנו:

בַּשְּׁבֻעוֹת: חג השבועות הזה, את יום טוב מקרא קדש הזה, זמן פתן תורתנו:

בַּסֻּכּוֹת: חג הסוכות הזה, את יום טוב מקרא קדש הזה, זמן שמחתנו:

בְּשִׁמְנֵי עֶצְרָת: שְׁמִינִי חג עצרת הזה, ואת יום טוב מקרא קדש הזה, זמן שמחתנו:

בְּאַהֲבָה מִקְרָא קֹדֶשׁ זָכֹר לִיצִיאַת מִצְרַיִם, כִּי בָנוּ בַּחֲרֵת וְאוֹתָנוּ קֹדֶשֶׁת מְכַל הָעַמִּים,
(בַּשָּׁבָת: וְשָׁבָתוֹת ו) מוֹעֲדֵי קֹדֶשׁ (בַּשָּׁבָת: בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן) בְּשִׂמְחָה וּבְשִׂשׂוֹן הַנְּחִלָּתָנוּ.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְקֹדֵשׁ (בַּשָּׁבָת: הַשָּׁבָת ו) יִשְׂרָאֵל וְהַזְמָנִים:

אִם חַל לַיִל יוֹם טוֹב בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת מוֹסִיפִים שְׁתֵּי בְרָכוֹת אֵלֶּי:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא מְאוּרֵי הָאֵשׁ:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמְּבַדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לַחֲלָל, וּבֵין אֹר לַחֹשֶׁךְ, וּבֵין יִשְׂרָאֵל לָעַמִּים, וּבֵין
יוֹם הַשְּׁבִיעִי לַשְּׁשִׁית יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה. בֵּין קֹדֶשֶׁת שַׁבָּת לְקֹדֶשֶׁת יוֹם טוֹב הַבְּדִלָּתָהּ, וְאֵת יוֹם הַשְּׁבִיעִי מַשְׁשִׁית יְמֵי
הַמַּעֲשֶׂה הַקֹּדֶשֶׁת וְהַבְּדִלָּתָהּ, וְהַקֹּדֶשֶׁת אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּקֹדֶשֶׁתָהּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמְּבַדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לַחֲלָל:

בַּסֻּכּוֹת נְהוּג לְהוֹסִיף:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קֹדֶשֶׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצוּנּוּ לֵישֵׁב בַּסֻּכָּה:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהֵחֵינּוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעְנוּ לְזֶמֶן הַזֶּה:

קדוש היום לשלוש רגלים

אם חל יום טוב בשבת יש שנהגו לומר קדם הקדוש את "מזמור לדוד" **ראו עמ' 119** ולהוסיף את "אם תשיב" **ראו עמ' 121** ואז להמשיך:

ושמרו בני ישראל את השבת, לעשות את השבת לדרתם ברית עולם: ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם, כי ששת ימים עשה יהוה את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש:

אם חל המועד ביום חול בשבוע נהוג להתחיל מכאן:

אלה מועדי יהוה מקראי קדש, אשר תקראו אתם במועדים: וידבר משה את מועדי יהוה אל בני ישראל: שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני יהוה אלהיך במקום אשר יבחר בחג המצות ובחג השבועות ובחג הסוכות, ולא יראה את פני יהוה ריקם: איש כמתנת ידו, כברכת יהוה אלהיך אשר נתן לך:

בשבת: על כן ברח יהוה את יום השבת ויקדשהו:

סברי מרנן (נהוג לענות: לחיים!)

ברוך אתה יהוה, אלהינו מלך העולם, בורא פרי הגפן:

בסכה מוסיפים:

ברוך אתה יהוה, אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו לישב בסכה:

נטילת לולב

נהוג להחזיק את הלולב עם ההדסים והערבות ביד ימין ואת האתרוג ביד שמאל, כשהם צמודים זה לזה. תחלה, נהוג לאחז את האתרוג באפן שעקצו מפנה כלפי מעלה ופסמו כלפי מטה – הפוך מדרך גדילתו ונהוג לברך:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על נטילת לולב.

ומיד נהוג להפך את האתרוג כשהעקץ כלפי מטה והפסם כלפי מעלה ומנענעים את ארבעת המינים.

שְׁלוֹמִית בּוֹנֶה סֶכֶת שְׁלוֹם // נַעֲמִי שֶׁמֶר

שְׁלוֹמִית בּוֹנֶה סֶכֶה
מוֹאֶרֶת וִירָקָה
עַל כֵּן הִיא עֲסוּקָה הַיּוֹם,
וְאִין זֶה סֶתֶם סֶכֶה
מוֹאֶרֶת וִירָקָה -
שְׁלוֹמִית בּוֹנֶה סֶכֶת שְׁלוֹם.

הִיא לֹא תִשְׁכַּח לְשֵׁים
לִזְלֹב וְהַדְסִים,
עֲנָף שֶׁל עֵרְבָה יֶרֶק,
רִמּוֹן בְּתוֹךְ עֲלִיו
וְכָל פְּרוֹת הַסֶּתֶם
עִם רֵיחַ בְּסִתְנִים רְחוֹק.

וְכַשֶּׁשְׁלוֹמִית תֵּאמַר
הַבִּיטוּ, זֶה נִגְמַר!
יִקְרָה דְּבַר נִפְלָא פִּתְאוֹם:
יְבוֹאוּ הַשְּׂכָנִים
כֻּלָּם בְּהִמּוֹנִים -
וְלִכְלֵם יִהְיֶה מְקוֹם.

וְאִז מִתּוֹךְ הַסֶּכֶךְ
יֵצֵא לוֹ וַיִּזְרַח
כּוֹכַב בְּהִיר כִּיְהִלּוֹם:
שְׁלוֹם סֶכֶת פְּלָאִים
מִה טוֹב וּמִה נָעִים -
שְׁלוֹמִית בְּנִתָּה סֶכֶת שְׁלוֹם!

אַשׁוּרֵר שִׁירָה // ר' רפָּאֵל בְּרוּךְ טוֹלְדָנוּ

אַשׁוּרֵר שִׁירָה לְכַבֹּד הַתּוֹרָה
מִפֶּז יְקָרָה זָכָה וּבָרָה:

נֶאֱמַן שָׁמוּ בְּחֵר בְּעַמּוֹ
לְהִיּוֹת לוֹ לְשִׁמּוֹ אֲמָה נְבֻחָהּ.

נִגְלָה בְּכַבְדּוֹ, עַל סִינֵי הוֹדוֹ
קָרָא לְעַבְדּוֹ, לְקַבֵּל תּוֹרָה.

נִתְּנָה לָנוּ עַל יַד רוּעֵנוּ
מִשָּׁה רַבְּנוּ בְּחִיר הָאֲמָה.

נֶאֱמַן בֵּיתוֹ הַבֵּיט בְּדַמּוּתוֹ
גַּם נְבוּאָתוֹ מֵרָאָה מְאִירָה.

יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבַת אֵל
כִּי הוּא מִנְחִיל אֵל לּוֹמְדֵי תּוֹרָה.

אֲשֶׁרִי הִגְבֵּר עַל יִצְרוֹ גּוֹבֵר
מִיִּשְׁרָיִם דּוֹבֵר בּוֹחֵר בַּתּוֹרָה.

רַבָּה נְעִימָה תּוֹרָה תְּמִימָה
פָּתִי מַחְכִּימָה עֵין מְאִירָה.

גַּם הַשָּׁנָה // אַדְרִי אֹרְבֶּךָ

גַּם הַשָּׁנָה גָּנְבוּ לָנוּ
קְשׁוּטִים מִהֶסֶכָה.
תְּמִיד הֵם גּוֹנְבִים
אֶת הַקְּשׁוּטִים הַקְּנוּיִים
וּבְאֵלָה שֶׁהֵכֵנוּ בְּעֶצְמָנוּ
הֵם אֶפְלוּ לֹא נוֹגְעִים.

סֵתוֹ

שְׁמִינִי עֲצֶרֶת

תְּפִלַּת גֶּשֶׁם מִתּוֹךְ הַפְּחִזוֹר

זְכוֹר אֵב נִמְשָׁךְ אַחֲרֶיךָ כַּמִּים,
בִּרְכָתוֹ כְּעֶץ שֶׁתּוֹל עַל פְּלָגֵי מַיִם,
גִּנְנָתוֹ הַצִּלְתּוֹ מֵאֵשׁ וּמַמִּים,
דְּרָשְׁתּוֹ בְּזָרְעוֹ עַל כָּל מַיִם,
בְּעִבּוּרוֹ אֶל תִּמְנַע מַיִם.

זְכוֹר הַנוֹלֵד בְּבִשּׁוֹרֵת יָקוֹחַ נָא מֵעֵט מַיִם
וְשַׁחֲתָ לַהוֹרֹו לְשַׁחֲטוֹ לְשִׁפְךָ דָּמּוֹ כַּמִּים,
זֶהָר גַּם הוּא לְשִׁפְךָ לֵב כַּמִּים,
חֶפֶר וּמִצָּא בְּאֵרוֹת מַיִם,
בְּצִדְקוֹ חֵן חֲשֵׁרֶת מַיִם.

זְכוֹר טָעַן מִקְלוֹ וְעָבַר יָרְדֵּן מַיִם,
יָחַד לֵב וְגַל אֶבֶן מִפִּי בְּאֵר מַיִם,
כְּנֶאֱבֶק לֹו שֶׁר בָּלוּל מֵאֵשׁ וּמַמִּים,
לִכֵּן הִבְטַחְתּוֹ הָיֹוֹת עֲפֹ בְּאֵשׁ וּבַמִּים,
בְּעִבּוּרוֹ אֶל תִּמְנַע מַיִם.

זְכוֹר מְשׁוּי בְּתִבְתָּ גּוֹמָא מִן הַמִּים,
נִמּוֹ דָּלָה דָּלָה וְהִשְׁקָה צֶאֱן מַיִם,
סְגוּלָּיָה עֵת צִמְאֻו לַמִּים,
עַל הַסִּלַּע הָרָה וַיִּצְאוּ מַיִם,
בְּצִדְקוֹ חֵן חֲשֵׁרֶת מַיִם.

זְכוֹר פָּקִיד שְׁתּוֹת טוֹבֵל חֲמֵשׁ
טְבִילוֹת בַּמִּים,
צוּעָה וּמִרְחִיץ כַּפָּיו בְּקִדּוּשׁ מַיִם,
קוֹרָא וּמִזָּה טְהֵרֶת מַיִם,
רְחֵק מֵעַם פָּחוּז כַּמִּים,
בְּעִבּוּרוֹ אֶל תִּמְנַע מַיִם.

זְכוֹר שְׁנִים עָשָׂר שְׁבָטִים שֶׁהֶעֱבֵרְתָּ
בְּגִזְרֵת מַיִם,
שֶׁהִמְתַּקְתָּ לָמוֹ מְרִירוֹת מַיִם,
תִּלְדוּתָם נִשְׁפָּךְ דָּמָם עָלֶיךָ כַּמִּים,
תִּפְּנֵן כִּי נִפְשָׁנוֹ אֶפְפוּ מַיִם,
בְּצִדְקָם חֵן חֲשֵׁרֶת מַיִם.

שְׁאֵתָהּ הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מְשִׁיב הָרוּחַ
וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם:
לְבִרְכָּהּ וְלֹא לְקַלְלָהּ, אָמֵן:
לְחַיִּים וְלֹא לְמָוֶת, אָמֵן:
לְשִׁבְעָה וְלֹא לְרֹזוֹן, אָמֵן:

תַּפְלַת גֶּשֶׁם // לוֹיִן קִיפָּנִים

גֶּשֶׁם, גֶּשֶׁם, נֶאֱנַח שׁוֹדָה מַחִם.
גֶּשֶׁם, גֶּשֶׁם, מִתְחַנֵּן הֶגֶן בְּלִי דָם.
שָׁמַע קוֹלֵנוּ אֵל שָׁמַיִם
וְרַד לְאָרֶץ, גֶּשֶׁם מִיָּם!

גֶּשֶׁם, גֶּשֶׁם, מִתְנוּעֵעַ כָּרֶם אֹט.
גֶּשֶׁם, גֶּשֶׁם, בִּפְרִדִּים יִלְחֹשׁ כָּל בֶּד.
שָׁמַע קוֹלֵנוּ אֵל שָׁמַיִם
וְרַד לְאָרֶץ, גֶּשֶׁם מִיָּם!

גֶּשֶׁם, גֶּשֶׁם, מִתְפַּלֵּל גַּם יֶלֶד חֵן.
גֶּשֶׁם, גֶּשֶׁם, אֵל שָׁמַיִם לָנוּ תֵּן.
שָׁמַע קוֹלֵנוּ אֵל שָׁמַיִם
וְרַד לְאָרֶץ, גֶּשֶׁם מִיָּם!

שִׁפְעַת רַבִּיבִים // רַבִּי שְׁלֹמֹה אֲבֵן גְּבִירֹל

שִׁפְעַת רַבִּיבִים יוֹרִיד מְזֻבְלוֹ
לְחַיֹּת זֶרַע וְלַתֵּת פְּרִי יִבּוּלָיו,
מִטֵּר יוֹרָה וּמִלְקוֹשׁ יוֹרִיד עִם אֲגָלָיו
הַיּוֹת דָּשֵׁן וְשִׁמֵּן כָּל פְּרִי עֵץ וְעֵלָיו,
חֵישׁ וְשִׁלַּח עֹפֶר טָרֶם יִנוּסֵן צִלָּיו
זָכַר יִזְכֹּר לִי נוֹטֵעַ אֲשָׁלָיו,
קוֹמֵם גֵּן נִעוֹל וּפְרִדִּים רִמּוֹן שְׁתִּילָיו
קִרְיַת חֲנָה דָּוִד וּמַגִּדֵּל עֵץ חֵילָיו,
שׁוֹבֵב לְצֹאֵר הַשָּׁן מְלֹאֵי הוֹד כְּלִילָיו
בְּנֵי לְתִלְפִּיּוֹת וְנִהְרֹו כָּל הַגּוֹיִם אֵלָיו
אֶלֶף הַמֶּגֶן תְּלֵי עֵלָיו.

הספור שִׁקְרָא הָרוּחַ // לֹאֵה גּוֹלְדֵיבֶּרְג

מֶה מְחַפֵּשׁ הָרוּחַ
בְּאִילָנוֹת הַגְּבוּהִים?
הַחֲרָשָׁה לֹו כֶּסֶפֶר פְּתוּחַ
וְהוּא מְדַפְדֵּף בְּעָלִים.

מְדַפְדֵּף וְהוֹפֵךְ בָּם בְּלִי הֶרֶף
וְקוֹרֵא בָּם הֶרְבֵּה סִפּוּרִים,
לְבִנָּה גְדוֹלָה בְּעָרֵב,
מְאִירָה לֹו אֶת כְּתֵב הַסְּתָרִים.

סִפּוּרִים עַל חַיֹּת הַיַּעַר,
סִפּוּרִים עַל יְנִשְׁוּף וְלִילִית,
וְסִפּוּר מַעֲשֵׂה בְנֵעַר,
שֶׁהֵלֵךְ לְחַפֵּשׁ גּוֹחַלִילִית.

הוּא חֹפֵשׁ גּוֹחַלִילִית מִהֶבֱהֶבֶת
בְּחֲרָשָׁה בְּאֶפְלָה,
וְשֹׁאֵל אֶת פִּי הָאֶרֶנֶבֶת
וְשֹׁאֵל אֶת הָאֵילָה.

וְשֹׁאֵל קֶרֶפֶדָה וְצִפְרִדֶּעַ
וְשֹׁאֵל גַּם חֶלֶד סוּמָא:
"גּוֹחַלִילִית מְאִירָה – מִי יוֹדֵעַ,
מִי יוֹדֵעַ הֵיכָן מְקוּמָה?"

וְעֵנֵי הַחַיֹּת לִנְעַר:
"לָמָּה בָּאתְ אֵלֵינוּ עֲכָשׁוּ?
עַתָּה לִישׁוֹן. אֵל מְטָרִיד אֶת הַיַּעַר,
חֲפוּשִׁיךָ הֵם אֵךְ לִשְׁוֹא."

"בּוֹא בְּבִקֵּר אוֹלִי תִמְצָאָנָה"
כֶּךְ אָמְרוּ וְעֵנֵי לֹו כָּלָם:
"אֵךְ אוֹלִי הִיא בְּכָלֵל אֵינָנָה,
לֹא רָאִינוּ אוֹתָהּ מֵעוֹלָם."

אֵז עַל בְּרוֹשׁ מְחֻדָּד וְגִבּוֹהַ
צָחָקָה בְּקוֹל הַלִילִית,
וְקִרְאָה אֵלֶיּוֹ: "בּוֹאָה, בּוֹאָה,
פֹּה תִמְצָא אֶת הַגּוֹחַלִילִית".

"כִּי אֲנִי לֹא עֲצָמְתִּי עֵין,
כָּל הַלִילִיָּה אֲנִי עָרָה,
הֵם אוֹמְרִים לָךְ: אֵין, אֵין,
כִּי נָמִים הֵם כְּשֶׁהִיא מְאִירָה".

וְהֵלֵךְ אַחֲרֶיהָ הַנְּעַר
בְּחֻשׁוֹ מֵעַץ אֵלֵי עֵץ,
וְהִנֵּה בְּעֵבִי הַיַּעַר
הוּא מְצָא כּוֹכָב מְנַצֵּץ.

זֶה סִפּוּר שִׁקְרָא הָרוּחַ
בְּעָלִים, בְּכְתֵב הַסְּתָרִים.
הַחֲרָשָׁה לֹו כֶּסֶפֶר פְּתוּחַ
וְהַסִּפּוּר מְלֵא סִפּוּרִים.

התחדשות // נעמי שמר

עיפות בלתי מסברת,
פיק ברבים לא מובן,
זו שעה שלא חוזרת
לעולם - אבל
בלבד אתה יודע
שמעבר לפנה
אהבה חדשה
ממתינה.

אחרי החגים יתחדש הכל,
יתחדשו וישוּבו ימי החול,
האזיר, העפר, המטר והאש
גם אתה, גם אתה תתחדש.

בגנך פורחים לפתע
בערבוביה גמורה
עץ החלומות
ועץ הדעת טוב ורע,
הסתכל על בליד
שהוארת בחצר -
הפטיש, הסלם, המעדר

אחרי החגים...

במסע שלא נגמר
בין שדות הצל ושדות האור
יש נתיב שלא עברת
ושמעבר,
שעון החול, שעון חייך
מאותת לך עכשו
למד-דלת, למד-הא, למד-ו.

אחרי החגים...

בְּאֵבִיב אֶת תְּשׁוּבֵי חֲזָרָה // שִׁיר לְאַזְנוֹבּוֹר (מִרְגּוּם: אֲבִי קוֹרֵן)

עַל רֵאשֵׁינוּ שׁוֹב נוֹשְׂרוֹת טְפוֹת שֶׁל גֶּשֶׁם,
רוּחַ סִתּוֹ עָלֵי זָהָב בְּכָל פְּזָרָה,
שׁוֹב נִמְתִּין לְשִׁמְשׁוֹ, נִצְפָּה וְנִחְכָּה שֶׁ...
בְּאֵבִיב הִיא תְּשׁוּבָה בְּחֲזָרָה.

עֲרוּכִים הִחְצָבִים עַל אִם הִדְרָף,
בְּשֻׁדָּה גַם סִתְנִית הִתְעוֹרָרָה,
כָּל הַנְּרִקִּיסִים אֶסְפוּ עָלִים, קִפְּלוּ כּוֹתֶרֶת,
אֶךְ בְּאֵבִיב הֵם יִשׁוּבוּ חֲזָרָה.

כְּכֹר סוֹבֵב לוֹ נִחְלִיאֵלִי בְּגִנָּה,
בְּשֻׁדוֹתֵינוּ עֶפְרוֹנִי אוֹמֵר שִׁירָה,
כָּל יוֹנֵי הַבֵּר הִתְעוֹפְפוּ מִחִלּוֹנָה,
אֶךְ בְּאֵבִיב הֵם יִשׁוּבוּ חֲזָרָה.

חֲנֻכָּה וְחֶרֶף

הַדִּלְקַת נֵרוֹת חֲנֻכָּה

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק
נֵר שֶׁל חֲנֻכָּה.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשָׂה נִסִּים לְאַבּוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם
בְּזֶמַן הַזֶּה.

נְהוֹג לְהוֹסִיף בְּעֶרְבַּי הָרִאשׁוֹן: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֵחֵינּוּ וְקִיָּמְנוּ וְהִגִּיעְנוּ
לְזֶמַן הַזֶּה.

הַנֵּרוֹת הָלְלוּ אֶנְחֵנוּ מִדְּלִיקִים, עַל הַנִּסִּים וְעַל הַפּוֹדָקָן וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל
הַנִּפְלְאוֹת וְעַל הַנְּחֻמּוֹת, שֶׁעָשִׂיתָ לְאַבּוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזֶמַן הַזֶּה, עַל יְדֵי כְהִנֵּי הַקְּדוֹשִׁים.

וְכָל שְׂמוֹנֵת יְמֵי הַחֲנֻכָּה, הַנֵּרוֹת הָלְלוּ קֹדֶשׁ הֵם, וְאִין לָנוּ רְשׁוּת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם, אֲלֵא
לְרֹאוֹתָם בְּלִבְדּוֹ, כְּדֵי לְהוֹדוֹת לְשִׁמְךָ, עַל נִסֶּיךָ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְעַל יְשׁוּעוֹתֶיךָ:

מעוז צור ישועתי

מעוז צור ישועתי לך נאה לשבח,
תכון בית תפילתי ושם תודה נזבח,
לעת תכין מטבח מצר המנבח,
אז אגמר בשייר מזמור חנכת המזבח.

רעות שבעה נפשי ביגון כחי כלה,
חי מררו בקשי בשעבוד מלכות עגלה,
ובידו הגדולה הוציא את הסגלה,
חיל פרעה וכל זרעו ירדו כאבן במצולה.

דביר קדשו הביאני וגם שם לא שקטתי,
ובא נוגש והגלני כי זרים עבדתי,
ויין רעל מסכתי כמעט שעבדתי,
קצ בצל זרבבל לקח שבועים נושעתי.

על הנסים לחנכה ראו עמוד 47

כרות קומת ברוש בקש אגגי בן המדתא,
ונהיתה לו לפח ולמוקש וגאותו נשבתה,
ראש ימיני נשאת ואויב שמו מחית,
רב בניו וקניניו על העץ תלית.

יונים נקבצו עלי אזי בימי חשמנים,
ופרצו חומות מגדלי וטמאו כל השמנים,
ומנותר קנקנים נעשה נס לשושנים,
בני בינה ימי שמונה קבעו שיר ורננים.

חשוף זרוע קדשך וקרב קח הישועה,
נקם נקמת עבדיך מאמה הרשעה,
כי ארכה השעה ואין קצ לימי הרעה,
דחה אדמון בצל צלמון הקם לנו רועים שבעה.

חשוך הוא החורף // מיכל בן-שלום

חשוך הוא החורף, קודר ואפל,
רוחות מנשבות בו,
גשמים נתכים בו,
וקר הוא הליל.

אבל בתוכי מתחזק לו האור,
של הבת בוטחת,
חמה היא שולחת,
ונס לו השחור.

אור קטן // מיכל שבזיט

אור אחד קטן
הלך ונעלם,
חפשוהו, בקושוהו, בכל מקום.
בליל חורף קר
לפתע הוא חזר,
נמלא הבית אור,
הנים חיש את הקר.

בְּכָל אִישׁ יֵשׁ נֵר // מִיָּחָס לְרַב אַבְרָהָם יִצְחָק הַכֹּהֵן קוֹק

צָרִיךְ שָׂכַל אִישׁ יָדַע וַיִּבִּין,
שֶׁבְּתוֹכוֹ דּוֹלֵק נֵר, נֵר דּוֹלֵק בְּתוֹכוֹ.
וְאִין אִישׁ נֵרוֹ כְּשֶׁל חֲבֵרוֹ
וְאִין אִישׁ שְׂאִין לוֹ נֵר.

וְצָרִיךְ שָׂכַל אִישׁ יָדַע וַיִּבִּין,
שֶׁעָלָיו לַעֲמֹל וּלְגָלוֹת
אֶת אוֹר הַנֵּר בְּרַבִּים
וּלְהַדְלִיקוֹ לְאַבּוֹקָה גְּדוֹלָה
וּלְהַאֲיר אֶת הָעוֹלָם כָּלוֹ.

אָנוּ נוֹשְׂאִים לְפִידִים // אֶהְרֵן זָאב

אָנוּ נוֹשְׂאִים לְפִידִים
בְּלִילוֹת אֶפְלִים.
זוֹרְחִים הַשְּׂבִילִים מִתַּחַת רַגְלֵינוּ
וְמִי אֲשֶׁר לֵב לוֹ
הַצֵּמָא לְאוֹר -
יִשָּׂא אֶת עֵינָיו וְלִבּוֹ אֵלֵינוּ
לְאוֹר וַיְבֹא!

נִם לֹא קָרָה לָנוּ -
פֶּךְ שֶׁמֶן לֹא מָצָאנוּ.
לַעֲמֹק הַלְכָנוּ, הִהָרָה עָלֵינוּ,
מִעֵינֹת הָאוֹרוֹת
הַגְּנוּזִים גָּלֵינוּ.

נִם לֹא קָרָה לָנוּ -
פֶּךְ שֶׁמֶן לֹא מָצָאנוּ.
בְּסָלַע חֲצַבְנוּ עַד דָּם -
וַיְהִי אוֹר!

ט"ו בשבט

תפלת הנוטעים על אדמת ישראל
הרב בן ציון חי עזיאל

אבינו שבשמים,
בונה ציון וירושלים -
ומכונן מלכות ישראל.
רצה ה' ארצה
והשפע עליה מטוב חסדך.
תן טל לברכה
וגשמי רצון הורד בעתם
לרוות הרי ישראל ועמקיה
ולהשקות בהם כל צמח ועץ.
ונטיעות אלה
אשר אנחנו נוטעים לפניה היום
העמק שרשיהם וגדל פארום

למען יפרחו לרצון
בתוך שאר עצי ישראל
לברכה ולתפארה.
וחזק ידי כל אחינו ואחיתנו
העמלים בעבודת אדמת הקדש
ובהפרכת שממטה.
ברך ה' חילם
ופעל ידם תרצה.
השקיפה ממעון קדשך מן השמים
וברך את עמך את ישראל
ואת האדמה אשר נתת לנו
כאשר נשבעת לאבותינו.
אמן.

ברוש // אהוד מנור

ואני ראיתי ברוש,
שנצב בתוך שדה מול פני השמש
בחמסין, בקרה,
אל מול פני הסערה.
על צדו נטה הברוש,
לא נשבר, את צמרתו הרבין עד עשב,
והנה, מול הים
קם הברוש ירק ורם.

הנה ברוש, לבדו
מול אש ומים,
הנה ברוש, לבדו
עד השמים,
ברוש, לבדו איתן,
לורק נתן ואלמד
את דרכו של עץ אחד.
ואני כמו תינוק
שנשבר ולא יכול מול פני השמש
בחמסין, בקרה,
אל מול פני הסערה.
הנה ברוש, לבדו...

רְקוּד עֲצֵי הָגֶן // אֲמַתִּי נֶאֱמָן

כָּל הָגֶן לְבֹשׁ לְבָן,
תְּכַלֵּת וְאַרְגָּמָן,
"יוֹם הַלֵּדָת לְאֵילָן",
כָּל צֶמַח רֵן.

בְּמַחֹל יֵצְאוּ
גַם נְרָקִים כְּרָכָם,
כִּי לְכָל בֶּן יִרְקָה
חֵג מוֹעֵד הַיּוֹם.

גַּם צֶבֶר אֶפְלוּ
פֹּה הַיּוֹם יִרְקֵד,
וְהַבְּרוּשׁ יִרְיעַ -
עוֹד.

כָּל הָגֶן לְבֹשׁ לְבָן...

הַמְנוֹן לַט"ו בְּשֻׁבָּט // שְׁמוּאֵל בֶּם

בְּרַחֲבֵי כְרָמֵי מוֹלָדָת
הַשְּׂקָד כָּבֶד פּוֹרֵחַ,
הַנְּרָקִים נוֹתֵן רִיחַ,
מִתְנוֹסֵס תְּכַל רוֹם.

נֵצַא נָא, כְּלָנוּ
אֶל גֵּיא וְאֶל גֶּבַע
כִּי חֵג הוּא לְטַבַּע,
כִּי חֵג הוּא הַיּוֹם.

תְּבַרְכְּנָה הַיָּדִים
הַשְּׁלֵחוֹת פֹּה לְזֶרַע,
גַּם לְשֹׁתֵל וְגַם לְנֹטֵעַ
מִמְזֶרַח וְעַד יָם.

פּוּרִים

בְּרֻכּוֹת לַפָּנִי קְרִיאַת הַמַּגֵּלָה

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצוּנָנוּ עַל מִקְרָא מַגֵּלָה.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁעָשָׂה נִסִּים לְאַבוֹתֵינוּ בְּיָמֵים הָהֵם בְּזֶמֶן הַזֶּה.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁחֲחִינוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזֶמֶן הַזֶּה.

בְּרֻכָּה אַחֲרֵי קְרִיאַת הַמַּגֵּלָה

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הָרַב אֶת רִיבֵנוּ, וְהִדֵּן אֶת דִּינֵנוּ, וְהַנּוֹקֵם אֶת נַקְמָתֵנוּ, וְהַמְשַׁלֵּם גָּמוּל לְכָל אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ, וְהַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַנִּפְרָע לַעֲמֹי שִׁירָאֵל מִכָּל צָרֵיהֶם, הָאֵל הַפּוֹשִׁיעַ.

עַל הַנִּסִּים לְפּוּרִים רְאוּ עַמּוּד 47

תחרות התחפושות // אוֹרֵי אוֹרְבֵךְ

תחרות התחפושות לכבוד החג
היתה השנה אצל ענת, על הגג.
אהוד התחפש למחברת שירים
אני התחפשתי לרב של פורים
רבקה'לה התחפשה לחתן וכלה
ודליה - למנצחת של מקהלה.
נצחה דוקא רות,
דודה שלה היתה
השופטת בתחרות.

נוֹדָה וְנִהְלֵל לְצוֹר // ר' יַעֲקֹב אֲבֵן צוֹר

נוֹדָה וְנִהְלֵל לְצוֹר עֲזָנוּ
שְׁעָשָׂה נְסִים לְאַבוֹתֵינוּ.
יָמִים שְׁנַיִם בְּאוֹתוֹ זָמַן
אִישׁ צָר וְאוֹיֵב הִרְשָׁע הָמָן
נִלְכַּד בְּרִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר לִי טָמָן
וְלֹא נָתַן צוֹר לְמוֹט רַגְלֵינוּ.
עַל כֵּן בְּלִילָה נִקְרָא מְגִלָּה
גַּם בַּיּוֹם נִשְׁנָה אוֹתָהּ בְּגִילָה
לְפָרֶסֶם נְסִי נוֹרָא עֲלִילָה
רַב אֶת רִיבֵנוּ, דֵּן אֶת דֵּינֵנוּ.
קִבְּעוּם מֵאֵז מוֹרֵי תַעֲדוֹת
לְתִקְוַת בָּהֶם רַבֵּי סְעֻדוֹת
בְּשׁוֹר שָׁמַן עִם לֶחֶם חֲמֻדוֹת
וְשִׁתוֹת בִּלְב טוֹב מִיַּין רִקְחָנוּ.
וְלִדְלִים רַבִּים נִרְבָּה מִתְּנוֹת
גַּם לְאִישׁ רַע נִשְׁלָחָה מְנוֹת
וְנִקְיָם מִצָּוָה לִקְרָא זְכוּרוֹת
עֲנִין עֲמָלֶק הוּא רֹאשׁ צָרֵינוּ.
בְּחִסְדְּךָ חַן עֲדָה נְדוּדָה
וְתִרְדֹּף בָּאֵף כָּל צָר בָּהּ רָדָה
נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲדִי נִגִּידָה
יִשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד מְלָכֵנוּ.

כְּשֶׁנִכְנַס אֲדָר // נַעֲמִי שֶׁמֶר

בּוֹאוּ וְתִרְאוּ מִרְאָה בְּלִתִּי רָגִיל,
כָּל הָעִיר שׁוֹקֶקֶת מַצְהָלוֹת וָגִיל,
עַל גְּבִי גִ'רָפָה מְרַקֵּד הַפִּיל,
עִם שׁוֹדֵד הַיָּם וּבְאֶזְנוֹ עָגִיל.

מִי רָאָה פֹּה מֶלֶךְ וּבִידּוֹ שֶׁרְבִיט,
מִי רָאָה שְׂכוֹר שׁוֹתֶה מִן הַחֲבִית,
חֲצוּצָרָה תּוֹקֵעֶת זֶמֶר מְבַלְבֵּל
וְהֶרְעֵשׂ הוּא מִמֶּשׁ בְּלִתִּי נִסְבֵּל.

חֹר כֶּרֶפֶס וַתִּכְלֵת, בּוּץ וְאַרְגָּמָן,
כָּל הָעִיר זוֹלֵלֶת אֶת אֶזְנֵי הַמָּן.
אֵיזָה חֵג יָפָה וּבְלִתִּי מִסֵּדֶר
וּמִצָּה לְשִׁמּוֹחַ כְּשֶׁנִכְנַס אֲדָר.

שׁוֹשַׁנַּת יַעֲקֹב

שׁוֹשַׁנַּת יַעֲקֹב צִהֲלָה וְשִׁמְחָה בְּרֵאוֹתָם יַחַד תִּכְלֵת מְרִדְכִי
תְּשׁוּעָתָם הָיִיתָ לְנֹצֵחַ וְתִקְוָתָם בְּכָל דּוֹר וָדוֹר
לְהוֹדִיעַ שֶׁכָּל קִנְיָן לֹא יִבְשׁוּ וְלֹא יִכְלְמוּ לְנֹצֵחַ כָּל הַחוֹסִים בּוֹ
אֲרוֹר הַמָּן אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ לֹאֲבָדֵי בְרוּךְ מְרִדְכִי הַיְּהוּדִי
אֲרוֹרָה זָרַשׁ אִשָּׁת מִפְּחִידֵי בְרוּכָה אֶסְתֵּר בַּעֲדֵי
אֲרוּרִים כָּל הָרָשָׁעִים בְּרוּכִים כָּל הַצַּדִּיקִים
וְגַם חֲרִבּוֹנָה זָכוֹר לְטוֹב.

פסח

בדיקת חמץ

לפני בדיקת חמץ נהוג לומר:

הריני מוכנה ומזמנה | מוכן ומזמן לקיים מצות עשה ולא תעשה של בדיקת חמץ לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל. ויהי נועם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו.

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו על ביעור חמץ.

אחרי הבדיקה נהוג לומר:

כל חמירא וחמיעא דאיכא ברשותי, דלא חמתייה, ודלא בערתייה, ודלא ידענא ליה, לבטל ולהוי הפקר כעפרא דארעא.

תרגום: כל חמץ ושאור שיש ברשותי שלא ראיתיו, ושלא בערתי ושלא ידעתי, יבטל ויהיה הפקר כעפר הארץ.

סדר בעור חמץ

את החמץ נהוג לשרף בבקר לפני ליל הסדר ונהוג לומר:

הריני מוכנה | מוכן ומזמנת | מזמן ומזמן לקיים מצות עשה ולא תעשה של שרפת חמץ לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל. ויהי נועם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו.

ולאחר השרפה נהוג לומר:

כל חמירא וחמיעא דאיכא ברשותי דחזתה ודלא חזתה דחמתייה ודלא חמתייה דבערתייה ודלא בערתייה לבטל ולהוי הפקר כעפרא דארעא.

תרגום: כל חמץ ושאור שיש ברשותי, שחזיתיו ושלא חזיתיו, שראיתיו ושלא ראיתיו, שבערתי ושלא בערתי, יבטל ויהיה הפקר כעפר הארץ.

קדוש לפסח ראו עמוד 142

בְּנֶגֶד אַרְבַּע בְּנוֹת דְּבָרָה תוֹרָה // מֵאֵת הָרַבָּה תִּמְרָד דְּבַדְבְּנִי וְהַרְבֵּה דְלִיָּה מֶרְקֶס

בְּנֶגֶד אַרְבַּע בְּנוֹת דְּבָרָה תוֹרָה:

אַחַת חֲכָמָה, אַחַת כּוֹעֶסֶת, אַחַת תְּמָה וְאַחַת שְׂאִינָה יוֹדַעַת לְשָׁאֵל.

חֲכָמָה מַה הִיא אוֹמֶרֶת? מַה הַעֲדוֹת וְהַחֲקִים וְהַמְשֻׁפָּטִים אֲשֶׁר הוֹרִישׁוּ אֲבוֹתֵינוּ וְאַמּוֹתֵינוּ לָנוּ?
אֵף אַתָּם אָמְרוּ לָהּ: "עֲדוֹת" – עַל שׁוֹם שְׂאִינָתֵינוּ גַם הֵן עֲדוֹת לְאוֹתוֹ הַנֶּס.
"חֲקִים" – עַל שׁוֹם שֶׁנִּתְּנוּ לָנוּ חֲקִים לְשׁוֹחַ בְּצֶלֶם וּלְהַשִּׁיחַ בָּהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר: "וְאִשִּׁיחָה בְּחֻקֶּיךָ".
"מְשֻׁפָּטִים" עַל שׁוֹם: מְלִים, שִׁירָה, פְּרָשְ�נוֹת מִתְחַדָּשֶׁת, טִיב וְתִקּוֹן, שְׂאִינָה מְחַיֵּבִים בָּהֶם.

כּוֹעֶסֶת מַה הִיא אוֹמֶרֶת? מַה הַעֲבוּדָה הַזֹּאת לָנוּ?

אֵף אַתָּם פָּרְשׁוּ יְדֵיכֶם לְקִרְאָתָהּ וְאָמְרוּ לָהּ: גַּם לָךְ חֵלֶק בְּלִיל יְצִיאַת מִצְרַיִם הַזֶּה, שֶׁנֶּאֱמַר:
"בְּשׁוֹכֵר נָשִׁים צִדְקָנִיּוֹת... נִגְאָלוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם" וְגַם קוֹלֶךְ רָאִי לוֹ שִׁישְׁמַע מִתְרוֹנָן
בְּשִׁירַת הַחֲרוּת, שֶׁנֶּאֱמַר עַל מְרִים הַנִּבְיָאָה: "וְתִצָּאֵן כָּל הַנָּשִׁים אַחֲרֶיהָ בְּתַפִּים וּבְמַחֲלֹת".

תְּמָה מַה הִיא אוֹמֶרֶת? מַה זֹאת?

וְאַמְרָתָם אֵלֶיהָ: "בְּכָל דּוֹר וְדוֹר חִיָּב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עֲצָמוֹ כְּאֵלּוּ הוּא יֵצֵא מִמִּצְרַיִם".
"אָדָם" – כָּל אָדָם, שֶׁנֶּאֱמַר: "זָכֹר וּנְקָבָה בְּרֵאָם... וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם".
"עֲצָמוֹ" מַה טַעַם? לְכָל אֶחָד וְאַחַת מֵאַתְנָּה מִצְרַיִם, שְׂאוֹתָהּ אָנוּ מְצִיִּים לְהַכִּיר, שְׂאוֹתָהּ אָנוּ
מְצִיִּים לְצִאָתָהּ, שְׂאוֹתָהּ אָנוּ מְצִיִּים לְהוֹצִיא מִקְרָבָנוּ.

שְׂאִינָה יוֹדַעַת לְשָׁאֵל

אַתָּם פָּתְחוּ וְאָמְרוּ לָהּ: "הָרִימִי אֶל תִּירְאִי", "כִּי קוֹלֶךְ עָרֵב". כִּתְּנוּ יִגְרַע וְיִמְעַט בְּלַעְדֶּיךָ.
"בְּנִעְרֵינוּ וּבְזִקְנֵינוּ נִלְךְ בְּבִנֵּינוּ וּבְבָנוֹתֵנוּ בְּצִאֲנֵנוּ וּבְבִקְרָנוּ נִלְךְ כִּי חָג ה' לָנוּ", כִּי שְׁתַּפִּים בְּלָנוּ
בִּיצִיאַת מִצְרַיִם. מִי יִתֵּן וּבְשִׁמְחַת חֲרוּתֵנוּ נִהְיָה קְשׁוּבִים לְקוֹלוֹת כָּל בָּאֵי עוֹלָם.

אַרבעט האַחים // עַנַת וַיס, בִּינָה בָאָרִי וְנָעַם רָגֵב

בָּאוֹר לט"ו בְּנִיסָן, בַּעַת אָבִיב יוֹפִיעַ,
טוֹר שֶׁל אַרְבַּעָה בָּנִים לְתוֹךְ בֵּיתִי יִגִּיעַ,
בֶּן רָשָׁע רֵאשׁוֹן יִפְסַע וּלְיָדוֹ הַתָּם,
זֶה שֶׁלֹּא יָדַע לִשְׁאֹל וּלְצַדוֹ חָכָם.
וּמִי אֲנִי מִבֵּין אוֹתָם אַרְבַּעַת הָאֲחִים?
מֵאַמִּין לְכָל דָּבָר, אוֹלִי אֲנִי תַמִּים?
לְעֵתִים בְּלִי בָנָה אֶהְיֶה קֶצֶת מְרֻשָּׁע,
אֶךְ אֶצְטַעַר וְאֶתְחַרֵּט בְּלֵב מָלֵא בּוֹשָׁה
וַיֵּשׁ דְּבָרִים בָּהֶם אֲנִי מַחֲכִים גַּם מְצַלַח,
וּלְפַעֲמִים כָּלֵל לֹא מִבֵּין וְגַם לִשְׁאֹל אֲשַׁכַּח.
הֵן זֶה בְּרוּר, אָבִין שֶׁבִּקְרָבִי אַרְבַּעַתָּם,
אֲנִי אֶהוּב כְּמוֹ שֶׁאֲנִי גַם אִם אֵינִי מְשֻׁלָּם!

חֲרָסֶת // אוֹרִי אוֹרְבֶּךְ

כְּשֶׁאֲמַא מְכִינָה אֶת הַחֲרָסֶת
זָכַר לִיצִיאַת מִצְרַיִם
אֲנִי תַמִּיד מְבַקֵּשׁ לְהִזְכֵּר
עוֹד כְּפִית אוֹ שְׁתִּים.

וְהִיא שְׁעֵמֻדָּה // מִתּוֹךְ הַהֲגָדָה שֶׁל פֶּסַח

וְהִיא שְׁעֵמֻדָּה לְאַבוֹתֵינוּ וְלָנוּ
שֶׁלֹּא אֶחָד בְּלִבָּד עָמַד עָלֵינוּ לְכַלּוֹתָנוּ
אֶלָּא שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר עוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתָנוּ
וְהַקְדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִילָנוּ מִיָּדָם.

יציאת מצרים // אתי אנקרי

לצאת ביציאת מצרים,

לבוא אל המדבר,

אולי נמצא שם מים

בדרך אל ההר,

שיפתחו לשנים,

המים המלוחים,

ונעבר באמצע

כל אלה שבוכים,

והם עולים עלינו,

צבא של פרחים,

קשה מאוד למשה,

אין אמונה בלב האנשים.

מגע החוף מגיע,

הים את פיו פוער,

אולי נחזר מצרימה,

הפחד לא זוכר.

בנינו פירמידות,

פתחנו חלומות,

כלום לא היה שלנו

רק מלח ודמעות.

זה הכאב של יעקב,

על יוסף הקטן,

זרוע בתוכנו

שנאת אחים חנם.

ולפעמים נדמה לי,

כשבא לי להרים ידיים,

פרעה הוא הפרעה שלי

וצר לי ממצרים,

ולפעמים נדמה לי

שאנחנו שם עדן,

הולכים בדרך אל ההר

מתחננים למים.

שיפתחו לשנים,

המים המלוחים,

ונעבר באמצע

כל אלה שבוכים.

כָּל אָדָם צָרִיךְ מִצְרִים // אֲמִנּוֹן רִיבֶק

כָּל אָדָם צָרִיךְ שְׁתֵּהִיָּה לוֹ

אִיזוֹ מִצְרִים,

לְהִיט מִשָּׂה עֲצָמוֹ מִתּוֹכָהּ

בְּיַד חֲזָקָה,

אוֹ בְּחִרְיָקָת שְׁנִים.

כָּל אָדָם צָרִיךְ אֵימָה וְחֲשִׁכָה גְדוֹלָה,

וְנִחְמָה, וְהִבְטָחָה, וְהַצְלָה,

שִׂידַע לְשֹׂאת עֵינָיו אֶל הַשָּׁמַיִם.

כָּל אָדָם צָרִיךְ תַּפְלָה

אֶחָת,

שֶׁתִּהְיֶה שְׁגוּרָה אֲצִלוֹ עַל הַשָּׁפְתִּים.

אָדָם צָרִיךְ פֶּעַם אֶחָת לְהִתְכַּפֵּף -

כָּל אָדָם צָרִיךְ כֶּתֶף.

כָּל אָדָם צָרִיךְ שְׁתֵּהִיָּה לוֹ

אִיזוֹ מִצְרִים,

לְגֵאוֹל עֲצָמוֹ מִמֶּנָּה מִבֵּית עֲבָדִים,

לְצֵאת בְּחֲצֵי הַלַּיִל אֶל מִדְּבַר הַפְּחָדִים,

לְעֵוֹד הַיָּשָׁר אֶל תּוֹךְ הַמַּיִם,

לְרֹאוֹתָם נִפְתָּחִים מִפְּנֵי לְצַדִּיקִים.

כָּל אָדָם צָרִיךְ כֶּתֶף,

לְשֹׂאת עָלֶיהָ אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף,

כָּל אָדָם צָרִיךְ לְהִזְדַּקֵּף

כָּל אָדָם צָרִיךְ שְׁתֵּהִיָּה לוֹ

אִיזוֹ מִצְרִים.

וִירוֹשָׁלַיִם,

וּמִסָּע אֲרוֹךְ אֶחָד,

לְזִכּוֹר אוֹתוֹ לְעַד

בְּכַפּוֹת הָרֶגֶלִים.

אַתָּם יוֹצְאֵי מִצְרַיִם - פִּיט לַלַּיִל הַמִּימוּנָה // ר' דָּוִד בִּזְגָלִי

אַתָּם יוֹצְאֵי מִצְרַיִם. מֵאֲרוֹךְ אֲנָשִׁי אֲמוּנָה.

הִלְלוּ אֶל בָּעַם רַב. יוֹם זֶה יוֹם לְמִימוּנָה.

אֲתִמּוֹל פָּעַר אֶת לִוְעוֹ. יָם סוּף לִנְגֵד פְּרָעָה.

עַם כָּל רִכְבּוֹ בִּנְסָעוֹ. וּלְקַחְסָם לוֹ לְמָנָה.

לִילֵת אֶלְמִימוּנָה וּמִבְרָכָה מְסֻעָדָה.

וְעִבְרוּ בֵּין בְּתָרֵיו. צֹאן יִשְׂרָאֵל עֲבָדֵיו.

עַתָּה נִעְרָמוֹ מִשְׁבָּרֵיו. עַל יְדֵי רַעֲיָא מְהִימָנָא.

לִילֵת אֶלְמִימוּנָה וּמִבְרָכָה מְסֻעָדָה.

וּרְכֹשׁ רוֹדְפָיו וּמוֹשְׁלָיו. שֵׁם יִשְׂרָאֵל אֶל כָּלֵיו.

מִתּוֹךְ הַיָּם וּגְלִיו. נִתַּן לוֹ לְמַתָּנָה.

וְשִׁמָּה עַל כָּל מִדְרָף. אִישׁ אֶת רַעְיוֹ בִּרְף.

חֶבֶר תִּהְיֶה מִבְרָף. בְּכָל חֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה.

וּבְמֵאֲרוֹךְ לְדוֹר דּוֹרִים. כָּכָה יֵאמְרוּ הָעֲבָרִים.

בְּבִרְכָה לַחֲבָרִים. אֲרַבַּח יָא כָּאִי וּלְגִ'ינָא

(תרגום: שגשג אחי בעושר).

אַבִּיב

אַיִן יוֹדְעִים נִשְׁבָּא אַבִּיב // דִּתְיָה בֶּן דֹּר

אַיִן יוֹדְעִים נִשְׁבָּא אַבִּיב?
מִסְתַּכְלִים סָבִיב סָבִיב
וְאִם רוֹאִים הָמוֹן יָדִים חֲרוּצוֹת
נוֹשְׂאוֹת סָלִים כְּבָדִּים עִם יַיִן וּמִצּוֹת
וְאִם שָׂרִים "שְׁמֻחָה רַבָּה -
אַבִּיב הִגִּיעַ, פֶּסַח בָּא"
אֶז יוֹדְעִים [אֶז יוֹדְעִים]
נִשְׁבָּא אַבִּיב [נִשְׁבָּא אַבִּיב],
אֶז יוֹדְעִים נִשְׁבָּא אַבִּיב.

אַיִן יוֹדְעִים נִשְׁבָּא אַבִּיב?
מִסְתַּכְלִים סָבִיב סָבִיב
וְאִם רוֹאִים נֶשְׂאִין עוֹד בֶּץ בְּשָׂבִילִים
וְאִם רוֹאִים שְׁנַעְלֵמוּ הַמַּעֲוִלִּים
וְאִם פָּרַג וְגַם חֲרָצִית
לְכַבֹּד הַחֵג קִשְׁטוּ אֶרֶץ,
אֶז יוֹדְעִים [אֶז יוֹדְעִים]
נִשְׁבָּא אַבִּיב [נִשְׁבָּא אַבִּיב],
אֶז יוֹדְעִים נִשְׁבָּא אַבִּיב.

סְפִירַת הָעֶמֶד רְאוּ עֵבֶד 56

פְּנֵה הַגָּשֶׁם // מִתְתִּיחַו שְׁלֹם

פְּנֵה הַגָּשֶׁם,	עֲרוֹץ הַנַּחַל
חֶלֶף, הֶלֶךְ לוֹ.	גְּלִים בּוֹקֵעַ,
עֵנָן רָקִיעַ	הוֹמָה הַחֶרֶשׁ,
חֶלֶף, הֶלֶךְ לוֹ.	חֶדְוָה שׁוֹפֵעַ,
פְּנֵי אֲדָמָה	מוֹרִיק הַנוֹף:
בְּאוֹר חֲמָה	שְׂדוֹת לָרֵב,
נִשְׁבָּלִים זָקָפוֹ	צִבְעוֹנִים עָלוּ
רִאשֵׁיהֶן בְּקָמָה.	בְּאֲדָם-חֵן בְּנִקְיָקִים.
בְּנֵי הָרִים זֶה אֶל זֶה	בְּעִמְקִים פְּרִי-נוֹי
בְּרָמָה יִשְׁוֹרְרוּ	זֶה אֶל זֶה יִשְׁוֹרְרוּ:
שְׁלֹם, שְׁלֹם,	שְׁלֹם, שְׁלֹם,
הִידֵּד! הִידֵּד!	הָאֵחַ! הָאֵחַ!
אָבִיב הַיּוֹם.	אָבִיב הַיּוֹם.

יום הזכרון לשואה ולגבורה

יזכר לקרבנות השואה

אל מלא רחמים, שוכן בפרומים,
המצא מנוחה נכונה, על כנפי השכינה,
במעלות קדושים וטהורים, כזוהר הרקיע מזהירים,
את כל הנשמות של ששת מיליוני היהודים, חללי השואה באירופה,
שנהרגו, שנשחטו, שנשרפו ונספדו על קדוש השם, בידי המרצחים
הגרמנים הנאצים ועוזריהם משאר העמים.
לכן בעל הרחמים יסתירם בסתר כנפיו לעולמים,
ויצרו בצרור החיים את נשמותיהם.
יהוה הוא נחלתם, בגן עדן תהא מנוחתם,
ויעמדו לגורלם לקץ הימין, ונאמר אמן.

המלים של "אני מאמין" לקוחות מתוך שלושה-עשר עקרי האמונה של הרמב"ם. על פי המספר, את הנגן הידוע למלים אלו הלחין עזריאל דוד פסטג, חסיד מודז'ץ, שסחף עם הנגן את יושבי הקרון הדחוס בדרך למחנה ההשמדה טרבלינקה. בעוד השירה מתגברת הכריז פסטג כי מי שינצל מהתפת ויעביר את הנגן לרבי ממודז'ץ, שהתגורר באמריקה, יזכה בחצי מחלקו בעולם הבא. אחד היהודים הצליח להנצל ורשם את תני הנגן וספורו ושלחם לרבי ממודז'ץ בני יו"ר. עד היום, הנגן בלחן של פסטג מזהה כשיר הנצחה לקרבנות השואה.

אני מאמין

אני מאמין באמונה שלמה בביאת המשיח
ואף על פי שיתמהמה
עם כל זה אחכה לו בכל יום
שיבוא.

אני מאמין // שאול טשרניחובסקי

שחקי, שחקי על החלומות,
זו אני החולם שח.
שחקי כי באדם אאמין,
כי עודני מאמין בך.

כי עוד נפשי דרור שואפת
לא מכרתיה לעגל-פז,
כי עוד אאמין גם באדם,
גם ברוחו, רוח עז.

רוחו ישליך בבלי-הבל,
ירוממונו במתי-על;
לא ברעב ימות עבד,
דרור - לנפש, פת - לדל.

שחקי כי גם ברעות אאמין,
אאמין, כי עוד אמצא לב,
לב תקותי גם תקותי,
יחוש אלשר, יבין כאב.

אאמינה גם בעתיד,
אף אם ירחק זה היום,
אך בוא יבוא - ישאו שלום
אז וברכה לאם מלאם.

ישוב יפרח אז גם עמי,
ובארץ יקום דור,
ברזל-כבליו יוסר מנו,
עין-בעין יראה אור.

יחיה, יאהב, יפעל, יעש,
דור בארץ אמנם חי
לא בעתיד - בשמים,
חי-רוח לו אין די.

אז שיר חדש ישיר משורר,
ליפי ונשגב לבו ער;
לו, לצעיר, מעל קברי,
פרחים ילקטו לזר.

יום הזכרון לחללי צה"ל ולנפגעי פעולות האיבה

יזכר

יזכר עם ישראל את בניו ובנותיו, הנאמנים והאמיצים,
חילי צבא ההגנה לישראל,
וכל לוחמי המחתרות וחיבות הלוחמים במערכות העם,
ואנשי קהלות המודיעין, הבטחון, המשטרה ושרות בתי הסהר,
אשר חרפו נפשם במלחמה על תקומת ישראל,
וכל מי שנרצחו בארץ ומחוצה לה בידי מרצחים מארגוני הטרור.

יזכר ישראל ויתברך בזרעו ויאבל על זיו העלומים
וחמדת הגבורה וקדשת הרצון ומסירות הנפש
של הנספים במערכה הכבדה.

יהיו חללי מערכות ישראל עטורי הנצחון
חתומים בלב ישראל לדור דור.

אורי אורבך

הגבאי של בית הכנסת

"זכרון יהודה"

נותן סכריה

לכל ילד וילדה.

אומרים שהיה לו בן

שמת במלחמה,

וכשהוא רואה ילדים שמחים

זה מביא לו נחמה.

כל פעם שאני אומר לו "תודה"

אני חושב על הבן שלו, יהודה.

אמא, אבא וכל השאר // ראובן פוליטי

וכשהלילה תם והשמש מאירה,

התדעי אמא מה לעינינו נראה?

עצים סביב, רמי צמרת אף חרוכי גזע,

בתים גדולים סביב אף הרוסים הם דהיי צבע,

מהלך על הריסות אני, אמא,

ותאמיני לי אין כאן שום אגס ואין כאן פרח.

לא גבורים אנחנו כי מלאכתנו שחרה,

תשקע השמש, תבוא העלטה,

ואז ננום בבגדינו במטה

בן אמא, זה חשוב, זה קשה וזה נורא.

בחי שזה קשה אף אני נשאר,

אפרה האדמה ושחר האפק,

וכחול שמים באלו משתהה והוא ממתינ

ולא נוגע, הוא לא נוגע באפק השחר,

ביניהם חלל, שום קשר וכל השאר,

וזה קשה מאוד אף אני נשאר,

יש כאן גדר תיל ואחריה חרב שלופה,

אמא, אבא וכל השאר.

לא גבורים אנחנו כי מלאכתנו שחרה,

תשקע השמש, תבוא העלטה,

ואז ננום בבגדינו במטה,

בן אמא, זה חשוב, זה קשה וזה נורא.

וכשהלילה תם והשמש מאירה,

התדעי אמא מה לעינינו נראה?

קדיש אַבליס

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא,
בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ, וַיַּמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ, וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ,
בְּחַיִּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל-בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶגְלָא וּבְזֶמַן קָרִיב, וְאָמְרוּ אָמֵן.

[הַקְהֵל עוֹנֶה: אָמֵן, יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא עֲלֵמָיָא]

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא עֲלֵמָיָא. יִתְבָּרַךְ, וַיִּשְׁתַּבַּח, וַיִּתְפָּאֵר, וַיִּתְרוֹמַם,
וַיִּתְנַשֵּׂא, וַיִּתְהַדָּר, וַיִּתְעַלֶּה, וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

לְעֵלָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא, שִׁירָתָא, תְּשֻׁבָּחָתָא וְנַחֲמָתָא דְאַמְיָרִין בְּעֶלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן.

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא, חַיִּים וְשָׁבַע וִישׁוּעָה וְנַחֲמָה וְשִׁיזְבָּא וּרְפוּאָה וְגֵאֻלָּה
וְסְלִיחָה וְכַפָּרָה וְרוּחַ וְהַצְלָה, לָנוּ וּלְכָל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן.

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ, וְעַל כָּל-עַמּוּ יִשְׂרָאֵל,
וְאָמְרוּ אָמֵן.

קדיש קבוצי // שלום סמיד, חבר קבוצ נגבה

יתגדל שם האדם, יתעלה פעל-חיו
ויתברך בזכרוננו על צרור מעלליו בימי חלדו
ועל המעש שלא הספיק להשלימו,
על החלומות שנטו ונמוגו,
ועלי סגלות יקר ואף על חלשות-אנוש שנגזו,
מבעד לדק הערפלי של הזמן.

יזהיר זכר האדם, וזה-חיו
בזהר הרקיע בלבנו - אשמו לפני שמש ינון,
כי מותר האדם הוא הזכרון מעבר למחצות הזמן.
לא בחשך שמו יבטה.
צו המשך-החיים יצמיח פרקן לכאבנו המשקע.
הזמן במהלכו ירחם.
וננצר את כל פרחי חיו לימים רבים.

יום העצמאות

התקנה // נפתלי הרץ אימבר

כל עוד בלבב פנימה
נפש יהודי הומיה,
ולפאתי מזרח קדימה,
עין לציון צופיה;
עוד לא אבדה תקותנו,
התקנה בת שנות אלפים,
להיות עם חפשי בארצנו,
ארץ ציון וירושלים.

תהלים קכו

שיר הפעלות בשוב יהוה את שבי ציון היינו כחלמים:
אז יפלא שחוק פינו ולשונונו רנה אז יאמרו בגוים הגדיל יהוה
לעשות עם אלה:
הגדיל יהוה לעשות עמנו היינו שפחים:
שובה יהוה את שביתנו כאפיקים בנגב:
הזרעים בדמעה ברנה יקצרו:
הלוח ילך ובכה נשא משך הזרע באיבוא ברנה נשא אלפתיו:

נְשִׁיר יִשְׂרָאֵלִי // אֶהוּד מְנוֹר

הַשֶּׁלֶג שֶׁלָּךְ
וְהַמָּטָר שְׁלִי,
הַיָּאִידִי שֶׁלָּךְ
וְהַנֶּהָר שְׁלִי,
נִפְגָּשִׁים סוּף סוּף
בְּחוּף יִשְׂרָאֵלִי,
עִם כָּל הַחִלּוּמוֹת וְהַגְּעָגוּעִים,
עִם כָּל הַזְכָּרוֹנוֹת
הַטּוֹבִים וְהָרָעִים,
בְּנִשִּׁיר חֶדֶשׁ יִשְׁשׁוֹן,
שֶׁמֶאֱחָה אֶת הַקָּרְעִים,
הִנֵּה מָה טוֹב,
הִנֵּה מָה טוֹב
וּמָה נָעִים.

בְּמִקְצֵב יָנִי עִם מִבְּטָא פּוֹלְנִי,
בְּסִלְסוֹל תִּימְנִי עִם כְּנוֹר רוֹמְנִי,
מִי אֲנִי? מִי אֲנִי?
כֵּן אֲנִי! אֵלִי, אֵלִי!
נְשִׁיר יִשְׂרָאֵלִי.

הָעֵמֶק שֶׁלָּךְ
וְהָהָר שְׁלִי,
הַיַּעַר שֶׁלָּךְ
וְהַמִּדְבָּר שְׁלִי,
נִפְגָּשִׁים סוּף סוּף
עִם נוֹף יִשְׂרָאֵלִי,
עִם כָּל הַחִלּוּמוֹת וְהַגְּעָגוּעִים,

עִם כָּל הַזְכָּרוֹנוֹת
הַטּוֹבִים וְהָרָעִים,
בְּנִשִּׁיר חֶדֶשׁ יִשְׁשׁוֹן,
שֶׁמֶאֱחָה אֶת הַקָּרְעִים,
הִנֵּה מָה טוֹב,
הִנֵּה מָה טוֹב
וּמָה נָעִים.

בְּמִקְצֵב יָנִי עִם מִבְּטָא פּוֹלְנִי...

ה- "לִמַּד" שְׁלִי
וְה- "חַת" שֶׁלָּךְ,
ה- "עֵין" שְׁלִי
וְה- "רִישׁ" שֶׁלָּךְ,
נִפְגָּשִׁים סוּף סוּף
עִם תֵּף יִשְׂרָאֵלִי,
עִם כָּל הַחִלּוּמוֹת וְהַגְּעָגוּעִים,
עִם כָּל הַזְכָּרוֹנוֹת
הַטּוֹבִים וְהָרָעִים,
בְּנִשִּׁיר חֶדֶשׁ יִשְׁשׁוֹן,
שֶׁמֶאֱחָה אֶת הַקָּרְעִים,
הִנֵּה מָה טוֹב,
הִנֵּה מָה טוֹב
וּמָה נָעִים.

בְּמִקְצֵב יָנִי עִם מִבְּטָא פּוֹלְנִי...

הלואי // אהוד מנור

הלואי ומענן תירד עלינו קשת,
הלואי שלעולם הזה יש תקנה...

הלואי ויום יצמח מתוך סופה גועשת,
הלואי ולא תאבד לעד המתנה,
הלואי שהמדבר יצמיח עשב דשא,
הלואי ועוד נשב בצל התאנה.

הלואי שלא נכאב ואיש אחיו יאהב,
הלואי ויפתחו שוב שערי גן עדן,
הלואי ויתמזגו מזרח ומערב,
הלואי, הלואי ונחדש ימינו כאן בקדם.

הלואי ולא ישא עוד גוי אל גוי חרב,
הלואי ולא ננטש את דרך התקנה,
הלואי והאדם יהיה רחום עד ערב,
הלואי ויש סבי אחד לאהבה.

הלואי שלא נכאב...

ל"ג בעומר

בר כוכבא // לוין קיפניס

אך דעו נא, בר כוכבא
מה גבור נעז!
אך קפץ על האריה
וקל כנשר טס.
על הר וגיא הוא שט,
ודגל דרור ביד,
כל העם מחא לו כף:
בר כוכבא, הידד!
הידד!

איש היה בישראל,
בר-כוכבא שמו.
איש צעיר גבה קומה,
עיני זהר לו.
הוא היה גבור,
הוא קרא לדרור,
כל העם אהב אותו,
זה היה גבור!
גבור!

יום אחד קרה מקרה -
הה, מקרה עצוב -
בר-כוכבא נפל בשבי
והשם בפלוג.
מה נורא כלוב זה,
בו שאג אריה!
אך ראה את בר כוכבא -
התנפל האריה!
אריה!

רבי עקיבא // דליה רביקוביץ'

רבי עקיבא, איש צנוע,
היה רועה בין הרועים
את עדרי כלבא שבוט
עד שנתו הארבעים.

ראתה אותו רחל,
בתו של כלבא שבוט,
ראתה אותו רחל,
שהוא מעלה וצנוע.

אמרה לו רחל בחשאי
"קח אותי לאשה
בתנאי שתקדיש זמנך
ללמוד התורה הקדושה"

רבי עקיבא....

והיו גרים במתבן,
בגרן אחד לא ידוע,
זוג אחד פשוט ללא שם
שהיה מעלה וצנוע,

ובבקר היה מלקט
התבן מתוך שערה,
אמרה לו רחל "תהיה אהובי
גדול בתורה"

רבי עקיבא....

קם הרב ונסע לבירה
לגמל תורה כמבוע,
ושם בגרן נשארה
בתו של כלבא שבוט,

ומקץ עשרים שנה,
כאשר הלבין שערה,
שב בעלה לביתו
והוא גדול בתורה.

רבי עקיבא...

חזר הרב לביתו
וכל נפשו געגוע,
חזר הרב אל אשתו,
בתו של כלבא שבוט,

הדפאה משם תלמידיו,
אמרו לה "סורי אשה
אמר הרב "הניחיה
כי היא תורת הקדושה"

רבי עקיבא....

יום ירושלים יום הזכרון ליהודי אתיופיה שנספו בדרך לישראל

ירושלים של זהב // נעמי שמר

אך בבואי היום לשיר לך ולך לקושר כתרים
קטנתי מצעיר בנך ומאחרון המשוררים
כי שמך צורב את השפתיים כנשיקת שרף
אם אשכחך ירושלים אשר כלה זהב.

ירושלים של זהב...

חזרנו אל בורות המים לשוק ולכפר,
שופר קורא בהר הבית בעיר העתיקה,
ובמערות אשר בסלע אלפי שמשות זרחות,
נשוב נרד אל ים המלח בדרך יריחו.

ירושלים של זהב...

אזיר הרים צלול כמין וריח ארנים
נשא ברוח הערבים עם קול פעמונים,
ובתרדמת אילן ואבן שבביה בחלומה,
העיר אשר בדרך יושבת ובלבה חומה.

ירושלים של זהב ושל נחשת ושל אור,
הלא לכל שיריך אני כנור.

איכה יבשו בורות המים כפר השוק ריקה,
ואין פוקד את הר הבית בעיר העתיקה,
ובמערות אשר בסלע מיללות רוחות,
ואין יורד אל ים המלח בדרך יריחו.

ירושלים של זהב...

הַמַּסַּע לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל // חַיִּים אִידִּסִּים

הַיָּרֵחַ מִשְׁגִּיחַ מֵעַל,
עַל גְּבִי שֶׁקֶה הָאֶכָּל הַדֵּל,
הַמַּדְבָּר מִתְחַתִּי, אֵין סוּפוֹ לְפָנַיִם,
וְאֲמִי מִבְּטִיחָה לְאַחֵי הַקִּטְנִים:
עוֹד מַעֲט, עוֹד קֶצֶת, לְהָרִים רַגְלִים
מֵאַמָּץ אַחֲרוֹן, לְפָנַי יְרוּשָׁלַיִם.

אוֹר יָרֵחַ הַחֲזֶק מֵעָמֶד,
שֶׁקֶה הָאֶכָּל שְׁלֵנוֹ אֶבֶד,
הַמַּדְבָּר לֹא נִגְמַר, יִלְלוֹת שֶׁל תַּנִּים,
וְאֲמִי מִרְגִּיעָה אֶת אֶחָי הַקִּטְנִים:
עוֹד מַעֲט, עוֹד קֶצֶת, בְּקֶרֶב נִגְאָל
לֹא נִפְסִיק לְלַכֵּת, לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל.

וּבְלִילָה תִקְפּוּ שׁוֹדְדִים
בְּסַכִּין גַּם בְּחֶרֶב חֲדָה,
בַּמַּדְבָּר דָּם אֲמִי, הַיָּרֵחַ עָדִי,
וְאֲמִי מִבְּטִיחָה לְאַחֵי הַקִּטְנִים:

עוֹד מַעֲט, עוֹד קֶצֶת, יִתְגַּשֵּׁם הַחֲלוֹם
עוֹד מַעֲט נִגְיַע, לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל.

בַּיָּרֵחַ דְּמוּתָהּ שֶׁל אֲמִי
מִבִּיטָה בִּי, אֲמָא אֵל תַּעֲלָמִי,
לֹו הֵיטָה לְצַדִּי הֵיא הֵיטָה יְכוּלָה
לְשַׁכְנֵנִי אוֹתָם שְׁאֲנִי יְהוּדִי.

עוֹד מַעֲט, עוֹד קֶצֶת, בְּקֶרֶב נִגְאָל
לֹא נִפְסִיק לְלַכֵּת, לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל.

עוֹד מַעֲט, עוֹד קֶצֶת, לְהָרִים עֵינַיִם
מֵאַמָּץ אַחֲרוֹן, לְפָנַי יְרוּשָׁלַיִם.

מָה נֶאֱמַר עָלַי // ר' שְׁמַעוֹן ב"ר נָסִים

מֶה נֶאֱמַר עָלַי הֶהְרִים רַגְלִי מִבֶּטֶר שְׁלוֹם בְּבִנְיָן עִירָךְ
קוֹל צוֹפִיךָ יִשְׂאוּ קוֹל רִנָּה הַתְּנַעֲרִי מִתּוֹךְ מִגְנָה
עֵין בְּעֵין תִּרְאִי שְׂכִינָה וְשָׁבוּ בְּנֶיךָ לִגְבוּלָךְ

לְשִׁבּוּיִים דָּרוֹר בְּשִׁיר וּמִזְמוֹר אֶל בֵּית הַר הַמּוֹר יְהִי שְׁבִילָךְ
סִלּוּ סִלּוּ אֶת הַמַּסָּלָה פָּצְחוּ רִנָּה וַתִּהְלֶה
יבֹא מִבֶּטֶר בְּלִשׁוֹנוֹ מֶלֶךְ קוֹמִי עוֹרִי כִּי בֹא אוֹרָךְ

צֹאִי מִבְּכָל קְרִית עוֹבְדֵי כָל כְּנוֹר וְנִבֵּל אֲזִי יְהִי שִׁירָךְ
שׁוֹשׁ יִשְׁיִשׁוּ כָּל אֲבֹלֵי צִיּוֹן לְבֹא לַחֲסוֹת בְּצֵל הָעֲלִיּוֹן
בְּנֶה אֲבִנָּה לָךְ נוֹה אֶפְרַיִם אֲכִין כֶּסֶף לְדוֹד מִלֶּכֶךְ

שְׂאִי עֵינֶיךָ וּרְאִי בְּנֶיךָ בָּאוּ אֵלֶיךָ לְאוֹר בְּאוֹרָךְ
תַּחַת חֹשֶׁךְ אֲשִׁים לָךְ אוֹרָה אֲזִי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא הַתּוֹרָה
הִנֵּה גְדוֹל הוּא אִים וְנוֹרָא בְּיוֹם שְׁיִמִּי כְּתֹר לְרֹאשְׁךָ

עַד מְתִי כָּלָה יִפֹּה וּמַעֲלָה לְזָר בְּעוֹלָה כְּדֹל וְהֵלֶךְ
עוֹרִי עוֹרִי עַד־תִּשְׂרָאֵל אֲחִישׁ אֲשַׁלַּח יָנוֹן וְגוֹאֵל
וְגַם אֲקִים לָךְ חוֹמַת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל זָכֹר אֲזָכֹר חֶסֶד נְעִירָךְ

שבועות

קדוש לשבועות ראו עמוד 142

ארץ חטה // דברים ח', ח'

ארץ חטה ושערה
וגפן ותאנה ורמון
ארץ זית שמן ודבש.

שבילת בשדה // מתתיהו שלם

שדה שעורים תמה
זר חג עוטרת,
שפע יבול וברכה.
לקראת בוא הקוצרים
בזהר מזהרת,
חרש לעמר מחפה.

הבו הניפו
נירו לכם ניר
חג לקמה,
עת ראשית הקציר.
קצרו, שלחו מגל
עת ראשית הקציר.

שבילת בשדה
כורעה ברוח
מעמם גרעינים כי רב.
ובמרחב הרים
יום כבר יפוח
השמש כתם וזהב.

עורו הוי עורו
נאורו בני כפרים
קמה הן בשלה כבר
על פני הכרים
קצרו שלחו מגל
עת ראשית הקציר.

תשעה באב

על היכלי // ר' יהודה בן שמואל אבן עבאס

על היכלי אבכה יומם ולילה ולתפארת ציון עיר המללה בכי נפשי
על חרבן פעמים ארץ צבי צבי ירושלים ועל עמה אשר הלך בגולה
בית תפארת שם אויב לשמה הושיבני בידי נביות
ושמה על זאת אבכה תמיד בקול יללה
ספדי תורה כי חללה תפארתך נפל נזרך מיום שנחרב ביתך
ושאי קינה על אהליבה ואהלה ספדי תורה על אהליבה ואהלה
חזקו עמי מהר אבנה דבירכם נקם אלבש ואשיב את שבואתכם
תוך היכלי אשכון כבתחלה כי מציון תצא תורה ותהלה.

אם אשכחך // מנחם מנדל דוליצקי

ציון תפתי, ציון חמדתי
לך נפשי מרחוק הומיה.
תשבח ימיני אם אשכחך, יפתי,
עד תאטר בור קברי עלי פיה.

לא אשכחך, ציון חמדתי!
את, כל עוד אחי, תוחלתי ושברי.
עת הכל אשכחה - את שארית נשמת
וציון, את - ציון, תהי עלי קברי!

עומד בשער // עמיר בנין

שְׁמַעְתִּי שְׁאִתָּה חוֹזֵר אֶת כָּל הַדֶּרֶךְ,
רְאִיתִי מַלְאָכִים עוֹרְכִים שְׁלֹחַן לִבְנֵי הַמֶּלֶךְ,
גַּם רְאִיתִי סֵלֶם, גַּעְגְּעִים יוֹרְדִים וְעוֹלִים,
שְׁמַעְתִּי רִחוּת שְׁמִלֻטּוֹת אֶת הָעָלִים,
רְאִיתִי אוֹתָךְ, זֶה לֹא חֲזִיוֹן תַּעֲתוּעִים.

שְׁמַעְתִּי שֶׁהֵם הִכְרִיזוּ עַל יוֹם שְׁמִחָה,
רְאִיתִי אֶת הַכּוֹכָבִים וְהַיָּרֵחַ מְרַקְּדִים,
גַּם הֵם יוֹדְעִים בַּחֲזָרָה לְהַתְגַּלְגֵּל,
שְׁמַעְתִּי שֶׁהַשָּׁמַשׁ הִיא בַּעֲצָם צֶל,
רְאִיתִי מִגְדָּל מִזְדַּעֵזֵעַ וְנוֹפֵל.

תְּבוּאָה, אֲנַחְנוּ מְחַכִּים לָךְ יוֹתֵר מִדֵּי שָׁנִים,
אֲנַחְנוּ הַשְׁתַּגְּעֵנוּ אֵין לָנוּ יוֹתֵר פָּנִים
רַק הוֹלְכִים וּמִתְכַּלִּים כָּל הַזְּמַן, אֲזַי תְּבוּאָה,
כֵּן תְּבוּאָה, לֹא נִשְׁאַרוּ כֵּלִים כְּדֵי שְׁנוּכַל אוֹתָם לִשְׁבֹּר,
אֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים מִי פֹה צָלוּל
מִי הַשְׁכוּר שֶׁתְּמִיד נוֹפֵל לְבוֹר, מִן הַסֶּתֶם,
אֲזַי תְּבוּאָה, כֵּן תְּבוּאָה.

שְׁמַעְתִּי שְׁאִתָּה מִמָּשׁ עוֹמֵד בַּשַּׁעַר
וְשֹׁכֵל שֶׁהַ תְּמִים יוֹכֵל לָגוּר בַּיַּעַר וְשְׁמַעְתִּי
שֶׁגַם הַלֵּב הֵזָה יוֹתֵר לֹא יִמּוּת,
דְּמִיוֹן יַחַתֵּם הֶסֶכֶם שְׁלוֹם עִם מְצִיאֹת,
כָּל הַצִּלְלִים יִהְיוּ לְשִׁיר אֶחָד פָּשׁוּט.

תְּבוּאָה, אֲנַחְנוּ מְחַכִּים לָךְ...

קִיץ - הַחֹפֶשׁ הַגָּדוֹל

לְכָבוֹד הַקִּיץ // דְּנִי סִנְדְּרִסוֹן

הִגִּיעַ זֶה שָׁבָא לְדוֹג עִם אֶהָל מִיָּדִי
בְּנוּ בֵּיתָם אֶל מוֹל גּוֹלָן, שְׁנֵי מֶטֶר לִידִי,
וּבִינָתִים אֶל הַמַּיִם רָצוּ קִיטָּנִים,
עֲשָׂרִים וָאַרְבַּע יְלָדוֹת וְשְׁנַיִם עֶשְׂרֵי בָנִים.

גָּלִים עַל פְּנֵי הַמַּיִם...

אַחֲרֵי שְׁעָה הַכֹּל הִפָּךְ לְנִחָלֶת הָרֵב,
אַרְטִיקִים מְתַלַּקִּים וּמְטָקוֹת עַל הַחוֹף,
וְהַחֲלוֹם שָׁבָא פְתָאוֹם נִגְנַז וְנִנְעָלָם,
הַשָּׂאִיר אוֹתִי לְמִנְחָתִי עִם אֶלְף אִישׁ בָּיִם.

גָּלִים עַל פְּנֵי הַמַּיִם...

לְכָבוֹד הַקִּיץ שֶׁהִגִּיעַ כְּתִבְתִּי שִׁיר,
אֲמַנֶּם אֲנִי עוֹד לֹא מִזִּיעַ אֲבָל אֵינִי מִסְתִּיר
אֶת תְּשׁוּקָתִי אֶל הָעוֹנָה שֶׁשָּׂמָה קֶץ לְקָר,
וְלְכָבוֹדָהּ עִם עֶפְרוֹן כְּתִבְתִּי שִׁיר מְזֻמָּר:

עִם בְּגָד יָם יִצְאָתִי פַעַם אֶל חוֹף בְּיוֹם אָבִיב,
שׁוֹמֵכָה מְבֹדָה, עֵתוֹן בְּיָד וְשִׁמְשׁ מְסָבִיב.
מִצְאָתִי חוֹל פָּנַי מְכַל אָדָם וּבִהְמָה,
וְאֶת עֲצָמֵי פְּרָקְדָתִי בֵּין יָם לִיבְשָׁה.

גָּלִים עַל פְּנֵי הַמַּיִם

וְשָׁקֵט שֶׁל שָׁמַיִם,

חֲלוֹם אָבִיב עוֹלָה,

וְאוֹתִי הוּא מְמַלֵּא.

מִצִּיל בָּטֹל שֶׁכָּבַב בְּצֶל, הַשָּׁגִיחַ עַל הַנוֹף,
וְשִׁתִּי זִקְנוֹת עַל כְּסָאוֹת אֲמָרוּ לוֹ בְּקָר טוֹב,
אֲדוֹן פּוֹעֵל הַמִּתְעַמֵּל פֶּשֶׁט מְכַנֵּס שְׁחֹר,
הוֹרִיד חֲלָצָה, נָתַן קְפִיצָה וְסִלְטָה לְאַחֹר.

גָּלִים עַל פְּנֵי הַמַּיִם...

הַחֶפֶשׁ הַגָּדוֹל // נַעֲמִי שֹׁמֵר

הַכֹּל אֲנִי יִכּוֹל בַּחֶפֶשׁ הַגָּדוֹל:
לְצַמֵּחַ וּלְגַדֵּל בַּחֶפֶשׁ הַגָּדוֹל,
לְלַבֵּשׁ סִנּוֹר כָּחַל בַּחֶפֶשׁ הַגָּדוֹל
וְכִכָּה לַעֲמֵל בַּחֶפֶשׁ הַגָּדוֹל.

הַכֹּל הַכֹּל אֲנִי יִכּוֹל
כִּי זֶה הַחֶפֶשׁ הַגָּדוֹל.

כְּמַעֲט הַכֹּל אֶפְשָׁר בַּחֶפֶשׁ הַגָּדוֹל:
אוֹלִי נִסֵּעַ לְכַפֵּר בַּחֶפֶשׁ הַגָּדוֹל,
לַעֲדֹר שֵׁם בְּקִצִּיר בַּחֶפֶשׁ הַגָּדוֹל
וְקִצֵּת לְקִצֹּר חֲצִיר בַּחֶפֶשׁ הַגָּדוֹל.

הַכֹּל הַכֹּל אֲנִי יִכּוֹל
כִּי זֶה הַחֶפֶשׁ הַגָּדוֹל.

אֲבָל הִכִּי נִחְמַד בַּחֶפֶשׁ הַגָּדוֹל
פָּשׁוּט לִהְיוֹת לְבַד בַּחֶפֶשׁ הַגָּדוֹל
וְעַל חֳלוֹת זָהָב בַּחֶפֶשׁ הַגָּדוֹל
לְשִׁכַּב לִי עַל הַגֵּב בַּחֶפֶשׁ הַגָּדוֹל.

הַכֹּל הַכֹּל אֲנִי יִכּוֹל
כִּי זֶה הַחֶפֶשׁ הַגָּדוֹל.

עולים כְּתָה

בְּשָׁנָה הַבָּאָה // אֱהוּד מְנוֹר

בְּשָׁנָה הַבָּאָה נִשָּׁב עַל הַמְרָפֶסֶת
וְנִסְפָּר צְפוּרִים נוֹדְדוֹת,
יְלָדִים בְּחִפְשָׁה יִשְׁחָקוּ תוֹפֶסֶת
בֵּין הַבֵּית לְבֵין הָעִדוּת.

עוֹד תִּרְאֶה, עוֹד תִּרְאֶה
כִּמָּה טוֹב יִהְיֶה
בְּשָׁנָה, בְּשָׁנָה הַבָּאָה.

עֲנָבִים אֲדָמִים יִבְשִׁילוּ עַד הָעָרֶב
וַיִּגְשׁוּ צוֹנָנִים לְשִׁלְחָן
וְרוּחוֹת רְדוּמִים יִשְׁאֲזוּ אֶל אִם הַדֶּרֶךְ
עֲתוּנִים יִשְׁנִים וְעֵנָן.

עוֹד תִּרְאֶה, עוֹד תִּרְאֶה...

בְּשָׁנָה הַבָּאָה נִפְרָשׁ כְּפוֹת יָדַיִם
מֹל הָאוֹר הַנָּגֵר הַלֵּבָן,
אֲנָפָה לְבָנָה תִּפְרָשׁ בְּאוֹר כְּנָפַיִם
וְהִשְׁמֵשׁ תִּזְרַח בְּתוֹכָן.

עוֹד תִּרְאֶה, עוֹד תִּרְאֶה...

דְּבָרֵי חֲתִימָה עֲבוֹר הַמּוֹרִים וְהַהוֹרִים

"בשבוע הראשון להיותי בארץ עמדת ליד הכותל המערבי. אמי ז"ל לא ציוותני דבר; שכן לא נפרדנו. עמדתי במרחק של פסיעה מהכותל, מן האבנים, והרגשתי שאיני שייך. הרגשתי שהנני נטוע בהווה אחרת. לא פסעתי צעד נוסף, אך מישוהו משך בשרוולי, ביקש שאצטרף למניין. חבשתי כובע, הצטרפתי למניין. אמרתי תפילת מנחה, והגעתי. זהו דבר יהודי, היותר ייחודי שביהדות – להיות אחד במניין. לדעת כי התשעה זקוקים לעשירי, והאחד לתשעה. אפשר שזה הדבר המשמעותי ביותר שביהדות, ואין דבר יותר ייחודי ויהודי בתנועה זו בה חונכתי. תפילתי תמיד להיות אחד מכולם, שמילותי הטובות תצטרפנה למלים שממלמל הציבור. גם הקרוב לחיבה, הוא העובר לפני התיבה – ולא יותר. אין משמעות לחיים אם הם לעצמם. רק בזיקתם אל ההווה, אל המלים שבאו עדיך – ובאים מרחוק לקראתך, יש משמעות לעמידה. א ח ד – אבל אחד בציבור."

[אבא קובנר, 'אחד מן המניין', בתוך על הגשר הצר – מסות בעל פה בעריכת שלום לוריא, תל אביב 1981, עמ' 121]

העמידה שלנו נוכח הסידור והתפילה כפי שהתעצבה במסורת ישראל היא לעולם עמידה שיש בה כפל פנים וכפל משמעות: מן הצד האחד תכליתה לבטא את רחשי ליבם של כל אחת ואחד, ומן הצד השני תפקידה לאחד בין היחידים ולאגדם כציבור, כקהילה, כעם – שיש לו שפה אחת ודברים אחדים.

סידור התפילה, כדבריו של הרמב"ם [משנה תורה, הלכות תפילה, א', ד], מבקש לעזור לנו לסדר את מחשבותינו וכוונות ליבנו. ככזה, תפקידו לפתוח לנו צוהר לעולמנו הפנימי, למחשבותינו הכמוסות, להגיון ליבנו, ולסייע בידינו לבטא את ייחודנו. להיות אחד, כלשוננו של אבא קובנר.

עוד בימים הרחוקים ההם, כשקבעו חכמים את תפילת הקבע, הם הזהירו לבל תהיה התפילה עלינו כתמול שלשום, לבל תהיה עלינו הרגל, וקבעו שיש לחדש בתפילה מתוך רחשי ליבנו הפועמים, ולא לקרוא בה, חלילה, כקריאה חוזרת ונשנית באיגרת [ירושלמי, ברכות, ד', ד].

אך סידור התפילה נועד לא רק לסייע בידינו לבטא את אשר על ליבנו, אלא גם לחרוט על לוח ליבנו את שפתה וערכיה, שאיפותיה ודרכה של המסורת היהודית לדורותיה. במובן הזה הרי שהיחסים שבין הפנים והחוץ, הלב והסידור מתהפכים, כלשוננו של הרש"ר הירש [פירוש התורה, בראשית פרק כ', פסוק ז'], והתפילה לא רק נובעת מן הפנים – חוצה, אלא גם נעה מן החוץ פנימה. התפילה משפיעה ומעצבת את ליבו של האדם, לא פחות מכך שהיא כלי בידי היוצר לתמלל את אשר על ליבו.

התפילה המנוסחת בלשון רבים, המבקשת על הרבים, הנאמרת בלשון עברית וחולמת על ארץ ציון וירושלים גם בשעה שיהודים נמצאים בקצה מזרח או מערב ומדברים בשבעים לשון, נעשתה לכור מחצבתו של העם היהודי בימים שהיה מפוזר ומפורד בין העמים.

כל קהילה וקהילה, כל משפחה ומשפחה, כל אחד ואחת מצאו בעבר ומוצאים כיום את שביל הזהב שלהם, השוקל ומאזן בין התנועות השונות: בין הקבע והתחנונים, בין המסורת והחידוש, בין האחד למניין, בין הגיון הלב האישי והפרטי למיתרים השונים ממנו, בין המסורת היהודית הפועמת מדורי דורות לבין התרבות הישראלית המתחדשת. תנועות אלו עיצבו ועודן מעצבות את התפילה והסידור במסורת היהודית לדורותיה וגווניה.

בבואנו לערוך ולהוציא את סידורי מיתרים לתלמידי בתי הספר לא ביקשנו להכריע בין השבילים הרבים אלא לאפשר את קיומם ולעודד את קהילות בית הספר, המשפחות והתלמידים עצמם לסלול את הדרך הייחודית להם.

על כן לא הוצאנו סידור מיתרים אלא סידורי מיתרים, השומרים על אופיים השונה של העדות והזרמים, ויחד עם זאת זהים ומקבילים זה לזה, ומאפשרים גם במובן המעשי ביותר – להתפלל כולם יחד. בין סידורי מיתרים ניתן למצוא סידור מיתרים נוסח עדות המזרח, וסידור מיתרים נוסח עדות המזרח – שווינוני; סידור מיתרים נוסח אשכנז וסידור מיתרים נוסח אשכנז – שווינוני; סידורים דומים אך מקבילים, השומרים על אופיים המיוחד והשונה של הקהילות והיחידים המרכיבים את פסיפס הזהויות שלנו. נוסחים ששומרים על לשונה המסורתית של התפילה, בצד נוסחים שמציעים לצד הנוסח המסורתי נוסח שווינוני, כדרך של התנועות הליברליות. נוסחים של עדות שונות וזרמים שונים, המקבילים זה לזה, אך שומרים על ייחודם ואופיים מבלי לנסות להכריע את הכף ולומר – זו דרך הישר.

נוסף לנוסח התפילה המסורתי הוספנו בסידור מספר שערים, ובהם מבחר קטעי פיוט ושירה, מדורות עברו ומימנו אנו. שערי השירה הללו מחולקים לשלושה נושאים: שירי שחרית, במקביל לחלקים המרכזיים שבתפילת שחרית; שירי פליאה מן הטבע ושירים הנושאים את הערכים המרכזיים של החינוך שלנו במיתרים.

את קטעי השירה הללו לא העמדנו כנגד חלקי תפילת שחרית באופן ישיר, אלא הותרנו את הדברים בשערים נפרדים. זאת בכדי לאפשר דרכים שונות לשילוב שבין המסורת והחידוש: המבקשים לשלב ולערבב בין החלקים יוכלו לעשות זאת, והמבקשים להותיר את התפילה חתומה ורק להוסיף כתוספת נפרדת בצידה את השירה – יוכלו לבחור בדרכם.

זאת ועוד, בכדי לעורר את הגיון הלב הוספנו בצד התפילה שאלות אחדות המבקשות מאתנו להתבונן ולחשוב על מה אנו מכוונים את מילות התפילה ששפתינו מדובבות, נוסף על כך הותרנו מקום בפתח הסידור להוסיף תפילות אישיות, משפחתיות או כיתתיות שילוו את התפילה של התלמידים. תפילות אלו יוכלו להיבחר מתוך ההיצע הרחב שבסידור מיתרים, או מן המרחבים התרבותיים הרחבים שהסידור היה צר מלהכיל.

סידור התפילה נועד לתלמידי בית הספר היסודי וככזה הוא כולל את חלקי התפילה הנאמרים בבית הספר היסודי. יחד עם זאת, היה חשוב לנו שהתלמידים יכירו יסודות מרכזיים בתפילה במניין, כמו קדיש, קדושה, ברכו, הנחת תפילין וכדומה. כן הוספנו והכנסנו אותם לסידור על-אף שהתלמידים הצעירים אינם פוגשים אותם תדיר בתפילה הנאמרת בבית הספר.

בחלקי התפילה המרכזיים הקדמנו והסברנו על ייחודם של חלקי התפילה הללו, אך את פרשנות התפילה וההעמקה במשמעותה הותרנו מחוץ לסידור בכדי שלא להכביד על הסידור, ואת אלו הותרנו בתכניות עיון התפילה השונות שפיתחנו ברשת מיתרים אשר יכולות ללוות את ההיכרות עם חלקי התפילה ומשמעותם.

לבד מתפילת שחרית הנאמרת בבית הספר הוספנו בסידור עוד כמה שערים: שער הברכות, שער השבת, ושער מעגל השנה. לשערים אלו חשיבות כפולה: הם מאפשרים לתלמידים להיחשף ולהכיר רבדים נוספים מעולמה של התפילה, והם מאפשרים לסידור לשמש את המשפחות והקהילות במעגלים השונים המתאימים להם.

כאמור, בסידורי מיתרים ביקשנו להניח יסודות לתפילת רבים ששומרת על הקולות הרבים המרכיבים אותה. אך כשם שפרצופינו שונים – כך הדרכים הן רבות ומגוונות, ועל כן וודאי לא קלענו לטעמם של כל אחת ואחד. יחד עם זאת אנו תקווה שהאדנים שהנחנו הינם רחבים דים בכדי לאפשר לכל אחת ואחד למצוא את הגיון ליבם.

שם היצירה	מילים	לחן	מו"ל	פרטים נוספים
אדמה ושמיים	שמעון זוהר	נחלת הכלל		
איך זה שכוכב	נתן זך ז"ל			
איך יודעים שבא אביב	דתייה בן דור	דתייה בן דור		
אלוהים נתן לך	דוד חלפון	איתן מסורי	הוצאת אילנות	
אמא אבא וכל השאר	ראובן פוליטי ז"ל	עידן רייכל		
אנו נושאים לפידים	אהרון זאב	מרדכי זעירא ז"ל	מפעלי תרבות וחינוך	
אני מצטערת	לאה נאור	עמליה רוזן	אן.אם.סי יוניטד אנטרט	
אני רוצה תמיד עיניים	נתן זך ז"ל			
אנשים טובים	נעמי שמר ז"ל	נעמי שמר ז"ל		
אפילו כשאני מתחבא	אמונה אלון			
אצלנו בכפר טודרא	יהושע סובול	שלמה בר		
בגלל הרוח	לאה שבת	מיכה שטרית		
בר כוכבא	ליון קיפניס ז"ל	מרדכי זעירא ז"ל	מפעלי תרבות וחינוך	
ברוש	אהוד מנור ז"ל	אריאל זילבר		
בשנה הבאה	אהוד מנור ז"ל	נורית הירש		
החופש הגדול	נעמי שמר ז"ל	נעמי שמר ז"ל		
הלואי	אהוד מנור ז"ל	בועז שרעבי	גוגלי הוצאה לאור מוסיק	
הללויה	שמרית אור	קובי אשרת	עננה בע"מ	
המדבר מדבר	שרון מאור	שרון מאור		
הסיפור שקרא הרוח	לאה גולדברג ז"ל		כל הזכויות שמורות להוצאת הקיבוץ המאוחד-ספרית פועלים, 1959, עמ' 16-19 בתוך: 'צריך קטן', ספרית פועלים, 1959, עמ' 16-19	
העיקר לא לבקש סליחה	יהודה אטלס			
התחדשות	נעמי שמר ז"ל	נעמי שמר ז"ל		
חיבוק של שבת	דנה שץ	אמיר לקנר		
חיובים	לאה נאור			
חמדה	דליה רביקוביץ ז"ל			
יום יבוא	דן אלמגור	בני נגרי ז"ל		
יחד	שמרית אור	קובי אשרת	עננה בע"מ	
ילדים	אביתר בנאי	אביתר בנאי		
יציאת מצרים	אתי אנקרי	אתי אנקרי		
ירדה השבת	יהושע רבינוב ז"ל	דוד זהבי ז"ל	מפעלי תרבות וחינוך	
ירושלים של זהב	נעמי שמר ז"ל	נעמי שמר ז"ל		
ככה כמו שאני הולך	אמיר גלבע ז"ל			
כל אדם צריך מצרים	אמנון ריבק			
כל עוד	עלי מוהר ז"ל	יוני רכטר	צאן ברזל מוסיקה בע"מ	
כשהלב בוכה	יוסי גיספן	שמואל אלבז		
כשנכנס אדר	נעמי שמר ז"ל	נעמי שמר ז"ל		
לו יהי	נעמי שמר ז"ל	נעמי שמר ז"ל		
לילה טוב	יהונתן גפן			
לכבוד הקיץ	דניאל סנדרסון	דניאל סנדרסון		
לפנות ערב	יעקב שבתאי ז"ל	אלכסנדר סשה ארגוב ז"ל		
לקראת שבת	אבי קורן ז"ל	נדב מדינה ואבנר צדוק		
מורה אני	אבי אוחיון	אסף צרויה	אסף צרויה הפקות בע"מ	
מורה לחיים	עמיר בניון	עמיר בניון		
מסע לארץ ישראל	חיים אידיסיס	שלמה גרוניך		

שם היצירה	מילים	לחן	מו"ל	פרטים נוספים
מתנות קטנות	נועם חורב	רמי קליינשטיין		
נהר של אור	נתנאל גולדברג	נתנאל גולדברג		
נלדתי לשלום	עוזי חיטמן ז"ל	עוזי חיטמן ז"ל		
נשאת תפילה	יעקב לאמעני, טל שגב, שרית חדר ואבי גואטה	יעקב לאמעני, טל שגב, שרית חדר ואבי גואטה	צאן ברזל מוסיקה בע"מ	
ניסיתי אלף פעמים לפחות	יהודה אטלס			
ניצוץ האהבה	אהוד בנאי	נחלת הכלל		
נר השבת	רפאל ספורטה ז"ל			
נרות שבת	יעקב רימון ז"ל			
עומד בשער	עמיר בניון	עמיר בניון		
ערב מול הגלעד	לאה גולדברג ז"ל		כל הזכויות שמורות להוצאת הקיבוץ המאוחד - ספרית פועלים	בתוך: 'מה עושות האיילות', ספרית פועלים, 2020, עמ' 34
ערב שבת	נתן יונתן ז"ל			
פנה הגשם	מתתיהו שלם ז"ל	מתתיהו שלם ז"ל	מפעלי תרבות וחינוך	
קבלת שבת	אוריאל אופק ז"ל	יוסף הדר ז"ל	הוצאת מוסיקה נגן	
קשת בענן	לאה גולדברג ז"ל		כל הזכויות שמורות להוצאת הקיבוץ המאוחד - ספרית פועלים	בתוך: 'צריך קטן', ספרית פועלים, 1959, עמ' 50-51
רבי עקיבא	דליה רביקוביץ ז"ל			
רחוב האגס אחד	אהוד בנאי	אהוד בנאי		
ריחות שאני אוהב	יהודה אטלס			
רצייתי שתדע	עוזי חיטמן ז"ל	עוזי חיטמן ז"ל		
שיכולת בשדה	מתתיהו שלם ז"ל	מתתיהו שלם ז"ל	מפעלי תרבות וחינוך	
שבת ארוכה	נורית יובל			
שבת בבוקר	תרצה אתר ז"ל	יוני רכטר		
שיר	יונה וולך ז"ל			
שיר השיירה	עלי מוהר ז"ל	נחלת הכלל	צאן ברזל מוסיקה בע"מ	
שיר ישראלי	אהוד מנור ז"ל	שלמה גרוניך		
שיר לבת	אתי אנקרי	אתי אנקרי		
שיר לחודש תשרי	דתיה בן דור	דתיה בן דור		
שירת העשבים	נעמי שמר ז"ל	נעמי שמר ז"ל		
שלום	תמר אדר ז"ל			
שלונית בונה סוכת שלום	נעמי שמר ז"ל	נעמי שמר ז"ל		
שניים עשר ירחים	נעמי שמר ז"ל	נעמי שמר ז"ל		
תודה	עוזי חיטמן ז"ל			
תפילה	בצלאל אלוני	הנרי ברטר	צאן ברזל מוסיקה בע"מ	
תפילה כיריעת פלאים	אמיר גלבוע ז"ל			
תפילת גשם	ליון קיפניס ז"ל	יצחק אדל ז"ל		
AU PRINTEMPS TU REVIENDRAS	CHARLES	CHARLES	ICSA וטלית מיוזיק פבלישינג	תרגום: אבי קורן
FOREVER YOUNG	בוב דילן	בוב דילן	RT LTD-MUSIC ; MUSIC DER ;VIN STUART JAMES DAVID DERICK ;D ES E. ER MUSIC GAR INC MUSIC PPELL MUSIC LTD; דוטה מיוזיק בע"מ; אי.אמ.אי. מיוזיק פבלישי; דליה הוצאה לאור	תרגום: יאיר לפיד

